320.532
พ222น

นโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523

ปริญญานิพนธ์

ของ

พยุงศาสตร์ อุทโท

- 3 ก.ย. 2536

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกประวัติศาสตร์
กุมภาพันธ์ 2536

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

185223

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกประวัติศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....สุวิมล ศรีธัญญา..... ประธาน

(ผศ.สุวิมล ศรีธัญญา)

.....พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์..... กรรมการ

(พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์)

คณะกรรมการสอบ

.....สุวิมล ศรีธัญญา..... ประธาน

(ผศ.สุวิมล ศรีธัญญา)

.....พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์..... กรรมการ

(พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รศ.ณรงค์ พ่วงพิศ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกประวัติศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่..1..เดือน..มิถุนายน...พ.ศ.2536

ขอขอบคุณ คุณราไพ อุทโท คุณรัฐ ชิณศิริ อาจารย์ประวิตร อุทโธ พี่ ๆ น้อง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโท เอกประวัติศาสตร์ รุ่น 30 - 31 ทุกท่าน ที่ให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะ วิพากษ์วิจารณ์ และให้กำลังใจ จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเป็นรูปเล่ม

คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่ คุณพ่อสำและคุณแม่ทองมุก อุทโท ที่ให้ความอุปการะ และความห่วงใยแก่ผู้วิจัยตลอดมา

พยุงศาสตร์ อุทโท

นโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523

บทคัดย่อ

ของ

พยุงศาสตร์ อุทโท

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกประวัติศาสตร์
กุมภาพันธ์ 2536

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายศึกษาถึงนโยบายของรัฐบาลไทย ในการป้องกันและปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523 โดยได้ศึกษาประวัติความเป็นมา เป้าหมาย ยุทธศาสตร์และยุทธวิธีของคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตลอดถึงผลการดำเนินนโยบายของรัฐบาลในช่วงดังกล่าวประกอบด้วย เพื่อให้มีความสมบูรณ์ในเนื้อหาสาระ และเกิดความเข้าใจแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น

สำหรับนโยบายป้องกันและปราบปรามของรัฐบาล ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523 อันเป็นจุดมุ่งหมายในการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ช่วง กล่าวคือ

ช่วงแรก ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2511 รัฐบาลใช้มาตรการรุนแรง และระยะหลังใช้มาตรการรุนแรงควบคู่กับการพัฒนา

ช่วงที่สอง ระหว่าง พ.ศ. 2512 - 2520 รัฐบาลเริ่มใช้มาตรการการเมืองนำการทหาร แต่ในระยะหลังหันมาใช้มาตรการรุนแรงเช่นเดิม

ช่วงที่สาม ระหว่าง พ.ศ. 2521 - 2523 รัฐบาลใช้มาตรการการเมืองนำการทหาร

ผลการศึกษาค้นคว้าทำให้ทราบว่า อุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย คือ ยึดอำนาจรัฐ ในระยะแรกนั้น พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยขยายตัวอย่างช้า ๆ เนื่องจากเป็นระยะก่อตั้งพรรค สำหรับแนวทางการต่อสู้นั้น พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยมีทางเลือก 2 แนวทาง คือ แนวทางสันติ หรือแนวทางรัฐสภา กับแนวทางรุนแรง หรือแนวทางการต่อสู้ด้วยอาวุธ และแนวทางต่อสู้ด้วยอาวุธก็ยังแบ่งทางเลือก 2 แนวทาง คือ แนวทางรัฐประหารซ้อน กับแนวทางสงครามประชาชน

จากการดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามของรัฐบาลปรากฏผล คือ ในช่วงแรกรัฐบาลปราบปรามไม่สำเร็จ ในช่วงที่สองก็ไม่สำเร็จเช่นเดิม และส่งผลให้คอมมิวนิสต์ขยายตัวมากขึ้น และในช่วงที่สามรัฐบาลจึงสามารถปราบปรามคอมมิวนิสต์ได้สำเร็จระดับหนึ่ง เป็นผลให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยสลายตัวในระยะต่อมา

เป็นที่น่าสังเกตว่า นโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของรัฐบาลเผด็จการจะใช้มาตรการปราบปรามด้วยความรุนแรง แต่รัฐบาลที่เป็นประชาธิปไตย จะดำเนินนโยบายผ่อนคลายความรุนแรง อย่างไรก็ตามระบอบการปกครองไม่ว่าจะเป็นแบบประชาธิปไตย หรือแบบเผด็จการก็ไม่อาจแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ได้ หนทางที่จะสามารถนำมาแก้ปัญหาได้ก็คือ การแก้ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ให้ประชาชนมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และสามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยได้อย่างเต็มที่

THE GOVERNMENT'S POLICIES IN PREVENTING AND ERADICATING THE THAI COMMUNIST PRATY IN THE NORTHEAST, 1969 - 1980

AN ABSTRACT

BY

PAYUNGSART UTTO

Preseted in partial fulfillment of the rquirements for the

Master of Education degree in History

at Srinakharinwirot University

February, 1993

The thesis is intended to study the government policies in preventing and eradicating the Thai Communist Party in the Northast during 1965 - 1980. The study based on the history, objectives, strategy and tactics of the Northeast, Communism, including effects arising from activities under the government policies during the period mentioned with a view to present complete matters and clear understanding.

As for the government policies during 1965 - 1980, the study was devided into three stages. Firstly, during 1965 - 1968, the violent measurement was used, and later together with the development policy. Secondly, during 1969 - 1977, the political operation was used, followed by the military operation and the violent measurement. Thirdly, during 1978 - 1980, the political and military operation were introduced consegnently.

The result of this study indicates that the Thai Communist ideal is to seize power from the government. In the beginning, the Thai Communist Party was slowly grown up because of its new establishment. It had two choices for fighting : the peaceful or parliamentary way and the violent way or force of arms. The force of arms still had two choices : to bring about a coup d' etat and to fight for mass support.

It was found that the government policies were not successful at the first and second atages. But at the third stage, the government was able to quash the communists to some extent. This was resulted in the disunity of the Thai Communist Party later on.

It can be noticed that the dictator governments implemented their policies on the basis to the violent measurement whereas give and take

standard was introduced by the democratic governments. However, both forms of governments could not eliminate communism. The means to boost this target was to solve the economic, social and political problems which would help people gain their economic stability along with the security of their lives and property, including with a chance to fully proceed their democratic political activities.

สารบาญ

บทที่		หน้า
	บทนำ	ก
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ฉ
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	ฉ
	ความสำคัญของการวิจัย	ฐ
	ขอบเขตของการวิจัย	ฐ
	วิธีดำเนินการศึกษา	ฑ
	แหล่งข้อมูล	ฑ
1	พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1
1.1	ความเป็นมาของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1
	1.1.1 การเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย	1
	1.1.2 การจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์ไทย	6
	1.1.3 ความล้มเหลวของแนวทางรัฐประหารซ้อน	9
	1.1.4 การต่อสู้ด้วยอาวุธ	14
	1.1.5 ความสำเร็จสูงสุดทางด้านการขยายงานมวลชนของพรรค.	16
	1.1.6 การแตกแยกและล่มสลายของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย	17
1.2	ปัจจัยส่งเสริมให้ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสนับสนุน และเข้าร่วมขบวนการปฏิวัติภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย	18
	1.2.1 ดินแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในอดีตไม่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลเท่าที่ควร	19

1.2.2 ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีฐานะยากจน
กว่าภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ 21
1.2.3 เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ตั้งอยู่ในทำนองคลองธรรม 22
1.2.4 คนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นคนซื่อ เชื่อคนง่าย .. 23
1.2.5 ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความสำนึกในความ
เป็นคนไทยไม่ลึกซึ้ง 24
1.2.6 คนไทยและชนกลุ่มน้อยบางส่วนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ส่งเสริมให้ลัทธิคอมมิวนิสต์แพร่หลาย 25
1.2.7 ความเกรงกลัวว่าจะได้รับอันตรายจากคอมมิวนิสต์ 27
1.2.8 ลักษณะภูมิประเทศเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของ
คอมมิวนิสต์ 28
1.2.9 ชัยชนะของพรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศอินโดจีนบางส่วน . 30

2 เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และยุทธวิธีของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 32
2.1 เป้าหมายของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย 32
2.1.1 แนวทางสันติ 32
2.1.2 แนวทางรุนแรง 33
2.2 ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย 36
2.2.1 ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย . 37
2.2.2 การกำหนดยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีของพรรคคอมมิวนิสต์แห่ง
ประเทศไทย 39
2.2.3 ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีการดำเนินสงครามประชาชน 46

บทที่ หน้า

3 นโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่าง พ.ศ 2508 - 2523 70
3.1 นโยบายก่อน พ.ศ. 2508 70
3.1.1 นโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2468 - 2490 71
3.1.2 นโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2491 - 2500 76
3.1.3 นโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2501 - 2506 85
3.2 นโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523 89
3.2.1 นโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2511 90
3.2.2 นโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2512 - 2520 101
3.2.3 นโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2521 - 2523 108

4 ผลของการดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของรัฐบาล ระหว่าง
พ.ศ. 2508 - 2523 118
4.1 ผลการดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของรัฐบาล
ก่อน พ.ศ. 2508 118
4.1.1 ผลของการดำเนินนโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2468 -
2490 118
4.1.2 ผลของการดำเนินนโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2491 -
2500 119
4.1.3 ผลของการดำเนินนโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2501 -
2506 120
4.2 ผลของการดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของ
รัฐบาล ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523 122
4.2.1 ผลของการดำเนินนโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2508 -
2511 123

บทที่ หน้า

4.2.2 ผลของการดำเนินนโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2512 - 2520 123

4.2.3 ผลของการดำเนินนโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2521 - 2523 126

5 สรุป 128

บรรณานุกรม 131

ภาคผนวก 151

ประวัติย่อของผู้วิจัย 189

บทนำ

ลัทธิคอมมิวนิสต์เผยแพร่เข้ามาในประเทศไทยครั้งแรกใน พ.ศ. 2468 โดยสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ประเทศจีน และใน พ.ศ. 2471 ก็ได้มีการแพร่ของลัทธินี้เข้ามาในประเทศไทยอีกครั้งหนึ่ง โดยชาวญวนภายใต้การนำของโฮจิมินห์ ลัทธิคอมมิวนิสต์ได้แผ่ขยายไปสู่กลุ่มลูกครึ่งจีน-ไทย ญวน-ไทย และคนไทยในที่สุด ได้มีการจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยขึ้น เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2485 โดยอาศัยเงื่อนไขการต่อสู้ญี่ปุ่นที่เข้ามามีอิทธิพลเหนือรัฐบาลไทยในสงครามโลกครั้งที่สอง[1]

หลังจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยประสบความล้มเหลวในการต่อสู้ทั้งทางรัฐสภาและในการกระทำรัฐประหารซ้อนใน พ.ศ. 2492 โดยร่วมมือกับนักการเมืองที่หมดอำนาจในการประชุมสมัชชาผู้แทนพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยครั้งที่สอง เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2495 พรรคคอมมิวนิสต์แหงประเทศไทยจึงได้เปลี่ยนวิธีการใหม่เป็นแนวทางมวลชนยึดนโยบายชนบทล้อมเมือง เมืองล้อมนคร[2] ได้ให้ความสำคัญแก่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ* มากกว่า

---

[1]วุฒิธี ชินสาย, บุญปลูก ส่วนพงษ์ และสิทธานต์ รักษ์ประเทศ. พคท.วันนี้. 2523. หน้า 36.

[2]สิทธิธานต์ รักษ์ประเทศ. ความรู้เรื่องพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย. 2519. หน้า 24 - 36.

*เรียกกันทั่วไปว่าภาคอีสาน มีเนื้อที่ประมาณ 106.5 ล้านไร่ คิดเป็นเนื้อที่ 33.13 ของพื้นที่ประเทศ ประกอบด้วย 17 จังหวัด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ตามลักษณะที่ตั้ง คือ

- อีสานตอนบน เป็นที่ราบสูงมีเทือกเขาภูพานกั้นตลอดแนว ประกอบด้วย 6 จังหวัด คือ นครพนม มุกดาหาร เลย สกลนคร หนองคาย และอุดรธานี
- อีสานตอนกลาง เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำชีไหลผ่าน ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ ชัยภูมิ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม และร้อยเอ็ด
- อีสานตอนล่าง เป็นที่ราบสูงและเป็นแหล่งต้นลำธารที่ไหลลงสู่แม่น้ำมูล ประกอบด้วย 6 จังหวัด คือ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ ยโสธร และอุบลราชธานี

อ้างจาก สวาท เสนาณรงค์. ภูมิศาสตร์ประเทศไทย. 2529. หน้า 27. และมหาวิทยาลัยขอนแก่น. แนวทางบางประการเพื่อพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 2530. หน้า 3.

ภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ เพราะมีปัจจัยหลายอย่างทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย กล่าวคือ

ประการแรก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในอดีตไม่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลเท่าที่ควร เนื่องจากมีลักษณะเป็นดินแดนที่แยกออกไปต่างหากและมีการปกครองแบบหัวเมืองชั้นนอก[1] คือให้เจ้าเมืองปกครองกันเอง

ประการที่สอง ภาคนี้เป็นภาคที่ยากจนที่สุด อันเนื่องจากการเกษตรซึ่งเป็นอาชีพหลักของประชากรในภูมิภาคนี้ไม่ได้ผล เพราะประสบปัญหาเรื่องน้ำ ดิน และสิ่งแวดล้อม[2] นอกจากนี้ยังได้รับงบประมาณรายจ่ายต่อประชากรต่ำกว่าภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ อันเป็นผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นไปอย่างล่าช้า[3]

ประการต่อมา เจ้าหน้าที่บางส่วนของรัฐบาล มีพฤติกรรมที่ทำให้ประชาชนเอื่อมระอาต่อกลไกการปกครองของรัฐ เช่น ใช้อำนาจหน้าที่ไม่เป็นธรรม ทุจริต กดขี่ข่มเหงประชาชน ขาดความสามัคคีและเสียสละ ไม่ทำหน้าที่บริการรับใช้ประชาชนอย่างแท้จริง ฯลฯ[4] ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกขาดที่พึ่ง

ความสำนึกในความเป็นชาติไทยไม่ลึกซึ้ง ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่เอื้ออำนวยแก่การดำเนินงานของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เช่น ประชาชนส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม

---

[1]ประเทือง จิตสกุล. ภูมิศาสตร์กายภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 2528. หน้า 2.

[2]ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. "ภาคตะวันออกเฉียงเหนือปัญหาอยู่ที่ดินและน้ำ," เศรษฐกิจและสังคม. 13(4) : 16 - 19 ; กรกฎาคม - สิงหาคม พ.ศ. 2519.

[3]เสน่ห์ จามริก. "ปัญหาการพัฒนาในสภาพการเมืองไทย," ใน รัฐศาสตร์กับการเมืองไทย. บรรณาธิการโดย รังสรรค์ ธนะพรพันธ์ และอุกฤษฏ์ ปัทมานนท์. 2530. หน้า 254.

[4]แคน สาริกา (นามแฝง). รอได้รอ รุกได้รุก. 2530. หน้า 60 - 65.

ใกล้ชิดกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว[1] การถูกเหยียดหยามจากคนไทยในภูมิภาคอื่น[2] การมีชนกลุ่มน้อยหลายเชื้อชาติ เช่น จีน เขมร ญวน อินเดีย[3]

นอกจากนี้ยังมีอีกสิ่งหนึ่งที่เกื้อกูลต่องานมวลชนของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย[4] กล่าวคือ ลักษณะภูมิประเทศที่ประกอบด้วยเทือกเขา ป่าทึบ และมีหมู่บ้านจำนวนมากที่อยู่ในเขตป่าเขาที่ห่างไกลความเจริญ จึงเป็นโอกาสให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์ปลุกระดมมวลชน หาแนวร่วม จัดตั้งกองกำลังติดอาวุธ ดำเนินสงครามประชาชนเพื่อยึดอำนาจรัฐได้[4]

ประการสุดท้าย ชัยชนะของคอมมิวนิสต์บางประเทศในอินโดจีนที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทย ทำให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับการสนับสนุนทางด้านอาวุธยุทโธปกรณ์ การศึกษาอบรม และความสะดวกในการเคลื่อนไหวเข้าออกระหว่างประเทศ[5]

ความคับแค้นทางจิตใจ ความยากไร้ทางวัตถุ ทำให้ประชาชนเป็นจำนวนมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเข้าร่วมขบวนการปฏิวัติภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย โดยหวังว่าจะได้ชีวิตใหม่ที่ดีกว่าเดิมตามคำโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายคอมมิวนิสต์ พรรคคอมมิวนิสต์

---

[1]ไพฑูรย์ มีกุศล. "ประวัติศาสตร์อีสานสมัยอิทธิพลล้านช้าง," ใน สัมมนาประวัติศาสตร์อีสาน. ณ โรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ ระหว่างวันที่ 5 - 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2531. หน้า 2 - 5.

[2]ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ. "การเคลื่อนย้ายแรงงานอีสานเข้าสู่ส่วนกลางในอดีต," ธรรมศาสตร์. 11(3) : 58 ; กันยายน พ.ศ. 2525.

[3]สุเทพ สุนทรเภสัช. "ปัญหาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ," ใน สังคมวิทยาหมู่บ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 2511. หน้า 31 - 34.

[4]พ.อ.ทองรัชช์ อยู่พูล. การทำลายโครงสร้าง พคท.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้วยโครงการสันติสุขของกองทัพภาคที่ 2. 2522. หน้า 35.

[5]เสริม ทูลไธสง. "ประเทศไทยจุดเป้าหมายการโจมตีของคอมมิวนิสต์จริงหรือ," สยามรัฐสุดสัปดาห์. 21(50) : 23 ; 1 มิถุนายน พ.ศ. 2518.

แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีเขตงานที่ใหญ่ที่สุดและกระทบกระเทือนต่อเสถียรภาพของรัฐบาลและของชาติมากกว่าพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ[1]

การเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือระยะแรกยังไม่ค่อยชัดเจนนัก มีการทิ้งใบปลิวในนามของคณะไทยหนุ่ม[2] ดำเนินการจัดตั้งมวลชนในรูปขององค์การบังหน้า เช่น กลุ่มไร่อ้อย แต่หลังจากการประชุมสมัชชาผู้แทนพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยครั้งที่ 3 เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2504 การเคลื่อนไหวปรากฏชัดเจนมากขึ้น ทั้งในด้านการสร้างพรรค สร้างแนวร่วม และสร้างกองกำลังติดอาวุธ[3] พยานหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์อย่างชัดเจนที่สุดคือการยึดได้เอกสาร เครื่องใช้และอาวุธในการปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่บ้านเมืองกับคอมมิวนิสต์ เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2508 ที่บ้านนาบัว ตำบลเรณูนคร อำเภออาจสามารถ จังหวัดนครพนม[4]

รัฐบาลตระหนักถึงภัยอันตรายที่เกิดจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย จึงพยายามหาทางป้องกันและปราบปรามให้หมดสิ้นไปจากประเทศไทย รัฐบาลมีนโยบายหลายรูปแบบในการป้องกันและปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ที่จัดว่าเป็นนโยบายหลัก ได้แก่ นโยบายขจัดบุคคลที่มีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ นโยบายใช้กำลังด้วยวิธีรุนแรง และนโยบายการเมืองนำการทหาร

สำหรับนโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ก่อน พ.ศ. 2508 จะกล่าวเพียงสังเขป คือรัฐบาลได้ใช้นโยบายขจัดบุคคลอันมีการกระทำเป็นคอมมิวนิสต์โดยอาศัยกฎหมายที่มีอยู่ก่อนแล้ว คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเนรเทศ รศ. 131 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง

---

[1]ธิดา ถาวรเศรษฐ และเหวง โตจิราการ. ป่าแตก. 2526. หน้า 14.

[2]กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร. สร.0201.89/3. เรื่องรายงานการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์. (เมษายน พ.ศ. 2477).

[3]ฤทธิ์ อิทธิประชา. เป้าหมาย พคท.อิสาน 16 จุด. 2518. หน้า 31.

[4]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์ และคนอื่น ๆ. คอมฯ ที่รัก. 2517. หน้า 27 - 28.

พ.ศ. 2470[1] ในปี พ.ศ. 2476 ได้มีกฎหมายคอมมิวนิสต์เกิดขึ้น มีการแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2478 และประกาศยกเลิก พศ. 2489[2] เนื่องด้วยไทยต้องการเสียงสนับสนุนจากสหภาพโซเวียตในการสมัครเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติ[3] ระหว่าง พ.ศ. 2490 - 2501 รัฐบาลเริ่มใช้นโยบายรุนแรงด้วยการกวาดล้างจับกุมนักการเมือง ข้าราชการ พ่อค้า ปัญญาชน ชาวไร่ชาวนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นจำนวนมาก[4] ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ปฏิบัติการอย่างเปิดเผยมากขึ้น ประกอบกับรัฐบาลไทยในขณะนั้นมีความผูกพันใกล้ชิดกับสหรัฐอเมริกาซึ่งมีนโยบายสกัดกั้นการขยายตัวของคอมมิวนิสต์ เมื่อมีการปกครองด้วยระบบเผด็จการทหาร พ.ศ. 2501 นโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ก็ยิ่งเป็นไปอย่างรุนแรงถึงขั้นประหารชีวิตผู้ที่มีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 17 ของธรรมนูญการปกครอง[5]

อย่างไรก็ตามนโยบายดังกล่าวข้างต้น ก็ยังไม่อาจป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ได้ รัฐบาลจึงได้ดำเนินนโยบายใหม่ คือนโยบายพัฒนาท้องถิ่นทุรกันดารควบคู่ไปกับนโยบายที่มีอยู่แล้ว คือ นโยบายใช้กำลังด้วยวิธีรุนแรง โดยให้อยู่ในความรับผิดชอบของกองอำนวยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป.กลาง)

---

[1]บัญชา สุมา. ความเคลื่อนไหวของพวกคอมมิวนิสต์กับนโยบายป้องกันและปราบปรามของรัฐบาล (พ.ศ. 2500 - 2523). 2528. หน้า 94.

[2]"พระราชบัญญัติยกเลิกกฎหมายว่าด้วยคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2489," ราชกิจจานุเบกษา. ตอนที่ 72 เล่มที่ 63 วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2489.

[3]พล.ต.ธีระวัฒน์ เอมะสุวรรณ. กฎหมายป้องกันคอมมิวนิสต์กับความมั่นคงของชาติ. 2531. หน้า 33.

[4]พ.อ.หาญ พงศ์สิงานนท์. "ปัญหาการก่อการร้ายในส่วนภูมิภาค," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาการเมืองส่วนภูมิภาคและชนกลุ่มน้อย. 2528. หน้า 352 - 353.

[5]พล.อ.สายหยุด เกิดผล และ ดร.สมชัย รักวิจิตร. อนาคตไทย. 2518. หน้า 97.

ส่วนนโยบายป้องกันและปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523 อาจแบ่งนโยบายออกเป็นช่วง ๆ ดังนี้

ตั้งแต่ พ.ศ. 2508 - 2511 รัฐบาลของจอมพลถนอม กิตติขจร ได้กำหนดนโยบายปราบปรามด้วยวิธีรุนแรง รัฐบาลได้จัดตั้งกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ (บก.ปค.) ขึ้นเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2508[1] ทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ โดยอาศัยเจ้าหน้าที่ทหารจากกองทัพบกเป็นกำลังสำคัญ มีข้าราชการพลเรือนฝ่ายปกครองและตำรวจจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องเป็นฝ่ายสนับสนุน กองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ได้จัดตั้งกองกำลังผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารขึ้น เพื่อออกปฏิบัติการตามนโยบายของรัฐบาลในเขตรับผิดชอบ ในระยะแรกเนื่องจากไม่เข้าใจยุทธศาสตร์สงครามประชาชน และคิดว่ากองกำลังติดอาวุธของคอมมิวนิสต์นั้นเหมือนผู้ถืออาวุธก่อการกระด้างกระเดื่อง จึงใช้วิธีปราบไม่เลือก[2] ยังความเดือดร้อนเป็นอย่างยิ่งแก่ราษฎรในเขตพื้นที่ที่มีการเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในขณะเดียวกันกลับส่งผลดีเป็นอย่างมากต่อการขยายงานมวลชนของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย[3]

เนื่องจากการใช้กำลังแต่เพียงอย่างเดียวไม่ประสบผลสำเร็จ ในปี พ.ศ. 2509 รัฐบาลจึงได้มีแนวความคิดในการระดมพลัง โดยให้พลเรือน ตำรวจ ทหาร ร่วมมือกันและประสานงานกันอย่างใกล้ชิด และให้เปลี่ยนเป้าหมายจากคอมมิวนิสต์มาเป็นประชาชน[4] ประมาณ พ.ศ. 2510 การใช้กำลังด้วยวิธีรุนแรงควบคู่กับการพัฒนาจึงเป็นนโยบายที่รัฐบาลนำมาใช้ในการปราบปรามคอมมิวนิสต์ แต่นโยบายนี้ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จเพราะขาดการประสานงานกันอย่างจริงจังระหว่างผู้ปฏิบัติงาน ดังนั้นพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยจึง

---

[1]คำสั่ง บก.ปค.ที่ 1/08. เรื่องการจัดตั้งกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2508.

[2]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. "แนวทางต่อสู้ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย," ใน 9 ปี ใน กอ.รมน. เล่ม 2. ม.ป.ป. หน้า 3.

[3]พ.อ.นพ พินแสงแก้ว. ยุทธศาสตร์ยุทธวิธีของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย. 2511. หน้า 8.

[4]พล.อ.สายหยุด เกิดผล และ ดร.สมชัย รักวิจิตร. เล่มเดิม. หน้า 34.

ยังสามารถดำเนินงานต่อไป[1]

ในช่วง พ.ศ. 2512 - 2520 เป็นช่วงของการใช้นโยบายการเมืองนำการทหาร ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 110/2512[2] กล่าวคือ ให้ใช้ปฏิบัติการทางจิตวิทยา หลีกเลี่ยงการใช้กำลังด้วยวิธีการรุนแรง ยกเว้นกรณีที่จำเป็นเท่านั้น

นโยบายการเมืองนำการทหารนำมาใช้ในช่วง พ.ศ. 2512 - 2520 ยกเว้นในปี พ.ศ. 2519 ซึ่งเป็นยุคที่พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยมีพลพรรคมากที่สุด รัฐบาลของนายธานินทร์ กรัยวิเชียร จึงใช้นโยบายปราบปรามอย่างรุนแรงและเด็ดขาด หนังสือที่มีลักษณะทางสังคมนิยมถูกสั่งเก็บและทำลาย และประกาศเป็นหนังสือต้องห้าม หนังสือพิมพ์วารสาร หลายฉบับถูกปิด และผู้มีแนวคิดทางสังคมนิยมหลายคนถูกจับกุม[3]

สมัยรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร คือ ระหว่าง พ.ศ. 2519 - 2520 รัฐบาลได้อาศัยพลังมวลชนร่วมปราบปรามคอมมิวนิสต์[4] เป็นต้นว่า ลูกเสือชาวบ้าน กลุ่มไทยอาสาป้องกันชาติ อาสาพัฒนาป้องกันตนเอง นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งโครงการหมู่บ้านไทยอาสาป้องกันตนเอง (ทสปช.) และมีการจัดตั้งหน่วยทหารพรานขึ้นเป็นครั้งแรกในเขตอีสานใต้

กล่าวได้ว่านโยบายการเมืองนำการทหารที่นำมาใช้ระหว่าง พ.ศ. 2512 - 2520 รัฐบาลไม่ประสบความสำเร็จในการป้องกันและปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในช่วง พ.ศ. 2521 - 2523 รัฐบาลประสบความสำเร็จระดับหนึ่งในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ นโยบายในระยะนี้ยังคงเป็นนโยบายการเมืองนำการทหาร สาเหตุ

---

[1]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. 9 ปีใน กอ.รมน.เล่ม 1. 2518. หน้า 210 - 212.

[2]คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ลับมาก ที่ 110/2512. เรื่องการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2512.

[3]ประสิทธิ์ ไชยทองพันธ์. สงครามคอมมิวนิสต์. 2522. หน้า 346 - 348.

[4]เสถียร วิชัยลักษณ์ และสีบวงศ์ วิชัยลักษณ์. พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495. 2520. หน้า 16.

ที่ทำให้รัฐบาลไทยมีชัยชนะเหนือพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สรุปได้ว่า ระหว่าง พ.ศ. 2521 - 2522 ซึ่งเป็นยุคของพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ รัฐบาลสามารถผ่อนคลายความตึงเครียดลงได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ปลดปล่อยนักโทษการเมืองให้เสรีภาพแก่สื่อมวลชนและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มากขึ้น และวิธีการที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การเปิดสัมพันธไมตรีกับจีน โดยการไปเยือนจีนเมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2521[1] ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีนได้นำไปสู่การปิดสถานีวิทยุเสียงประชาชนแห่งประเทศไทยเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2521 ทำให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยไม่มีกระบอกเสียงที่สำคัญอีกต่อไป

นอกจากนั้นรัฐบาลของพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ยังได้เปิดสัมพันธไมตรีกับประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เป็นผลให้นายฟาม วัน ดง นายกรัฐมนตรีเวียดนามเดินทางมาเยือนไทยเมื่อวันที่ 6 - 10 กันยาย พ.ศ. 2521[2] นอกจากมีการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นทางการเมืองแล้ว ไทยได้ขอร้องให้เวียดนามเลิกสนับสนุนพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ผลที่ตามมาคือสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยถูกขับออกจากประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2522[3] ก่อให้เกิดความระส่ำระส่ายแก่พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในปี พ.ศ. 2523 รัฐบาลของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้ใช้โอกาสที่เอื้ออำนวยท่ามกลางความแตกแยกและสับสนทางความคิด จุดยืน ตลอดจนแนวทางในการปฏิวัติของ

---

[1]"นายกรัฐมนตรีเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน," สยามจดหมายเหตุ 3. : 365 - 367 ; 31 มีนาคม - 6 เมษายน พ.ศ. 2521.

[2]"นายกรัฐมนตรีเวียดนามมาเยือนไทย," สยามจดหมายเหตุ 3. : 1003 - 1015 ; 4 - 8 กันยายน พ.ศ. 2521.

[3]ประสิทธิ์ ไชยทองพันธ์. เล่มเดิม. หน้า 334.

คอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย* เข้าโจมตีและกวาดล้างครั้งใหญ่ในเขตที่มีคอมมิวนิสต์เคลื่อนไหวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขณะเดียวกันรัฐบาลก็ได้ประกาศคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/23 เรื่องนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ลงวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2523 มุ่งเน้นให้ใช้มาตรการการเมืองนำการทหาร[1] โดยเน้นให้การศึกษาแก่ประชาชนและปูพื้นฐานความคิดในแนวทาง

---

*ความขัดแย้งภายในพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2521 และรุนแรงถึงขั้นแตกหักในปี พ.ศ. 2522 สาเหตุแห่งความขัดแย้ง คือ

1. แนวทางปฏิวัติ แบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายหนึ่งยอมรับแนวทางของจีน เน้นชนบท อีกฝ่ายหนึ่งเสนอให้มีการเคลื่อนไหวในเมืองและใช้แนวทางสหภาพโซเวียต (ครุสชอฟ)

2. การวิเคราะห์สังคมไทย ฝ่ายหนึ่งเห็นว่าสังคมไทยเป็นแบบกึ่งทุนนิยม กึ่งศักดินา และกึ่งเมืองขึ้น อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าเป็นแบบกึ่งทุนนิยม กึ่งศักดินาที่เป็นเมืองขึ้นสมัยใหม่ของจักรพรรดินิยม

3. เผด็จการเบ็ดเสร็จของกลุ่มผู้นำในพรรค ตามหลักปฏิบัติถือที่ประชุมสมัชชาเป็นสูงสุด แต่ที่ผ่านมาผู้นำพรรคถือความคิดของกลุ่มผู้นำเป็นใหญ่ จึงนำไปสู่ความขัดแย้งและนำไปสู่ความแตกแยกในระยะต่อมา

4. ความขัดแย้งกับแนวร่วม การเคลื่อนไหวของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยต้องอ่อนตัวลง เพราะแนวร่วมแยกออกไป อันเนื่องมาจากระดับนำไม่ยอมรับความคิดของแนวร่วม ทำให้แนวร่วมเกิดความท้อแท้และสิ้นหวัง ประกอบกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเดินตามแบบจีนทุกอย่าง ไม่มีการเลือกเฟ้นและปรับเปลี่ยนวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นนโยบาย ยุทธศาสตร์และยุทธวิธี

อ้างจาก ประสิทธิ์ ไชยทองพันธ์. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 335.

"วิเคราะห์ พคท. ปี 2522," <u>ปิยบุตร</u>. 18 : 16 - 31 ; ธันวาคม พ.ศ. 2522 หน้า 22 - 26.

กองบรรณาธิการสยามนิกร. <u>พคท.บนสถานการณ์ปฏิวัติ</u>. 2523. หน้า 90.

[1]คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 66/23. <u>เรื่องนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์</u>. ลงวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2523.

ประชาธิปไตย พร้อมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการปกครองและป้องกันตนเองได้ นโยบายที่ 66/23 ยังผลให้สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือออกมามอบตัวพร้อมอาวุธเป็นจำนวนมาก ทำให้นโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ประสบผลสำเร็จระดับหนึ่ง

การดำเนินงานของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในรูปแบบต่าง ๆ เป็นผลให้รัฐบาลต้องปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงนโยบายป้องกันและปราบปรามในรูปแบบต่าง ๆ ในช่วง พ.ศ. 2508 - 2511 รัฐบาลใช้มาตรการปราบปรามอย่างรุนแรงทั้งกำลังทหาร กฎหมาย และกองกำลังผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร ซึ่งการปราบปรามไม่ประสบผลสำเร็จ แต่กลับทำให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสมาชิกเพิ่มมากขึ้น ในช่วง พ.ศ. 2512 - 2520 รัฐบาลได้พัฒนาการปราบปรามโดยใช้นโยบายการเมืองนำการทหาร แต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องยังไม่เข้าใจนโยบายของรัฐบาลและขาดการประสานงาน การปราบปรามจึงไม่ประสบผลสำเร็จ ต่อมาในช่วง พ.ศ. 2521 - 2523 ปัญหาคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือผ่อนคลายลง อันเนื่องจากความขัดแย้งทางสถานการณ์สากลที่นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยกับพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีน ความขัดแย้งภายในพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย นโยบายต่างประเทศของรัฐบาลที่ได้เปิดสัมพันธไมตรีกับจีนและเวียดนาม นโยบายการกวาดล้างครั้งใหญ่ด้วยกำลังอาวุธ และนโยบาย 66/23 ด้วยการรุกทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง เพื่อยุติสถานการณ์สงครามปฏิวัติของคอมมิวนิสต์

จะเห็นได้ว่างานวิจัยนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523 นอกจากจะได้ทราบถึงสภาพทั่วไปของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นปัจจัยเอื้ออำนวยให้ประชาชนเข้าร่วมและสนับสนุนพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และยุทธวิธีของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย และการดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามของรัฐบาลในระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ยังได้ทราบถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม อันเกิดจากนโยบายป้องกันและปราบปรามว่าเป็นอย่างไร รัฐบาลแต่ละยุคประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรากฏดังนี้

การเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเห็นได้ชัดเจนหลังจากประชุมสมัชชาครั้งที่ 3 มีการเคลื่อนไหวทั้งด้านการสร้างพรรค แนวร่วม และกองกำลังติดอาวุธ ด้วยการเข้าไปปลุกระดมมวลชนในหมู่บ้านที่ห่างไกลความเจริญ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เจ้าหน้าที่รัฐเข้าปกครองไม่ทั่วถึง โดยอาศัยเงื่อนไขความคับแค้นทางจิตใจ ความยากไร้ทางวัตถุ เข้าไปปรับทุกข์ผูกมิตร โฆษณาชวนเชื่อ จนมีผู้คนจำนวนมากเห็นด้วย เข้าร่วมขบวนการ และจัดตั้งกองกำลังติดอาวุธ ขยายฐานที่มั่น เพื่อยึดอำนาจรัฐเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นสังคมนิยม สำหรับนโยบายป้องกันและปราบปรามของรัฐบาลนั้น อาศัยมาตรการใช้กำลังด้วยวิธีรุนแรง และมาตรการการเมืองนำการทหาร เช่น ผลงานวิจัยของ ไพโรจน์ กาญจนพันธ์ เรื่องการต่อต้านการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายคอมมิวนิสต์โดยรัฐบาลไทย "กรณีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ". พ.อ.ทองรัชช์ อยู่พูล เรื่องการทำลายโครงสร้าง พคท.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยโครงการสันติสุขของกองทัพภาคที่ 2. พ.อ.สุทัศ ใสพัส เรื่องการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิภาวรรณ กษิษฐนาคะ เรื่องวิธีโน้มน้าวใจประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้เข้าร่วมขบวนการ ผกค.

การป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย ระยะแรกอาศัยมาตรการทางกฎหมายโดยตำรวจสันติบาล ต่อมามีการจัดตั้งกองบัญชาการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์โดยตรง โดยอาศัยมาตรการใช้กำลังด้วยวิธีรุนแรงแต่ไม่ประสบผลสำเร็จ จนกระทั่งรัฐบาลประกาศคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 66/23 ลงวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2523 ปัญหาคอมมิวนิสต์จึงผ่อนคลายลง เช่น ผลงานวิจัยของ พ.อ.บรรจง เกตุนุติ เรื่องบทบาทของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในกับการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์. พล.ต.ธีระวัฒน์ เอมะสุวรรณ เรื่องกฎหมายป้องกันคอมมิวนิสต์กับความมั่นคงของชาติ. วีระ ชัยวิมลผลิน เรื่องจุดอ่อนของการดำเนินการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย. บัญชา สุมา เรื่องความเคลื่อนไหวของพวกคอมมิวนิสต์กับนโยบายป้องกันและปราบปรามของรัฐบาล (พ.ศ. 2500 - 2523).

ลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นลัทธิที่มีเป้าหมายในการจัดระเบียบสังคมที่ยึดหลักการการรวมทรัพย์สินทั้งหมดเข้าเป็นของส่วนรวม มีการเคลื่อนไหวเพื่อปลดแอกชนชั้นกรรมาชีพ โดยอาศัยแนวคิดของมาร์กซ์ เลนิน และเหมา เจ๋อ ตุง เป็นพื้นฐานในการดำเนินการ เช่น ผลงานวิจัยของ ธงชัย พึ่งกันไทย เรื่องลัทธิคอมมิวนิสต์และนโยบายต่อต้านรัฐบาลไทย พ.ศ. 2468 - 2500.

พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้รับอุดมการณ์ในการจัดตั้งพรรค ความช่วยเหลือและสนับสนุนทางด้านกำลังใจและทางการเมืองจากพรรคคอมมิวนิสต์จีน เช่น ผลงานวิจัยของ ธานี สุขเกษม เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน : วิเคราะห์แนวนโยบายต่างประเทศของไทยที่มีต่อจีน พ.ศ. 2492 - 2515. วิภารัตน์ ธาราธีรภาพ เรื่องยุทธศาสตร์การดำเนินนโยบายต่างประเทศของจีนต่อพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย.

ความขัดแย้งภายในพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเกิดจากหลายสาเหตุ คือ ความเห็นที่ขัดแย้งกันในเรื่องแนวทางการปฏิวัติ การวิเคราะห์สังคมไทย เผด็จการเบ็ดเสร็จของกลุ่มผู้นำพรรค และความขัดแย้งกับแนวร่วม เช่น ผลงานวิจัยของ บุษบา สินสมบูรณ์ เรื่องความขัดแย้งทางอุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย.

ผลงานวิจัยเรื่องต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ปรากฏว่ายังไม่มีเรื่องใดที่ศึกษาเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523 ไว้โดยตรง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัจจัยที่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมขบวนการและสนับสนุนพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523
2. เพื่อศึกษาเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และยุทธวิธีของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523
3. เพื่อศึกษานโยบายในการป้องกันและปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523

4. เพื่อวิเคราะห์ผลอันเกิดจากนโยบายป้องกันและปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523

<u>ความสำคัญของการวิจัย</u>

1. ทำให้ทราบถึงสภาพทั่ว ๆ ไปในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นปัจจัยให้ประชาชนเข้าร่วมขบวนการและสนับสนุนพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523

2. ทำให้ทราบถึงเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และยุทธวิธีของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523

3. ทำให้ทราบนโยบายป้องกันและปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของรัฐบาลไทย ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523

4. ทำให้ทราบผลอันเกิดจากการดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523

<u>ขอบเขตของการวิจัย</u>

มุ่งศึกษาสภาพทั่ว ๆ ไปของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เป็นปัจจัยให้ประชาชนเข้าร่วมขบวนการและสนับสนุนพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และยุทธวิธีของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523 โดยแบ่งช่วงศึกษาออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงแรก พ.ศ. 2508 - 2511 ช่วงที่สอง พ.ศ. 2512 - 2520 และช่วงที่สาม พ.ศ. 2521 - 2523 ส่วนช่วงก่อน พ.ศ. 2508 จะศึกษาพอเป็นสังเขป เพื่อเป็นแนวทางประกอบการวิเคราะห์ผลอันเกิดจากนโยบายป้องกันและปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของรัฐบาลไทย ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523

<u>วิธีดำเนินการศึกษา</u>

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จะใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Approach) ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลทางเอกสารและสัมภาษณ์ เสนอรายงานแบบพรรณาวิเคราะห์ (Analytical Description) เป็นหลัก โดยอาศัยหลักฐานข้อมูล 2 ประเภท คือ

1. Primary Sources (ข้อมูลปฐมภูมิ) ได้แก่เอกสารทางราชการ เอกสารหรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ สัมภาษณ์ ฯลฯ

2. Secondary Sources (ข้อมูลทุติยภูมิ) ได้แก่ หนังสือ วารสาร และเอกสารต่าง ๆ ที่มีอยู่ทั่วไป

<u>แหล่งข้อมูล</u>

- หอสมุดแห่งชาติ
- กองจดหมายเหตุแห่งชาติ
- สำนักหอสมุดกลาง มศว ประสานมิตร
- สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- หอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- หอสมุดสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ห้องสมุดวิทยาลัยการทัพบก
- ห้องสมุดรัฐสภา

ฯลฯ

บทที่ 1

พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.1 ความเป็นมาของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.1.1 การเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย

ลัทธิคอมมิวนิสต์ถูกนำเข้ามาเผยแพร่และดำเนินงานในประเทศไทยครั้งแรก ใน พ.ศ. 2468 โดยสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์จีนจากประเทศจีน[1] ได้เข้ามาอยู่ในกลุ่มคนจีนและสมาคมคนจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบรรดากรรมกรชาวจีนตามท่าเรือ โรงสี โรงเลื่อย และโรงเรียนจีน[2] จุดมุ่งหมายในระยะแรกคือพยายามโฆษณาชวนเชื่อ และปลุกระดมคนจีนให้มีความรู้สึกชาตินิยมและสนับสนุนพรรคก๊กมินตั๋ง (พรรคจีนคณะชาติ) ต่อต้านชาวต่างชาติที่เข้าไปมีอิทธิพลในประเทศจีนทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจ[3]

อาจกล่าวได้ว่า การที่กลุ่มคอมมิวนิสต์จีนและพรรคก๊กมินตั๋งเข้ามาเคลื่อนไหวในประเทศไทยนั้น ในระยะแรกมิได้มีจุดประสงค์ที่จะแทรกแซงการเมืองของประเทศไทยแต่ประการใด แต่ต่อมาใน พ.ศ.2470 จุดมุ่งหมายของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์จีนได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นจุดมุ่งหมายเพื่อหาสมาชิกและทุนสนับสนุนการปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์จีน (พคจ.) ในประเทศ

---

[1]สายหยุด เกิดผล และสมชัย รักวิจิตร. อนาคตไทย. 2518. หน้า 88.

[2]สิทธานต์ รักษ์ประเทศ. ความรู้เรื่องพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย. 2519. หน้า 24 - 36.

[3]วฤทธิ์ ชินสาย, บุญปลูก ส่วนพงษ์ และสิทธานต์ รักษ์ประเทศ. พคท.วันนี้. 2523. หน้า 34.

จีน[1] เนื่องจากพรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศจีนเกิดแตกแยกกับพรรคก๊กมินตั๋ง พรรคก๊กมินตั๋งสามารถยึดอำนาจในการปกครองได้ และมีนโยบายปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์จีนส่งผลให้สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์จีนบางส่วน หลบหลีกการปราบปรามเข้ามาในประเทศไทยโดยเข้ามารวมตัวกับกลุ่มคอมมิวนิสต์ที่อยู่ในประเทศไทยก่อนแล้ว ทำให้กลุ่มคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยมีสมาชิกเพิ่มขึ้น และได้พยายามจัดตั้งสมาคมและกลุ่มคนต่าง ๆ ขึ้น เช่น สมาคมเยาวชนคอมมิวนิสต์แห่งประเทศสยาม กลุ่มลัทธิมาร์กซ์ - เลนิน เป็นต้น[2] ดำเนินการเคลื่อนไหวและโฆษณาเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ในกลุ่มชาวจีนโพ้นทะเล ผลของการขยายงานของกลุ่มคอมมิวนิสต์ดังกล่าว ทำให้รัฐบาลไทยต้องเผชิญกับปัญหาการเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์เป็นอย่างมาก

ใน พ.ศ. 2471 กลุ่มที่นำลัทธิคอมมิวนิสต์เข้ามาในประเทศไทยอีกกลุ่มหนึ่ง คือ ชาวญวน* โดยเข้ามาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย บริเวณจังหวัดสกลนคร

---

[1]ผศ.ธิดา ถาวรเศรษฐ์ และนายแพทย์เหวง โตจิราการ. ป่าแตก. 2526. หน้า 141 - 142.

[2]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์ และคนอื่น ๆ. คอมฯ ที่รัก. 2517. หน้า 63.

*ชาวญวนหรือชาวเวียดนาม อพยพเข้ามาในประเทศไทยครั้งแรกในราวต้นพุทธศตวรรษที่ 24 ทั้งนี้เนื่องจากเวียดนามเกิดกบถไต-เซิน (Tay-Son) มาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นปัญหาความไม่สงบในเวียดนามก็ยังไม่ยุติ การอพยพของชาวเวียดนามจึงมีเข้ามาเรื่อย ๆ แต่ก็ไม่มากนัก ต่อมาในปลายสมัยจักรพรรดิมินหมางของเวียดนามไปจนถึงสมัยฝรั่งเศสได้ชัยชนะในตังเกี๋ย เวียดนามเกิดปัญหาความขัดแย้งทางศาสนาอย่างรุนแรง พวกขุนนาง (Mandarins) ที่นิยมนิกายโปรเตสแตนต์ซึ่งมีอำนาจในขณะนั้นได้สั่งประหารชีวิตและเนรเทศชาวเวียดนามที่นับถือนิกายคาทอลิกเป็นจำนวนมาก ทำให้พวกคาทอลิกที่ทนความบีบคั้นไม่ได้ต้องอพยพหลบหนีเข้ามาในประเทศไทย และทางรัฐบาลไทยก็ไม่ได้ขัดขวางแต่ประการใด

เมื่อคอมมิวนิสต์ญวนนำลัทธินี้เข้ามาเผยแพร่ครั้งแรกก็มีชาวญวนอพยพอาศัยอยู่ในประเทศไทยอยู่ก่อนแล้ว พวกคอมมิวนิสต์ญวนจึงได้ปลุกระดมหากำลังคนและเงินสนับสนุนการกู้ชาติจากกลุ่มคนญวนอพยพเหล่านี้

อ้างจาก พ.อ.สุวรรณ รัตนเสนีย์. การต่อต้านและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 2512. หน้า 23 - 24.

Peter A. Poole. The vietnamese in Thailand. 1970. p.4-7.

และนครพนม ชาวญวนพวกนี้ก็มีจุดมุ่งหมายคล้ายกับพวกคอมมิวนิสต์จีน กล่าวคือ หาสมาชิกและทุนเพื่อสนับสนุนการกู้เอกราชของประเทศเวียดนามไม่ให้ตกอยู่ในอำนาจของฝรั่งเศส[1] โดยอาศัยแนวทางของคอมมิวนิสต์เป็นหลักในการดำเนินงาน*

การเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยของชาวญวนเริ่มขึ้นหลังจากองค์การโคมินเทอร์น (Comintern)** ได้ให้การสนับสนุนขบวนการกู้ชาติของเวียดนามในปี

---

[1]เสกสรรค์ ประเสริฐกุล. "พรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนกับการปฏิวัติเดือนสิงหาคม 1945 : วิเคราะห์การนำปฏิวัติ," ธรรมศาสตร์. 13(1) : 161 - 162 ; มีนาคม 2527.

*แนวทางคอมมิวนิสต์ หมายถึง การเคลื่อนไหวเพื่อหาสมาชิกเข้าร่วมขบวนการและสนับสนุนการปฏิวัติของคอมมิวนิสต์ โดยอาศัยหลักนโยบายและแนวคิดของลัทธิมาร์กซ์ - เลนิน และแนวคิด เหมา เจ๋อ ตุง เป็นพื้นฐานในการดำเนินการ เช่น โฆษณาชวนเชื่อ ปลุกระดมมวลชน และจัดตั้งองค์การต่าง ๆ ฯลฯ

อ้างจาก สมเชื้อ ทัพวงศ์ศรี. การก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ศึกษากรณีอำเภอบ้านสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี). 2516. หน้า 12 - 18.

ผศ.ธิดา ถาวรเศรษฐ และเหวง โตจิราการ. เล่มเดิม. หน้า 141 - 142.

**องค์การโคมินเทอร์น (Comintern) คือ องค์การที่ประเทศคอมมิวนิสต์ในยุโรปตะวันออก ได้แก่ ยูโกสลาเวีย เชคโกสโลวาเกียร์ โรมาเนีย โปแลนด์ และบรรดาคอมมิวนิสต์ต่างชาติที่เข้าใจโซเวียต จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์จะช่วยประเทศในยุโรป เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมนี และอิตาลี ไม่ให้รุกรานประเทศคอมมิวนิสต์ในยุโรปตะวันออก และสนับสนุนการปฏิวัติโลก องค์การนี้ดำเนินงานสนับสนุนองค์การคอมมิวนิสต์สากล (Communist International) ซึ่งมีสหภาพโซเวียตคอยบงการอยู่เบื้องหลัง

แต่เนื่องจากองค์การนี้เป็นเพียงกลุ่มตัวแทนของประเทศสมาชิกที่ร่วมกันเป็นองค์กร จึงไม่สามารถปฏิบัติการใด ๆ ได้ ดังนั้นจึงได้จัดตั้งองค์การโคมินฟอร์ม (Cominform) ขึ้นมาทำหน้าที่เป็นสำนักงานแถลงข่าวในนามขององค์การโคมินเทอร์น สนับสนุนการดำเนินงานของประเทศคอมมิวนิสต์ในยุโรปตะวันออกและพรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

อ้างจาก พ.ต.อ.วิสิษฐ์ เดชกุญชร. "คอมมิวนิสต์เล่นการเมือง," รวมบทความการเมือง เล่ม 2. 2511. หน้า 25 - 30.

นรนิติ เศรษฐบุตร. นโยบายต่างประเทศของสหภาพโซเวียต. 2519. หน้า 51-52.

2462[1] แต่ถูกฝรั่งเศสปราบปรามอย่างรุนแรง ทำให้คนกลุ่มหนึ่งที่อยู่ในขบวนการกู้ชาติของเวียดนาม มีโฮจิมินห์เป็นผู้นำ ได้หลบหนีเข้ามารวมกับกลุ่มชาวญวนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พวกนี้ได้เผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์และแสวงหาความร่วมมือจากกลุ่มคนญวน โดยใช้ใบปลิวเป็นเครื่องมือในการโฆษณาชวนเชื่อ โฮจิมินห์ได้เดินทางออกไปจากประเทศไทยในปลายปี 2472[2] ส่วนกลุ่มคอมมิวนิสต์ญวนก็ยังคงเคลื่อนไหวหาสมาชิกและทุนเพื่อสนับสนุนการกู้ชาติและยังคงเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ต่อไป

การเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ของกลุ่มคนจีนและคนญวนนี้ได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย คือ ทำให้แนวความคิดหรือลัทธิคอมมิวนิสต์ได้แผ่ขยายไปสู่กลุ่มลูกครึ่งจีน-ไทย ญวน-ไทย และคนไทยในที่สุด ทำให้บรรดานักเรียน นิสิต นักศึกษา มีความตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะนักศึกษาที่มีแนวความคิดก้าวหน้า[3]

ใน พ.ศ. 2475 ประเทศได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตย พวกคอมมิวนิสต์ได้แจกใบปลิวในนามของ "คณะคอมมิวนิสต์สยาม" โฆษณาว่าคอมมิวนิสต์มีส่วนในการเปลี่ยนแปลงการปกครองด้วย[4] องค์การโคมินเทอร์นได้ส่งสาส์นแสดงความยินดีกับคณะผู้เปลี่ยนแปลงการปกครอง[5] ซึ่งรวมถึงคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยด้วย นับเป็นครั้งแรกที่คอมมิวนิสต์นอกประเทศเข้ามามีบทบาทในประเทศไทย[6]

---

[1]ธงชัย พึ่งกันไทย. <u>ลัทธิคอมมิวนิสต์และนโยบายต่อต้านของรัฐบาลไทย พ.ศ. 2468 - 2500</u>. 2521. หน้า 76.

[2]วฤทธิ์ ชินสาย, บุญปลูก ส่วนพงษ์ และสิทธานต์ รักษ์ประเทศ. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 36.

[3]<u>แหล่งเดิม</u>.

[4]กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร. สร. 0201.89/1. <u>เรื่องคอมมิวนิสต์</u>. 30 กันยายน พ.ศ. 2475.

[5]สิทธานต์ รักษ์ประเทศ. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 26.

[6]พล.ต.ธีระวัฒน์ เอมะสุวรรณ. <u>กฎหมายป้องกันคอมมิวนิสต์กับความมั่นคงของชาติ</u>. 2531. หน้า 10.

ได้มีหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับ คือ สัจจัง 24 มิถุนายน และมวลชนรายสัปดาห์ เสนอเรื่องราวของเลนิน-สตาลิน และโครงสร้างเศรษฐกิจของสหภาพโซเวียต ชักชวนให้ประชาชนมองเห็นความดีงามของคอมมิวนิสต์[1] นอกจากนี้ก็มีการแจกใบปลิวโจมตีการปกครองของรัฐบาล[2] รัฐบาลได้ตระหนักถึงภัยคุกคามของพวกคอมมิวนิสต์มากขึ้น จึงได้กำหนดมาตรการป้องกันโดยการออกพระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2476 ขึ้นใช้[3] และเป็นกฎหมายป้องกันคอมมิวนิสต์ฉบับแรกของประเทศไทย[4]

ใน พ.ศ. 2477 การเคลื่อนไหวของพรรคคอมมิวนิสต์เริ่มชัดแจ้งขึ้น มีการทิ้งใบปลิวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในนามของ "คณะไทยหนุ่ม" ข้อความในใบปลิวระบุว่าจะสถาปนาระบอบการปกครองแบบสหภาพโซเวียตขึ้นในประเทศไทย[5] ใน พ.ศ. 2478 คอมมิวนิสต์ในประเทศไทยได้จัดการเดินขบวนอย่างเปิดเผยเป็นครั้งแรกที่จังหวัดขอนแก่น[6] พร้อมทั้งส่งผู้แทน

---

[1]พล.ต.ธีระวัฒน์ เอมะสุวรรณ. เล่มเดิม. หน้า 10.

[2]ภุมรัตน์ ภักษาดิพงศ์. กลวิธีบ่อนทำลายของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย. 2510. หน้า 88.

[3]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. "ปัญหาการก่อการร้ายในส่วนภูมิภาค," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาการเมืองส่วนภูมิภาคและชนกลุ่มน้อย. 2528. หน้า 320.

[4]พล.ต.ธีระวัฒน์ เอมะสุวรรณ. หน้าเดิม.

[5]พ.อ.ทองรัชช์ อยู่พูล. การทำลายโครงสร้าง พคท.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้านโครงการสันติสุขของกองทัพภาคที่ 2. 2526. หน้า 21.

[6]กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร. สร. 0201.89/3. เรื่องรายงานการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์และใบปลิวคอมมิวนิสต์. 3 ตุลาคม 2475 - 14 พฤศจิกายน 2496.

ไปร่วมประชุมกับองค์การคอมมิวนิสต์สากล* ครั้งที่ 2 ด้วย จึงทำให้เห็นกระจ่างชัดว่าพวกคอมมิวนิสต์ได้คิดแผ่ขยายอิทธิพลทางการเมืองเข้ามาในประเทศไทย โดยมุ่งที่จะเอาประเทศไทยเป็นบริวาร[1] การเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์ในระยะนี้ทำให้รัฐบาลเกิดความคิดว่าถึงแม้จะมีพระราชบัญญัติป้องกันคอมมิวนิสต์แล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่เพียงพอ จึงได้วางมาตรการป้องกันให้รัดกุมยิ่งขึ้น** โดยได้ตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2478[2]

1.1.2 <u>การจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์ไทย</u>

ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง ญี่ปุ่นได้ยกกองทัพเข้ามาในประเทศไทย เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2484 พวกคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยได้ถือโอกาสนี้เคลื่อนไหวโดยเอาความรักชาติเป็นข้ออ้างสนับสนุนขบวนการเสรีไทย พวกคอมมิวนิสต์ได้จัดตั้งสมาคมต่อต้านญี่ปุ่นขึ้นอย่างลับ ๆ สามารถขยายงานในหมู่กรรมกรผู้ใช้แรงงานได้สำเร็จส่วนหนึ่ง[3] จากนั้นก็ประกาศจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์ไทย (Thai Communist Party) ขึ้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม

---

*องค์การคอมมิวนิสต์สากล (Communist International) เป็นองค์การที่เลนินจัดตั้งขึ้นเพื่อเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ออกไปนอกประเทศ การดำเนินการที่สำคัญขององค์การนี้คือการต่อต้านและพยายามทำลายล้างระบบนายทุนในประเทศต่าง ๆ เลนินต้องการให้องค์การนี้เป็นศูนย์รวมในการเผยแพร่นโยบายของคอมมิวนิสต์ทั่วโลก และมอสโคว์ก็สามารถบงการการปฏิบัติงานของคอมมิวนิสต์ทั่วโลก แต่ภายหลังเมื่อเลนินถึงแก่กรรม สตาลินได้ยุบองค์การนี้

อ้างจาก สมเชื้อ ทัพวงศ์ศรี. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 15.

[1]พ.อ.สัมฤทธิ์ อักขราสา. <u>ข้าราชการกับการต่อต้านคอมมิวนิสต์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>. 2515. หน้า 14 - 15.

**ดูรายละเอียดในบทที่ 3

[2]พล.ต.ธีระวัฒน์ เอมะสุวรรณ. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 10.

[3]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. "ปัญหาการก่อการร้ายในส่วนภูมิภาค," ใน <u>เอกสารคำสอนชุดวิชาปัญหาการเมืองส่วนภูมิภาคและชนกลุ่มน้อย</u>. 2528. หน้า 320 - 321.

พ.ศ. 2485 มีการประชุมสมัชชา ครั้งที่ 1 ที่จังหวัดนครสวรรค์[1] พรรคคอมมิวนิสต์ไทยมี 2 สาขา คือ สาขาคอมมิวนิสต์ไทย และสาขาคอมมิวนิสต์จีน แต่ละสาขามีคณะกรรมการบริหารของตนเอง คณะกรรมการทั้งสองสาขานี้ต่างมีอิสระในการดำเนินงาน ซึ่งการดำเนินงานเป็นแบบใต้ดิน แต่ถ้าเป็นปัญหาสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวกับด้านการเมือง และการเคลื่อนไหวมวลชน ต้องปะชุมปรึกษาหารือกัน[2]

ใน พ.ศ. 2489 ประเทศไทยได้ประกาศยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ฉบับ พ.ศ. 2476 และ พ.ศ. 2478[3] เพราะต้องการเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติ จึงต้องเอาใจสหภาพโซเวียตซึ่งเป็นผู้นำในการเผยแพร่สัทธิคอมมิวนิสต์ในสมัยนั้น และเป็นประเทศหนึ่งในห้าของชาติมหาอำนาจที่มีสิทธิในการอนุมัติหรือยับยั้งการขอเข้าเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติของประเทศใดประเทศหนึ่งได้ การยกเลิกพระราชบัญญัติดังกล่าวส่งผลให้พรรคคอมมิวนิสต์ไทยพ้นจากสภาพที่ผิดกฎหมาย และสามารถต่อสู้ทางการเมืองได้อย่างเปิดเผย คณะกรรมการบริหารสาขาจีนซึ่งประกอบด้วย กลุ่มคอมมิวนิสต์จีน และกลุ่มคอมมิวนิสต์ญวนได้ปลีกตัวออกมาจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีนแห่งประเทศไทย (พคจ./ท.) ดำเนินงานเฉพาะด้านสนับสนุนการปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์ แต่บางส่วนก็เดินทางกลับไปเคลื่อนไหวในผืนแผ่นดินใหญ่จีนและอินโดจีน[4]

ส่วนพรรคคอมมิวนิสต์ไทย ซึ่งประกอบด้วยสาขาคอมมิวนิสต์ไทยเพียงสาขาเดียว ได้จัดพิมพ์หนังสือมหาชนรายสัปดาห์แจกจ่ายและได้ประกาศจุดมุ่งหมายและนโยบายของพรรคฯ

---

[1]อัมพร สุวรรณโณบล. "พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย," ใน คำซักถามของกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์. 2509. หน้า 4.

[2]กองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์. คู่มือการป้องกันและปราบปรามก่อความไม่สงบ เล่ม 1 : การดำเนินการของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย. 2515. หน้า 2 - 3.

[3]ธานินทร์ กรัยวิเชียร. การใช้กฎหมายป้องกันคอมมิวนิสต์. 2517. หน้า 223.

[4]พ.อ.หาญ พงศ์สิงานนท์. เล่มเดิม. หน้า 321.

มีการฉลองชัยอย่างเปิดเผยและจัดตั้งองค์การบังหน้า* ในรูปต่าง ๆ เช่น จัดตั้งสมาคม หนังสือพิมพ์ สมาคมการศึกษา ครู เยาวชน สตรี กรรมกร เป็นต้น[1] ตลอดจนจัดตั้งมวลชนในพื้นที่ที่ได้สำรวจเลือกสรรไว้เป็นอย่างดี เช่น ที่บ้านดงหลวง ตำบลดงหลวง และบ้านโพนตูม ตำบลก้านเหลือง อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม โดยส่งผู้ปฏิบัติงานของพรรคเข้าไปดำเนินงานจนชนะจิตใจประชาชน และใช้หนังสือมาตุภูมิ ปิตุภูมิ เป็นคู่มือในการโฆษณาชวนเชื่อ[2]

---

*องค์การบังหน้า (Front Organization) ได้แก่ องค์การ สมาคม สโมสร สันนิบาต ฯลฯ มีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมกลุ่มบุคคลอาชีพเดียวกัน ปลุกระดมมวลชนบางส่วนของกลุ่ม เช่น สตรี เยาวชน นักศึกษา นักกฎหมาย ฯลฯ ซึ่งแนวคิดนี้เกิดจากการประชุมสภาคอมมิวนิสต์สากล ครั้งที่ 3 เมื่อ พ.ศ. 2464 ที่ประชุมได้เห็นพ้องต้องกันว่าลัทธิคอมมิวนิสต์จะก้าวหน้าไปรวดเร็วไม่ได้ หากปล่อยให้องค์การที่รู้กันอย่างเปิดเผยว่าคอมมิวนิสต์เป็นผู้ดำเนินการ เพราะฉะนั้นองค์การที่เป็นคอมมิวนิสต์โดยเปิดเผยจำต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์การอื่น ๆ ที่มีผู้นิยมเลื่อมใส และทำตัวเป็นม่านกำบังให้คอมมิวนิสต์ดำเนินตามนโยบายของตนได้

อ้างจาก พ.ต.อ.วิสิษฐ์ เดชกุญชร. เล่มเดิม. หน้า 25.

[1]พ.อ.เพิ่มสุข ยุกตะนันท์. แนวความคิดในการเอาชนะคอมมิวนิสต์ในเขตอีสานใต้ 2524. หน้า 5.

[2]พ.อ.บุญเชิด ปานกุล. การปรับปรุงการป้องกันเขตปราบปราม ผกค. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 2521. หน้า 24.

1.1.3 ความล้มเหลวของแนวทางรัฐประหารซ้อน

วันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490 คณะทหารภายใต้การนำของ พล.ท.ผิน ชุณหะวัณ ได้ก่อรัฐประหารและสนับสนุนให้จอมพล ป. พิบูลสงคราม กลับมาเป็นนายกรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2491[1] รัฐบาลนี้มีนโยบายต่อต้านและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย จึงทำให้พรรคคอมมิวนิสต์กลายเป็นพรรคที่ผิดกฎหมายเช่นเดิม และไม่สามารถดำเนินงานอย่างเปิดเผยได้[2]

สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การดำเนินการปฏิวัติในประเทศไทยโดยอาศัยวิถีทางรัฐสภานั้นไม่มีทางสำเร็จ เพราะพรรคคอมมิวนิสต์ไทยได้เคยประสบความล้มเหลวมาแล้ว* ดังนั้นใน พ.ศ. 2492 สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ไทยจึงได้ร่วมมือกับนักการเมืองที่หมดอำนาจ กระทำรัฐประหารซ้อน[3] หรือที่เรียกว่า กบฏวังหลวง ฝ่ายรัฐบาลปราบปรามอย่างเฉียบขาด มีการปะทะกันอย่างรุนแรงตามจุดต่าง ๆ จนถึงขั้นนองเลือด ในที่สุดฝ่ายกบฏเป็นฝ่ายพ่ายแพ้[4] ส่งผลให้รัฐบาลดำเนินนโยบายต่อต้านคอมมิวนิสต์อย่างเต็มที่[5]

สำหรับพรรคคอมมิวนิสต์จีนแห่งประเทศไทยนั้น ได้สลายตัวไปในปี 2493 เนื่องจากเป้าหมายในการจัดตั้งพรรคได้บรรลุผลสำเร็จเมื่อพรรคคอมมิวนิสต์จีน (พคจ.) กระทำการปฏิวัติประเทศจีนได้สำเร็จใน พ.ศ. 2492 สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์จีนส่วนที่

---

[1]อัจฉราพร กมุทพิสมัย และสุนทรี อาสะไวย์. "ลำดับเหตุการณ์ทางการเมืองการปกครองไทย 2475 - 2535," ใน เอกสารประกอบการสัมมนาเนื่องในโอกาส 60 ปีประชาธิปไตย. ระหว่างวันที่ 24 - 28 มิถุนายน 2535. ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บรรณาธิการโดย ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. หน้า 12 - 13.

[2]พ.อ.ทองรัชช์ อยู่พูล. เล่มเดิม. หน้า 5.

*ดูรายละเอียดในบทที่ 2.

[3]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. เล่มเดิม. หน้า 321-322

[4]ผศ.ณรงค์ พ่วงพิศ. ประวัติศาสตร์การปกครองและการเมืองไทย. 2527. หน้า 252 - 253.

[5]พ.อ.ทองรัชช์ อยู่พูล. เล่มเดิม. หน้า 23.

สามารถเข้ากับพรรคคอมมิวนิสต์ไทย (สาขาไทย) ได้ ก็กลายเป็นสมาชิกหรือไม่ก็เป็นที่ปรึกษาพรรค ส่วนที่เหลือนอกนั้นก็เดินทางกลับไปยังจีนและอินโดจีน[1]

วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2495 พรรคคอมมิวนิสต์ได้ประชุมสมัชชา ครั้งที่ 2 ที่จังหวัดสกลนคร ที่ประชุมมีมติให้ใช้ชื่อพรรคคอมมิวนิสต์ไทยเป็น "พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท. Communist Party of Thailand - CPT.)"[2] ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานใหม่ โดยใช้วิธีรุนแรงหรือแนวทางแห่งสงครามยืดเยื้อ และยึดนโยบาย" ชนบทล้อมเมือง เมืองล้อมนคร" อันเป็นหลักของ เหมา เจ๋อ ตุง[3] พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ได้พิจารณาเห็นว่าประเทศไทยเป็นประเทศกสิกรรม การที่จะดำเนินงานให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายได้นั้นต้องอาศัยพลังจากชนบทเป็นพื้นฐาน เพราะเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ดังนั้นพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยจึงได้กระจายผู้ปฏิบัติงานจากส่วนกลาง คือ กรุงเทพฯ - ธนบุรี ออกไปตามหัวเมืองและชนบท เพื่อหาแนวร่วมและสมาชิก* เข้าร่วมขบวนการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นแบบคอมมิวนิสต์ โดยใช้วิธีการปลุกระดมโฆษณาชวนเชื่อน โจมตี

---

[1]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. เล่มเดิม. หน้า 321.

[2]พ.อ.สุทัศน์ โสพศ. การต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 2526. หน้า 3.

[3]สิทธานต์ รักษ์ประเทศ. เล่มเดิม. หน้า 24 - 36.

*แนวร่วม คือ มิตรร่วมขบวนการปฏิวัติหรือพันธมิตรระหว่างชนชั้น ซึ่งมี 2 ประเภท คือ แนวร่วมพื้นฐาน กับแนวร่วมชั้นสูง (ดูรายละเอียดในบทที่ 2) ซึ่งแนวร่วมทั้งสองนี้ถ้าพรรคสามารถเข้าไปนำได้เมื่อใดก็ถือว่าเป็นแนวร่วมโดยสมบูรณ์ และสามารถที่จะเข้าเป็นสมาชิกพรรคได้ในที่สุด

ส่วนสมาชิกพรรคนั้น หมายถึง กลุ่มคนที่มีแนวคิดตามลัทธิมาร์กซ์ - เลนิน และ เหมา เจ๋อ ตุง มารวมกันเข้าเป็นสมาชิกพรรค ยึดถือระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด ดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ในการยึดอำนาจรัฐอย่างมีระเบียบขั้นตอน มีการประชุมและวิเคราะห์แนวทางในการปฏิวัติอย่างมีหลักการ

อ้างจาก ส่วนกิจการพลเรือน สำนักงานเลขาธิการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน. ความมั่นคงของชาติ. ม.ป.ป. หน้า 8 - 9.

รัฐบาลว่าไม่สามารถแก้ปัญหาความยากจนได้ เจ้าหน้าที่ของรัฐปกครองโดยไม่เป็นธรรมเป็นต้น นอกจากนั้นยังหาโอกาสเปิดการต่อสู้ด้วยกำลังติดอาวุธ[1]

พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญแก่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากกว่าภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ เพราะมีปัจจัยเงื่อนไขที่ตรงกับเป้าหมายในการโฆษณาชวนเชื่อ และปลุกระดมมวลชนของฝ่ายคอมมิวนิสต์[2] ดังนั้นพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยจึงได้มีจุดมุ่งหมายที่จะยึดเอาพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นฐานที่มั่น* ในการดำเนินงานตามนโยบายของพรรค[3]

การดำเนินงานของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยใน พ.ศ. 2495 ทำให้รัฐบาลตระหนักถึงภัยคุกคามของคอมมิวนิสต์ที่จะส่งผลกระทบกระเทือนต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของรัฐ รัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงได้ตราพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ขึ้นมาใช้อีก เป็นผลให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยต้องงดการดำเนินงานชั่วคราว และได้ดำเนินการอีกใน พ.ศ. 2499[4]

ใน พ.ศ. 2499 มีการจัดตั้งองค์การบังหน้าที่เรียกว่า "กลุ่มไร่อ้อย" ที่ตำบลก้านเหลือง อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม สมาชิกมีอาชีพในการทำไร่อ้อย หลังจากนั้นก็มีการฝึกทางการเมือง มีการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ของพรรคคอมมิวนิสต์ เช่น ชีวทัศน์เยาวชน สงครามประชาชน สงครามจรยุทธ ตลอดจนรับฟังวิทยุปักกิ่งเป็นประจำ[5]

สถานการณ์ทางการเมืองของไทย ระหว่าง พ.ศ. 2500 - 2501 เปิดโอกาสให้พวกคอมมิวนิสต์เคลื่อนไหวรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากเกิดรัฐประหาร และเปลี่ยนรัฐบาลบ่อย เป็นผลให้รัฐบาลไม่สามารถดำเนินนโยบายต่อต้านและปราบปรามคอมมิวนิสต์อย่างต่อเนื่องได้ และวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501 จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ก็ได้กระทำรัฐประหารอีกครั้ง

---

[1]พ.อ.ทองรัชช์ อยู่พูล. เล่มเดิม. หน้า 25.

[2]การคุกคามของคอมมิวนิสต์. 2511. หน้า 38 - 42.

*ดูรายละเอียดบทที่ 2

[3]พ.อ.ทองรัชช์ อยู่พูล. เล่มเดิม. หน้า 24 - 25.

[4]พล.ต.ธีระวัฒน์ เอมะสุวรรณ. เล่มเดิม. หน้า 12.

[5]พ.อ.บุญเชิด ปานกุล. เล่มเดิม. หน้า 24.

โดยเรียกตนเองว่า "คณะปฏิวัติ" ล้มเลิกรัฐธรรมนูญ ประกาศกฎอัยการศึกทั่วประเทศ และประกาศใช้ธรรมนูญการปกครองชั่วคราว[1] รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้เพิ่มความรุนแรงในการปราบปรามคอมมิวนิสต์มากขึ้น* เป็นผลให้สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย กลุ่มนักการเมือง นักหนังสือพิมพ์ ตลอดถึงบุคคลอาชีพต่าง ๆ ที่ฝักใฝ่ในลัทธิคอมมิวนิสต์ ต้องหลบหนีการจับกุมของรัฐบาล เข้าไปรวมกับพวกคอมมิวนิสต์ที่ดำเนินงานในป่าตามเขตชนบทมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ[2]

ใน พ.ศ. 2504 พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้จัดให้มีการประชุมสมัชชาครั้งที่ 3 ที่จังหวัดพระนครธนบุรี มีผู้แทนจากภาคต่าง ๆ เข้าร่วมประชุมประมาณ 20 คน ที่ประชุมได้มีมติว่า การปฏิวัติในประเทศไทยจะสัมฤทธิผลได้นั้น จะต้องอาศัยของวิเศษ 3 อย่าง หรือแก้ว 3 ดวง[3] คือ

แก้วดวงที่ 1 ได้แก่ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ทำหน้าที่เป็นผู้ชี้นำการปฏิวัติ

แก้วดวงที่ 2 ได้แก่ แนวร่วม ทำหน้าที่เป็นกำลังสนับสนุนการปฏิวัติ

แก้วดวงที่ 3 ได้แก่ กองกำลังติดอาวุธ ทำหน้าที่เป็นกองกำลังโค่นล้มรัฐบาล

ในการประชุมสมัชชา ครั้งที่ 3 นี้ ที่ประชุมมีความเห็นว่าราษฎรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความตื่นตัวทางการเมืองอย่างเพียงพอ จึงมีมติให้ใช้ "แนวทางปฏิวัติติดอาวุธ" อย่างเป็นทางการ ดังนั้นพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยจึงได้เริ่มติดอาวุธ มีกองกำลังในป่าดำเนินการปลุกระดมมวลชนและฝึกอบรมด้านทหารแก่สมาชิก แต่พยายามหลีกเลี่ยงการปะทะกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพราะฝ่ายคอมมิวนิสต์ต้องการจะพัฒนาหน่วยติดอาวุธไปอย่างช้า ๆ

---

[1]อัจฉราพร กมุทพิสมัย และสุนทรี วาสะไวย์. เล่มเดิม. หน้า 16 - 18.

*ดูรายละเอียดในบทที่ 3

[2]อุดม สีสาวุรรณ. สู่สมรภูมิภูพาน. โดย พ. เมืองชมภู (นามแฝง). 2532. หน้า 89 - 90.

[3]พ.อ.ทองรัชช์ อยู่พูล. เล่มเดิม. หน้า 27.

โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะยึดพื้นที่บางส่วนในจังหวัดนครพนม และสกลนคร เป็นฐานที่มั่นในการปฏิบัติงาน[1]

การดำเนินงานของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในจังหวัดนครพนม และจังหวัดสกลนคร ได้ขยายตัวออกไปยังจังหวัดอุบลราชธานี อุดรธานี หนองคาย และกาฬสินธุ์ รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้เพิ่มความรุนแรงในการปราบปรามคอมมิวนิสต์มากขึ้นเรื่อย ๆ เช่น ได้จับกุมนายครอง จันดาวงศ์ และนายทองพันธ์ สุทธิมาตร ด้วยข้อหามีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ และสะสมอาวุธหาสมาชิกเข้าร่วมขบวนการสามัคคีธรรม* ของตนเอง ผลจากการสอบสวน จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรีได้อาศัยอำนาจตามมาตรา 17 แห่งธรรมนูญการปกครอง สั่งประหารชีวิตบุคคลทั้งสอง เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2504[2] ที่อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ใน พ.ศ. 2505 - 2506 การเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์ก็ได้ทวีความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ[3] เนื่องจากประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนหนึ่งได้หลบหนีการจับกุมและปราบปรามขั้นรุนแรงของรัฐบาลเข้าไปรวมกับสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ในป่า เป็นผลให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยมีสมาชิกเพิ่มมากขึ้น จึงได้ขยายงานมวลชนออกไปอย่างกว้างขวาง มติ "ป่านำบ้าน"

---

[1]สิทธานต์ รักษ์ประเทศ. เล่มเดิม. หน้า 75 - 76.

*ขบวนการสามัคคีธรรม เป็นขบวนการที่ นายครอง จันดาวงศ์ เป็นผู้จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะแยกภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปรวมการปกครองกับราชอาณาจักรลาว เพราะกลุ่มคนทั้งสองชาตินี้มีประวัติความเป็นมาและวัฒนธรรมอันเดียวกัน ขบวนการนี้ได้ดำเนินการหาสมาชิก สะสมกำลังอาวุธ และฝึกการอบรม เพื่อเตรียมแบ่งแยกการปกครองตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว แต่คนระดับนำคือ นายครอง จันดาวงศ์ และนายทองพันธ์ สุทธิมาตร ถูกจับและถูกประหารชีวิตเสียก่อน เป็นผลให้สมาชิกส่วนหนึ่งสลายตัวไป และสมาชิกอีกส่วนหนึ่งหลบหนีเข้าไปร่วมขบวนการกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

อ้างจาก พ.อ.ทองรัชช์ อยู่พูล. เล่มเดิม. หน้า 34 - 35.

[2]ประสิทธิ์ ไชยทองพันธุ์. สงครามคอมมิวนิสต์. 2522. หน้า 301.

[3]พ.อ.ทองรัชช์ อยู่พูล. เล่มเดิม. หน้า 35.

จึงเริ่มเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา[1] ได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยทางการเมืองในป่าแห่งประเทศไทย" ขึ้น โดยแบ่งเป็น 2 เขต คือ เขตภูพาน ตั้งอยู่ในตำบลก้านเหลือง และเขตไชเวียต ตั้งอยู่ในตำบลคงหลวง ผลิตผู้ปฏิบัติงานด้านมวลชน การเมือง การทหาร และพยาบาล[2]

ใน พ.ศ. 2507 พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้ส่งบุคคลจากส่วนกลางมาฟื้นฟูงานมวลชน การเมือง และการทหารในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขณะเดียวกันสมาชิกขบวนการสามัคคีธรรม จำนวน 50 คน ที่ถูกส่งตัวไปรับการฝึกอบรมจากลาวคอมมิวนิสต์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2504 ก็ได้กลับประเทศ และเข้าร่วมปฏิบัติงานกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อขยายงานให้กว้างขวางยิ่งขึ้น[3]

1.1.4 <u>การต่อสู้ด้วยอาวุธ</u>

ใน พ.ศ. 2508 มีการปะทะกันระหว่างกองกำลังของรัฐบาลกับกองกำลังติดอาวุธของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2508 ที่บ้านนาบัว ตำบลเรณูนคร อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม[4] เหตุการณ์ครั้งนี้ผลักดันให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยจัดตั้งกองกำลังติดอาวุธขึ้นที่ ภูกะเสด ตำบลโพนทอง อำเภออำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2508[5] เพื่อต่อสู้กับรัฐบาลอย่างเป็นทางการ โดยใช้ชื่อว่า พลพรรคประชาชนต่อต้านอเมริกัน

---

[1]อุดม สีสุวรรณ. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 89 - 90.

[2]พ.อ.บุญเชิด ปานกุล. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 2.

[3]ชกท. ทป. <u>วิเคราะห์ หลักนิยมและการปฏิบัติงาน ของ พ.ค.ท.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>. 2522. หน้า 17 - 18.

[4]อุดม สีสุวรรณ. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 27.

[5]ไพโรจน์ กาญจนพันธุ์. <u>การต่อต้านการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายคอมมิวนิสต์โดยรัฐบาลไทย ศึกษาเฉพาะกรณีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>. ม.ป.ป. หน้า 23.

แห่งประเทศไทย (พล.ป.ต.อ.)[1] ทั้งที่พรรคไม่สามารถยึดพื้นที่ตั้งฐานปฏิบัติการตามเป้าหมายที่วางไว้เดิม ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้นำของจีนคอมมิวนิสต์มีนโยบายให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเปิดการรบแบบกองโจรขึ้นในประเทศไทย แต่กองกำลังของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยยังอยู่ในระยะการดำเนินงาน ปลุกระดมมวลชนขั้น "การต่อสู้ทางการเมือง" เท่านั้น ยังไม่ถึงขั้นที่จะดำเนินการรบแบบกองโจรอย่างสมบูรณ์ได้ ดังนั้นพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยจึงสั่งให้ผู้ปฏิบัติงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเร่งดำเนินการตามแผนการแทรกซึมบ่อนทำลายชาติเป็นขั้น "เริ่มต้นการต่อสู้ด้วยอาวุธ" และได้เกิดขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นอันดับแรก ภาคใต้ลำดับที่สอง ภาคกลางและภาคเหนือเป็นลำดับถัดไป พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศได้ขยายการจัดตั้งกองกำลังติดอาวุธขึ้นเรื่อย ๆ และประกาศจัดตั้งกองทัพปลดแอกประชาชนแห่งประเทศไทย (ทปท.) ขึ้นอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2512[2]

ใน พ.ศ. 2513 พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้ปรับปรุงยุทธวิธีการดำเนินงานออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ สร้างเขตปลดปล่อย นำมาตรการปฏิรูปที่ดินมาใช้ และปรับปรุงกองทัพปลดแอกประชาชนแห่งประเทศไทย[3] ในส่วนที่เกี่ยวกับการสร้างเขตปลดปล่อยนั้น พรรคให้มุ่งเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก่อน เพราะภูมิภาคนี้มีเงื่อนไขดีกว่าภาคอื่น ๆ ของประเทศ[4] ไม่ว่าจะเป็นในด้านเศรษฐกิจ การศึกษาและการติดต่อกับคอมมิวนิสต์ในต่างประเทศ

---

[1]กองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์. <u>คู่มือการป้องกันและปราบปรามก่อความไม่สงบ เล่ม 1 : การดำเนินการของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย</u>. 2515. หน้า 7.

[2]กองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์. <u>การก่อการร้ายของคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย</u>. 2516. หน้า 15 - 16.

[3]กลุ่มเพื่อนไทยในยุโรป. <u>วิกฤตการณ์ฝ่ายก้าวหน้าไทยปัจจุบัน</u>. ม.ป.ป. หน้า 16.

[4]พ.อ.นพ ทิพแสงกล้า. <u>ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย</u>. 2512. หน้า 105.

ใน พ.ศ. 2516 พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยอ้างว่าได้จัดตั้งฐานที่มั่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คาดว่าเป็นพื้นที่ในอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม) และสามารถดึงมวลชนหรือแนวร่วมเข้ามาต่อสู้กับรัฐบาล แนวร่วมที่มีบทบาทสำคัญ ได้แก่ ศูนย์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (ศนท.) และพรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทย (พสท.)[1] และรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร ยังใช้มาตรการรุนแรงในการปราบปรามเช่นเดิม

1.1.5 ความสำเร็จสูงสุดทางด้านการขยายงานมวลชนของพรรค

หลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 พรรคได้ตระหนักถึงความสำคัญของพลังเยาวชนที่จะนำมาสนับสนุนในการปฏิวัติ ดังนั้นพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย จึงได้โหมการปลุกระดมนักเรียน นิสิต นักศึกษา ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พรรคได้จัดตั้งองค์การแนวร่วมสันนิบาตเยาวชนเพื่อประชาธิปไตย (ส.ย.ท.) ขึ้นเพื่อเป็นองค์การนำในการดำเนินงาน และในระยะนี้พรรคประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากในการขยายงานมวลชนโดยเฉพาะงานในเมือง เนื่องจากรัฐบาลของนายสัญญา ธรรมศักดิ์ได้ลดความเด็ดขาดและความรุนแรงในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์[2]

ในปี พ.ศ. 2518 พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับการสนับสนุนจากคอมมิวนิสต์ภายนอกประเทศอย่างกว้างขวาง[3] เนื่องจากความสำเร็จของการปฏิวัติสังคมนิยมในประเทศอินโดจีน ทั้งในลาว เขมร และเวียดนาม[4] และการประทะกันระหว่างกองกำลังติดอาวุธของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับ

---

[1]พ.อ.ทองรัชช์ อยู่พูล. เล่มเดิม. หน้า 29.

[2]แหล่งเดิม. หน้า 30.

[3]เรเบิร์ต เอฟ. ซิมเมอร์แมน. "การก่อการร้ายในประเทศไทย," ใน การเมืองการบริหารราชการไทย : รวมบทความนักวิชาการชาวต่างประทศ บทบาทของกลุ่มในสังคมไทย. บรรณาธิการโดย สุกิจ เจริญรัตนกุล. 2529. หน้า 95 - 97.

[4]สุดาพร หาญไพบูลย์. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน พ.ศ. 2518 - 2528. 2509. หน้า 445.

กองกำลังปราบปรามของรัฐบาลได้มีสถิติเพิ่มมากขึ้น[1]

หลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 พลพรรคของคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมากที่สุด[2] เนื่องจากรัฐบาลของนายธานินทร์ กรัยวิเชียร ได้ดำเนินนโยบายปราบปรามแนวร่วมของคอมมิวนิสต์ซึ่งเป็นกลุ่มปัญญาชน นิสิต นักศึกษา[3] ตลอดจนนักการเมือง นักหนังสือพิมพ์ และบุคคลที่ฝักใฝ่ในลัทธิคอมมิวนิสต์ เป็นผลให้กลุ่มคนดังกล่าวหลบหนีการจับกุม และไม่พอใจนโยบายของรัฐบาลเข้าไปรวมกับคอมมิวนิสต์ในป่ามากขึ้น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการเคลื่อนไหวของพรรคคอมมิวนิสต์ในระยะนี้ประสบความสำเร็จมากกว่าที่แล้วมาโดยเฉพาะกองกำลังในป่า[4] ส่วนงานในเมืองของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยนั้นได้จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานกำลังรักชาติรักประชาธิปไตยขึ้นเป็นองค์การบังหน้า เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2520 เพื่อทำหน้าที่ประสานงานและปรึกษาหารือกับบรรดาพรรคการเมือง กลุ่มการเมืองทั้งในและนอกประเทศ[5]

1.1.6 การแตกแยกและล่มสลายของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

จากความพ่ายแพ้ของนักศึกษา ปัญญาชนในเหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 และการปราบปรามอย่างเข้มงวดกับผู้ฝักใฝ่ในลัทธิคอมมิวนิสต์ของรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร ทำให้นักศึกษา ปัญญาชน เหล่านี้หลบหนีการจับกุมและปราบปรามเข้าป่าไปร่วมขบวนการกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ส่งผลให้พรรคมีการขยายตัวเกือบทุกด้าน กองทัพปลดแอกประชาชน

---

[1]พ.อ.ทองรัชช์ อยู่พูล. เล่มเดิม. หน้า 30.

[2]ผศ.ธิดา ถาวรเศรษฐ และนายแพทย์เหวง โตจิราการ. เล่มเดิม. หน้า 14.

[3]ส. ศิวรักษ์. ปัญญาชนสยาม. 2521. หน้า 45.

[4]บัญชา สุมา. การเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์กับนโยบายการป้องกันและปราบปรามของรัฐบาล (พ.ศ. 2500 - 2523). 2528. หน้า 53.

[5]ดร.สมชัย รักวิจิตร. ดร.สมชัยตอบคำถามเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ. 2521. หน้า 119.

แห่งประเทศไทยได้พัฒนาในด้านรูปแบบการสู้รบและกำลังอาวุธ[1] แต่งานแนวร่วมในเมืองของพรรคเริ่มที่จะไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากรัฐบาลพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ได้ผ่อนคลายความเด็ดขาด และให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนมากขึ้น* ได้ดำเนินนโยบายผูกมิตรกับประเทศที่ปกครองในระบอบสังคมนิยม เช่น จีน และเวียดนาม[2] ผลของการดำเนินนโยบายของรัฐบาลดังกล่าว ทำให้สภาวการณ์ตึงเครียดได้คลี่คลายลง และพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ก็ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากคอมมิวนิสต์ภายนอกประเทศได้กว้างขวางเหมือนในอดีต ประกอบกับเกิดการขัดแย้งในอินโดจีน และความขัดแย้งภายในพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เมื่อรัฐบาลของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เข้ามาบริหารประเทศได้ดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ โดยดำเนินการรุกทางการเมือง และการรุกทางทหารครั้งใหญ่** และได้ประกาศคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ 66/23 เรื่องนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ลงวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2523 มุ่งเน้นให้ใช้มาตรการการเมืองนำการทหารที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของพวกคอมมิวนิสต์ เป็นผลให้รัฐบาลสามารถแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ระดับหนึ่ง[3]

1.2 <u>ปัจจัยส่งเสริมให้ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสนับสนุนและเข้าร่วมขบวนการปฏิวัติภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย</u>

การที่ประชาชนจำนวนมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้การสนับสนุนและเข้าร่วมขบวนการปฏิวัติภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย[4] ก็เพราะสาเหตุที่สำคัญ ดังนี้

---

[1]วิเคราะห์ พคท. ปี 2522," <u>ปฏิญญา</u>. 18 : 24 ; 16 - 21 ธันวาคม 2521.

*ดูรายละเอียดในบทที่ 3.

[2]บัญชา สุมา. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 120.

**ดูรายละเอียดในบทที่ 3.

[3]ดร.กนก วงษ์ตระหง่าน. "ยุทธศาสตร์ของพรรคอมมิวนิต์แห่งประเทศไทย ความเปลี่ยนแปลงและความต่อเนื่อง," แปลโดย ระพิน เอี่ยมลาภะ. <u>เอเชียปริทัศน์</u>. 4(3) : 136 - 138 ; กรกฎาคม - กันยายน 2526.

[4]<u>การคุกคามของคอมมิวนิสต์</u>. 2511. หน้า 38 - 43.

1.2.1 <u>ดินแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือในอดีตไม่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลเท่าที่ควร</u>[1]

การปกครองของรัฐบาลไทยในอดีตไม่ได้ให้ความสำคัญแก่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่าที่ควร[2] ปล่อยให้เจ้าเมืองปกครองกันเองแบบหัวเมืองชั้นนอก* ต่อมาเมื่อไทยได้พัฒนาการปกครองและแบ่งเขตการปกครองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือออกเป็นจังหวัด ตลอดจนมี

---

[1]ประเทือง จิตสกุล. <u>ภูมิศาสตร์กายภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>. 2528. หน้า 2 - 3.

[2]พ.อ.จิรศักดิ์ สาตราวาหะ. <u>การป้องกันและปราบปรามกองกำลังติดอาวุธผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>. 2520. หน้า 7 - 8.

*หัวเมืองชั้นนอก คือเมืองที่อยู่ห่างไกลราชธานีออกไป พระเจ้าแผ่นดินทรงแต่งตั้งราชวงศ์ หรือข้าราชการขึ้นสูงออกไปปกครองแทนพระองค์

สำหรับการปกครองแบบหัวเมืองชั้นนอก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้น ตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ถึงก่อนการปฏิรูปการปกครองในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมอบหมายให้เจ้าเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือปกครองกันเอง โดยใช้รูปแบบการปกครองของเวียงจันทน์ หลวงพระบาง และจำปาศักดิ์ คือ การปกครองแบบอาญาสี หรืออาชญาสี ซึ่งมีตำแหน่งการปกครองที่สำคัญ ดังนี้

1. เจ้าเมือง เป็นผู้มีอำนาจสิทธิ์ขาดในราชการทั้งปวง ทำหน้าที่บังคับบัญชากรมการเมือง และกิจการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ราษฎรในบ้านเมืองที่ตนปกครอง

2. อุปฮาด (อุปราช) ทำหน้าที่ช่วยเหลือเจ้าเมืองในการปกครองทั่วไปและทำหน้าที่แทนเจ้าเมือง เมื่อป่วยหรือต้องราชภัณฑ์ถอดถอน หรือแก่ชรา

3. ราชวงศ์ เป็นเครือญาติของเจ้าเมือง ทำหน้าที่เกี่ยวกับอรรถคดีและทำหน้าที่แทนอุปฮาด

4. ราชบุตร ทำหน้าที่กำกับควบคุมคน เก็บภาษี และรักษาผลประโยชน์ของบ้านเมือง ช่วยราชการเจ้าเมืองและอุปฮาด

อ้างจาก เติม วิภาคย์พจนกิจ. <u>ประวัติศาสตร์อีสาน</u>. 2530. หน้า 333-346.

การเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นแบบประชาธิปไตย รัฐบาลชุดต่าง ๆ ที่บริหารประเทศ ตั้งแต่ พ.ศ. 2475 - 2520 ยกเว้นรัฐบาลของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ (2501 - 2506)* ไม่ได้ให้ความสำคัญแก่ปัญหาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในภูมิภาคนี้เท่าใดนัก[1] โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องงบประมาณ ที่จะนำมาพัฒนาท้องที่คิดเฉลี่ยต่อจำนวนประชากรนั้นน้อยกว่าภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ[2] เป็นผลให้การพัฒนาทางด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจเป็นไปอย่างล่าช้า และรัฐบาลในสมัยจอมพลถนอม กิตติขจร นายสัญญา ธรรมศักดิ์ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช และนายธานินทร์ กรัยวิเชียร ก็ไม่สามารถแก้ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจแก่ประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้[3] ไม่ว่าจะเป็นปัญหาดินเสื่อมคุณภาพ ความแห้งแล้ง การประกันราคาพืชผล การถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง

จากการปกครองของรัฐบาลดังกล่าว พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้นำเอามาเป็นเงื่อนไขในการปลุกระดมมวลชน โฆษณาชวนเชื่อ และโจมตีการปกครองของรัฐบาลที่ปล่อยปละละเลยต่อภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นผลทำให้ประชาชนในภูมิภาคนี้เกิดความคล้อยตามและเห็นด้วย จึงให้การสนับสนุนและเข้าร่วมขบวนการปฏิวัติกับพรรคคอมมิวนิสต์

---

*รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ให้ความสำคัญแก่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นอย่างมาก รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายในการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งด้านการคมนาคม สาธารณูปโภค และการประกอบอาชีพ นอกจากนั้นยังได้ดำเนินโครงการพัฒนาเมืองขอนแก่นและเมืองสกลนคร เพื่อที่จะให้เป็นเมืองเอกของไทยในอนาคต.

อ้างจาก พล.ต.ไพบูลย์ ห้องสินหลาก. <u>การพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อความมั่นคงของชาติ</u>. 2531. หน้า 34 - 35.

[1]สุเทพ สุนทรเภสัช. "ปัญหาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ," ใน <u>สังคมวิทยา หมู่บ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>. 2511. หน้า 31 - 32.

[2]เสน่ห์ จามริก. "ปัญหาการพัฒนาในสภาพการเมืองไทย," ใน <u>รัฐศาสตร์กับการเมืองไทย</u>. บรรณาธิการโดย รังสรรค์ ธนะพรพันธ์ และอุกฤษฎ์ ปัทมานนท์. 2530. หน้า 254 - 255.

[3]<u>แหล่งเดิม</u>.

แห่งประเทศไทย[1]

1.2.2 <u>ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีฐานะยากจนกว่าภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ[2]</u>

อาชีพหลักของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือการเพาะปลูก และเลี้ยงสัตว์[3] พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ปอ ข้าวโพด[4] การเพาะปลูกทั่วไปขึ้นอยู่กับธรรมชาติ อาศัยน้ำฝนเป็นหลักซึ่งไม่เพียงพอกับความต้องการ นอกจากนั้นประชาชนยังประสบกับปัญหาดินเสื่อมคุณภาพ ปัญหาการตัดไม้ ทำลายป่า ปัญหาการบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติ และปัญหาการว่างงาน[5] ปัญหาดังกล่าวทำให้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภูมิภาคที่ยากจนที่สุด[6] และจากสภาพความยากจนและความยากไร้ทางวัตถุนี้ เป็นผลให้ประชาชนส่วนหนึ่งเกิดความสิ้นหวังในชีวิต เมื่อฝ่ายคอมมิวนิสต์มาปลุกระดม โฆษณาชวนเชื่อ และชี้นำถึงปัญหาความยากจน และให้ความหวังเรื่องคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า เมื่อประเทศได้ปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ ประชาชนส่วนนี้จึงให้การสนับสนุนและเข้าร่วมขบวนการด้วย[7]

---

[1]ไพโรจน์ กาญจนพันธุ์. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 45 - 47.

[2]เสน่ห์ จามริก. "ปัญหาการพัฒนาในสภาพการเมือง," ใน <u>รัฐศาสตร์การเมืองไทย</u>. บรรณาธิการโดย รังสรรค์ ธนะพันธ์ และอุกฤษดิ์ ปัทมานนท์. 2530. หน้า 232 - 235.

[3]ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. <u>โดยสร้างเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>. 2530. หน้า 6 - 11.

[4]ปรีชา เปี่ยมพงษ์สานต์. "ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัญหาอยู่ที่น้ำและดิน," <u>เศรษฐกิจและสังคม</u>. 13(4) : 16 - 17 ; กรกฎาคม - สิงหาคม 2519.

[5]<u>แหล่งเดิม</u>. หน้า 16 - 20.

[6]<u>การคุกคามของคอมมิวนิสต์</u>. 2511. หน้า 38.

[7]โรเบิร์ต เอฟ. ชิมเมอร์แมน. "การก่อการร้ายในประเทศไทย," ใน <u>การเมืองการบริหารราชการไทย : รวมบทความนักวิชาการชาวต่างประเทศ บทบาทของกลุ่มในสังคมไทย</u>. บรรณาธิการโดย สุกิจ เจริญรัตนกุล. 2529. หน้า 74.

185223

1.2.3 <u>เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไม่ตั้งอยู่ในทำนองคลองธรรม</u>[1]

ข้าราชการบางส่วนไม่ได้ทำหน้าที่ผู้ปกครองคอยบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชนตามนโยบายของรัฐบาล ตรงกันข้ามกลับปกครองแบบไม่เป็นธรรม[2] กดขี่ข่มเหง เอารัดเอาเปรียบ[3] ขาดความเอาใจใส่ต่อหน้าที่ วางตัวเป็นเจ้าขุนมูลนาย[4] ทุจริตและประพฤติมิชอบ[5] ทำให้ประชาชนเสื่อมศรัทธา[6] เมื่อฝ่ายคอมมิวนิสต์เข้ามาปลุกระดม โฆษณาชวนเชื่อ โจมตีจุดอ่อนการปกครองของเจ้าหน้าที่รัฐบาล ทำให้ประชาชนเกิดความคล้อยตามและมองเห็นว่าพวกคอมมิวนิสต์จะมาช่วยแก้ปัญหาได้[7]

---

[1]พ.อ.บุญเถลิง มนะมาน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นายพยุงศาสตร์ อุทโท เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่ ห้อง 313 กองช่าว กอ.รมน. สวนรื่นฤดี ถนนราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 9 ธันาคม พ.ศ. 2535.

[2]นายรัตนพร ครุฑวงษ์. "สหาย แสนศักดิ์" เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นายพยุงศาสตร์ อุทโท เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่ บ้านเลขที่ 2/1 บ้านได้นุ่น ตำบลได้นุ่น อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2534.

[3]แคน สาริกา (นามแฝง). <u>รอได้รอ รุกได้รุก</u>. 2530. หน้า 60 - 65.

[4]มัทนี โดมะคุปต์. "พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.)," <u>พัฒนาที่ดิน</u>. 15(60) : 45 ; กันยายน 2521.

[5]"ทำไมต้องมีผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์," <u>สังคมศาสตร์ปริทัศน์</u>. 12(2) : 109 - 111 ; กุมภาพันธ์ 2517.

[6]พ.อ.บัญชา ทองพลอย. "จะสู้อย่างไรดีกับคอมมิวนิสต์," <u>เทศาภิบาล</u>. 69(6) : 596 - 599 ; มิถุนายน 2517.

[7]นายสุนทร สูญราช. "สหายสุภาพ" เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นายพยุงศาสตร์ อุทโท เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่ บ้านเลขที่ 55/1 บ้านชาด หมู่ 5 ตำบลนาคู อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2535.

1.2.4 <u>คนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นคนซื่อ เชื่อคนง่าย</u>[1]

พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้ส่งผู้ปฏิบัติงานเข้าไปหาแนวร่วมและสมาชิก โดยเข้าไปปรับทุกข์ ผูกมิตร ยึดหลัก 5 ร่วม[2] คือ ร่วมกิน ร่วมอยู่ ร่วมใช้แรงงาน ร่วมคิด (ร่วมแก้ปัญหา) และร่วมทุกข์สุข (ศึกษา ก็ฟาบันเทิง) ให้ความหวังว่าจะให้ตำแหน่งสำคัญ ให้ไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ ให้มีฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคงกว่าเดิม[3] และถ้าพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ปฏิวัติได้สำเร็จแล้วจะทำให้บ้านเมืองและบุคคลมีความเจริญรุ่งเรือง มีความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและความเป็นธรรมมากกว่าเดิม[4] เป็นผลให้ประชาชนจำนวนมากมีความเห็นคล้อยตาม เนื่องจากคนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นคนซื่อและเชื่ออะไรง่าย ๆ ไม่ได้ไตร่ตรองหรือคิดหาเหตุผลเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุ 2 ประการ[5] คือ ประการแรก ประชากรในภูมิภาคนี้ ส่วนมากมีระดับการศึกษาต่ำ[6] ประการที่สองมีความผูกพันทางสายโลหิต[7] เมื่อบุตรหลานหรือญาติพี่น้องผู้ใดผู้หนึ่งเข้าร่วมขบวนการกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยแล้ว

---

[1]สุเทพ สุนทรเภสัช. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 31 - 35.

[2]ประสิทธิ พรรณพิสุทธ์. "การทำลายโครงสร้างทางการเมืองของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในหมู่บ้าน," <u>เทศาภิบาล</u>. 75(6) : 612 ; มิถุนายน 2523.

[3]นางสาวปรีชา แสนศรี. "สหายนิว" เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นายพยุงศาสตร์ อุทรท เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่ บ้านมูลอ้น ตำบลคำทึ อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม เมื่อวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2534.

[4]นางสาวทองทิน เชื้อกุณะ "สหายยุพิน" เป็นผู้ให้สัมภาษณ์; นายพยุงศาสตร์ อุทรท เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่ บ้านโคกสะอาด อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2534.

[5]พ.อ.ทองรัชช์ อยู่พูล. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 61 - 62.

[6]คำพันธ์ อัครเนตร. "อีสานกับความเสียเปรียบทางการศึกษา," <u>ศึกษาศาสตร์</u>. 15(1) : 39 ; ตุลาคม 2533.

[7]พล.อ.สายหยุด เกิดผล และ ดร.สมชัย รักวิจิตร. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 139.

บรรดาญาติพี่น้องก็มักจะถูกชักชวนให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกหรือให้การสนับสนุนทางด้านอาหาร ข่าวสาร และความเคลื่อนไหวของเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาล[1]

1.2.5 ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความสำนึกในความเป็นคนไทยไม่ลึกซึ้ง[2]

ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าในช่วงตอนปลายสมัยอยุธยา ต่อเนื่องสมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ตอนต้น ประชาชนส่วนใหญ่ในภูมิภาคนี้ (ยกเว้นพวกเขมรป่าดงที่อยู่ในเขตอีสานใต้บางอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ และนครราชสีมา) ได้อพยพจากเมืองจำปาศักดิ์ และเวียงจันทน์ ซึ่งเป็นคนเชื้อชาติลาวเข้าไปสร้างบ้านแปลงเมืองในดินแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือปัจจุบัน[3] จึงทำให้ประชาชนในภูมิภาคนี้มีความผูกพันใกล้ชิดกับประชาชนในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นอย่างยิ่ง[4] ไม่ว่าจะเป็นด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ตลอดถึงความรู้สึกด้านเชื้อชาติ นอกจากนั้นประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยังถูกดูถูกเหยียดหยามจากคนไทยในภูมิภาคอื่น[5] เกี่ยวกับสภาพความยากจน ขนบธรรมเนียมประเพณี และความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ ถูกล้อเลียนว่าเป็นลาว หรือเสี่ยว ซึ่งสร้างความเจ็บแค้นใจแก่คนในภูมิภาคนี้[6] และจากประสบการณ์ทางการเมืองของไทย

---

[1]พ.อ.จิรศักดิ์ สาตราวาหะ. เล่มเดิม. หน้า 41 - 65.

[2]สุเทพ สุนทรเภสัช. เล่มเดิม. หน้า 32 - 34.

[3]บุญช่วย อัตถากร. "ประวัติศาสตร์อีสานและเมืองมหาสารคาม," ใน งานพระราชทานเพลิงศพ นายบุญช่วย อัตถากร. วันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2522. หน้า 55-56.

[4]ไพฑูรย์ มีกุศล. "ประวัติศาสตร์อีสานสมัยอิทธิพลล้านช้าง," ใน สัมมนาประวัติศาสตร์อีสาน. ระหว่างวันที่ 5 - 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2531 ณ โรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร. หน้า 2 - 6.

[5]ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ. "การเคลื่อนย้ายแรงงานอีสานเข้าสู่ส่วนกลางในอดีต," ธรรมศาสตร์. 11(3) : 58 ; กันยายน พ.ศ. 2525.

[6]สุเทพ สุนทรเภสัช. เล่มเดิม. หน้า 34 - 36.

ในอดีต* ทำให้ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความรู้สึกว่าตนเองมิได้เป็นเจ้าของประเทศ[1] ดังนั้นเมื่อฝ่ายคอมมิวนิสต์เข้าไปชี้นำและโจมตีในเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้กลุ่มพวกนักการเมืองและประชาชนบางส่วนเข้าร่วมขบวนการ

1.2.6 <u>คนไทยและชนกลุ่มน้อยบางส่วนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่งเสริมให้ลัทธิคอมมิวนิสต์แพร่หลาย</u>[2]

ประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่มีเชื้อสายลาวและเขมร[3] นอกนั้นก็มีชนกลุ่มน้อยหลายเชื้อชาติ ได้แก่ ญวน จีน อินเดีย[4] ซึ่งกลุ่มคนเชื้อชาติต่าง ๆ เหล่านี้มีส่วนผลักดันให้ลัทธิคอมมิวนิสต์เผยแพร่ออกไปอย่างกว้างขวาง

---

*พ.ศ. 2491 เกิดกบฏแบ่งแยกดินแดน รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้กล่าวหาว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานีได้สมคบกับพวกชักชวนชายฉกรรจ์จำนวนหนึ่งให้สักลอบไปศึกษาวิชาทหารที่คุนมิง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อกลับมาเป็นกำลังสำคัญในการดำเนินการแบ่งแยกการปกครองดินแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือออกเป็นรัฐอิสระ โดยพยายามยุยงให้ชาวไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกลียดชังรัฐบาล รัฐบาลจึงควบคุมตัวนายฟอง สิทธิธรรมกักขังไว้ แต่ในที่สุดสภาผู้แทนราษฎรก็มีมติให้ปล่อยตัวผู้ถูกกล่าวหาในสมัยประชุมสภา และเมื่อคราวเกิดกบฏวังหลวง ในปี พ.ศ. 2492 ส่งผลให้อดีตรัฐมนตรีของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 คน คือ นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ นายถวิล อุดล นายจำลอง ดาวเรือง และนายทองเปลว ชลภูมิ ถูกจับกุมและถูกยิงตายกลางถนนพหลโยธินของกลางดึก วันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2492.

จาก ผศ.ณรงค์ พ่วงพิศ. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 252 - 253. และ สุชาติ สวัสดิ์ศรี. <u>ขบวนการคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย</u>. 2517. หน้า 331 - 373.

[1]สุเทพ สุนทรเภสัช. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 34 - 36.

[2]<u>การคุกคามของคอมมิวนิสต์</u>. 2511. หน้า 17 - 18.

[3]พล.ต.ไพบูลย์ ห้องสินหลาก. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 18.

[4]พ.อ.จีรศักดิ์ สาตราวาหะ. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 45.

ชาวไทยเชื้อสายลาว เป็นประชากรที่มีมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมีความผูกพันใกล้ชิดกับประชาชนในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวดังที่กล่าวมาแล้ว เมื่อขบวนการปเทศลาวดำเนินการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงการปกครอง ทั้งก่อนและหลังปฏิวัติสำเร็จในปี พ.ศ. 2518[1] นั้น ได้สนับสนุนให้คนไทยเชื้อสายลาวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือบางส่วนนิยมลัทธิคอมมิวนิสต์ และให้ความช่วยเหลือในด้านฝึกอบรมและที่พักพิง[2] เช่น สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย และสมาชิกขบวนการสามัคคีธรรม เคยได้รับการฝึกอบรมในลาว ระหว่างปี พ.ศ. 2503 - 2504* และสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยบางส่วนเคยเข้าไปตั้งฐานปฏิบัติการในลาว ช่วงปี พ.ศ. 2519 - 2521[3] เป็นต้น

ชาวไทยเชื้อสายเขมร ส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่บริเวณดินแดนอีสานใต้ (บางอำเภอในจังหวัดศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ และนครราชสีมา) มีความผูกพันใกล้ชิดกับประชาชนในประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย ในช่วงก่อนและหลังกองทัพเขมรแดงยึดครองกัมพูชาใน พ.ศ. 2518[4] ก็ได้สนับสนุนให้กลุ่มคนไทยเชื้อสายเขมรฝักใฝ่ในลัทธิคอมมิวนิสต์และให้ความช่วยเหลือด้านฝึกอบรม และที่พักพิงเช่นเดียวกับขบวนการปเทศลาว[5]

---

[1]กองบรรณาธิการสยามใหม่. "กอ.รมน. วิเคราะห์ยุทธศาสตร์ 3 เขต ของ พคท.," สยามใหม่. 61 : 16 - 17 ; 13 มิถุนายน 2524.

[2]พล.ต.ธีระวัฒน์ เอมะสุวรรณ. เล่มเดิม. หน้า 12 - 13.

[3]พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยกับความขัดแย้งจีน - โซเวียต," ข่าวไทยนิกร. 2 : 32 ; 18 กันยายน 2521.

[4]สุดาพร หาญไพบูลย์. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน พ.ศ. 2518 - 2528. 2529. หน้า 445.

[5]โรเบิร์ต เอฟ. ซิมเมอร์แมน. "การก่อการร้ายในประเทศไทย," ใน การเมืองการบริหารราชการไทย : รวมบทความนักวิชาการชาวต่างประเทศ บทบาทของกลุ่มในสังคมไทย. บรรณาธิการโดย สุกิจ เจริญรัตนกุล. 2530. หน้า 80 - 81.

ชาวจีนและชาวญวน เป็นชนกลุ่มน้อยที่มีจำนวนมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีความเป็นชาตินิยม เมื่อมีการเคลื่อนไหวและเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ จากกลุ่มคนจีนและคนญวนจากภายนอกประเทศเข้ามาในประเทศไทย ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ จึงให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่[1] แต่สำหรับชาวอินเดียนั้น เนื่องจากมีเป็นจำนวนน้อย จึงไม่ค่อยฝักใฝ่ลัทธิคอมมิวนิสต์เท่าใดนัก

อาจกล่าวได้ว่ากลุ่มคนหลายเชื้อชาติในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะคนญวนและจีน[2] มีส่วนส่งเสริมให้ขบวนการคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือขยายตัวอย่างรวดเร็ว และเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของชาติ เป็นผลให้รัฐบาลต้องดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามต่อไป[3]

1.2.7 <u>ความเกรงกลัวว่าจะได้รับอันตรายจากคอมมิวนิสต์</u>[4]

เนื่องจากเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ในภูมิภาคนี้ขยายออกไปอย่างกว้างขวาง ยากแก่กองกำลังปราบปรามของรัฐบาลจะให้ความคุ้มครองได้ทั่วถึง[5] เมื่อสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเข้าไปคุกคามและขยายอิทธิพล ประชาชนจึงมีความรู้สึกว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐบาล

---

[1]พ.อ.จิรศักดิ์ สาตราวาหะ. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 45.

[2]บัญชา สุมา. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 41.

[3]พ.อ.สุทัศน์ โสพศ. <u>การต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>. 2526. หน้า 4.

[4]พ.อ.จิรศักดิ์ สาตราวาหะ. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 42.

[5]พล.อ.สายหยุด เกิดผล และ ดร.สมิชัย รักวิจิตร. "อนาคตไทย," ใน <u>ยุทธศาสตร์เพื่อการดำรงอยู่ของชาติ</u>. 2520. หน้า 144.

ไม่สามารถให้ความปลอดภัยแก่ตนได้[1] จำเป็นต้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เพื่อความปลอดภัยของตนเองและครอบครัว

1.2.8 <u>ลักษณะภูมิประเทศเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของคอมมิวนิสต์</u>[2]

นอกจากสภาพภูมิประเทศของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นเทือกเขาและป่าทึบแล้ว[3] ยังมีหมู่บ้านเป็นจำนวนมากที่อยู่ในเขตป่าเขาที่ห่างไกลความเจริญและการปกครองของรัฐเข้าไปไม่ถึง จึงเปิดโอกาสให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์เข้าดำเนินการปลุกระดมมวลชน โฆษณาชวนเชื่อหาแนวร่วม จัดตั้งกองกำลังติดอาวุธ สร้างฐานที่มั่นหรือกองบัญชาการของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือขึ้นเป็นจำนวนมาก[4] ซึ่งยากแก่กำลังของเจ้าหน้าที่รัฐบาลเข้าไปปราบปราม และจากการที่ดินแดนของภูมิภาคนี้มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและประเทศกัมพูชาประชาธิปไตยซึ่งมีท่าข้าม

---

[1]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. "พวกป่า ทหารป่า," ใน <u>9 ปี ใน กอ.รมน, เล่ม 2</u>. ม.ป.ป. หน้า 14.

[2]รายงานพิเศษ. "ผกค. อีสานระเบิดกระสุนนัดแรกที่บ้านเรณูนครถึงโรงเรียน 6 ตุลา," <u>สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์</u>. 24 (10) : 12 ; วันอาทิตย์ที่ 4 กันยายน 2520.

[3]คณาจารย์ภาควิชาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. <u>ภูมิศาสตร์ประเทศไทย</u>. 2528. หน้า 44.

[4]<u>การคุมคามของคอมมิวนิสต์</u>. 2511. หน้า 38 - 40.

หรือช่องทางติดต่อกับประเทศทั้งสองได้สะดวก* ส่งผลให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

---

*ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีแนวชายแดนติดต่อกับ 2 ประเทศ คือ

1. ชายดินแดนติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เริ่มจากสบเหืองไปทางตะวันออก ผ่านจังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย ลงไปทางใต้เข้าเขตจังหวัดนครพนม จนถึงบ้านด่านอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ชายแดนส่วนนี้กั้นด้วยแม่น้ำโขง ยาวประมาณ 850 กิโลเมตร ต่อจากนั้นเป็นแนวชายแดนทางบก มีลักษณะเป็นป่าและที่ราบเชิงเขาเป็นตอน ๆ ตั้งแต่อำเภอพิบูลย์-มังสาหาร อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี รอยต่อ 3 ประเทศ คือ ไทย-ลาว-กัมพูชา

2. ชายแดนติดต่อกับกัมพูชาประชาธิปไตย คือชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งแต่ช่องบก (รอยต่อ 3 ประเทศ) จนถึงช่องตะโก ต่อเขตอำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ กับอำเภอตราพระยา จังหวัดปราจีนบุรี ลักษณะภูมิประเทศเป็นป่า และทิวเขาพนมดงรักกั้นตลอดแนว

ระหว่างแนวชายของภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับลาวและกัมพูชานั้น มีช่องทางติดต่อที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ใช้เป็นเส้นทางในการสนับสนุนทางด้านต่าง ๆ จากภายนอกประเทศ ดังนี้

- ช่องเม็ก อยู่พรมแดนระหว่างไทย-ลาว มีเส้นทางถนนจากจังหวัดอุบลราชธานีไปยังเมืองเก่า-ปากเซ ลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบ ป่าโปร่ง รถยนต์ผ่านได้
- ช่องจอม อยู่พรมแดนระหว่างไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสุรินทร์ รถยนต์ผ่านได้สะดวก
- ช่องพรานกระต่าย เป็นช่องทางผ่านเข้าไปในแขวงจำปาศักดิ์ กันดารมาก เป็นป่าทึบ
- ช่องบก เป็นช่องทางผ่านเข้าไปในดงคันทุ่ง แขวงสีทันดอน ลักษณะเป็นทางคนเดิน เป็นป่าทึบทั้งสองข้างทาง สามารถแยกเข้าไปสู่แขวงพระวิหารของกัมพูชาได้
- ด้านอำเภอสังขะ อำเภอปราสาท อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ มีช่องทางติดต่อกับกัมพูชาหลายทาง ได้แก่ ช่องตำหนักมติ ช่องพริก ช่องทะจอก ช่องกำไรจัก ช่องคูณ ฯลฯ
- ด้านอำเภอขุขันธ์ อำเภอกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ มีช่องทางติดต่อกับกัมพูชาหลายช่อง ได้แก่ ช่องโพย ช่องตาเกา ช่องโนวาว ช่องทับอู ช่องพระประวาน ช่องสำโรง ฯลฯ
- ด้านอำเภอบ้านกรวด อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ มีช่องทางติดต่อกับกัมพูชาที่สำคัญได้แก่ ช่องจันกระฮอม ช่องไขตะกู ช่องจันทรเพชร ช่องโอบก ช่องโคกไม้แดง ช่องบาระแมะ

อ้างจาก พ.อ.ทองรัชช์ อยู่พูล. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 5 - 7.

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับการสนับสนุนทางด้านอาวุธ ยุทโธปกรณ์ การฝึกอบรม จากภายนอกประเทศ และถ้าถูกกองกำลังของเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาลไทยปราบปรามก็สามารถหลบหนีออกนอกประเทศได้สะดวก[1]

1.2.9 ชัยชนะของพรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศอินโดจีน[2] บางส่วน

การที่ดินแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพรมแดนติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศกัมพูชาประชาธิปไตยนั้น เมื่อฝ่ายคอมมิวนิสต์ปฏิวัติได้สำเร็จในประเทศทั้งสอง* ส่งผลให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภูมิภาคนี้ได้รับการสนับสนุนทั้งทางด้านอาวุธ ยุทโธปกรณ์ และการส่งสมาชิกเข้าไปศึกษาอบรมในลาว เวียดนาม

---

[1]"How the Communists Get Their Support." Bangkok Post. April 8, 1975.

[2]โรเบิร์ต เอฟ. ซิมเมอร์แมน. "การก่อการร้ายในประเทศไทย," ใน การเมืองการบริหารราชการไทย : รวมบทความนักวิชาการชาวต่างประเทศ บทบาทของกลุ่มในสังคมไทย. บรรณาธิการโดย สุกิจ เจริญรัตนกุล. 2529. หน้า 80 - 81.

*กองทัพเขมรแดงได้ยึดครองกัมพูชาโดยการนำของรัฐบาลลอนนอล เมื่อวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2518 รัฐบาลเวียดนามใต้ประกาศยอมแพ้อย่างไม่มีเงื่อนไขต่อฝ่ายคอมมิวนิสต์เวียดนามเหนือ เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2518 และขบวนการปเทศลาวได้อำนาจในลาวอย่างสมบูรณ์ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2518.

อ้างจาก สุดาพร หาญไพบูลย์. เล่มเดิม. 2529. หน้า 445.

และจีน* ตลอดถึงความสะดวกในการเคลื่อนไหวเข้า-ออกระหว่างประเทศ[1]

สาเหตุที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนบางส่วนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหันไปให้การสนับสนุน และเข้าร่วมขบวนการปฏิวัติภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ทำให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพลพรรคมากที่สุด[2] เป็นเขตงานที่ใหญ่ที่สุด[3] และเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของชาติมากกว่าพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ[4]

---

*พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้ส่งสมาชิกระดับสูงและแนวร่วม เข้าไปรับการอบรมที่ลาว เวียดนามเหนือ และจีน ในระยะสิ้นปี 2517 มีรายงานว่ามีคนไทยมากกว่า 700 คน ได้ถูกส่งตัวไปฝึกอบรมที่หัวบินห์ในเวียดนามเหนือ โดยมีมากกว่าที่ฝึกอบรมในลาว ทำให้ยอดรวมทั้งหมดมากกว่า 2,500 คน

ส่วนเส้นทางลำเลียงอาวุธ ยุทโธปกรณ์ และสมาชิกจากเวียดนามเหนือเข้าสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้นอาศัยเส้นทางผ่านลาว และการที่สมาชิกพรรคฯ จะเดินทางไปฝึกอบรมในเวียดนามเหนือและจีนก็อาศัยเส้นทางเดียวกัน

อ้างจาก โรเบิร์ต เอฟ. ซิมเมอร์แมน. "การก่อการร้ายในประเทศไทย," ใน การเมืองการบริหารราชการไทย : รวมบทความนักวิชาการชาวต่างประเทศ บทบาทของกลุ่มในสังคมไทย. บรรณาธิการโดย สุกิจ เจริญรัตนกุล. 2529. หน้า 80 - 81.

[1]เสริม ทูลไธสง. "ประเทศไทยจุดเป้าหมายการโจมตีของพรรคคอมมิวนิสต์จริงหรือ," สยามรัฐสุดสัปดาห์. 20(50) : 23 ; 1 มิถุนายน พ.ศ. 2518.

[2]ผศ.ธิดา ถาวรเศรษฐ และนายแพทย์ เหวง โตจิราการ. เล่มเดิม. หน้า 114.

[3]พ.อ.แผ้ว แผ้วผ่องกุล. การศึกษาเพื่อเอาชนะ พคท. ม.ป.ป. หน้า 2 - 3.

[4]พ.อ.ทองรัชช์ อยู่พูล. เล่มเดิม. หน้า 35.

บทที่ 2

เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และยุทธวิธีของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.1 เป้าหมายของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

เป้าหมายของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศก็คือ "อำนาจรัฐ" ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงอำนาจรัฐจากอำนาจรัฐเดิม มาสู่อำนาจรัฐใหม่ภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย[1]

พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้ดำเนินการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจรัฐ หรือเพื่อเข้าไปเป็นรัฐบาลบริหารประเทศ ตั้งแต่มีการก่อตั้งพรรคขึ้นมาเมื่อ พ.ศ. 2485 จนถึงปี พ.ศ. 2523 สรุปได้เป็น 2 แนวทาง[2] คือ แนวทางสันติ และแนวทางรุนแรง

2.1.1 แนวทางสันติ (แนวทางรัฐสภา)

เป็นแนวทางการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจรัฐโดยการดำเนินงานทางรัฐสภา แต่เนื่องจากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเป็นพรรคการเมืองที่ผิดกฎหมาย การเคลื่อนไหวจึงเป็นไปในลักษณะลับปกปิดมาโดยตลอด ดังนั้นการดำเนินงานในแนวทางรัฐสภานี้ จึงต้องอาศัย

---

[1]พ.อ.บรรจง เกตุนุติ. บทบาทของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์. 2527. หน้า 23.

[2]พ.อ.หาญ พงศ์สิฎานนท์. "ปัญหาการก่อการร้ายในส่วนภูมิภาค," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาการเมืองส่วนภูมิภาคและชนกลุ่มน้อย. 2528. หน้า 339.

การเคลื่อนไหวหาแนวร่วมและสมาชิกที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาให้การสนับสนุนในการเปลี่ยนแปลงการปกครอง[1] นอกจากนั้นก็ยังส่งผู้ปฏิบัติงานพรรคเข้าไปขยายงานมวลชน ปลุกระดมโฆษณาและชักชวนให้เข้าร่วมขบวนการปฏิวัติตามโรงจักร โรงงาน โรงเรียน มหาวิทยาลัยและวัด กับกลุ่มกรรมกร ครู-อาจารย์ นักเรียน นิสิต นักศึกษา พระสงฆ์ และพุทธศาสนิกชนตามเมืองหลวงหรือเมืองใหญ่ ๆ และกระจายไปสู่ชนบทในที่สุด การต่อสู้ในแนวทางรัฐสภาหรือสันตินี้ เป็นแนวคิดเช่นเดียวกันกับพรรคการเมืองโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งต้องใช้เวลาในการสร้างศรัทธานานพอสมควร และการต่อสู้ในแนวทางรัฐสภาของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยไม่ประสบผลสำเร็จ[2]

2.1.2 <u>แนวทางรุนแรง</u> เป็นการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจรัฐโดยการใช้กำลังทางทหารเข้ายึดอำนาจการปกครองจากฝ่ายรัฐบาล[3] ซึ่งการต่อสู้ในแนวทางนี้ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้กระทำมาแล้ว 2 ลักษณะ[4] คือ กระทำรัฐประหารซ้อน และดำเนินการตามแนวทางสงครามประชาชน

---

[1]กร.ทภ. 2 สน. และ กอ.รมน. ภาค 2. <u>เอกสารคำบรรยายเรื่องแนวทางการยึดอำนาจรัฐของ พคท.</u> 2523. หน้า 2 - 3.

[2]พ.อ.ทองรัชช์ อยู่พูล. <u>การทำลายโครงสร้าง พคท. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้วยโครงสร้างสันติสุขของกองทัพภาคที่ 2</u>. 2526. หน้า 44.

[3]ส่วนกิจการพลเรือน สำนักเลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน, <u>ความมั่นคงของชาติ</u>. ม.ป.ป. หน้า 9.

[4]พ.อ.หาญ พงศ์สิฐานนท์. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 339.

2.1.2.1 <u>แนวทางรัฐประหารซ้อน*</u> เกิดจากการที่สมาชิกพรรคฯ ได้พิจารณาทบทวนการปฏิบัติงานที่ผ่านมา ซึ่งเห็นว่าการต่อสู้ในแนวทางรัฐสภาหรือสันตินั้นไม่สามารถที่จะบรรลุเป้าหมายได้ สมาชิกพรรคจึงได้ร่วมมือกับนักการเมืองที่หมดอำนาจจำนวนหนึ่ง กระทำรัฐประหารที่รู้จักกันในนาม "กบฏวังหลวง" ใน พ.ศ. 2492[1] แต่ก็ถูกฝ่ายรัฐบาลปราบปราม เป็นผลให้ความคิดที่จะกระทำรัฐประหารซ้อนของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยต้องประสบความล้มเหลวในที่สุด[2]

2.1.2.2 <u>แนวทางสงครามประชาชน</u> (PEOPLE'S WAR) เป็นหลักแนวคิดของเหมา เจ๋อ ตุง ที่ปฏิวัติได้สำเร็จในประเทศจีน เมื่อ พ.ศ. 2492 แล้วนำมาสรุปเป็น "ทฤษฎีสงครามประชาชน" เผยแพร่ให้คอมมิวนิสต์ทั่วโลกได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิวัติ[3] และพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้นำเอาแนวความคิดตามทฤษฎีนี้มาดำเนินการปฏิวัติประเทศไทยตั้งแต่มีการประชุมสมัชชาครั้งที่ 3 เป็นต้นมา[4] ดังนั้นทฤษฎีสงครามประชาชนจึงมีบทบาทสำคัญ

---

*รัฐประหารซ้อน คือการทำรัฐประหาร 2 ครั้ง ครั้งแรกเป็นการกระทำรัฐประหารโดยฝ่ายทหาร ซึ่งเป็นกลไกการปกครองของรัฐเข้ายึดอำนาจการปกครองจากรัฐบาล ครั้งที่สองเป็นการกระทำโดยสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์เข้าไปครอบงำทางความคิดและขยายอิทธิพลในกลุ่มทหารที่ยึดอำนาจได้สำเร็จ และในที่สุดพรรคฯ ก็รวมอำนาจไว้ทั้งหมด การต่อสู้ในแนวทางนี้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้แนวคิดมาจากการปฏิวัติของพรรคบอลเชวิคในสหภาพโซเวียต เมื่อ พ.ศ. 2460 เป็นแบบอย่าง

อ้างจาก พ.อ.ทองรัชช์ อยู่พูล. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 44.

[1]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 322.

[2]<u>แหล่มเดิม</u>.

[3]กรมการเมือง พคท. <u>ปัญหาการปฏิวัติในประเทศไทย เล่ม 2</u>. ม.ป.ป. หน้า 8.

[4]พล.อ.สายหยุด เกิดผล และ ดร.สมชัย รักวิจิตร. <u>อนาคตไทย</u>. 2518. หน้า 97.

ต่อการปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยมากที่สุด[1]

การปฏิวัติประเทศไทยตามทฤษฎีสงครามประชาชน เริ่มขึ้นจากความลังเลในแนวทางการต่อสู้เพื่อยึดอำนาจรัฐของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ระหว่างแนวทางรัฐสภากับแนวทางรัฐประหารซ้อนที่เคยกระทำสัมเหลวมาแล้ว จากการประชุมสมัชชาพรรค ครั้งที่ 3 ใน พ.ศ. 2504 สมาชิกพรรคฯ ส่วนหนึ่งได้เสนอแนวทางต่อสู้ด้วยวิธีรุนแรงตามทฤษฎีสงครามประชาชน แต่ข้อเสนอนี้ไม่มีมติเป็นเอกฉันท์ และยังไม่มีการปฏิบัติอย่างเป็นจริงเป็นจังอะไร เพราะสมาชิกและผู้ปฏิบัติงานของพรรคส่วนใหญ่ยังนิยมความสะดวกสบายในเมืองหลวงและเมืองใหญ่ ๆ มากกว่าที่จะออกไปเคลื่อนไหวในชนบทที่ห่างไกลความเจริญ ต่อมาเมื่อรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ใช้มาตรการในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ด้วยความเด็ดขาดและรุนแรง[2] มีการจับกุมอย่างกว้างขวางของตำรวจสันติบาล เป็นผลให้นักการเมือง นักหนังสือพิมพ์และปัญญาชนที่มีแนวคิดทางสังคมนิยมทั้งที่เป็นสมาชิกพรรคและไม่เป็นสมาชิกพรรค หลบหนีการจับกุมโดยส่วนหนึ่งหนีออกนอกประเทศ และอีกส่วนหนึ่งซึ่งมีจำนวนมากได้หลบหนีออกสู่ชนบทในเขตป่าเขาที่ห่างไกลความเจริญ[3] ประกอบกับขณะนั้นเงื่อนไขความคับแค้นทางจิตใจและความยากไร้ทางวัตถุของชาวชนบทโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมากกว่าภาคอื่น ๆ ของประเทศ และการต่อสู้ด้วยอาวุธเพื่อช่วยในการหลบหนีของผู้ปฏิบัติงานพรรคกลุ่มหนึ่งในเขต บ้านนาบัว ตำบลเรณูนคร อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ใน พ.ศ. 2508 เป็นเหตุให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ประกาศอย่างเป็นทางการที่จะต่อสู้ด้วยอาวุธ แนวทางสงครามประชาชนจึงได้อุบัติขึ้นและสามารถพัฒนาได้มากกว่าภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ[4]

---

[1]กรมการเมือง พคท. เล่มเดิม. หน้า 29

[2]บัญชา สุมา. การเคลื่อนไหวของพวกคอมมิวนิสต์กับนโยบายป้องกันและปราบปรามของรัฐบาล (พ.ศ. 2500 - 2523). 2528. หน้า 38.

[3]อุดม สีสุวรรณ. สู่สมรภูมิภูพาน. โดย พ. เมืองชมพู (นามแฝง). 2532. หน้า 41 - 43.

[4]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. "การต่อสู้สองแนวทาง," ใน 9 ปี ใน กอ.รมน. เล่ม 2. ม.ป.ป. หน้า 7.

การที่จะได้มาซึ่งอำนาจรัฐตามทฤษฎีสงครามประชาชน พรรคฯ จะต้องต่อสู้ด้วยอาวุธ[1] (อำนาจรัฐเกิดจากกระบอกปืน) ซึ่งมีความจำเป็นต้องเริ่มต้นขึ้นในพื้นที่เขตชนบทป่าเขาที่ห่างไกลความเจริญ เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปดูแลไม่ทั่วถึงหรือให้ความสำคัญน้อย ซึ่งเป็นการง่ายต่อการให้การศึกษา ปลุกระดม และง่ายต่อการหลบหลีก เมื่อเจ้าหน้าที่เข้าไปขัดขวางทำลาย และเมื่อพรรคฯ มีแนวร่วมสนับสนุนและกองกำลังเข้มแข็งขึ้น เขตการต่อสู้ย่อมจะขยายกว้างขวางออกไปจากหมู่บ้านในเขตป่าเขาทุรกันดาร เข้าสู่หมู่บ้านในเขตเมืองและท้องถิ่นเจริญตามลำดับ ในทำนอง "ป่าล้อมบ้าน บ้านล้อมเมือง เมืองล้อมนคร"[2]

การต่อสู้ด้วยอาวุธตามทฤษฎีสงครามประชาชนจะบรรลุผลสำเร็จได้นั้นจะต้องอาศัยของวิเศษ 3 อย่าง[3] คือ พรรค หมายถึงพรรคคอมมิวนิสต์ แนวร่วม หมายถึง แนวร่วมของพรรคคอมมิวนิสต์ และกองกำลัง หมายถึง กองกำลังติดอาวุธที่เคลื่อนไหวภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างและบทบาทของพรรค แนวร่วม และกองกำลังจะได้กล่าวต่อไป

2.2 <u>ยุทธศาสตร์ - ยุทธวิธีของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย</u>

ยุทธศาสตร์ (Strategy) หมายถึง ความคิดกว้าง ๆ ในอันที่จะนำไปแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งตามที่ต้องการ ไม่จำกัดอยู่เฉพาะในเรื่องราวที่เกี่ยวกับทหารหรือการสู้รบเท่านั้น ปัญหาการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ก็สามารถนำเอาความคิดทางยุทธศาสตร์ไปแก้ปัญหาได้[4]

---

[1]ธานินทร์ กรัยวิเชียร. <u>ลัทธิและวิธีการของคอมมิวนิสต์</u>. 2520. หน้า 24.

[2]สุเมธ แสงนิ่มนวล. "อพป. หมู่บ้านประชาธิปไตย : โครงการเพื่อความอยู่รอดของชาติ," <u>เทศาภิบาล</u>. 74(1) : 55 - 56 ; มกราคม 2522.

[3]พ.อ.สมิทธิ์ชัย เวียนขุนทด. <u>การต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์</u>. 2524. หน้า 21.

[4]อุดม สีสุวรรณ. "ยุทธศาสตร์ - ยุทธวิธีของ พคท.ในปัจจุบัน," ใน <u>คำบรรยายวิเคราะห์การดำเนินการรุกทางยุทธศาสตร์การเมือง</u>. ณ ห้องประชุมหมายเลข 4 กรป.กลาง วันที่ 22 ธันวาคม 2531. เวลา 9.00 - 12.00 น.

เมื่อกำหนดยุทธศาสตร์แล้วก็อาศัยยุทธวิธี (Tactics) เป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์[1]

ยุทธวิธี หมายถึง การนำเอายุทธศาสตร์มาแบ่งซอยเป็นแนวปฏิบัติให้เหมาะสมกับขีดความสามารถและสภาวการณ์ขณะนั้น ยุทธวิธีทั้งหมดที่กำหนดขึ้นนี้จะต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์เสมอ จะขัดแย้งไม่ได้โดยเด็ดขาด[2] เนื่องจากยุทธวิธีเป็นส่วนที่แบ่งซอยมาจากยุทธศาสตร์ เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ตามความหมายที่กล่าวแล้ว และยุทธศาสตร์ชุดหนึ่ง อาจประกอบด้วยยุทธวิธีมากมาย ดังนั้นทั้งยุทธศาสตร์และยุทธวิธีจึงมักจะใช้ควบคู่กันไป และในทำนองเดียวกันเมื่อกล่าวถึงแนวทางต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจรัฐตามเป้าหมายของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยนั้น จึงหมายรวมถึงยุทธศาสตร์และยุทธวิธี หรือเมื่อกล่าวถึงยุทธศาสตร์ อาจหมายถึงยุทธวิธีด้วย[3]

2.2.1 ยุทธศาสตร์ - ยุทธวิธีของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

ยุทธศาสตร์ - ยุทธวิธีของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ก็คือแนวคิดและแนวปฏิบัติในการปฏิวัติประเทศไทย[4] พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้ยึดอุดมการณ์ทางการเมือง ยุทธศาสตร์ และยุทธวิธีของพรรคคอมมิวนิสต์จีนเป็นแนวทางในการปฏิวัติ

---

[1]พ.อ.บุญเถลิง มานะมาน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นายพยุงศาสตร์ อุทัย เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่ หอ้ง 317 กองช่าว กอ.รมน. สวนรื่นฤดี ถนนราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2535.

[2]อุดม สีสุวรรณ. หน้าเดิม.

[3]พ.อ.หาญ พงศ์สิฐานนท์. "ปัญหาการก่อการร้ายส่วนภูมิภาค," ใน เอกสารคำสอนชุดวิชาการเมืองส่วนภูมิภาคและชนกลุ่มน้อย. 2528. หน้า 338.

[4]พ.อ.ปัญญา สิงห์ศักดา. แนวทางต่อสู้สงครามประชาชน. 2522. หน้า 16 - 17.

ประเทศไทยตั้งแต่ปี 2504 เป็นต้นมา[1] ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยประกอบด้วยเนื้อหาสาระ 3 ประการ[2] คือ

2.2.1.1 เป้าตีหรือเป้าหมาย ในทางทหาร เป้าตีหรือเป้าหมาย ได้แก่ หน่วยกำลังข้าศึก ฐานที่ตั้งกำลังข้าศึก คลังอาวุธ ยุทโธปกรณ์ ฐานทัพ และเมืองที่จะเข้าโจมตี ทำลายล้าง หรือยึดครอง

ในทางการเมือง เป้าตีหรือเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มอิทธิพล กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นฝ่ายตรงข้ามหรือพันธมิตร ที่ยึดเอาเป็นเป้าหมายในการโฆษณาโจมตีหรือยกย่องส่งเสริมประกาศทั้งความเลวร้ายและคุณงามความดี เพื่อวัตถุประสงค์ในการสร้างสัมพันธ์ทั้งในทางเป็นมิตรและเป็นศัตรู

2.2.1.2 เป้าสามัคคีหรือสรรพกำลัง หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่ทั้งคนและวัตถุซึ่งพรรคจะใช้เป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่เป้าตีหรือเป้าหมายตามที่กล่าวแล้ว ในทางทหาร เป้าสามัคคีหรือสรรพกำลัง หมายถึง กำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่พรรคได้รับจากการสนับสนุนช่วยเหลือของหน่วยเหนือ หน่วยข้างเคียง และพันธมิตร

ในทางการเมือง เป้าสามัคคีหรือสรรพกำลัง หมายถึง กลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มอิทธิพลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือหลายกลุ่มทั้งเป็นกลาง เป็นมิตรหรือเป็นศัตรูก็ตาม หากสามารถเข้าไปสัมพันธ์ได้ เข้าไปชี้แจงให้การศึกษา ทำความเข้าใจชักชวนชี้นำให้เห็นด้วยสนับสนุนและเข้าร่วมขบวนการเคลื่อนไหวไปในทิศทางสู่เป้าตีหรือเป้าหมาย ถือเป็นเรื่องเป้าสามัคคีหรือสรรพกำลังทั้งสิ้น

---

[1]กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน. กบฏใส้ศึกภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย. 2519. หน้า 12 - 13.

[2]พ.อ.หาญ พงศ์สิฎานนท์. เล่มเดิม. หน้า 338 - 339.

2.2.1.3 ทิศทางตีหรือเส้นทาง ในทางทหาร หมายถึง เส้นทางในการเดินทัพเคลื่อนที่ ซึ่งอาจมีหลายเส้นทาง มีทั้งเส้นทางหลัก เส้นทางรอง และเส้นทางลวง เคลื่อนที่ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ

ในทางการเมือง ทิศทางตีหรือเส้นทาง หมายถึง เงื่อนไขความขัดแย้ง สาเหตุแห่งการเป็นปฏิปักษ์ ระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มอิทธิพลต่าง ๆ ในสังคม โดยเฉพาะระหว่างกลุ่มเป้าตีตามข้อ 1 และกลุ่มเป้าสามัคคีตามข้อ 2 ในการที่จะใช้เป็นหัวข้อให้การศึกษา ทำความเข้าใจ และชี้นำให้เกิดการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

2.2.2 <u>การกำหนดยุทธศาสตร์ - ยุทธวิธีของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศ</u>

พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยแบ่งขั้นตอนในการกำหนดยุทธศาสตร์ยุทธวิธีออกเป็น 4 ขั้นตอน[1] คือวิเคราะห์สังคม หลักนโยบาย นโยบายเฉพาะหน้า และเข็มมุ่ง

2.2.2.1 <u>วิเคราะห์สังคมไทย</u>

การวิเคราะห์สังคมเป็นขั้นแรกในการกำหนดยุทธศาสตร์ทางการเมือง พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยวิเคราะห์ลักษณะสังคมไทย ว่าเป็นสังคมที่อยู่ในระยะสังคมกึ่งเมืองขึ้น กึ่งศักดินา และกึ่งทุนนิยม[2]

(1) สภาพสังคมกึ่งเมืองขึ้น สามารถแยกกลุ่มผลประโยชน์ในสังคมได้เป็นสองฝ่าย ที่มีความขัดแย้งเป็นปฏิปักษ์กันโดยพื้นฐาน คือ กลุ่มอิทธิพลต่างชาติกับกลุ่มผู้รักชาติ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยถือเอากลุ่มอิทธิพลต่างชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

---

[1]พ.อ.หาญ พงศ์สิฐานนท์. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 340.

[2]ภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์. <u>กลวิธีบ่อนทำลายของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย</u>. 2510. หน้า 80 - 81.

อังกฤษและสหรัฐอเมริกาเป็นเป้าหมายในการโฆษณาโจมตี ถือเอาผู้รักชาติ รักประชาธิปไตย เป็นเป้าหมายสามัคคี และถือเอาเอกราชประชาธิปไตย เป็นทิศทางในการโฆษณาโจมตี

(2) สภาพสังคมกึ่งศักดินา คือกลุ่มเจ้าศักดินา (กลุ่มขุนนางเก่า) และกลุ่มเจ้าที่ดิน (กลุ่มขุนนางใหม่) กับกลุ่มชาวไร่ชาวนาซึ่งยากจนกระจัดกระจายอยู่ในท้องไร่ท้องนาในชนบททั่วประเทศ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยถือเอาเจ้าศักดินาและกลุ่มเจ้าที่ดินเป็นเป้าหมายในการโฆษณาโจมตี ถือเอากลุ่มเกษตรกรชาวไร่ชาวนาจนชาวไร่ชาวนารับจ้างเป็นเป้าหมายสามัคคี และถือเอาอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ค่าเช่าไร่นาที่ดินทำกินและอยู่อาศัยเป็นทิศทางในการโฆษณาโจมตี

(3) สภาพสังคมกึ่งทุนนิยม คือกลุ่มนายทุนผู้ประกอบการ นายธนาคาร นายจ้าง และฝ่ายปกครอง ผู้ควบคุมฝ่ายประกอบการ กับกลุ่มกรรมกรผู้ใช้แรงงาน ลูกจ้าง รวมถึงข้าราชการชั้นผู้น้อย พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยถือเอากลุ่มนายทุนผู้ประกอบการและนายจ้างเป็นเป้าหมายในการโฆษณาโจมตี ถือเอากรรมกรผู้ใช้แรงงานลูกจ้างเป็นเป้าหมายสามัคคี และถือเอาค่าจ้างสวัสดิการเงินเดือน เป็นทิศทางในการโฆษณาโจมตี

2.2.2.2 <u>หลักนโยบาย</u>

หลักนโยบาย คือ เงื่อนไขที่พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยใช้เป็นเครื่องมือในการปลุกระดมโฆษณาหาแนวร่วมและสมาชิก สนับสนุนการปฏิวัติประเทศไทย เงื่อนไขต่าง ๆ ที่พรรคกำหนดขึ้นเป็นหลักนโยบายนั้น มีทั้งเงื่อนไขที่เกิดขึ้นเองและเงื่อนไขที่สร้างขึ้น[1] หลักนโยบายที่สำคัญของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย มีดังนี้

(1) หลักเอกราช คือ หลักที่ใช้ในการปลุกระดมกลุ่มคนในชาติให้ต่อสู้กับต่างชาติ เพื่อให้ประเทศมีเอกราชโดยสมบูรณ์ ในกรณีที่ประเทศต้องตกเป็นเมืองขึ้นหรือถูกครอบงำโดยประเทศอื่น[2]

---

[1]ส่วนกิจการพลเรือน สำนักเลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 6.

[2]<u>แหล่งเดิม</u>.

พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้ยึดหลักเอกราชนี้ มุ่งเป้าหมายโจมตีสหรัฐอเมริกา* ว่าเข้ามามีอิทธิพลเหนือรัฐบาลไทย ชี้นำชักชวนให้ประชาชนร่วมขบวนการกับพรรคเพื่อปฏิวัติประชาชาติ**

(2) หลักประชาธิปไตย คือ หลักการต่อต้าน การปกครองแบบเผด็จการ หรือประชาธิปไตยที่ไม่สมบูรณ์ ปลุกระดมโฆษณาชักชวนให้ประชาชนสนับสนุนและเข้าร่วมขบวนการกับพรรค เพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นแบบประชาธิปไตย[1]

พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยยึดหลักประชาธิปไตยนี้มุ่งเป้าหมายโจมตีรัฐบาลของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ และรัฐบาลของจอมพลถนอม กิตติขจร ว่าใช้อำนาจการปกครองแบบเผด็จการทหาร เป็นผลให้ประชาชนไม่ได้รับสิทธิ เสรีภาพ และอิสรภาพ[2]

---

*สมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ และรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร ได้มีนโยบายใกล้ชิดกับสหรัฐอเมริกาที่ต้องการต่อต้านอิทธิพลของคอมมิวนิสต์ และดำเนินการปราบปรามคอมมิวนิสต์ภายในประเทศ ภายหลังจากที่รัฐบาลไทยได้ร่วมลงนามในสนธิสัญญาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEATO) และข้อตกลง Thanat - Rusk Agreement เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2505 ที่สหรัฐอเมริกายอมผูกพันตัวเองที่จะพิทักษ์ความปลอดภัยให้แก่ไทย จากการคุกคามของฝ่ายคอมมิวนิสต์ และในปี 2513 สหรัฐอเมริกาได้ส่งทหาร จำนวน 40,000 - 42,000 คน มาประจำฐานทัพ 7 แห่ง ในประเทศไทย เพื่อใช้ประเทศไทยเป็นฐานทัพในการทำสงครามกับเวียดนามและปิดล้อมจีน.

อ้างจาก ทิพย์พาพร เทศเรียน. <u>พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย และพรรคคอมมิวนิสต์จีน : ศึกษาความสัมพันธ์ทางอุดมการณ์ ในช่วงปี 1969 - 1982</u>. 2530. หน้า 15 - 16.

**ปฏิวัติประชาชาติ คือ การดำเนินการเพื่อให้พ้นจากสภาพการครอบงำของจักรวรรดินิยมของสหรัฐอเมริกา หรือการเป็นเมืองขึ้น ให้ประเทศมีเอกราชโดยสมบูรณ์.

อ้างจาก พ.อ.บรรจง เกตุนุติ. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 24.

[1]พล.ท.ชวลิต ยงใจยุทธ. <u>แนวทางในการวางแผนการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ สรุปสภาพของสถานการณ์ต่อสู้กับ พคท. ยุทธศาสตร์หลังการยุติการต่อสู้ด้วยอาวุธ และการรุกทางยุทธศาสตร์การเมืองระดับชาติ</u>. 2526. หน้า 37.

[2]ทิพย์พาพร เทศเรียน. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 15.

(3) หลักกินคือยู่ดี เป็นหลักนโยบายที่ใช้ปลุกระดมโฆษณาหาแนวร่วมและสมาชิกสนับสนุนการปฏิวัติ โดยนำเงื่อนไขความยากจนและการปล่อยปละละเลยต่อการปกครองของเจ้าหน้าที่รัฐในชนบทที่มีมาตรฐานการครองชีพต่ำ สุขภาพอนามัยไม่ดี ขาดสวัสดิการและบริการต่าง ๆ[1]

พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยนำเอาหลักกินดีอยู่ดีนี้มุ่งเป้าหมายโจมตีการปกครองของรัฐบาลที่ขาดการเอาใจใส่ต่อทุกข์สุขของประชาชนในชนบทที่ห่างไกลความเจริญ โดยผู้ปฏิบัติงานของพรรคเข้าไปปรับทุกข์ ผูกมิตร ให้ความช่วยเหลือเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น ช่วยในการประกอบอาชีพ ให้ยารักษา แล้วชี้นำให้เกลียดชังรัฐบาล เพื่อให้เห็นคล้อยตามและเข้าร่วมขบวนการปฏิวัติกับพรรคในที่สุด[2]

(4) หลักพัฒนา เป็นนโยบายที่ใช้ในการปลุกระดม โฆษณาหาแนวร่วมและสมาชิกสนับสนุนการปฏิวัติเช่นเดียวกับหลักกินดีอยู่ดี โดยเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่ดีกว่า[3]

พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยใช้หลักพัฒนามาเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาการดำรงชีวิตที่ดีกว่า เช่น พัฒนาที่ดินเพื่อให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ พัฒนาระบบการผลิตทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมอย่างแท้จริง

การนำเสนอเช่นนี้ก็เพื่อที่จะยกระดับความคิดของประชาชนให้เห็นคล้อยตามและเข้าร่วมขบวนการปฏิวัติ[4]

---

[1]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. เล่มเดิม. หน้า 343.

[2]พล.อ.สายหยุด เกิดผล และ ดร.สมชัย รักวิจิตร. "อนาคตของไทย," ใน ยุทธศาสตร์เพื่อการดำรงอยู่ของชาติ. 2520. หน้า 142 - 143.

[3]พ.อ.ทองรัชช์ อยู่พูล. เล่มเดิม. หน้า 63.

[4]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. เล่มเดิม. หน้า 343.

2.2.2.3 นโยบายเฉพาะหน้า

นโยบายเฉพาะหน้าของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย กำหนดขึ้นมาเพื่อใช้ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมือง หรือสถานการณ์ภายในพรรค แต่ถ้าสถานการณ์บ้านเมืองหรือสถานการณ์ภายในพรรคเปลี่ยนแปลงไป นโยบายเฉพาะหน้าก็จะต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

นโยบายเฉพาะหน้าที่พรรคกำหนดขึ้นมานี้เป็นหลักการกว้าง ๆ ที่ยังไม่มีรายละเอียดพอที่จะนำไปปฏิบัติได้ และจะต้องไม่ขัดแย้งกับนโยบายหลัก พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้กำหนดนโยบายเฉพาะหน้าขึ้นมาใช้เป็นพื้นฐานในการปลุกระดมโฆษณาชวนเชื่อมาแล้ว 3 ครั้ง คือ ครั้งแรกประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. 2504 ครั้งที่สอง ประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2511 และครั้งที่สาม ประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2519[1] นโยบายเฉพาะหน้าที่พรรคประกาศใช้ทั้ง 3 ครั้งนี้ ส่วนใหญ่เนื้อหาจะมีลักษณะคล้าย ๆ กัน กล่าวคือ เรียกร้องให้กรรมกร ชาวไร่ ชาวนา นักการเมือง และประชาชนต่อต้านการปกครองของรัฐบาล การแผ่ขยายอิทธิพลของสหรัฐอเมริกา ความไม่เสมอภาคของสังคม ความไม่เป็นธรรมของกฎหมายหรือข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมใหม่ที่ดีกว่าเดิม[2] เนื้อหาของนโยบายเฉพาะหน้าที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ทางการเมือง เช่น นโยบายเฉพาะหน้าที่พรรคประกาศใช้ในครั้งที่ 2 เมื่อปี พ.ศ. 2511 นั้น เนื้อหาส่วนหนึ่งได้กล่าวโจมตีสหรัฐอเมริกา และรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร เพราะในระยะนี้รัฐบาลไทยมีนโยบายผูกพันกับสหรัฐอเมริกา ร่วมกันต่อต้านพวกคอมมิวนิสต์ในประเทศและรัฐบาลปกครองประเทศโดยใช้อำนาจเผด็จการ แต่เมื่อประกาศใช้นโยบายเฉพาะหน้าครั้งที่ 3 เมื่อ พ.ศ. 2519 เนื้อหาส่วนหนึ่งได้ประกาศสนับสนุนให้ยึดทรัพย์สหรัฐอเมริกาตามฐานทัพในประเทศไทย และยึดทรัพย์จอมพลถนอม กิตติขจร พร้อมทั้งญาติพี่น้อง เนื่องจากสหรัฐอเมริกาถอนทหารออกไปจากประเทศไทย เมื่อวันที่ 5

---

[1]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. เล่มเดิม. หน้า 344 - 345.

[2]กอ.รมน. ประวัติความเป็นมาของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย. 2522. หน้า 1 - 3.

มิถุนายน 2519 และสิ้นสุดรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร เมื่อเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 จึงได้หลบหนีออกนอกประเทศ และได้กลับมาประเทศไทย โดยได้บวชเณรที่สิงคโปร์ แล้วเดินทางเข้ามาบวชพระที่วัดบวรนิเวศวิหาร ทำให้นิสิตนักศึกษาและประชาชนต่อต้านการกลับมาครั้งนี้[1] พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยจึงได้ประกาศนโยบายเฉพาะหน้าครั้งที่ 3 เพื่อให้เนื้อหาส่วนหนึ่งได้สอดคล้องกับสภาพการเมืองของประเทศไทยในขณะนั้นด้วย

2.2.2.4 <u>เข็มมุ่งหรือเข็มงาน</u>

เข็มมุ่งหรือเข็มงานคือ แผนงานหรือแนวการปฏิบัติของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยซึ่งนำไปใช้ในขอบเขตงานระดับใดระดับหนึ่ง อาจเป็นระดับเขต ภาค จังหวัด อำเภอ ฯลฯ โดยการแบ่งซอยแนวปฏิบัติออกตามระยะเวลาที่กำหนดจากชั้นบนลงสู่ชั้นล่าง เช่น ชั้นบนกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติ 1 ปี ชั้นล่างจะซอยย่อยเป็นแนวปฏิบัติในรอบ 6 เดือนแรก และรอบ 6 เดือนหลัง

เมื่อแต่ละหน่วยนำเข็มมุ่งไปปฏิบัติ อาจประสบปัญหาหรืออุปสรรคนานาประการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเข็มมุ่งนั้นว่าจะสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคมขณะนั้นมากน้อยเพียงใด หากใกล้เคียงกับความเป็นจริง ปัญหาหรืออุปสรรคมีน้อยหากตรงกันข้าม ปัญหาและอุปสรรคย่อมมีมาก จึงเป็นภาระหน้าที่ของหน่วยปฏิบัติแต่ละหน่วยที่จะต้องสรุปบทเรียน ปัญหาอุปสรรค และการแก้ไขเป็นข้อเสนอขึ้นไปยังระดับบน ดังนั้นเข็มมุ่งในระยะแรกจึงเป็นรูปข้อเสนอของชั้นล่าง ต่อเมื่อได้อนุมัติจากชั้นบนแล้ว ข้อเสนอจะถูกส่งกลับมาในรูปแผน คำสั่ง ซึ่งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเรียกว่าเข็มมุ่งหรือเข็มงานในขั้นปฏิบัติ[2] ตัวอย่างเข็มมุ่งที่เจ้าหน้าที่

---

[1]อัจฉราพร กมุทพิสมัย และสุนทรี อาสะไวย์. "ลำดับเหตุการณ์ทางการเมืองการปกครอง," ใน <u>เอกสารประกอบการสัมมนา เนื่องในโอกาส 60 ปี ประชาธิปไตย สิทธิเสรีประชาไทย</u>. ระหว่างวันที่ 24 - 28 มิถุนายน พ.ศ. 2535 ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บรรณาธิการโดย ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. หน้า 24 - 25.

[2]พ.อ.หาญ พงศ์สิงานนท์. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 344 - 345.

ฝ่ายรัฐบาลยึดได้ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้กำหนดเป็นเข็มมุ่งปี 2522 และมีรายละเอียดที่สำคัญดังนี้[1]

(1) การปลุกระดมมวลชน จัดตั้งมวลชนติดอาวุธแก่มวลชนต้องคุมแนวทางชนชั้นในชนบทและนโยบายของพรรคให้มั่น สนใจรูปแบบจัดตั้งมวลชนให้สอดคล้องกับสภาพความตื่นตัวของมวลชนปิดลับอำพรางแกนกรรมการหมู่บ้าน หน่วยจรยุทธประจำหมู่บ้าน (นจป.)

(2) จัดให้การศึกษาแก่มวลชนอย่างมีจุดหลักและให้ทั่วถึง ค้นหา ศึกษาสิ่งที่เหมาะสมกับความเรียกร้องต้องการของมวลชน นำมวลชนต่อสู้กับศัตรูด้วยรูปแบบต่าง ๆ

(3) สนใจชีวิตความเป็นอยู่ของมวลชน นำมวลชนสร้างสรรค์การผลิตและช่วยมวลชนแก้ปัญหาอย่างเต็มที่ และมีโครงการขัดค้านการเสพสุข เห็นแก่ได้แก่กิน

(4) ปรับปรุงและขยายหน่วยจรยุทธประจำหมู่บ้าน (นจป.) ให้มาก และมีคุณภาพ ฝึกเทคนิคยุทธวิธีและติดอาวุธแก่หน่วย นปจ. เสริมหน่วย นจป. ในการสู้รบ ประสานกับกองทัพปลดแอกประเทศไทย (ทปท.) สนใจในการรักษาความลับในการเคลื่อนไหวของหน่วย นจป. คัดเลือกผู้ที่ดีไปนำหน่วย นจป. อย่าเอาคนที่เกิดปัญหาทางความคิดไปนำ

(5) เสริมผู้ปฏิบัติงานไปขยายงานบุกเบิก อย่างมีจุดหนักและมีโครงการจัดตั้งทั้งกำลังออกไปและอาศัยมวลชนไปขยายตามเส้นสายมิตรญาติ ทำงานอย่างลับ ๆ ขัดค้านวิธีทำงานที่ครึกโครม งานบุกเบิกที่ขยายได้ แล้วต้องสนใจสร้างแกนกรรมการหมู่บ้าน (กบ.) และหน่วย นจป. ขึ้นมาอย่างลับ ๆ เร่งขยายมวลชนเข้าจัดตั้งให้มากขึ้น เตรียมเงื่อนไขในการโจมตีศัตรู เป็นเขตจรยุทธระวังสปายสายลับของศัตรูเป็นประจำ

(6) สร้างความมั่นคงท่ามกลางการต่อสู้ ปรับปรุงอำนาจรัฐ เสริมบทบาทแกนนำมวลชน สร้างสรรค์ และทำการต่อสู้กับนโยบายต่าง ๆ ของศัตรูด้วยรูปแบบและวิธีต่าง ๆ สนใจแก้ไข ความเป็นอยู่ของมวลชนและนำมวลชนทำการผลิตอย่างมีโครงการ

---

[1]พ.อ.สุทัศน์ ธีรกุล. <u>การป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>. 2523. หน้า 66 - 68.

(7) ค้นหาและติดตามสายลับของศัตรูอย่างจริงจัง ต่อผู้ที่ร้ายกาจ เมื่อได้รับอนุมัติแล้วต้องจัดการอย่างเด็ดเดี่ยว

(8) สนใจสร้างแนวร่วมกับผู้ใหญ่ กำนัน ครู พ่อค้า ชาวนารวย พระภิกษุ และบุคคลอื่น ๆ พยายามสร้างงานในอำเภอที่อยู่ในเขตการเคลื่อนไหวของเรา ในการทำงานแนวร่วมต้องจัดตั้งงานเฉพาะ และต้องรักษาความลับอย่างเคร่งครัด

ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีทางการเมืองของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการวิเคราะห์สังคม หลักนโยบาย นโยบายเฉพาะหน้า และเข็มมุ่ง ล้วนแล้วแต่ประกอบด้วย เป้าหมายตี เป้าหมายสามัคคี และทิศทางในการตีอย่างครบถ้วน แต่ปัญหาอยู่ที่ว่ายุทธศาสตร์ชุดดังกล่าวนี้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคมไทยในขณะนั้นมากน้อยเพียงใด หากสอดคล้องยุทธศาสตร์ก็ถูกต้อง แต่ถ้าหากไม่สอดคล้องยุทธศาสตร์ก็ไม่ถูกต้อง และนำไปสู่ความล้มเหลวในที่สุด

2.2.3 ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีการดำเนินสงครามประชาชน

ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีการดำเนินสงครามประชาชนของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่เริ่มแนวคิดตามทฤษฎีสงครามประชาชนมาใช้ปฏิวัติประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2504

2.2.3.1 เครื่องมือในการยึดอำนาจรัฐ

การดำเนินงานปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศ ตามหลักทฤษฎีสงครามประชาชน จะต้องอาศัยองค์ประกอบ 3 ประการ เป็นเครื่องมือในการยึดอำนาจรัฐ[1] คือ พรรค แนวร่วม และกองกำลังติดอาวุธ

2.2.3.1.1 พรรค หมายถึง พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในลัทธิมาร์กซ์ - เลนิน และแนวคิด เหมา เจ๋อ ตุง สมาชิกพรรคจะต้องมีวินัยอย่างเคร่งครัด และปฏิบัติตามมติ หรือคำสั่งของพรรคอย่างไม่มีข้ออ้าง

---

[1]ทิพย์พาพร เทศเรียน. เล่มเดิม. หน้า 17.

ใด ๆ ดังนั้นพรรคจึงเป็นองค์การนำที่สำคัญที่สุดในการปฏิวัติ (พรรคเป็นผู้นำในการปฏิวัติ) ความสำเร็จหรือความล้มเหลวขึ้นอยู่กับการนำของพรรค[1]

การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของพรรคนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่พรรคจะต้องกำหนดขอบเขตงานของพรรคขึ้นมา ซึ่งตามปกติพรรคแบ่งงานสำคัญ ๆ ออกเป็น 3 ด้าน[2] ดังนี้

(1) ฝ่ายการเมือง เป็นฝ่ายที่รับผิดชอบงานทางการเมืองทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นมติ คำสั่ง นโยบาย แผนงาน ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี ทั้งในทางการเมืองและการทหาร ตลอดจนเข็มมุ่ง เข็มงานทั้งหลายทั้งปวงถูกกำหนดขึ้นมาจากฝ่ายการเมืองในระดับต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั้งสิ้น ฝ่ายการเมืองนี้เปรียบได้เหมือนฝ่ายทางความคิดเป็นผู้ชี้นำให้ปฏิบัติตาม

(2) ฝ่ายจัดตั้ง เป็นฝ่ายที่รับผิดชอบในด้านการจัดตั้ง ซึ่งหมายถึงการมอบภารกิจให้กับผู้ปฏิบัติงานพรรค (ผปง.) และนักรบภายใต้การนำของพรรค ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานแนวร่วม งานกองกำลังติดอาวุธ งานทหาร งานเกี่ยวกับการขยายสมาชิกพรรค งานจัดตั้งหน่วยต่าง ๆ รวมทั้งงานในด้านเศรษฐกิจ เช่น การผลิต การจัดหา การเก็บรักษา ตลอดจนการแจกจ่ายไม่ว่าจะเป็นเสบียงอาหาร อาวุธ เครื่องมือเครื่องใช้ และการเงิน ล้วนแล้วแต่ถูกกำหนดขึ้นจากฝ่ายจัดตั้งในระดับต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาคทั้งสิ้น ดังนั้นฝ่ายจัดตั้งจึงเปรียบเสมือนฝ่ายปฏิบัติ

(3) ฝ่ายศึกษาและโฆษณา เป็นฝ่ายที่รับผิดชอบทางด้านการศึกษา การฝึกอบรม กำหนดหลักสูตร วิธีการให้การศึกษา ผลิตเอกสาร สิ่งพิมพ์ ตำรา ใบปลิว หัวข้อการโฆษณา ครูผู้ให้การศึกษา อบรม สถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ ฯลฯ ซึ่งฝ่ายนี้ก็เป็นฝ่ายปฏิบัติอีกฝ่ายหนึ่งเช่นเดียวกับฝ่ายจัดตั้ง แต่ปฏิบัติงานกันคนละด้านเท่านั้นเอง

---

[1]ส่วนกิจการพลเรือน สำนักเลขาธิการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน. เล่มเดิม. หน้า 7 -8.

[2]ฝ่ายข่าวศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก. ยุทธวิธีของผู้ก่อการร้ายในหมู่บ้านและในเมือง. 2521. หน้า 11 - 14.

อย่างไรก็ตามงานทั้งสามฝ่ายนี้จะต้องผสมกลมกลืนและสนับสนุนซึ่งกันและกันในทุกระดับเริ่มจากมันสมอง คือฝ่ายการเมืองเป็นผู้นำมติคำสั่งของพรรคลงสู่ฝ่ายจัดตั้งและฝ่ายศึกษาโฆษณาซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติ หลังจากปฏิวัติแล้วก็จะต้องรวบรวมประสบการณ์ซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อเสีย อุปสรรคข้อขัดข้องสรุปเป็นบทเรียนเสนอกลับขึ้นไปยังฝ่ายการเมืองชั้นบนตามลำดับ หลังจากแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเป็นมติเป็นคำสั่งแล้วก็ถูกส่งกลับลงมาชั้นล่างเพื่อปฏิบัติอย่างครบวงจรซึ่งการทำงานในลักษณะเช่นนี้ มีลักษณะไปจากมวลชนแล้วกลับมาสู่มวลชนอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเรียกกันในพรรคว่า เดินงานตามแนวทางมวลชน

2.2.3.1.2 <u>แนวร่วม</u>

แนวร่วมตามความหมายของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ก็คือ มิตรร่วมขบวนการปฏิวัติหรือหมายถึงพันธมิตรระหว่างชนชั้น ระหว่างกลุ่มพรรคการเมือง มีจุดหมายการต่อสู้ทางการเมืองตรงกันที่แน่นอนระดับหนึ่ง[1] ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าพรรค เพราะหากไม่มีแนวร่วมหรืองานแนวร่วมขยายไม่ได้ พรรคก็ไปไม่รอดในสงครามประชาชน พรรคอาศัยอาวุธสำคัญสองอย่างเคลื่อนไหวคู่ขนานกันคือ แนวร่วมและกองกำลังติดอาวุธ ซึ่งจะกล่าวต่อไป แนวร่วมของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยแบ่งเป็น 2 ประเภทดังนี้

(1) แนวร่วมพื้นฐาน ได้แก่บรรดากรรมกร ผู้ใช้แรงงาน ชาวนายากจน ชาวนารับจ้าง ที่เรียกว่าเป็นแนวร่วมพื้นฐานก็เพราะว่าชนชั้นชาวนาต่างก็ถูกกดขี่ ขูดรีกเช่นกัน มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจใกล้เคียงกันมาก พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยถือเอาแนวร่วมพื้นฐานเป็นเป้าหมายในการเข้าไปสามัคคีด้วย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นตามวิธีการแสวงจุดร่วมสงวนจุดต่าง[2] จนสามารถทำให้เห็นด้วย และเข้าไปนำได้เป็นบางส่วน ถือเอาเป็นแนวร่วม หรืออย่างน้อยที่สุดก็ไม่เป็นศัตรู

---

[1]ธานินทร์ กรัยวิเชียร. "คอมมิวนิสต์พยายามทำลายประชาธิปไตยและสถาบันสูงสุดอย่างไร," <u>พัฒนาชุมชน</u>. 14(12) : 39 ; ธันวาคม พ.ศ. 2518.

[2]ประสิทธิ์ ไชยทองพันธ์. "การป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ทางด้านแรงงาน," <u>แรงงานสัมพันธ์</u>. 27(5) : 101 - 107 ; กันยายน - ตุลาคม 2528.

(2) แนวร่วมชั้นสูง ได้แก่บรรดากลุ่ม ชมรม สมาคม องค์การ ฯลฯ ทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งเกิดขึ้นในสังคมอย่างมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองหากมิได้เคลื่อนไหวไปในแนวทางที่เป็นปฏิปักษ์ต่อต้านพรรคโดยตรงแล้ว พรรคถือว่าเป็นเป้าหมายในอันที่จะเข้าไปสามัคคีด้วยทั้งสิ้น และถ้าหากสามารถเข้าไปทำได้บางส่วน พรรคก็ถือเป็นแนวร่วมด้วยเช่นกัน[1]

ทั้งแนวร่วมพื้นฐานและแนวร่วมชั้นสูง หากพรรคเข้าไปนำได้เมื่อใดก็ถือว่าเป็นแนวร่วมสมบูรณ์ต่อไปก็เป็นขั้นพัฒนายกระดับบทบาทให้สูงขึ้น เพื่อสนับสนุนและเข้าร่วมขบวนการปฏิวัติภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในที่สุด

สำหรับแนวร่วมชั้นสูงนั้น เป็นการยากมากที่จะยกระดับความคิดของตัวบุคคลจนถึงขั้นมีฐานะเป็นสมาชิกพรรค ทั้งนี้เพราะมิได้มีพื้นฐานมาจากพื้นฐานแนวร่วม ดังเช่นกรรมกรผู้ใช้แรงงาน และชาวนา ซึ่งพรรคเคยจัดตั้งเป็นสันนิบาตเยาวชนไทย (สยท.) ชาวนากู้ชาติ (ชกช.) แนวร่วมเอกราช แนวร่วมรักชาติ[2] ฯลฯ

งานแนวร่วมนี้นอกจากจะเป็นงานสำคัญหนึ่งในสามของงานปฏิวัติตามทฤษฎีสงครามประชาชนแล้ว ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องของแนวร่วมอย่างลึกซึ้ง นอกจากนั้นจะต้องสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองและปฏิบัติเป็นประจำ แม้แต่ปฏิบัติกับหมู่พวกเดียวกัน ซึ่งถือว่าเป็นงานเริ่มแรก ส่วนงานอื่น ๆ จะตามมาทีหลัง ความสำเร็จไม่ว่าจะเป็นฝ่ายการเมือง ฝ่ายจัดตั้ง และฝ่ายศึกษาโฆษณาต้องอาศัยงานแนวร่วมก่อนเสมอ[3]

2.2.3.1.3 กองกำลังติดอาวุธ

กองกำลังหรือกองกำลังติดอาวุธ (คน + อาวุธ) เกิดขึ้นจากงานของผู้ปฏิบัติงานพรรคและงานแนวร่วมของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย พรรค

---

[1]กรมประมวลข่าวกลาง. แนวทางการทำงานในเมืองของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย. 2526. หน้า 1 - 3.

[2]สุชิน สันติกุล. "ความเป็นมาของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย," รัฐศาสตร์นิเทศ. 4 : 56 - 70 ; ตุลาคม - ธันวาคม 2526.

[3]พ.อ.สำราญ วงศ์ชันตี. แนวความคิดในการปราบปราม พคท. ในเมืองและชนบท. 2528. หน้า 32 - 38.

เริ่มสร้างกำลังติดอาวุธจากสภาพที่เกือบจะเรียกว่าไม่มีอะไรเลย หน่วยกำลังติดอาวุธของพรรคในขั้นแรกได้แก่ หน่วยป้องกันตนเอง (นปต.) ประกอบด้วยกำลังพลหลัก 3-5-7-8 คนแล้วแต่ท้องถิ่นใช้อาวุธพื้นบ้านที่มีอยู่แล้ว และหาได้ง่าย ๆ เช่น มีด ดาบ ปืน ฯลฯ หน่วยนี้ทำหน้าที่ป้องกันตนเอง ซึ่งหมายถึงป้องกันหรือคุ้มกันให้กับกลุ่มหรือพวกของตนเองที่ปฏิบัติอยู่ในแต่ละท้องถิ่นในชนบทนั้นเอง

ต่อมาเมื่อได้ขยายพื้นที่กว้างขวางออกไปและมีกำลังคนมากขึ้น จึงได้พัฒนาหน่วยป้องกันตนเองให้มีกำลังอาวุธและยุทธวิธีให้มีลักษณะเป็นกองกำลังทหารมากขึ้น การพัฒนานี้แยกเป็น 2 พวก พวกที่มีลักษณะเป็นกองกำลังทหารมากที่สุดเรียกว่า "ทหารหลัก" ส่วนพวกที่มีลักษณะเป็นกองกำลังทหารรองลงมา เรียกว่า "หน่วยทหารประจำถิ่น" ซึ่งทหารหลักและทหารประจำถิ่นพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเรียกว่า "ทหารหลวง" เทียบได้กับทหารประจำการของรัฐบาล ซึ่งเสมือนเป็นกองกำลังติดอาวุธของพรรค เพื่อให้มีการจัดทหารเป็นไปตามแบบฉบับของสงครามปฏิวัติจีน หรือที่เรียกว่า ทฤษฎีสงครามประชาชน พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยจึงได้ประกาศจัดตั้งกองทัพปลดแอกประชาชนแห่งประเทศไทยขึ้น เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2512 ตามความหมายดังต่อไปนี้[1]

(1) ทหารหลัก (ทล.) เทียบได้กับทหารอาชีพหรือทหารประจำการของกองทัพฝ่ายรัฐบาลเป็นกองกำลังติดอาวุธที่ได้รับการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดี มีอาวุธที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพสูง สามารถเคลื่อนไหวไปได้ทุกหนทุกแห่งตามภาระหน้าที่พรรคมอบหมายให้ โดยปกติแล้วทหารหลักจะประจำหรือสนับสนุนอยู่ในระดับจังหวัด ซึ่งมีฐานที่มั่นอยู่ในป่าที่ห่างไกลจากหมู่บ้าน

(2) หน่วยทหารประจำถิ่น (นปถ.) หมายถึงกำลังติดอาวุธที่ได้รับการฝึกอบรม มีอาวุธที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพรองลงมาจากทหารหลัก เคลื่อนไหวอยู่เฉพาะท้องถิ่นแห่งใดแห่งหนึ่ง ซึ่งปกติแล้วมักจะเคลื่อนไหวและปฏิบัติงานอยู่ใกล้ ๆ หมู่บ้าน หน่วยนี้เป็นหน่วยปฏิบัติงานติดต่อสัมพันธ์กับทหารหลักและหน่วยในหมู่บ้าน

---

[1]พ.อ.จีรศักดิ์ สาตราวาหะ. <u>การป้องกันและปราบปรามกองกำลังติดอาวุธผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>. 2520. หน้า 30 - 31.

(3) หน่วยทหารบ้าน (นจบ.) เทียบได้กับราษฎรอาสาสมัครติดอาวุธของรัฐบาล เช่น อาสาสมัครรักษาดินแดน ราษฎรกลุ่มต่อต้านในรูปต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันนำมาเรียกชื่อรวม ๆ กันว่า ไทยอาสาป้องกันชาติ (ทส.ปช.) เป็นต้น ราษฎรกึ่งทหารซึ่งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เรียกว่าทหารบ้านนี้ ภารกิจหลักไม่ใช่ทางทหาร หากแต่มีภารกิจในทางการผลิตเสบียงอาหาร การจับอาวุธสู้ จะทำในโอกาสจำเป็นเท่านั้น โดยจะร่วมกับทหารประจำถิ่นหรือทหารหลักในเขตรับผิดชอบของตน

ลักษณะการเกิดของทหารทั้งสามประเภทนี้ ทหารหลักเป็นทหารที่เกิดสุดท้าย เพราะต้องพัฒนามาจากทหารบ้านและทหารประจำถิ่น หรือไม่ก็มาจากหน่วยจรยุทธ (กองโจรจรจัด) ทั้งสิ้น ทหารหลักของพรรคเกิดขึ้นตรงกับจังหวะที่พรรคประกาศตั้งกองทัพปลดแอกประชาชนแห่งประเทศไทย (ทปท.) ดังนั้นกองทัพปลดแอกหรือ ทปท. จึงหมายถึงทหารบ้าน ทหารประจำถิ่น และทหารหลัก ที่กระจัดกระจายอยู่ทั่วเขตงานปฏิบัติภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยทั้งในอีสานเหนือ อีสานกลาง และอีสานใต้ ตลอดถึงบางส่วนในภาคกลางของประเทศไทย[1]

2.2.3.2 <u>ขั้นตอนยุทธศาสตร์ของสงครามประชาชน และปัญหาการปฏิบัติ</u>

การปฏิวัติประเทศไทยตามแนวทางสงครามประชาชน พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้มีแนวคิดในการกำหนดขั้นตอนยุทธศาสตร์ของกองกำลังติดอาวุธเพื่อยึดอำนาจรัฐ ลักษณะการรบและประสบปัญหาในการปฏิบัติงานดังนี้

2.2.3.2.1 <u>ยุทธศาสตร์ของสงครามประชาชน</u>

ยุทธศาสตร์ของสงครามประชาชน คือขั้นตอนในการยึดอำนาจรัฐของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ขั้น ดังนี้

(1) ยุทธศาสตร์ป้องกัน หรือการป้องกันทางยุทธศาสตร์ เป็นขั้นที่ต้องใช้ความสลับซับซ้อน และอาศัยระยะเวลายาวนานจึงจะสำเร็จ เพราะการต่อสู้ในขั้นนี้ตามทฤษฎีสงครามประชาชนจะเริ่มต้นจากไม่มีอะไรเลย ไม่มีทหาร ไม่มีอาวุธ

---

[1]กอ.ปค. <u>คู่มือการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ : การรักษาความปลอดภัยในชนบท</u>. 2517. หน้า 1 - 19.

แต่พรรคจะค่อย ๆ สร้างกำลังทหาร สะสมกำลังอาวุธยุทโธปกรณ์ โดยอาศัยวิธีการปลุกระดมโฆษณาชวนเชื่อ และจัดตั้งองค์การบังหน้าเพื่อหาแนวร่วม และสมาชิกสนับสนุนการปฏิวัติ[1]

สงครามจึงต้องเริ่มต้นจากยุทธศาสตร์ป้องกัน ซึ่งเป็นการป้องกันตนเองมิให้ถูกทำลายจากฝ่ายตรงกันข้าม แล้วสะสมกำลังของฝ่ายตนให้เข้มแข็งทำลายบั่นทอนกำลังฝ่ายตรงกันข้าม[2] ในยุทธศาสตร์ป้องกันซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องนำรูปแบบต่าง ๆ ของสงครามมาใช้ เช่น ต้องทำสงครามยืดเยื้อ เพราะไม่อาจทำสงครามให้รู้แพ้รู้ชนะแตกหักโดยรวดเร็วได้ ต้องทำสงครามกลางแปลง เพราะไม่อาจทำสงครามป้อมค่ายได้ ต้องทำสงครามทำลายล้าง เพราะไม่อาจตีให้แตกถอยหนีได้ ต้องทำลายให้สิ้น และบางครั้งอาจต้องทำสงครามปลดแอกประชาชาติ และปลดแอกประชาธิปไตยไปพร้อม ๆ กัน* กับการดำเนินสงครามประชาชนในขั้นยุทธศาสตร์ป้องกันนี้ ระยะแรกกองทัพยังไม่เกิด มีแต่กองโจรหรือกองโจรจรจัด

---

[1]พ.อ.หาญ พงศ์สิฐานนท์. เล่มเดิม. หน้า 232 - 234.

[2]พ.อ.ปัญญา สิงห์ศักดา. เล่มเดิม. หน้า 19 - 20.

*สงครามปลดแอกประชาชาติ หมายถึง การทำสงครามกับต่างชาติ โดยอาศัยเงื่อนไขที่นำไปสู่การขัดแย้งระหว่างชาติ เป็นต้นว่า ประเทศชาติถูกย่ำยีให้เสื่อมเสียศักดิ์ศรีหรือผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง ถูกต่างชาติฉกชิงหรือเอารัดเอาเปรียบ ฝ่ายคอมมิวนิสต์จะอาศัยเหตุผลดังกล่าวมาปลุกระดมมวลชนและโฆษณาชวนเชื่อ จนสามารถทำให้เกิดการเผชิญหน้ากับต่างชาติหรือนำไปสู่ภาวะการสู้รบได้

สงครามปลดแอกทางประชาธิปไตย หมายถึง สงครามการเมืองที่ทำกับฝ่ายรัฐบาล โดยอาศัยเงื่อนไขที่ประเทศมีรูปแบบเผด็จการหรือประชาธิปไตยไม่สมบูรณ์ มีอิทธิพล อำนาจมืด ระบบผูกขาดและคอรัปชั่นปรากฏอยู่ ซึ่งฝ่ายคอมมิวนิสต์จะพยายามชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างทางชนชั้น มีการเอารัดเอาเปรียบ โดยคนกลุ่มน้อยผูกขาดทางเศรษฐกิจ คอมมิวนิสต์จะสามัคคีนายทุนน้อยร้องเรียกประชาธิปไตย ให้กับประชาชนทุกระดับ ยุยงให้ประชาชนร่วมมือกันขจัดอิทธิพลอำนาจมืด เผด็จการ คอรัปชั่น และนำไปสู่สงครามกลางเมืองในที่สุด

อ้างจาก พล.ท.ชวลิต ยงใจยุทธ. เล่มเดิม. หน้า 37 และส่วนกิจการพลเรือน สำนักงานเลขาธิการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน. ความมั่นคงของชาติ. ม.ป.ป. หน้า 6 - 7.

ซึ่งเรียกว่า หน่วยจรยุทธ* และหน่วยจรยุทธนี้เริ่มแรกก็ยังไม่มีฐานปฏิบัติการเป็นหลักแหล่งแต่อย่างใด ต้องเร่ร่อนไปตามเขตงานที่รับผิดชอบ ต่อมาก็ค่อย ๆ ยกระดับหน่วยจรยุทธหรือกองโจรจรจัด เป็นกองโจรที่มีฐานที่มั่น** เป็นหลักแหล่ง เพื่อจัดตั้งเป็นฐานปฏิบัติการให้การทำสงครามบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด และต่อมาเมื่อสงครามดำเนินไปได้ระยะหนึ่ง หน่วยจรยุทธก็จะค่อย ๆ พัฒนาตัวเองขึ้นเป็นกองทัพ และเมื่อกองทัพเข้มแข็งขึ้น มีกำลังและ

---

*หน่วยจรยุทธมาจากคำว่า จรและยุทธ จร หมายถึง การเคลื่อนที่ไปซึ่งตรงกับความหมายว่า การเคลื่อนที่ไปทำงานการเมือง ส่วนคำว่า ยุทธ หมายถึง การสู้รบ ดังนั้นเมื่อนำคำทั้งสองมารวมกัน จรยุทธ จึงหมายถึง งานการเมืองเป็นหลักงานการรบเป็นรอง และการรบจะกระทำเมื่อวัตถุประสงค์ในทางการเมือง ติดอาวุธเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง และมีไว้เพื่อทำงานทางการเมือง

อ้างจาก กองทัพภาคที่ 2 ส่วนหน้า และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในเขต 2. <u>เอกสารประกอบคำบรรยายหลักสูตรการเมืองเร่งรัด</u>. 2522. หน้า 83 - 85.

**ฐานที่มั่น หมายถึง จุดที่มั่น (พื้นที่แคบ ๆ มีความสำคัญทางการเมืองและการทหาร) ขยายตัวกว้างใหญ่ไพศาล ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ

1. ต้องมีกำลังติดอาวุธ ประกอบด้วยทหารหลัก หน่วยทหารประจำถิ่น และหน่วยทหารบ้านที่เรียกรวมกันว่ากองทัพปลดแอกประชาชนแห่งประเทศไทย

2. ต้องมีการจัดตั้งองค์การมวลชน เช่น องค์การกรรมกร องค์การชาวนา องค์การเยาวชน และองค์การสตรี ฯลฯ เป็นต้น นอกจากนั้นยังจะต้องจัดตั้งองค์การรัฐขึ้นทั้งองค์การทางนิติบัญญัติ และองค์การทางบริหาร องค์การรัฐนี้ต้องปฏิบัติตามนโยบายทางการเมืองของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยตามที่ได้โฆษณาไว้

ในแต่ละเขตฐานที่มั่น ดำเนินสงครามกองโจรอย่างเป็นอิสระ ภายใต้นโยบายทางทหารของพรรคผ่านทางองค์การรัฐที่ได้จัดตั้งขึ้น เขตที่ดำเนินสงครามกองโจรเรียกว่า เขตจรยุทธหรือเขตกองโจร (guerrilla area)

อ้างจาก พ.อ.หาญ พงศ์สิฎานนท์. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 333 - 334. และ วฤทธิ์ ชินสาย, บุญปลูก ส่วนพงษ์ และสิทธานต์ รักษ์ประเทศ. <u>พคท. วันนี้</u>. 2523. หน้า 75-76.

อาวุธยุทโธปกรณ์พร้อม ก็จะดำเนินการในขั้นยุทธศาสตร์รุกต่อไป[1]

(2) ยุทธศาสตร์รุกหรือการรุกทางยุทธศาสตร์ เป็นขั้นที่พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย สามารถขยายมวลชน มีกำลังทหารและอาวุธยุทโธปกรณ์พร้อมเพรียง มีการจัดตั้งรัฐซ้อนรัฐ หรือเขตฐานที่มั่น หรือเขตปลดปล่อยขึ้นทั่วทุกส่วนในภูมิภาค[2] พรรคคอมมิวนิสต์กลับเป็นฝ่ายรุกทางยุทธศาสตร์และฝ่ายข้าศึกกลับเป็นฝ่ายป้องกันทางยุทธศาสตร์ และเมื่อสถานการณ์สุกงอมถึงขั้นที่เรียกว่าสถานการณ์ปฏิวัติ กล่าวคือ ฝ่ายปกครองไม่สามารถปกครองประชาชน และประชาชนผู้ถูกปกครองก็ไม่ยินยอมให้ฝ่ายปกครองปกครองตนเองต่อไป คนในชาติต่างลุกฮือขึ้นต่อต้านรัฐบาล[3] สงครามขึ้นรุกทางยุทธศาสตร์จึงเกิดขึ้น พรรคฯ จะนำกำลังรบ ตั้งแต่ระดับกองพัน กองพล เข้าปะทะต่อสู้กับฝ่ายรัฐบาลเพื่อแย่งยึดหมู่บ้าน เมือง และเมืองหลวงในที่สุด ซึ่งสงครามประชาชนในระยะนี้เป็นระยะที่ต่อสู้ดุเดือดรุนแรงและโหดร้ายที่สุด เป็นการต่อสู้ในขั้นแตกหัก โดยใช้ระยะเวลาสั้น ๆ ไม่มีปัญหาสลับซับซ้อนเหมือนขั้นยุทธศาสตร์ป้องกัน[4]

จากขั้นตอนในการยึดอำนาจรัฐของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยดังกล่าว พรรคสามารถดำเนินการได้เพียงยุทธศาสตร์ป้องกันเท่านั้น ส่วนในขั้นรุกทางยุทธศาสตร์นั้น เป็นเพียงแผนการณ์ หรือแนวคิดที่ไม่สามารถกระทำได้เนื่องจากรัฐบาลไทยสามารถดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามได้สำเร็จระดับหนึ่งใน พ.ศ. 2523 ซึ่งจะได้กล่าวในบทที่ 3 ต่อไป

---

[1]สมพงษ์ ศรียะพันธ์. "เราจะสู้คอมฯ อย่างไร," เทศาภิบาล. 74(6) : 339 - 400 ; มิถุนายน 2522.

[2]พ.อ.ทองรัชช์ อยู่พูล. เล่มเดิม. หน้า 48.

[3]พ.อ.หาญ พงศ์สิฐานนท์. เล่มเดิม. หน้า 334 - 335.

[4]สิทธานต์ รักษ์ประเทศ. ความรู้เรื่องพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย. 2519. หน้า 104.

2.2.3.2.2 <u>ลักษณะการรบ</u> ลักษณะการรบของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็ยึดการต่อสู้ตามแนวสงครามประชาชน กล่าวคือ ในระยะแรก ๆ การต่อสู้ของกองกำลังติดอาวุธเริ่มจากกำลังน้อยเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ใช้อาวุธพื้นบ้านแล้วแต่จะหามาได้ ซึ่งเรียกว่าหน่วยจรยุทธ ดำเนินงานทางการเมือง* เพื่อหาแนวร่วมและสมาชิกสนับสนุนการปฏิวัติ ซึ่งหน่วยจรยุทธนี้จะสู้รบเพื่อป้องกันตนเองหรือสู้รบเพื่อให้หนีรอดไปทำงานการเมืองต่อไป[1]

เมื่อหน่วยติดอาวุธมีกำลังเข้มแข็งขึ้น พัฒนาขึ้นเป็นระดับหมู่ ระดับหมวด และกองร้อย มีอาวุธทันสมัยถึงระดับให้การสนับสนุนซึ่งกันและกันได้ การสู้รบก็จะพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ก็ยังคงใช้หลักของสงครามเคลื่อนที่ในรูปที่เรียกว่า กึ่งจรยุทธกึ่งแบบแผน หลักยุทธวิธีที่ใช้ท่องกันในหมู่กองกำลังก็คือ "ข้าศึกรุกเราถอย ข้าศึกพักเรากวน ข้าศึกเหนื่อยเราตี ข้าศึกหนีเราไล่"[2] เป็นการรบแบบรวดเร็ว ซึ่งหมายถึงตีเร็วหนีเร็ว เป็นการรบแบบทำลาย การรบทุกครั้งต้องรวมกำลังให้ได้เปรียบอย่างสมบูรณ์ ไม่แน่ใจว่าจะชนะไม่เสี่ยง ถ้าข้าศึกมีกำลังมากให้แยกทำลายทีละส่วน หลีกเลี่ยงการรบแตกหัก รบได้รบรบไม่ได้หลบ วิ่งไล่เก่ง วิ่งหนีเก่ง ฯลฯ[3]

---

*งานการเมือง หมายถึง การปฏิบัติการใด ๆ หรือการกระทำด้วยวิธีใด ๆ ก็ตามที่ทำให้ประชาชนเกิดความเกลียดชัง และไม่พอใจเจ้าหน้าที่รัฐบาล รวมทั้งไม่พอใจรัฐบาลและหันมาชอบพอรักใคร่ ศรัทธา ให้การสนับสนุน และเข้าร่วมขบวนการปฏิวัติภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในที่สุด

อ้างจาก กองทัพภาคที่ 2 ส่วนหน้าและกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในเขต 2. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 83 - 85.

[1]พ.อ.ศุภกฤษ์ คลองคำนวนการ. <u>แนวทางในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในภาคเหนือของไทย</u>. 2522. หน้า 40.

[2]<u>แหล่งเดิม</u>. หน้า 9 - 11.

[3]เจษฎา ประพันธ์วิทยา. "ภัยของชาติและประชาชน," <u>เทศาภิบาล</u>. 74(6) : 393 - 394 ; มิถุนายน 2522.

อนึ่งถ้ากองกำลังติดอาวุธมีกำลังกล้าแข็งยิ่งขึ้น จนถึงระดับกองพัน กรม มีอาวุธทันสมัย สนับสนุนมากมาย การรบย่อมพัฒนาขึ้น เป็นการรบที่มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น และมีลักษณะการรบเป็นไปตามแบบแผนมากขึ้น แต่ก็ยังไม่ทิ้งหลักสงครามกลางแปลง เป็นการรบที่มีลักษณะผสม กล่าวคือหลักจรยุทธ์ใช้น้อยลง แต่หลักสงครามแบบแผนใช้มากขึ้น การรบในลักษณะเช่นนี้ มักจะเกิดขึ้นในระยะยุทธศาสตร์ป้องกันตอนปลาย ระยะของการรุกโต้ตอบซึ่งเรียกว่า ขั้นรุกทางยุทธศาสตร์[1] เป็นระยะที่สงครามประชาชนดำเนินไปถึงขั้นที่ดุเดือด และโหดร้ายทารุณที่สุดของสงครามเลยทีเดียว

2.2.3.2.3 <u>ปัญหาการปฏิบัติงาน</u> การส่งเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่ว่าจะเป็นด้านนักรบ การให้การศึกษา อบรม และอาวุธ มักจะประสบกับปัญหาโดยทั่วไปดังนี้

(1) ปัญหานักรบ เป็นปัญหาเรื่องคนที่จะนำมาติดอาวุธ จัดตั้งเป็นกองกำลังนั้น ส่วนใหญ่ได้มาจากบรรดาแนวร่วมพื้นฐาน ได้แก่กรรมกรผู้ใช้แรงงาน ชาวไร่ ชาวนา ตามชนบทในเขตงานของพรรค คนเหล่านี้พรรคสามารถเข้าไปนำได้ระดับหนึ่ง กล่าวคือ พรรคสามารถยกระดับความคิดให้เห็นด้วย แล้วนำไปสู่การปฏิบัติ คือสนับสนุน และเข้าร่วมขบวนการโดยเฉพาะอย่างยิ่งคนในสังกัดหน่วยมวลชนต่าง ๆ ที่พรรคจัดตั้งขึ้น เช่น สันนิบาตเยาวชน ชาวนากู้ชาติ เป็นต้น

อนึ่งการที่พรรคจะได้นักรบที่มีคุณภาพนั้น ฝ่ายจัดตั้งจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกองกำลังติดอาวุธเป็นอย่างดี มีความละเอียดรอบคอบในการคัดเลือกคนเพื่อนำมาติดอาวุธ แต่ถ้าหากฝ่ายจัดตั้งไม่มีความรอบคอบในการคัดเลือกคนหรือสถานการณ์บีบบังคับให้ต้องขยายกำลังอย่างเร่งรีบ กองกำลังนั้นก็ได้แต่ปริมาณ นักรบมีคุณภาพต่ำ[2]

(2) ปัญหาด้านการศึกษาอบรม ในด้านการศึกษาอบรม พรรคจะให้ความรู้แก่สมาชิกทางด้านการเมืองและการทหาร วิธีจัดการศึกษาอบรมก็มีทั้งที่เป็นระบบและไม่เป็นระบบ การศึกษาที่เป็นระบบ หมายถึงการให้การศึกษาอบรมที่มีหลักสูตร

---

[1]สิทธานต์ รักษ์ประเทศ. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 104.

[2]พ.อ.สุทัศน์ ธีรกุล. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 66 - 67.

ชัดเจน มีกระบวนการเรียนการสอน และกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนส่วนใหญ่จะใช้เวลาศึกษาอบรมไม่เกิน 1 ปี และมักกระทำในต่างประเทศ เช่น พรรคส่งสมาชิกระดับนำ เข้ารับการศึกษาอบรมที่ลาว เวียดนาม และจีน[1]

ส่วนการศึกษาอบรมที่ไม่เป็นระบบ ส่วนใหญ่มักจะกระทำในเขตงานของพรรคเอง เช่น การศึกษาด้วยตนเอง การศึกษารวมหมู่ และการศึกษาจากการปฏิบัติจริงไปพร้อม ๆ กัน ในระยะหลัง ๆ เมื่อมีฐานที่มั่น ค่อนข้างแข็งแรงอยู่หลายแห่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบกับมีปัญหาขัดแย้งในอินโดจีน เป็นผลให้พรรคคอมมิวนิสต์ลาวและพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม ตัดการช่วยเหลือในด้านการศึกษาอบรมแก่พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย การศึกษาอบรมจึงกระทำเฉพาะในเขตไทยเท่านั้น[2]

(3) ปัญหาอาวุธ ตามทฤษฎีสงครามประชาชน อาวุธยุทโธปกรณ์ได้มาจากศัตรู โดยการแย่งยึดจากเจ้าหน้าที่ ซึ่งการกระทำในลักษณะนี้เป็นผลให้ฝ่ายตรงกันข้ามอ่อนกำลังลง และฝ่ายตนก็เข้มแข็งขึ้น นอกนั้นก็เป็นอาวุธส่วนตัวที่มีมาแต่เดิมก่อนเข้าป่าบ้าง เป็นอาวุธที่ได้รับจ่ายมาจากการฝึกอบรมนอกประเทศบ้าง และเป็นอาวุธที่ได้มาจากราษฎรบ้าง รวมทั้งที่ใช้เงินไปจัดหาซื้อมาหรือไม่ก็ดัดแปลง และจัดทำขึ้นใช้เอง[3]

ประเภทอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ใช้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสัมพันธ์ และสอดคล้องกับรูปแบบการจัดกำลังติดอาวุธ ทั้งประเภทและขนาดของกำลังนั้น ๆ เป็นต้นว่า บรรดาทหารซึ่งสังกัดในกองทัพปลดแอกประชาชนแห่งประเทศไทย (ทปท.) ด้วยกัน ทหารหลักย่อมจะต้องมีและใช้อาวุธที่มีประสิทธิภาพดีกว่ากองกำลังติดอาวุธประเภทอื่น ๆ เท่าที่ปรากฏเป็นหลักฐาน อาวุธของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยที่ใช้อยู่นั้น อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ อาวุธประจำกาย และอาวุธประจำหน่าย[4] อาวุธประจำกาย ได้แก่ มีด

---

[1]เจษฎา ประพันธ์วิทยา. "ภัยของชาติและประชาชน," เทศาภิบาล. 74(6) : 393 - 394 ; มิถุนายน 2522.

[2]"ลาวตัดความสัมพันธ์กับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย," ไทยนิกร. 19 กุมภาพันธ์ 2522. หน้า 7.

[3]พ.อ.หาญ พงศ์สิฐานนท์. เล่มเดิม. หน้า 336 - 337.

[4]พ.อ.จิรศักดิ์ สาตราวาหะ. เล่มเดิม. หน้า 32 - 33.

ปืนแก๊ป ปืนเล็ก และปืนพกแบบต่าง ๆ ส่วนอาวุธประจำหน่วย ได้แก่ ปืนกล และเครื่องยิงแบบต่าง ๆ อาจกล่าวได้ว่าอาวุธที่กองกำลังติดอาวุธใช้นั้น ส่วนใหญ่เป็นอาวุธที่ผลิตจากประเทศฝ่ายโลกเสรีทั้งสิ้น เช่น ปืนเล็กยาว เอ็ม 16. เอ็ม 79. ปืนต่อสู้แบบ 87. (เอ็ม 1. เอ็ม 2.) ปืนเล็กยาว 88. และอาวุธที่ผลิตจากประเทศสังคมนิยมซึ่งได้รับมาเป็นส่วนน้อย เช่น ปืน เอส เค เอส ปืนอาร์ก้า เครื่องยิงจรวดต่อสู้รถถัง (อาร์พีจี)[1]

2.2.3.3 <u>ขั้นปฏิบัติของสงครามประชาชน</u>

การปฏิวัติประเทศไทยเพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองไปสู่ระบอบสังคมนิยมของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยนั้น พอจะสรุปขั้นการปฏิบัติงานตามแนวทางสงครามประชาชนที่ได้ปฏิบัติมาแล้วดังนี้

2.2.3.3.1 <u>งานด้านข่าว</u> การปฏิบัติงานข่าวของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย อาจแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ งานข่าวสนับสนุนการปฏิบัติงานการเมืองกับงานข่าวสนับสนุนการปฏิบัติงานทหาร[2]

(1) งานข่าวสนับสนุนงานการเมือง คือ งานในการหาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่อบุคคล ระหว่างบุคคลต่อองค์การหรือกลุ่มผลประโยชน์ และระหว่างองค์การหรือกลุ่มผลประโยชน์ด้วยกันเอง ทั้งนี้แล้วแต่ขอบเขตของแต่ละหน่วยงานนั้น ๆ

พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยถือเอาหมู่บ้านในชนบทที่ห่างไกลความเจริญและการบริการของรัฐเข้าไปไม่ถึงเป็นเป้าหมายในการหาข่าวและเป็นพื้นฐานในการทำงาน เพราะประชาชนที่อาศัยอยู่ตามชนบทเหล่านี้ ส่วนมากจะมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ความเป็นอยู่ยากจนแร้นแค้น ส่งผลให้เกิดความยากไร้ทางวัตถุเป็นพื้นฐาน ประกอบกับสภาพทางสังคมทั่วไปถูกระบบเจ้าขุนมูลนายครอบงำอยู่ทั่วไป การไม่ได้รับความเป็นธรรมทางสังคม ถูกข่มเหงรังแกและเอารัดเอาเปรียบจากผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น ความไร้หลักประกันใน

---

[1]พ.อ.จิรศักดิ์ สาตราวาหะ. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 32 - 33.

[2]พ.อ.หาญ พงศ์สิฎานนท์. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 346 - 347.

สังคมเหล่านี้ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยนำมาเป็นเงื่อนไขในการปลุกระดมโฆษณาชวนเชื่อ เพื่อหาแนวร่วมและสมาชิกสนับสนุนการปฏิวัติ

ปัญหาหรือเรื่องข่าวในหมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งในชนบท นั้นไม่มีใครเข้าใจดีเท่ากับชาวบ้านในหมู่บ้านนั้น เพราะได้รู้ได้เห็นและสัมผัสด้วยตนเองอยู่ทุกวัน ดังนั้นเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง วิธีการที่ดีที่สุดก็คือเข้าไปสัมผัสกับปัญหาและเรื่องราวต่าง ๆ เหล่านั้นด้วยตนเอง เพราะนอกจากจะมีความรู้ความเข้าใจปัญหาและเรื่องราวเหล่านั้นดีเป็นพิเศษแล้ว ยังสามารถนำความรู้ความเข้าใจเหล่านั้นไปใช้ประโยชน์แก่ฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้อย่างทันท่วงทีอีกด้วย เช่น การที่พรรคจะส่งผู้ปฏิบัติงานไปหาข่าวตามชนบทดังกล่าวจะต้องเป็นคนดีในสายตาของชาวบ้าน คือ ขยันหมั่นเพียร เสียสละ มีเหตุผล เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของผู้ที่พบเห็น และต้องเป็นคนในท้องถิ่นนั้น หรืออดีตอาจเคยเป็นคนพื้นบ้านนั้นมาก่อน หากแต่ได้ออกไปศึกษาหาหากินถิ่นอื่น เมื่อได้ข่าวมาแล้วพรรคก็จะนำไปใช้ในการปลุกระดมโฆษณาโจมตีรัฐบาล เพื่อให้ประชาชนเกลียดชังรัฐบาลแล้วหันมาให้การสนับสนุนและเข้าร่วมขบวนการกับพรรค[1]

(2) ข่าวสนับสนุนงานทหาร พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยให้ความสำคัญและลำดับความเร่งด่วนของงานข่าวสนับสนุนงานทหารต่ำกว่าข่าวสนับสนุนงานการเมือง เพราะงานทหารต้องสนับสนุนงานทางด้านการเมืองเสมอ เช่น ก่อนที่กองกำลังติดอาวุธของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยจะเข้าโจมตีหรือซุ่มยิงหน่วยกำลังเจ้าหน้าที่รัฐบาลแต่ละครั้งนั้น ต้องดูที่เงื่อนไขทางการเมืองก่อนว่า กำลังเจ้าหน้าที่รัฐบาลซึ่งเป็นเป้าหมายในทางทหารนั้นมีเงื่อนไขทางการเมืองสุกงอมแล้วหรือยัง กล่าวคือหน่วยกำลังของเจ้าหน้าที่หน่วยใดหน่วยหนึ่งได้สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนจนเป็นที่สาปแช่งของชาวบ้านโดยทั่วไปแล้วหรือยัง หากซุ่มยิงหรือโจมตีลงไปแล้ว ประชาชนในละแวกนั้น มีความรู้สึกอย่างไร แซ่ซ้องสรรเสริญหรือว่าสาปแช่งนินทา[2]

---

[1]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. เล่มเดิม. หน้า 346 - 347.

[2]อาสารักษาดินแดน กระทรวงมหาดไทย. การเอาชนะศึก ผกค. ตามความคิดในการจัดตั้งและใช้ประโยชน์มวลชนในเชิงปฏิบัติ. 2524. หน้า 66 - 70.

2.2.3.3.2 <u>งานด้านการเมือง</u> ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การปฏิบัติงานของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยนั้น จะถือเอางานการเมืองเป็นหลัก และการปฏิบัติงานข่าวก็เช่นเดียวกัน พรรคจะเน้นหนักข่าวสนับสนุนงานการเมืองมากกว่างานข่าวสนับสนุนงานทางทหาร สำหรับเป้าหมายในการปฏิบัติงานทางการเมืองนั้นพรรคถือเอาประชาชนเป็นเป้าหมาย ดังนั้นเมื่อได้ข่าวข้อมูลเกี่ยวกับประชาชนแล้ว ขั้นต่อไปก็คือการเข้าถึงเป้าหมายโดยเข้ากับฝ่ายที่ได้รับความเดือดร้อน เช่น ถูกเอารัดเอาเปรียบ ถูกเจ้าหน้าที่รัฐรังแกข่มเหงและไม่ได้รับความเป็นธรรม เป็นต้น และงานของการเข้าถึงเป้าหมายนี้ถือเป็นงานที่แยบยลและมีความละเอียดอ่อนมาก โดยปกติแล้วยากที่ประชาชนซึ่งเป็นเป้าหมายจะทราบได้ เพราะการเข้าถึงที่ดีที่สุดก็คือต้องไม่ให้ประชาชนรู้ตัว โดยผู้ปฏิบัติงานของพรรคจะเข้าไปพบปะสนทนากับประชาชน แสดงความเห็นอกเห็นใจ เข้าไปปรับทุกข์ผูกมิตร อาศัยคุณลักษณะพิเศษต่าง ๆ ของผู้ปฏิบัติงานตามที่กล่าวมาแล้วถือโอกาสให้การศึกษาและเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นกันเอง และในขั้นสุดท้ายก็จะให้ข้อเสนอแนะ ชี้ทางออกอย่างเป็นขั้นตอนเสมอจากการเข้าไปพูดคุยบ่อย ๆ นี้เอง เป้าหมายจะค่อย ๆ เห็นดีเห็นงามทีละน้อย จนกระทั่งให้การสนับสนุนและเข้าร่วมขบวนการในที่สุด[1]

หลักปฏิบัติของงานการเมืองเพื่อให้บังเกิดผลต่อการปฏิวัติก็คือ การเพิ่มความขัดแย้งระหว่างบุคคลขึ้นสู่ความขัดแย้งระหว่างองค์การและให้กลายเป็นความขัดแย้งของชนชั้นปกครองกับชนชั้นถูกปกครอง เพื่อที่จะนำไปสู่สถานการปฏิวัติ และในที่สุดพรรคก็จะนำกำลังทหารเข้ายึดอำนาจรัฐเปลี่ยนแปลงการปกครอง

อาจกล่าวได้ว่า การปฏิบัติงานทางการเมืองของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยมีข้อสังเกตที่เด่นชัดอยู่ 2 ลักษณะ คือ ประการแรก ผู้ปฏิบัติงานของพรรคจะเข้าถึงเป้าหมายในลักษณะปรับทุกข์ผูกมิตร ยกระดับความขัดแย้งส่วนบุคคลให้เป็นความขัดแย้งระหว่างสถาบัน นำความขัดแย้งระหว่างสถาบันไปสู่ความขัดแย้งที่เป็นปฏิปักษ์ ประการที่สอง ผู้ปฏิบัติงานของพรรคจะค่อย ๆ เพียรพยายามชี้ทางออกหรือแนวทางแก้ปัญหา

---

[1]โรเบิร์ต เอฟ. ซิมเมอร์แมน. "การก่อการร้ายในประเทศไทย," ใน <u>การเมืองการบริหารราชการไทย : รวมบทความนักวิชาการชาวต่างประเทศ บทบาทของกลุ่มในสังคมไทย</u>. บรรณาธิการโดย สุกิจ เจริญรัตนกุล. 2529. หน้า 69 - 73.

ให้แก่ประชาชนที่เป็นเป้าหมาย ซึ่งทางออกของพรรคก็คือ แนวทางรุนแรง ทำลาย แล้วสร้าง เช่น จับอาวุธสู้ ทำลายระบบเก่า แล้วสร้างสังคมใหม่ที่ดีที่สุด[1]

2.2.3.4 <u>พฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน</u> พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ได้ปฏิบัติการต่อฝ่ายรัฐบาลและประชาชนที่เป็นฝ่ายตรงข้ามในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

2.2.3.4.1 การปิดล้อมหมู่บ้าน เป็นพฤติกรรมที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในประเทศไทย เกิดขึ้นครั้งแรกในเขตอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2509 จากนั้นก็แพร่กระจายไปทั่ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตจังหวัดสกลนคร กาฬสินธุ์ อุบลราชธานี และอุดรธานี

การปิดล้อมหมู่บ้านจะเริ่มจากพวกป่าหรือทหารป่า ถืออาวุธครบมือแต่งกายตามถนัด (ระยะหลัง ๆ แต่งกายชุดเขียวคล้ายทหาร ติดเครื่องหมายอันเป็นสัญลักษณ์ของฝ่ายคอมมิวนิสต์ในป่า) ส่วนหนึ่งเข้ามาปิดเส้นทางออกหมู่บ้านทุกด้านและปรับขบวนรายล้อมหมู่บ้านไว้อย่างแน่นหนา เป็นหน่วยระวังป้องกัน กำลังส่วนหนึ่งเข้าไปในหมู่บ้านตะโกนเรียกร้องแกมบังคับให้ชาวบ้านทุกครัวเรือนมาชุมนุมกันตามสถานที่เตรียมไว้ ซึ่งส่วนใหญ่มักจะใช้ลานวัด หรือลานกลางหมู่บ้านนั่นเอง เมื่อชาวบ้านมาพร้อมกันแล้ว ตัวแทนพวกป่าจะขึ้นอภิปราย โจมตีเจ้าหน้าที่รัฐบาลเกี่ยวกับการบริหารบ้านเมือง และเมื่ออภิปรายครั้งหนึ่งก็มีการแสดงพื้นเมืองสลับฉากเพื่อสร้างความสนุกสนาน บางครั้งก็มีการจับเอาตัวชาวบ้านคนใดคนหนึ่งที่มีความประพฤติไม่ดีขึ้นไปประกาศความชั่วร้าย พร้อมกันนั้นก็พิจารณาปรึกษาโทษต่อหน้าชุมชน หลังจากนั้นมักจะเอาตัวไปอบรมสั่งสอนหรือไม่ก็เอาตัวไปฆ่าทิ้ง[2]

การปิดล้อมหมู่บ้านนี้ ตามปกติจะเริ่มเวลาเย็นหลังจากชาวบ้านกลับจากไร่นา หุงหาอาหาร ทำกิจวัตรประจำวันเสร็จแล้ว จากนั้นก็ดำเนินไปจนกลางคืน จุดตะเกียงเจ้าพายุสว่างไสวในที่ชุมชนบางหมู่บ้านปิดล้อมอยู่จนใกล้สว่างก็มี ทั้งนี้แล้วแต่กำลังพวกป่าที่เข้ามาและสภาพของหมู่บ้านนั้นตั้งอยู่ใกล้เคียงห่างไกลจากอำนาจรัฐมากน้อยเพียงใด หากปลอดภัยจากฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐบาลมากก็อยู่นานหากไม่ปลอดภัยนักก็อยู่ไม่นาน

---

[1]<u>ใต้ธงปฏิวัติ</u>. ม.ป.ป. หน้า 85.

[2]พ.อ.สุทัศน์ ธีรกุล. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 10 - 12.

อย่างไรก็ตามก่อนออกจากหมู่บ้านกลับไป พวกป่าจะประกาศขอเสบียงอาหารจากชาวบ้าน เช่น ข้าวสาร พริก เกลือ ฯลฯ พร้อมกันนั้นพวกป่าจะเข้าไปซื้อของใช้จำเป็นจากร้านซ้ำซึ่งมีอยู่ทุกหมู่บ้าน[1]

2.2.3.4.2 <u>การทำร้ายราษฎร</u>

ราษฎรชาวบ้านในชนบทเขตป่าเขา ซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาลเรียกว่าเขตการแทรกซึมบ่อนทำลายของฝ่ายคอมมิวนิสต์มักจะถูกทำร้ายและถูกลอบทำร้ายถึงบาดเจ็บล้มตายมากกว่าราษฎรชนบทในเขตป่าเขาอื่น ๆ นอกจากนั้นยังมีการใช้กำลังเข้ามาคร่าเอาตัวไปจากหมู่บ้าน จากเรือกสวนไร่นา หรือขณะโดยสารอยู่บนยานพาหนะก็มี ซึ่งบางรายได้ศพ บางรายก็หายสาปสูญไปเลยก็มี

บุคคลที่เคราะห์ร้ายเหล่านี้มีทั้งที่เป็นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และครูประชาบาล พฤติกรรมดังกล่าวเกิดขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากกว่าภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดนครพนม สกลนคร อุดรธานี และอุบลราชธานี มีมากกว่าจังหวัดอื่น ๆ

สาเหตุที่แท้จริงนั้นไม่มีใครทราบดีเท่าชาวบ้านในละแวกนั้นเอง บางครั้งก็โจษจันกันว่าเป็นการกระทำของพวกป่า แต่ก็มีอยู่ไม่น้อยที่พวกชาวบ้านลงความเห็นว่าน่าจะเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาล หรือไม่ก็พวกชาวบ้านด้วยกันเอง

สำหรับรายงานข่าวของทางราชการนั้น ส่วนใหญ่มักลงความเห็นว่าเป็นการกระทำของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ หรือเรียกสั้น ๆ ว่า ผกค. เพราะอย่างน้อยเพื่อเป็นการลดงานสืบสวน สอบสวนไปได้ครั้งหนึ่ง โดยให้เหตุผลต่อท้ายรายงานเพื่อจำหน่ายคดีว่า "ผู้ตายอดีตเคยฝักใฝ่อยู่กับพวก ผกค. มาก่อน ต่อมาระยะหลัง ๆ ทรยศกลับใจมาเข้ากับเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาล พวก ผกค. โกรธแค้นจึงหาทางสังหารเสีย" เป็นต้น[2]

---

[1]นางอ้วน สูญราช "สหายประเสริฐ" เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นายพยุงศาสตร์ อุทไท เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่บ้านเลขที่ 55/1 บ้านชาด หมู่ 5 ตำบลนาคู อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2535.

[2]ร.ต.วัฒนา สูตรสุวรรณ. <u>เป็นทำไมคอมมิวนิสต์ เป็น ประชาธิปไตยดีกว่า</u>. 2527. หน้า 144 - 148.

2.2.3.4.3 <u>การทำร้ายเจ้าหน้าที่รัฐบาล</u>

เจ้าหน้าที่รัฐบาลซึ่งถูกทำร้าย-ลอบทำลายกลุ่มแรก ก็คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ซึ่งมีภาระหน้าที่ที่จะต้องเข้าไปสัมผัสกับชาวบ้านในเขตแทรกซึมบ่อนทำลายของฝ่ายคอมมิวนิสต์โดยตรง เช่น เข้าไปประชุมชี้แจงแก่ราษฎร เข้าไปตามจับคนร้าย เข้าไปชันสูตรพลิกศพ ฯลฯ ถึงแม้ว่าจะยังพิสูจน์ทราบไม่แน่ชัดว่าเป็นการกระทำของฝ่ายใด และเพื่อวัตถุประสงค์อันใด แต่ในรายงานของฝ่ายผู้เสียหายซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่แล้วมักลงความเห็นไว้ก่อนว่าเป็นการกระทำของพวก ผกค. อยู่เสมอ

เมื่อสถานการณ์ทวีความรุนแรงมากขึ้นจนเป็นเหตุให้ฝ่ายรัฐบาลส่งกำลังออกไปปราบปราม ซึ่งในระยะแรก ๆ เจ้าหน้าที่เข้าไปตั้งฐานปฏิบัติการอยู่ไม่กี่แห่ง แต่ละแห่งมีกำลังไม่กี่คน เมื่อเหตุการณ์ทวีความรุนแรงมากขึ้นตามลำดับ กำลังเจ้าหน้าที่รัฐบาลถูกส่งเข้าไปปราบปรามมากขึ้น มีทั้งทหาร ตำรวจ และอาสาสมัครประเภทต่าง ๆ มากมาย บรรดาเจ้าหน้าที่รัฐบาลซึ่งมีภารกิจเข้าไปไล่จับไล่ฆ่า ผกค. เหล่านี้เองที่ถูกทำร้าย และถูกลอบทำร้ายมากขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแผนงานและระยะเวลาซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือ

โดยปกติเมื่อว่างจากภารกิจ เจ้าหน้าที่รัฐบาลบางคนมักจะออกไปหาความสำราญตามหมู่บ้านแล้วถูกทำร้ายหรือลอบทำร้ายเป็นรายบุคคล เวลากลางคืนขณะอยู่ในฐานที่ตั้งถูกยิงรบกวนก่อความรำคาญไม่ได้หลับนอน ขณะอยู่ในฐานที่ตั้งถูกโจมตีด้วยกำลังมาก ๆ เป็นผลให้เจ้าหน้าที่เจ็บล้มตาย หรือสูญหาย อาวุธยุทโธปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ถูกยึดทำลาย อาคารสถานที่ถูกเผาถูกทำลาย ถูกระเบิดวินาศกรรมก็มีอยู่เสมอ

ในขณะที่เจ้าหน้าที่รัฐบาลออกไปปฏิบัติภารกิจลาดตระเวณตรวจค้น หรือออกไปกวาดล้างทำลายพวก ผกค. ต้องถูกกับระเบิดหรือไม่ก็ถูกซุ่มโจมตีระหว่างการเดินทางเป็นผลให้ต้องสูญเสียกำลังคน อาวุธยุทโธปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนยานพาหนะถูกยึดทำลาย ถูกระเบิดวินาศกรรมก็มีอยู่เสมอเช่นเดียวกัน

2.2.3.4.4 <u>อาคารสถานที่ถูกทำลาย</u>

เมื่อรัฐบาลใช้กำลังปราบรุนแรงมากขึ้นส่งกำลังออกไปไล่จับไล่ฆ่าบ่อยครั้งขึ้นและขยายวงกว้างออกไปทุกที การสู้รบก็พัฒนาสูงขึ้นตามไปด้วย ถนนสะพาน ในเขตงานของฝ่ายคอมมิวนิสต์เริ่มไม่ปลอดภัยสำหรับผู้สัญจรไปมา สะพานไม้ถูกไฟเผา สะพานคอนกรีตถูกวางระเบิด ยานพาหนะถูกลอบยิง ถึงแม้ยังพิสูจน์ทราบไม่ได้ว่าใครเป็นผู้

กระทำและทำเพื่อวัตถุประสงค์ใด รายงานมักจะวินิจฉัยไว้ก่อนเสมอว่าเป็นการกระทำของ ผกค. เพราะอย่างน้อยก็ไม่ต้องสืบสวนสอบสวนให้มากความ

ในเขตงานของคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถานีตำรวจภูธรประจำตำบล (สภ.ต.) และสถานีอนามัยหลายแห่งถูกเผา รายงานส่วนใหญ่สรุปว่า เป็นการกระทำของ ผกค. แม้แต่ไฟไหม้ที่ว่าการอำเภอและสถานีตำรวจประจำอำเภอ รายงานก็มักมีลักษณะเดียวกัน

ในเขตการสู้รบ อาคารบ้านเรือนของชาวบ้าน ทรัพย์สิน สิ่งของเครื่องใช้ในบ้าน ร้านค้าของชำในหมู่บ้าน โรงสีขนาดเล็ก ๆ ในหมู่บ้าน ข้าวเปลือกในยุ้งฉากแม้กระทั่งต้นข้าวกำลังเหลืองอร่ามอยู่ในท้องทุ่งก็พลอยถูกเผาถูกทำลายไปด้วย ซึ่งในทรรศนะของชาวบ้าน โจษจันกันว่าเป็นการกระทำของกำลังฝ่ายเจ้าหน้าที่ แต่ฝ่ายเจ้าหน้าที่แจ้งว่าเป็นการกระทำของฝ่ายผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ เหตุผลต่อท้ายรายงานก็คือ ฝ่ายคอมมิวนิสต์จุดไฟเผาเพื่ออำพรางการถอนตัว และใช้เป็นเครื่องขัดขวางการไล่ติดตามของฝ่ายเจ้าหน้าที่

2.2.3.5 <u>ผลกระทบที่เกิดจากการปฏิบัติการของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย</u>

การที่พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยจะดำเนินการให้ได้มาซึ่งอำนาจรัฐหรือการเปลี่ยนแปลงอำนาจรัฐจากอำนาจรัฐเดิมมาสู่อำนาจรัฐใหม่ภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยตามที่กล่าวแล้วนั้น พรรคจำเป็นจะต้องต่อสู้ด้วยอาวุธ[1] เพื่อเอาชนะฝ่ายรัฐบาล อาจกล่าวได้ว่าเป็นการกระทำตามแผนโดยมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนไม่ใช่เกิดขึ้นโดยบังเอิญหรืออุบัติเหตุ พรรคคอมมิวนิสต์ปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะให้การต่อสู้ด้วยอาวุธลุกลามขยายวงกว้างออกไปทั่วทุกภาคของประเทศเหมือนไฟลามทุ่ง[2] เพราะการต่อสู้ด้วยอาวุธ

---

[1]หน่วยข่าวกองทหาร. <u>วิเคราะห์หลักนิยมและการปฏิบัติงานของ พคท. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>. 2522. หน้า 33 - 35.

[2]กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน. <u>การรุกทางยุทธศาสตร์การเมืองระดับชาติ</u>. ม.ป.ป. หน้า 11 - 13.

เป็นรูปการต่อสู้สูงสุด ไม่มีรูปการต่อสู้ใด ๆ ที่สำคัญและมีประสิทธิภาพในการระดมมวลชนปฏิวัติได้เทียบเท่าอีกแล้ว การต่อสู้ด้วยอาวุธมีผลทำให้เกิดความสูญเสียทั้งสองฝ่ายไม่ว่าจะเป็นชีวิตหรือทรัพย์สิน ซึ่งแท้ที่จริงแล้วก็คือประชาชนคนไทยนั้นเอง ในด้านชีวิตทำให้คนไทยด้วยกันต้องบาดเจ็บและล้มตายสูญหายทุพพลภาพ ส่วนในด้านทรัพยากรทำให้สิ้นเปลืองอาวุธยุทโธปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ นอกจากนั้นยังส่งผลกระทบต่ออาคารสถานที่ของทางราชการ โบสถ์วิหาร วัดวาอาราม อาคารบ้านเรือน ฯลฯ ต้องถูกทำลายเสียหาย[1] การต่อสู้ด้วยอาวุธได้ส่งผลกระทบต่อประเทศชาติอย่างน้อยทำให้เร่งวิกฤตสามด้านด้วยกัน คือ

2.2.3.5.1 <u>เร่งวิกฤตทางเศรษฐกิจ</u>

ดังได้กล่าวแล้วว่าการต่อสู้ด้วยอาวุธทำให้เกิดการสูญเสียด้วยกันทั้งสองฝ่าย แต่ในทางเศรษฐกิจแล้วพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้รับผลกระทบกระเทือนน้อยมาก[2] เพราะพรรคเริ่มต่อสู้ด้วยอาวุธหรือเริ่มทำสงครามกับฝ่ายรัฐบาลจากการไม่มีอะไรเลย ซึ่งตรงข้ามกับฝ่ายรัฐบาลซึ่งเป็นผู้ยึดกุมอำนาจรัฐ เมื่อการต่อสู้ขยายตัวออกไป ฝ่ายรัฐบาลต้องทำการปราบปรามอยู่อย่างยืดเยื้อยาวนาน ความจำเป็นในการใช้กำลังคน กำลังเจ้าหน้าที่ก็มีมากขึ้น เมื่อเจ้าหน้าที่ทั้งฝ่ายพลเรือนตำรวจและทหารมีไม่เพียงพอเพราะต้องปฏิบัติการอื่น ๆ ความจำเป็นในการจ้างเกณฑ์ราษฎรในรูปอาสาสมัครต่าง ๆ ก็ตามมาต้องฝึกอบรมเพื่อให้มีความรู้ความชำนาญพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ รัฐบาลต้องจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงค่าเลี้ยงดู ค่าล่วงเวลา และค่าอุปกรณ์ในการฝึกอบรม เมื่อทำความดีความชอบก็จ่ายเป็นค่าบำเหน็จรางวัล เมื่อตาย บาดเจ็บ สูญหายและทุพพลภาพก็ต้องจ่ายค่าทำศพ ค่ารักษาพยาบาลตลอดจนค่าทดแทนให้ครอบครัวตามความจำเป็น ฯลฯ[3] ล้วนแล้วแต่ต้องเพิ่มงบประมาณทั้งสิ้น

---

[1]คณิน บุญสุวรรณ. "ยุทธวิธีสงครามกองโจรคอมมิวนิสต์ : ความล้มเหลวหรือความสำเร็จ," <u>รัฐศาสตร์นิเทศ</u>. 9(2) : 68 - 70 ; เมษายน - มิถุนายน 2517.

[2]พ.อ.สุทัศน์ ธีรกุล. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 18 - 20.

[3]สุเมธ แสงนิ่มนวล. "อพป.หมู่บ้านประชาธิปไตย : โครงการเพื่อความอยู่รอดของชาติ," <u>เทศาภิบาล</u>. 74(1) : 55 - 61 ; มกราคม 2523.

เมื่อรัฐบาลมีความจำเป็นต้องเพิ่มงบประมาณในทางทหารเพื่อใช้ในการปราบปรามย่อมส่งผลกระทบกระเทือนต่องบประมาณในด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้ต้องลดงบประมาณในด้านพัฒนาประเทศ เมื่องบประมาณในด้านพัฒนาต้องถูกจำกัดลง ผลผลิตที่ควรจะได้เต็มก็ต้องลดลงเท่ากับเป็นการลดการผลิตลงด้วย เมื่อผลผลิตและการบริการต้องลดลงรัฐบาลก็เก็บภาษีได้น้อยลง ประชาชนพลเมืองก็ยากจนลง หากต้องซื้อหาจากต่างประเทศก็เป็นการสร้างหนี้สิน ในที่สุดฐานะในทางเศรษฐกิจของประเทศก็ทรุดลงถึงขั้นวิกฤตได้[1]

อย่างไรก็ดีหากรัฐเห็นความจำเป็นในด้านพัฒนาประเทศ ไม่สามารถตัดทอนงบประมาณในด้านนี้ลงได้ แต่ความจำเป็นในด้านการปราบปรามก็มีลำดับความเร่งด่วนสูง และส่งผลถึงประชาชนทั้งประเทศเช่นเดียวกัน รัฐก็ต้องหาทางออกด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การเพิ่มเงินกู้ การกู้เงินจากต่างประเทศนั้น อย่างน้อยก็ต้องตกเป็นเบี้ยล่างทางการเมืองในฐานะต้องยืมจมูกคนอื่นหายใจ และที่แน่นอนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ก็คือสร้างหนี้สินไว้ให้ลูกหลานในอนาคต การขายพันธบัตรก็เป็นการกู้อีกแบบหนึ่งจากประชาชนคนในชาติ และอย่างน้อยก็เป็นการสร้างหนี้ไว้ให้รัฐบาลชุดต่อไปเช่นเดียวกัน ทางออกต่อไปก็คือการเพิ่มภาษีโดยเริ่มตั้งแต่เบาจนถึงหนัก ซึ่งก็เป็นการเพิ่มภาระสร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนในชาติเช่นเดียวกัน ที่เดือดร้อนอยู่แล้วก็เดือดร้อนยิ่งขึ้น วิธีสุดท้ายก็คือการเพิ่มปริมาณเงินโดยพิมพ์พันธบัตรเพิ่ม ส่งผลให้พันธบัตรมีค่าน้อยลง เกิดสภาพเงินเฟ้อขึ้นทั่วไป เหล่านี้คือสาเหตุเร่งวิกฤตในทางเศรษฐกิจทั้งสิ้น[2]

2.2.3.5.2 <u>เร่งวิกฤติทางการเมืองและเร่งการต่อสู้ด้วยอาวุธ</u>

เมื่อการต่อสู้ด้วยอาวุธอุบัติขึ้นรัฐบาลซึ่งเป็นฝ่ายบริหารและมีหน้าที่รับผิดชอบในการแก้ปัญหาจำเป็นต้องใช้กำลัง หากแก้ปัญหาไปในทางเร่งให้การต่อสู้ด้วยอาวุธแผ่ขยายตัวออกไปกว้างขวางตามแผนของฝ่ายคอมมิวนิสต์ดักพลางไว้ รัฐบาล

---

[1]ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินค่าใช้จ่ายในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายในหน้าที่ฝ่ายปกครอง พ.ศ. 2521," <u>เทศาภิบาล</u>. 74(1) : 12 - 14 ; มกราคม 2522.

[2]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 311 - 312.

ก็ต้องเพิ่มกำลังคน เพิ่มอาวุธยุทโธปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ เพิ่มมาตรการทางกฎหมาย และเพิ่มงบประมาณ ในกรณีที่พันธมิตรต่างชาติเข้ามามีบทบาทไม่ว่าบทบาททางด้านกำลังคน กำลังอาวุธยุทโธปกรณ์ และเงินงบประมาณย่อมเป็นการเพิ่มอิทธิพลต่างชาติ

ผลกระทบที่เห็นได้อย่างชัดเจนก็คือบรรดากลุ่มพรรคการเมืองฝ่ายค้านย่อมจะถือเอาเป็นเงื่อนไขโจมตีรัฐบาลและรวมตัวกันเป็นแนวร่วมให้กับฝ่ายพรรคคอมมิวนิสต์โดดเดี่ยวรัฐบาลยิ่งขึ้น ตัวอย่างสงครามเวียดนามม กล่าวคือชาวเวียดนามไม่ว่าอยู่ที่ไหน ๆ ก็ย่อมมีความรู้สึกเหมือนกันว่ารัฐบาลเวียดนามใต้นำเอาคนต่างชาติเข้ามาไล่จับไล่ฆ่าชาวเวียดนามด้วยกันเอง ตรงกันข้ามกับรัฐบาลเวียดนามเหนือซึ่งทำสงครามเพื่อขับไล่คนต่างชาติเพื่อรวมเอาชาวเวียดนามเข้าด้วยกัน[1]

เมื่อการต่อสู้ด้วยอาวุธขยายวงกว้างออกไป รัฐบาลจำเป็นต้องใช้กำลังเจ้าหน้าที่มากขึ้นและถึงแม้รัฐบาลจะแก้ไขกฎหมายให้อำนาจเจ้าหน้าที่มากขึ้นเพียงใดก็ตาม ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ก็ยังไม่พอใจอยู่นั้นเอง พยายามใช้อำนาจโดยพลการอยู่เสมอ ประกอบกับเจ้าหน้าที่มีจำนวนมากด้วยกันจึงเป็นไปได้ยากที่จะให้เจ้าหน้าที่ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเหมือนกันทั้งหมด เจ้าหน้าที่ซึ่งไม่เข้าใจมองเห็นใครเป็นคอมมิวนิสต์ไปเสียหมด ไล่จับไล่ฆ่าไม่เลือก จึงส่งผลกระทบให้ราษฎรที่อยู่ในเขตสู้รบต้องเดือดร้อน เมื่อเจ้าหน้าที่เห็นราษฎรเป็นศัตรูเช่นนี้ รัฐบาลก็ถูกโดดเดี่ยวยิ่งขึ้น เจ้าหน้าที่รัฐบาลในสายตาของชาวบ้านก็คือศัตรูของชาวบ้าน ฝ่ายพรรคคอมมิวนิสต์ใช้เงื่อนไขนี้ไปปลุกระดมหาแนวร่วมได้ง่ายขึ้น เร่งวิกฤตทางการเมืองและเร่งการต่อสู้ด้วยอาวุธ[2]

---

[1]เสกสรรค์ ประเสริฐกุล. "พรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนกับการปฏิวัติเดือนสิงหาคม 1945," ธรรมศาสตร์. 13(1) : 167 - 170 ; มีนาคม 2527.

[2]กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน. เล่มเดิม. หน้า 13 - 15.

2.2.3.5.3 <u>เร่งความบั่นป่วนทางสังคม</u>

ในเขตที่มีการต่อสู้ด้วยอาวุธซึ่งรัฐบาลต้องส่งกำลังเข้าไปปราบปรามนั้น แม้จะเป็นเขตป่าเขาห่างไกลความเจริญก็ตาม แต่ก็อยู่ในละแวกบ้านซึ่งเป็นพื้นที่ทำมาหากินของราษฎรในชนบททั่วไป ซึ่งทำมาหาเลี้ยงชีพในทางเกษตรกรรม ทำสวน ทำไร่ ทำนา และหาของป่า ดังนั้นย่อมส่งผลกระทบถึงชาวบ้านอย่างหลีกเลี่ยงได้ยาก อาชีพบางอย่างต้องถูกทางการสั่งระงับ ถูกจำกัดเวลาหากิน การไปมาไม่สะดวกเหมือนแต่ก่อน อาคาร ร้านค้า บ้านเรือน ถูกตรวจค้น อาวุธเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำกินถูกยึดถูกจำกัด เสบียงอาหารตลอดจนเครื่องนุ่งห่มและยารักษาโรคถูกยึดถูกจำกัด ฯลฯ[1] ชาวบ้านในชนบทตามปรกติอยู่ในฐานะฝืดเคืองยากจนอยู่แล้ว เมื่อมาถูกห้ามถูกจำกัดก็ยิ่งยากจนเพิ่มขึ้น

การที่รัฐบาลส่งกำลังเข้าไปในพื้นที่เขตสู้รบในชนบท ในระยะแรกไม่มีที่พักอาศัยก็ต้องอาศัยวัดหรือไม่ก็โรงเรียนเป็นการชั่วคราวซึ่งส่งผลกระทบให้พระและชาวบ้านไม่สะดวกในการประกอบศาสนพิธี งานบุญงานวัดอันเป็นประเพณีของชาวบ้านทำไม่สะดวกอาจต้องงดหรือเปลี่ยนสถานที่ เด็กนักเรียนและครูไม่สะดวกต่อการเรียนการสอนหรืออาจต้องปิดโรงเรียนเสียเลยก็มี ล้วนแล้วแต่สร้างความไม่พอใจ ความเดือดร้อนรำคาญให้กับชาวบ้าน พระภิกษุ สามเณร ตลอดจนครูนักเรียนทั้งสิ้น

อนึ่ง การที่เจ้าหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นพลเรือน ทหาร ตำรวจ และอาสาสมัครในรูปแบบต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่เป็นคนหนุ่มวัยฉกรรจ์ทั้งสิ้น เมื่อต้องจากครอบครัวเข้าไปอยู่ในสภาพเช่นนั้นเป็นระยะเวลานาน ๆ ย่อมสร้างความเดือดร้อนรำคาญให้กับชาวบ้านละแวกนั้นนานาประการ กล่าวคือ ประเภทที่ชอบการพนันไม่ว่าอยู่ที่ตรงไหนต้องมั่วสุมเล่นกันจนได้ ระยะแรก ๆ ก็เล่นในหมู่พวกเดียวกัน นานเข้าเมื่อคุ้นเคยกับชาวบ้านก็ชักชวนกันมาเล่นมากขึ้น การพนันไม่ว่าที่ไหนย่อมจะเกิดการโกงกันขึ้นเสมอ เมื่อเป็นเจ้าหน้าที่ มีอาวุธอยู่ในมือ มีอำนาจหน้าที่ปราบปราม การทะเลาะวิวาทถึงทำร้ายฆ่ากันเกิดขึ้นง่ายมาก เมื่อเกิดขึ้นแล้วความยุติธรรม หาได้ยากสำหรับฝ่ายเจ้าหน้าที่ จึงเท่ากับเป็นการเร่งความอยุติธรรมสร้างเงื่อนไขขยายการต่อสู้ด้วยอาวุธ ประเภทเจ้าชู้ ในระยะแรก ๆ ก็พอทนได้ นานเข้าก็

---

[1]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 312.

เกิดเรื่องจนได้ หากเป็นโสดพ่อแม่เขายินดียกให้ก็ไม่เป็นไร หากมีลูกมีเมียแล้ว ลูกเมียมาตาม เกิดหึงหวงทะเลาะวิวาทเป็นที่เดือดร้อนราคาญต้องส่งกลับก็มี ประเภทใช้กำลังฉุดคร่าอนาจารข่มขืน เป็นชู้กับเมียชาวบ้าน เดือดร้อนมากต้องคดีถึงโรงศาลทะเลาะวิวาทถึงฆ่ากันตาย ฯลฯ ล้วนแล้วแต่สร้างเงื่อนไขสงครามเร่งความปั่นป่วนในทางสังคมเช่นเดียวกัน ประเภทชอบสราญาเมาซึ่งหาได้ไม่ยากในชนบทเช่นนั้น เมาแล้วเอะอะโวยวายท้าตีท้าต่อยใช้อำนาจข่มขู่ชาวบ้าน ยิงปืนเล่นในเขตบ้าน เมาแล้วเจ้าชู้ลูกใครเมียใครไม่ละเว้นสร้างคดีชู้สาวสร้างคดีอาชญากรรมซึ่งมีอยู่บ่อย ๆ เมาแล้วขาดสติเกิดอุบัติเหตุทำให้เพื่อนร่วมงาน ชาวบ้านต้องบาดเจ็บ ล้มตาย ก็มี พลอยให้ผู้บังคับบัญชาต้องเสียหายคอยช่วยเหลือปกปิดความผิด ฯลฯ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่สร้างเงื่อนไขสงคราม เร่งความปั่นป่วนทางสังคมทั้งสิ้น

บทที่ 3

นโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523

ในการศึกษานโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523 นี้ จะแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงแรก ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2511 ช่วงที่สอง ระหว่าง พ.ศ. 2512 - 2520 และช่วงที่สาม ระหว่าง พ.ศ. 2521 - 2523 ส่วนช่วงก่อน พ.ศ. 2508 จะศึกษาพอเป็นสังเขป

3.1 นโยบายการป้องกันและปราบปรามของรัฐบาลก่อน พ.ศ. 2508

ในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ส่วนมากอาศัยมาตรการทางกฎหมายเป็นหลัก[1] นโยบายในช่วงนี้ แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

3.1.1 นโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2468 - 2490

การเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์ในระยะแรก ส่วนมากเป็นการดำเนินงานในหมู่คนจีนและญวน ยังไม่กระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองมากนัก แต่ต่อมาใน พ.ศ. 2470 มีการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ออกไปอย่างกว้างขวาง และชักชวนให้คนไทยโค่นล้มระบบกษัตริย์ รัฐบาลจึงได้ดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามด้วยการใช้กฎหมาย กฎหมายที่นำมาใช้ป้องกันคอมมิวนิสต์ระยะแรก มิได้เป็นกฎหมายป้องกันคอมมิวนิสต์โดยตรง เป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ก่อนแล้ว ได้แก่ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเนรเทศ ร.ศ. 131 ต่อมา

---

[1]บัญชา สุมา. การเคลื่อนไหวของพวกคอมมิวนิสต์กับนโยบายป้องกันและปราบปรามของรัฐบาล (พ.ศ. 2500 - 2523). 2528. หน้า 91.

ได้มีการออกกฎหมายใหม่มาใช้บังคับคือ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง กฎหมายป้องกันการบ่อนทำลาย พระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์ นอกจากนั้นก็ได้ร่วมมือกับชาติเสรีนิยมต่อต้านคอมมิวนิสต์[1]

3.1.1.1 <u>พระราชบัญญัติว่าด้วยการเนรเทศ ร.ศ. 131</u>

เมื่อกลุ่มคนจีนและฝ่ายนำลัทธิคอมมิวนิสต์เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยในระยะแรกนั้นรัฐบาลยังไม่มีมาตรการใด ๆ ที่จะป้องกัน แต่เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงให้อำนาจรัฐบาลที่จะเนรเทศบุคคลต่างชาติที่เป็นภัยคุกคามต่อความสงบเรียบร้อยของชาติบ้านเมืองได้* ดังนั้นรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงนำกฎหมายนี้มาใช้บังคับ รัฐบาลไม่ได้บังคับใช้เฉพาะคอมมิวนิสต์เท่านั้น หากแต่ใช้กับพวกก๊กมินตั๋งและพวกอั้งยี่ด้วย เพราะสองกลุ่มนี้ได้เข้ามาสร้างความไม่สงบในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2468 รัฐบาลได้เนรเทศนายทำจีนซำ ซึ่งเป็นหัวหน้าสมาชิกที่เกี่ยวกับคณะก๊กมินตั๋ง[2] และในปี 2469 มีคำสั่งให้กรมตำรวจพยายามจับกุมพวกคณะอั้งยี่[3] เพื่อนำ

---

[1]ธงชัย พึ่งกันไทย. <u>ลัทธิคอมมิวนิสต์และนโยบายต่อต้านของรัฐบาลไทย พ.ศ. 2486 - 2500</u>. 2521. หน้า 439.

*ดูรายละเอียดใน "พระราชบัญญัติว่าด้วยการเนรเทศ ร.ศ. 131," <u>ประชุมกฎหมายประจำศก</u>. เล่ม 25. หน้า 119 - 121. ร.ศ. 131.

[2]กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร. ร.7 ม.18/1. <u>เรื่องหนังสือ ที่ 351/11381 ศาลาว่าการมหาดไทย ลงวันที่ 8 มีนาคม 2468 เจ้าพระยายมราชเสนาบดีมหาดไทยเรียนเจ้าพระยามหิธรราชเลขาธิการ</u>. และกองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร. ร.7 ม.18/1. <u>เรื่องพระราชกระแสถึงเจ้าพระยายมราช</u>. ลงวันที่ 8 มีนาคม 2468.

[3]กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร. ร.7 ม.18/1. <u>เรื่องหนังสือ ที่ 348/9629 กระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 8 มกราคม 2469 พระยาศรีธรรมาธิราชเจ้ามายังเจ้าพระยามหิธร</u>.

มาลงโทษเนรเทศตามพระราชกระแสของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว[1] ต่อมาเมื่อพรรคก๊กมินตั๋งแตกแยกกับพรรคคอมมิวนิสต์ การเนรเทศจีนก๊กมินตั๋งและอั้งยี่ได้ลดลง เพราะพรรคก๊กมินตั๋งได้ยกเลิกการสนับสนุนคนจีนในประเทศไทยต่อต้านชาวต่างชาติ และยังได้แสดงท่าทีเป็นมิตรต่อรัฐบาลไทยด้วย[2] ประกอบกับหลักการเนรเทศยังไม่รัดกุม ดังนั้นในเดือนเมษายน พ.ศ. 2472 กระทรวงมหาดไทยจึงได้กำหนดหลักการเนรเทศขึ้นใหม่ โดยเน้นหนักเฉพาะคอมมิวนิสต์ เพราะเห็นว่าเป็นภัยอย่างร้ายแรงต่อการปกครองและความสงบสุขของประชาชน[3]

3.1.1.2 <u>พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง</u>

หลังจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จเถลิงถวัลย์ราชสมบัติ การอพยพของชาวจีนมีแนวโน้มสูงมาก[4] และเนื่องจากคนจีนโดยทั่ว ๆ ไปมีความอดทนขยันและเก่งทางด้านการค้าขายเหนือกว่าคนไทยมาก ดังนั้นจึงทำให้รัฐบาลไทยรู้สึกหวาดกลัวว่าคนจีนจะเข้ามาแย่งอาชีพคนไทย และมีอิทธิพลทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งอาจกระทบไปถึงเรื่องการเมืองได้ เพราะในระยะนั้นพรรคคอมมิวนิสต์จีนและพรรคก๊กมินตั๋งกำลังร่วมมือกันเคลื่อนไหวยุยงให้คนจีนในประเทศไทยเกลียดชังชาวต่างชาติที่มีความสัมพันธ์กับรัฐบาลไทย รัฐบาลจึงได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2470 กฎหมายฉบับนี้มุ่งสกัดกั้นการอพยพเข้าเมืองของคนจีนทั่ว ๆ ไป เมื่อรัฐบาลนายพล เจียง ไค เช็ค ของจีน

---

[1]กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร. ร.7 ม.18/1. <u>เรื่องพระราชกระแสเสนออภิรัฐมนตรี</u>. ลงวันที่ 11/9/69.

[2]กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร. ร.7 ม.18/12. <u>เรื่องคำแปลหนังสือพิมพ์มั่งก๊กเซียวปอของพวกคอมมิวนิสต์ ฉบับที่ 1 (24 สิงหาคม 2473)</u>. ลงวันที่ 3 กันยายน พงศ. 2473.

[3]กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร. รล.1/61. <u>หลักการเนรเทศ (สำเนา) คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 1/587 ลงวันที่ 16 เมษายน 2472 ถึงอธิบดีกรมตำรวจภูธร</u>.

[4]กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร. ร.7 ม.21/7. <u>เรื่องพระราชกระแส</u>. ลงวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2472.

ได้ปราบปรามคอมมิวนิสต์จีนอย่างหนัก ระหว่าง พ.ศ. 2470 - 2471 เป็นผลให้สมาชิกคอมมิวนิสต์จีนหลบหนีเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้น ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2471 กระทรวงมหาดไทยจึงได้ออกกฎใหม่เพื่อสะกัดกั้นการอพยพของคนจีน โดยกำหนดอายุหนังสือของคนต่างด้าวให้น้อยลงเหลือแค่ 2 ปี[1] แต่กระนั้นในปี 2472 - 2474 คนจีนก็ยังอพยพเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้น[2] และมีแนวโน้มไม่ลดลง[3] รัฐบาลจึงประกาศใช้พระราชบัญญัติคนเข้าเมืองแก้ไขเพิ่มเติม (พุทธศักราช 2474)[4] พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดค่าธรรมเนียมไว้สูงมากเกี่ยวกับการเข้าเมือง การออกใบสำคัญแสดงรูปพรรณ และใบสำคัญถิ่นที่อยู่ เป็นผลให้การอพยพของชาวจีนลดลง[5]

การออกพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองนี้ แม้จะมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อป้องกันปัญหาทางเศรษฐกิจมากกว่าการแพร่ขยายลัทธิคอมมิวนิสต์ แต่การลดอัตราการเข้า

---

[1]"กฎเสนาบดี กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2470," ประชุมกฎหมายประจำศก. เล่มที่ 41 - 42. หน้า 114 - 115. พ.ศ.2471.

[2]กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร. ร.7 ม.8.1/7. เรื่องสถิติคนเข้าเมือง. (17 มิถุนายน พ.ศ. 2472 - 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2475).

[3]กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร. ร.7 ม.8.1/7. เรื่องสมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์ฯ ถวายบัญชีสถิติจำนวนคนต่างด้าวเข้าออกเมือง. (วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2474).

[4]"พระราชบัญญัติคนเข้าเมืองแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2474," ประชุมกฎหมายประจำศก. เล่มที่ 43 - 44. หน้า 132. พ.ศ. 2473 - 2474.

[5]กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร. ร.7 ม.8.1./7. เรื่องหนังสือสมเด็จกรมพระนครสวรรค์วรพินิจ ที่ 524/2474 ลงวันที่ 16 มกราคม 2474 ถึงพระยาประพันธ์กรมราชเลขาธิการ. (พ.ศ. 2474).

ประเทศของคนต่างด้าวก็มีส่วนทำให้พวกคอมมิวนิสต์จีนและญวน ไม่อาจอพยพเข้ามาดำเนินการในประเทศได้อย่างสะดวก ซึ่งก็เท่ากับได้ผลประโยชน์ทางด้านการเมืองด้วย

3.1.1.3 <u>กฎหมายป้องกันการบ่อนทำลาย</u>

รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติขึ้นมาป้องกันการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ โดยได้นำเอากฎหมายเก่า ๆ มาปรับปรุงแก้ไขประกาศใช้ ได้แก่ พระราชบัญญัติแก้ไขกฎหมายลักษณะอาญา พุทธศักราช 2470 พระราชบัญญัติแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาทหาร พุทธศักราช 2470 พระราชบัญญัติแก้ไขพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พุทธศักราช 2470 และพระราชบัญญัติสมุด เอกสาร และหนังสือพิมพ์ พุทธศักราช 2470 กฎหมายดังกล่าวมีขอบเขตป้องกันกว้างขวางมาก กล่าวคือ ใช้ป้องกันทั้งลัทธิคอมมิวนิสต์และลัทธิที่เป็นภัยต่าง ๆ ที่จะมาแทรกแซงในหมู่ทหาร ตำรวจ โรงเรียน ส่วนการกำหนดโทษนั้นก็แยกตามความสำคัญของการดำเนินงานและเจตนาของการกระทำ โทษหนักสุดก็คือประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต โทษรองลงมาคือ จำคุกและปรับ[1]

ตามที่รัฐบาลได้ประกาศใช้กฎหมายป้องกันการบ่อนทำลายดังกล่าวนับได้ว่ารัฐบาลมีเครื่องมือสำคัญที่จะดำเนินการปราบปรามและลงโทษการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ มีชาวจีนและชาวญวนจำนวนไม่น้อยที่ต้องโทษเพราะกฎหมายเหล่านี้[2]

---

[1]กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร. ร.7 ม.2.42/87. <u>เรื่องรายงานของคณะพิจารณาการป้องกันลัทธิคอมมิวนิสต์และบอลเชวิค</u>. (พ.ศ. 2470).

[2]G.B.F.O. 371/17174 Comfidential F. 1708/1708/40. <u>Annual Report Former to Sir John Simon</u>. January 5, 1932.

3.1.1.4 <u>พระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์ พุทธศักราช 2476</u>

หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 แม้การเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์จีนและญวนยังไม่รุนแรง แต่เหตุการณ์ทางการเมือง* ได้ผลักดันให้รัฐบาลต้องประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์ พุทธศักราช 2476[1] ขึ้น นับเป็นพระราชบัญญัติฉบับแรกเกี่ยวกับคอมมิวนิสต์

รัฐบาลมิได้มีวัตถุประสงค์ที่จะออกพระราชบัญญัติฉบับนี้มาป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์โดยตรง แต่พระราชบัญญัติฉบับนี้เกิดขึ้นเนื่องจากความขัดแย้งทางการเมืองที่นักการเมืองฝ่ายหนึ่งมีความเห็นว่า ฝ่ายหลวงประดิษฐมนูธรรมจะนำเค้าโครงเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมเข้ามาใช้ในสังคมไทย รัฐบาลจึงได้ออกพระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์

---

*เมื่อรัฐบาลของพระยามโนปกรณ์นิติธาดาบริหารประเทศไปได้ระยะหนึ่งก็ได้มอบหมายให้หลวงประดิษฐมนูธรรมเป็นผู้ร่างโครงการเศรษฐกิจขึ้น โครงการเศรษฐกิจดังกล่าวได้นำไปสู่ความคิดเห็นแตกแยกออกเป็น 2 ฝ่าย ในคณะรัฐบาล คือ พระยามโนปกรณ์นิติธาดาฝ่ายหนึ่ง กับหลวงประดิษฐมนูธรรมฝ่ายหนึ่ง และนำไปสู่ความขัดแย้งในรัฐสภา พระยามโนปกรณ์นิติธาดาจึงได้กราบทูล แนะนำพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวให้ออกพระราชกฤษฎีกาปิดสภาผู้แทน และงดใช้รัฐธรรมนูญบางมาตราเสียชั่วคราว ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2476 และวันต่อมาก็ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์ พุทธศักราช 2476 เป็นผลให้เค้าโครงเศรษฐกิจของหลวงประดิษฐมนูธรรมมีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

อ้างจาก รังสรรค์ ธนะพรพันธ์ และคนอื่น ๆ. "รัฐธรรมนูญไทย 2475 - 2534," ใน <u>เอกสารประกอบการสัมมนา 60 ปี ประชาธิปไตย สิทธิเสรีประชาธิปไตย</u>. ระหว่างวันที่ 24 - 28 มิถุนายน พ.ศ. 2535 ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บรรณาธิการโดย ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. หน้า 1820.

สุภัทรา สุคนธาภิรมย์. "ทำไมจึงต้องมีผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์," <u>สังคมศาสตร์ปริทัศน์</u>. 12(2) : 106 - 107 ; กุมภาพันธ์ 2517.

[1]ธานินทร์ กรัยวิเชียร. <u>การใช้กฎหมายป้องกันคอมมิวนิสต์</u>. 2517. หน้า 230.

พุทธศักราช 2476 เพื่อมาสกัดกั้นเค้าโครงเศรษฐกิจดังกล่าว พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงมีข้อบกพร่องในการปราบปรามคอมมิวนิสต์ เป็นต้นว่าไม่ได้กำหนดให้กองกำลังของรัฐบาลเข้าไปปราบปรามคอมมิวนิสต์[1]

3.1.1.5 <u>การร่วมมือกับชาติเสรีนิยม</u>

หลังจากที่องค์การโดมินเทอร์นได้ประกาศสนับสนุนการปฏิวัติของขบวนการชาตินิยมชาวจีนและญวนในประเทศไทย และแสดงเจตนาจะเข้ามาแทรกซึมเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย รัฐบาลจึงต้องขอความช่วยเหลือจากชาติเสรีนิยม ได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส ฮอลันดา เยอรมนี และสวิสเซอร์แลนด์[2] ให้ติดตามส่งข่าวและช่วยสะกัดกั้นการเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์มิให้เข้าประเทศไทย แต่ก็ไม่ได้ผลเท่าใดนัก

สำหรับประเทศฝรั่งเศสนั้น รัฐบาลไทยมีข้อตกลงกับฝรั่งเศสว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน การปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว รัฐบาลไทยจะส่งคนญวนไปให้ลงโทษก็เมื่อมีหลักฐานแน่ชัดแล้วเท่านั้น [3]

3.1.2 <u>นโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2491 - 2500</u>

หลังรัฐประหาร 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490 จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้กลับมาเป็นนายกรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง เหตุการณ์บ้านเมืองของไทยในระยะนี้ต้องประสบกับปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยนานาประการ เป็นต้นว่า การแย่งอำนาจ การกบฏ การเรียกร้องสันติภาพ ความสำเร็จของพรรคคอมมิวนิสต์จีนบนผืนแผ่นดินใหญ่ในปี 2492 และการเคลื่อนไหว

---

[1]ธานินทร์ กรัยวิเชียร. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 120.

[2]กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร. ร.7 ม.18/84. <u>เรื่องรายงานการประชุมเสนาบดี ลงวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2475</u>.

[3]กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร. ร.7 ต.1/24. <u>เรื่องรายงานการประชุมเสนาดบี ครั้งที่ 26/2473</u>. (ธันวาคม พ.ศ. 2473).

ของคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยซึ่งค่อนข้างรุนแรง เป็นผลให้รัฐบาลต้องดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามอย่างจริงจังและค่อนข้างรุนแรง โดยอาศัยมาตการต่าง ๆ ดังนี้

3.1.2.1 <u>พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พุทธศักราช 2493</u>

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีข้อห้ามกว้างขวาง มีความเข้มงวดและรัดกุมมากกว่าพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองฉบับก่อน ๆ กล่าวคือ ห้ามบุคคลที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เห็นว่ามีพฤติการณ์ไม่ดี ไม่มีเงินติดตัวตามที่รัฐกำหนด ไม่มีเงินเสียค่าธรรมเนียมเข้าประเทศไทย[1] และได้กำหนดโทษสูงขึ้น[2] นอกจากนั้นยังได้กำหนดระเบียบวิธีการออกใบสำคัญประจำตัว ใบแทนที่สูญหาย และการต่ออายุไว้อย่างละเอียด ตลอดถึงเสียค่าธรรมเนียมไว้สูงกว่าฉบับก่อน ๆ มาก[3]

ผลจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติคนเข้าเมืองฉบับนี้ ทำให้คนจีนและสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์จีนที่จะเข้ามาในประเทศไทยน้อยลง

3.1.2.2 <u>การจับกุมและจำกัด</u>

เป็นมาตรการที่รัฐบาลใช้อย่างกว้างขวาง แต่ไม่ค่อยมีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนนัก กล่าวคือ ถ้ามีการเคลื่อนไหวไปในลักษณะบ่อนทำลายหรือก่อเหตุร้าย รัฐบาลก็จะปราบปรามโดยการจับกุมหรือสั่งปิดสถานที่ เช่น สั่งปิดโรงเรียนจีนบางแห่ง และถ้าเป็นการเคลื่อนไหวรุนแรงถึงขั้นจับอาวุธเพื่อล้มล้างรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ก็จะสั่งปราบปรามโดยเด็ดขาด เช่น กรณีกบฏวังหลวง ส่วนกรณีบุคคลที่มีพฤติการณ์สอไปในทางสนับสนุนลัทธิคอมมิวนิสต์ แต่มีวิธีดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งยากแก่การเอาโทษได้ รัฐบาลก็จะ

---

[1]"พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2493," <u>ราชกิจจานุเบกษา</u>. เล่ม 67 ตอน 71. หน้า 1218 - 1219. วันที่ 26 ธันวาคม 2493.

[2]<u>แหล่งเดิม</u>. หน้า 1243 - 1247.

[3]"พระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2495," <u>ราชกิจจานุเบกษา</u>. เล่ม 69 ตอนที่ 7. หน้า 62 - 64. วันที่ 29 มกราคม 2495.

หาทางจับกุมหรือหาทางกำจัด เช่น กรณี 4 อดีตรัฐมนตรีภาคตะวันออกเฉียงเหนือถูกฆาตกรรมบนถนนพหลโยธิน กรณีหายสาบสูญของนายเตียง ศิริขันธ์[1]

3.1.2.3 <u>การใช้สงครามจิตวิทยา</u>

รัฐบาลไทยได้ใช้สงครามจิตวิทยาต่อต้านคอมมิวนิสต์เช่นเดียวกับประเทศเสรีนิยมอื่น ๆ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2493 เป็นต้นมา[2] เพราะตามหลักการของการทำสงครามจิตวิทยานั้นถือว่า การโฆษณาชักชวนให้ประชาชนเกลียดชังคอมมิวนิสต์อยู่เนือง ๆ คือ หนทางของความสำเร็จ เพราะเชื่อกันว่า การปลูกฝังความเกลียดลงในจิตใจคนจะมีส่วนทำให้ความรู้สึกนึกคิดของคนเปลี่ยนไปได้ไม่มากก็น้อย ดังนั้นจึงทำให้รัฐบาลดำเนินนโยบายต่อต้านคอมมิวนิสต์ทางด้านสงครามจิตวิทยามาจนถึงปัจจุบันนี้

3.1.2.4 <u>การใช้ข้าราชการดำเนินการ</u>

เนื่องจากข้าราชการเป็นกลไกสำคัญในการบริหารงานแผ่นดิน เพราะอยู่ใกล้ชิดกับประชาชน การกระทำใด ๆ ของข้าราชการจึงมีผลกระทบต่อความมั่นคงและความก้าวหน้าของชาติ ดังนั้นรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงให้ความสำคัญแก่ข้าราชการ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและต่อต้านคอมมิวนิสต์ เช่น สั่งการให้กระทรวงทบวง กรม ดำเนินการสำรวจและติดตามพฤติกรรมของข้าราชการในสังกัด หากพบว่าผู้ใดมีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ก็ให้ปลดหรือให้ย้ายไปอยู่ในตำแหน่งที่ไม่เป็นภัยต่อชาติ ในปี พ.ศ. 2493 รัฐบาลมีหนังสือแจ้งให้ข้าราชการช่วยกันระวังภัยจากคอมมิวนิสต์ และให้ข้าราชการดูแลความทุกข์สุขของประชาชน ช่วยกันกำจัดการฉ้อราษฎร์บังหลวง[3] และให้

---

[1]ธงชัย พึ่งกันไทย. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 381 - 382.

[2]สลธ. แผนก บร. 19/105. <u>เรื่องการศึกษาสอบสวนเกี่ยวกับการรณรงค์ต่อต้านและป้องกันคอมมิวนิสต์</u>. ลงวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2493.

[3]ธานินทร์ กรัยวิเชียร. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 237 - 238.

เลิกกดขี่ข่มเหงประชาชน[1] เพราะรัฐบาลพิจารณาเห็นว่า ถ้าประชาชนมีความสงบสุข ปัญหาการยุยงปลุกปั่นจากฝ่ายคอมมิวนิสต์จะไม่เกิดขึ้นหรือลดน้อยลง[2] นอกจากนั้นก็สั่งห้ามข้าราชการติดต่อกับบุคคลในสังกัดชาติคอมมิวนิสต์ ยกเว้นข้าราชการการทูต และจัดอบรมด้านสงครามจิตวิทยาให้แก่ข้าราชการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้รู้ถึงความเลวร้ายของลัทธิคอมมิวนิสต์ที่ขัดต่อระบบการปกครอง และวัฒนธรรมของชาติ[3]

3.1.2.5 <u>การจัดตั้งคณะกรรมการและหน่วยงานต่อต้านคอมมิวนิสต์</u>

การปฏิบัติงานของหน่วยงานต่อต้านคอมมิวนิสต์ดังกล่าวนี้มีส่วนป้องกันการขยายตัวของคอมมิวนิสต์ได้บ้าง อย่างน้อยก็ทำให้การดำเนินงานของคอมมิวนิสต์ไม่ได้รับความสะดวก[4]

3.1.2.6 <u>พระราชบัญญัติการพิมพ์</u>

แม้ประเทศไทยจะได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการพิมพ์ออกมาต่อต้านการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์แล้วหลายฉบับ ตั้งแต่ พ.ศ. 2470 เป็นต้นมา แต่พระราชบัญญัติเหล่านี้ไม่ปรากฏว่าใช้อย่างแพร่หลายและไม่ค่อยเข้มงวดหรือลงโทษอย่างรุนแรงใด ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารัฐบาลยังไม่ได้เผชิญกับปัญหาการคุกคามอย่างรุนแรงของพวกคอมมิวนิสต์

---

[1]สลธ. แผนก บร. 14/105. <u>เรื่องหนังสือด่วนมาก ที่ นว.16/2494 สำนักนายกรัฐมนตรี เรียนเวียนกระทรวง ทบวง กรม</u>. ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2494.

[2]สลธ. แผนก บร. 8/105. <u>เรื่องหนังสือด่วนมาก ที่ นว. 174/2496 กรมราชเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี หลวงชำนาญอักษรเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรียนเวียนกระทรวง ทบวง กรม</u>. ลงวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2496.

[3]สลธ. แผนก บร. 6.7. <u>เรื่องหนังสือลับ ที่ นว. 301/2495 กรมราชเลขาธิการคณะรัฐมนตรี หลวงชำนาญอักษรเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรียนเวียนกระทรวง ทบวง กรม</u>. ลงวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2495.

[4]ธงชัย พึ่งกันไทย. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 390.

ดังนั้นจึงไม่คิดที่จะป้องกันการแทรกแซงของคอมมิวนิสต์ทางด้านเอกสารและสิ่งพิมพ์[1] ต่อมาเมื่อจอมพล ป. พิบูลสงคราม เข้ามาบริหารประเทศในระยะที่สอง จึงได้นำเอาพระราชบัญญัติการพิมพ์มาเป็นเครื่องมือในการสะกัดกั้นสิ่งพิมพ์ของคอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะในช่วง พ.ศ. 2495 - 2498[2] เพราะในระยะนี้การคุกคามและการเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์ทั้งภายในและภายนอกประเทศได้ขยายเพิ่มมากขึ้น

3.1.2.7 <u>การผสมกลมกลืนคนจีน</u>

เนื่องจากชาวจีนเป็นชาวต่างด้าวที่อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยมากที่สุด และมีอิทธิพลทางด้านเศรษฐกิจเหนือประชาชนไทย นอกจากนี้จีนคอมมิวนิสต์ก็กำลังพยายามแทรกแซงในหมู่ชาวจีนโพ้นทะเล ที่สำคัญได้แก่ การออกรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ กำหนดให้ชาวจีน ไม่ว่าเกิดที่ใด และอยู่ไหน ต้องมีสัญชาติจีน และต้องช่วยกันพิทักษ์ประเทศจีนแผ่นดินใหญ่[3] รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติสัญชาติ พุทธศักราช 2495 เพื่อดึงคนจีนให้หันมาจงรักภักดีต่อรัฐบาลไทย โดยเปิดกว้างให้ชาวจีนสามารถขอแปลงเป็นสัญชาติไทยได้[4] ทั้งนี้ถ้าให้ชาวจีนมีสัญชาติไทยอย่างสมบูรณ์แล้วจะทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนมีฐานะดีกว่าเป็นคนต่างด้าว มีความผูกพันกับรัฐบาลและประเทศไทยมากขึ้น ตลอดถึงช่วยเหลือรัฐบาลไทยต่อต้านคอมมิวนิสต์

---

[1]ธงชัย พึ่งกันไทย. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 392 - 393.

[2]"ห้ามการสั่งหรือนำสิ่งพิมพ์เข้ามาในราชอาณาจักร และห้ามการขายหรือจ่ายแจกและให้ยึดสิ่งพิมพ์," <u>ราชกิจจานุเบกษา</u>. เล่ม 69 ตอนที่ 11. หน้า 463 - 465. วันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2495.

[3]ธงชัย พึ่งกันไทย. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 399.

[4]"พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2495," <u>ราชกิจจานุเบกษา</u>. เล่ม 69 ตอนที่ 10. หน้า 103 - 112. วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2495.

นอกจากรัฐบาลจะใช้พระราชบัญญัติสัญชาติป้องกันการขยายอิทธิพลของคอมมิวนิสต์แล้ว รัฐบาลยังใช้นโยบายควบคุมโรงเรียนจีน เพื่อดึงเด็กจีนให้หันมาจงรักภักดีต่อรัฐบาลและประเทศไทย ปัญหาเรื่องการใช้โรงเรียนจีนเป็นแหล่งเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ หรือลัทธิสังคมนิยมอาจจะลดน้อยลง หรืออาจจะไม่เกิดขึ้น เพราะการควบคุมหลักสูตรการสอนหรือการสั่งปิดโรงเรียนที่เห็นว่าเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ ย่อมมีผลให้เด็กจีนเหินห่างออกจากการอบรมสั่งสอนในเรื่องลัทธิคอมมิวนิสต์[1]

3.1.2.8 <u>การจัดตั้งสมาคมกรรมกรและพระราชบัญญัติแรงงาน</u>

หลังสงครามโลกครั้งที่สอง คอมมิวนิสต์จีนและคอมมิวนิสต์ไทยพยายามที่จะแทรกแซงและสร้างอิทธิพลในกลุ่มกรรมกรในประเทศไทย และสามารถขยายอิทธิพลเข้าไปในกลุ่มสหอาชีวะกรรมกร ซึ่งเป็นกรรมกรกลุ่มหนึ่งในขณะนั้น ให้โน้มเอียงไปทางฝ่ายคอมมิวนิสต์ จอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงได้จัดตั้ง "สมาคมกรรมกรไทย" ขึ้นมาต่อต้านและป้องกันอิทธิพลของคอมมิวนิสต์ไม่ให้เข้ามาขยายอิทธิพลในกลุ่มกรรมกรไทย โดยให้การสนับสนุนทางด้านการเงินถึงปีละ 20,000 บาท แก่สมาคมกรรมกรไทยดังกล่าว เพื่อจูงใจให้กรรมกรไทยมาอยู่กับฝ่ายรัฐบาล[2] นอกจากนี้รัฐบาลได้เข้าควบคุมกิจกรรมของกลุ่มสหอาชีวะกรรมกรอย่างเข้มงวดถึงขนาดจับกุมผู้นำขององค์การนี้หลายคน ต่อมาในปี 2499 รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ. 2499 เพื่อให้สิทธิเสรีภาพ และปกป้องผลประโยชน์ให้แก่กลุ่มกรรมกร[3] ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มกรรมกรเกิดความรู้สึกที่ดีต่อรัฐบาล และไม่ยอมตกเป็นเครื่องมือของฝ่ายคอมมิวนิสต์

---

[1]ธงชัย พึ่งกันไทย. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 401.

[2]ดูในกระทู้ถาม "เรื่องการอุดหนุนกรรมกรไทย," <u>ราชกิจจานุเบกษา</u>. เล่มที่ 69 ตอนที่ 64. วันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 24295.

[3]"พระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ. 2499," <u>ราชกิจจานุเบกษา (ฉบับพิเศษ)</u>. เล่มที่ 73 ตอนที่ 92. วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2499.

3.1.2.9 <u>พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พุทธศักราช 2495</u>

เนื่องจากปี 2489 รัฐบาลได้ประกาศยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2476 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2478 เพื่อเป็นการเอาใจสหภาพโซเวียตมิให้ยับยั้งการสมัครเข้าเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติของไทย ซึ่งส่งผลให้รัฐบาลในระยะต่อมาต้องเผชิญกับการเคลื่อนไหวและการคุกคามอย่างหนักของคอมมิวนิสต์ ดังนั้น รัฐบาลจึงได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ขึ้น เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2495[1] เพื่อใช้เป็นกฎหมายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์โดยตรง

พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ.2495 ได้ให้คำนิยามคำว่าองค์การ อันเป็นคอมมิวนิสต์ขึ้นใหม่* เพื่อให้เกิดความรัดกุมยิ่งขึ้น กำหนดให้การกระทำบางอย่าง เช่น การยุยงเสี้ยมสอน โฆษณาชวนเชื่อ เพื่อให้บุคคลอื่นมีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์เป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย และมีบทกำหนดโทษโดยการจำคุกตั้งแต่ 5 ปี ถึงตลอดชีวิต[2] กฎหมายฉบับนี้ทำให้รัฐบาลสามารถปราบปรามพวกคอมมิวนิสต์ได้อย่างสะดวก โดยไม่ต้องกังวลต่อการตีความบังคับใช้ใด ๆ ในปลายปี 2495 นั้น ก็มีพวกคอมมิวนิสต์หลายคนถูกจับร่วมกับพวกเรียกร้องสันติภาพ** จากสถิติศาลอาญา ในช่วง พ.ศ. 2495 -

---

[1]พล.ต.ธีระวัฒน์ เอมะสุวรรณ. <u>กฎหมายป้องกันคอมมิวนิสต์กับความมั่นคงของชาติ</u>. 2531. หน้า 34.

*ดูรายละเอียดในภาคผนวก.

[2]"พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495," <u>ราชกิจจานุเบกษา (ฉบับพิเศษ)</u>. เล่ม 69 ตอนที่ 18. วันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2495.

**พวกเรียกร้องสันติภาพ ตามคำอธิบายของกรมโฆษณาการ หมายถึง กลุ่มพวกคอมมิวนิสต์ที่ดำเนินการตามแผนการณ์สันติภาพ อันเป็นวิธีการโฆษณาชวนเชื่อแบบหนึ่งของคอมมิวนิสต์ เพื่อที่จะหาแนวร่วม และสมาชิกร่วมขบวนการปฏิวัติ โดยอาศัยวิธีการกล่าวโจมตีรัฐบาลในลักษณะจำกัดสิทธิ เสรีภาพ ปกครองแบบเผด็จการ เป็นต้น

อ้างจาก สสธ. แผนก บร. 14/105. <u>ภาคความรู้การประชุมสันติภาพที่ปักกิ่งของกรมประชาสัมพันธ์บรรยาย</u>. วันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2495.

2501 ปรากฏว่ามีผู้ต้องหาคดีคอมมิวนิสต์เป็นจำนวนมาก[1]

3.1.2.10 <u>การบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน</u>

เนื่องจากฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้พยายามแทรกซึมและยั่วยุปลุกปั่นเพื่อเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ในหมู่ประชาชนไทย โดยอาศัยความเดือดร้อนและความอดอยากของราษฎรเป็นหลักในการโฆษณาชวนเชื่อ เพื่อให้ถึงอุดมการณ์หรือเป้าหมายของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ในปี 2497 รัฐบาลจึงจัดเตรียมโครงการสังคมสงเคราะห์ เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของราษฎรให้ดีขึ้น อันจะมีผลในการป้องกันการแทรกซึม และการแพร่ขยายอิทธิพลของคอมมิวนิสต์

นอกจากนี้รัฐบาลประกาศใช้พระราชบัญญัติประกันสังคม เพื่อดำเนินการช่วยเหลือประชาชนที่ยากจน[2] และพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์การปรับปรุงบูรณท้องถิ่น เพื่อช่วยเหลือปรับปรุงที่ดินและอาคารในชนบทให้มีสภาพดีขึ้น[3] และรัฐบาลได้ดำเนินการอีกหลายอย่าง เช่น มีคำสั่งให้หัวหน้ากองวัฒนธรรมสัมพันธ์นำนักสังคมสงเคราะห์ออกไปปฏิบัติงานที่จังหวัดศรีสะเกษ ร่วมกับสมาคมส่งเสริมวัฒนธรรมหญิงจังหวัด เพื่อเข้าเยี่ยมไต่ถามทุกข์สุขของราษฎร และสำรวจสภาพท้องถิ่น รายงานให้รัฐบาลทราบถึงความเป็นไปในชนบทเพื่อที่จะได้หาทางช่วยเหลือต่อไป[4]

---

[1]ธานินทร์ กรัยวิเชียร. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 252 - 253.

[2]"พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2497," <u>ราชกิจจานุเบกษา</u>. เล่มที่ 71 ตอนที่ 11. วันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2497.

[3]"พระราชบัญญัติจัดตั้งองค์การปรับปรุงท้องถิ่น พ.ศ. 2498," <u>ราชกิจจานุเบกษา</u>. เล่มที่ 72 ตอที่ 50. หน้า 1009 - 1023. ลงวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2498.

[4]สลธ. แผนก บร. 6.7. <u>เรื่องรายงานปฏิบัติราชการของนักสังคมสงเคราะห์จังหวัดศรีสะเกษ</u>.

3.1.2.11 <u>การร่วมมือกับรัฐบาลต่างประเทศ</u>

หลังสงครามโลกครั้งที่สอง โลกถูกแบ่งออกเป็น 2 ค่าย คือ ฝายเสรีนิยม กับฝายคอมมิวนิสต์ และภัยคุกคามจากลัทธิคอมมิวนิสต์ก็ได้ส่งผลกระทบกระเทือนต่อประเทศไทยมากขึ้น เมื่อสตาลินได้พยายามดำเนินนโยบายขยายลัทธิคอมมิวนิสต์ไปทั่วโลก และจีนคอมมิวนิสต์ก็ได้แสดงเจตนาอย่างชัดแจ้งที่จะแพร่ขยายลัทธิคอมมิวนิสต์ไปทั่วเอเชีย เป็นผลให้รัฐบาลต้องดำเนินนโยบายต่างประเทศที่สอดคล้องกับนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา กล่าวคือ หลังจากประธานาธิบดีทรูแมนแห่งสหรัฐอเมริกาได้ประกาศ "ลัทธิทรูแมน Truman Doctrine" เพื่อช่วยเหลือประเทศเสรีนิยมต่อต้านคอมมิวนิสต์และจัดเตรียม "แผนการมาร์แชล" เพื่อช่วยเหลือประเทศเสรีนิยม ฟื้นฟูเศรษฐกิจ สหรัฐอเมริกาเริ่มหันมาสนใจดินแดนตะวันออกมากขึ้น ดังนั้นความร่วมมือระหว่างสหรัฐอเมริกากับรัฐบาลไทยจึงเกิดขึ้น เพราะทั้งสองประเทศต่างก็มีนโยบายต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์และหวังประโยชน์ซึ่งกันและกัน คือรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม เห็นว่าสหรัฐอเมริกาเป็นมหาอำนาจที่มีอาวุธปรมาณู สามารถจะช่วยเป็นเกราะคุ้มครองประเทศไทยได้ ส่วนสหรัฐอเมริกาซึ่งเชื่อในทฤษฎีโดมิโน* ประกอบกับประเทศไทยเคยมีสัมพันธ์อันดีกับสหรัฐอเมริกามาก่อน จึงทำให้ประเทศทั้งสองสามารถสร้างความสัมพันธ์กันอย่างรวดเร็ว[1]

นอกจากนี้รัฐบาลไทยยังได้รับความร่วมมือจากรัฐบาลต่างประเทศอีกหลายประเทศ ได้แก่ รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรลาว สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) ฟิลิปปินส์

---

*ทฤษฎีโดมิโน (Domino) เป็นความเชื่อของ จอห์น ฟอสเตอร์ ดัลเลส ซึ่งกล่าวว่าเมื่อประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นคอมมิวนิสต์ ประเทศข้างเคียงก็จะเป็นคอมมิวนิสต์ตามไปด้วย ดังนั้นเมื่อพรรคจีนคอมมิวนิสต์มีชัยชนะเหนือแผ่นดินใหญ่จีน สหรัฐอเมริกาก็เกรงว่าประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะกระทบกระเทือนไปด้วย จึงคิดหาแนวทางป้องกันอิทธิพลของจีนคอมมิวนิสต์

อ้างจาก <u>New York Time</u>. (February 13, 1950).

[1]ธงชัย พึ่งกันไทย. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 425.

และฮ่องกง ในการให้ข่าวความเคลื่อนไหวของพวกคอมมิวนิสต์ เพื่อให้รัฐบาลไทยได้เตรียมป้องกันเอาไว้ล่วงหน้า[1]

3.1.3 นโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2501 - 2506

การเคลื่อนไหวของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2499 เป็นต้นมา ได้ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เข้ามาบริหารประเทศ จึงได้ดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามโดยเด็ดขาดและรุนแรงยิ่งขึ้น โดยอาศัยมาตรการต่าง ๆ ดังนี้

3.1.3.1 การออกประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 12 และฉบับที่ 15

การป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์โดยอาศัยพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495 นั้น มักจะประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการควบคุมผู้กระทำความผิดไว้ดำเนินการสอบสวน ซึ่งได้กำหนดระยะเวลาไว้จำกัด เป็นผลให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานไม่สะดวก และผู้ต้องหาบางส่วนหาทางออกจนพ้นผิดได้ รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จึงได้ออกประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 12 ลงวันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ.2501 เพิ่มอำนาจให้แก่พนักงานสอบสวน โดยสามารถควบคุมผู้ต้องหาที่กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495 ไว้ได้ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการสอบสวน[2] และออกประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 15 ลงวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2501 ให้บรรดาคดีที่มีข้อหาที่กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติดังกล่าวให้อยู่ในอำนาจของศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498[3] ด้วย

---

[1]ธงชัย พึ่งกันไทย. เล่มเดิม. หน้า 382.

[2]สำนักเลขาธิการรัฐสภา. รวมกฎหมายเกี่ยวกับคอมมิวนิสต์. 2519. หน้า 61.

[3]แหล่งเดิม. หน้า 63.

นอกจากนั้นจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ยังได้อาศัยอำนาจตามธรรมนูญการปกครอง พุทธศักราช 2502 ที่ให้อำนาจแก่นายกรัฐมนตรีอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะมาตรา 17 เข้าดำเนินมาตรการปราบปรามคอมมิวนิสต์ด้วยความรุนแรง[1] เช่น ประหารชีวิตนายศุภชัย ศรีสติ ใน พ.ศ. 2502 ประหารชีวิตนายครอง จันดาวงศ์ และนายทองพันธ์ สุทธิมาตย์ ใน พ.ศ. 2504 และประหารชีวิตนายรวม วงศ์พันธ์ ใน พ.ศ. 2505[2]

3.1.3.2 <u>การมอบหมายให้หน่วยงานต่าง ๆ รับผิดชอบ</u>

เนื่องจากระยะ พ.ศ. 2501 - 2503 ฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้เคลื่อนไหวรุนแรงขึ้น มีการปลุกระดมโฆษณาโดยการใช้ใบปลิว บทประพันธ์และบทเพลงเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ ตลอดถึงส่งสมาชิกพรรคเข้าศึกษาอบรมในจีน เวียดนาม และเข้าร่วมประชุมกับองค์การคอมมิวนิสต์สากลในสหภาพโซเวียต นอกจากนั้นมีพวกพ่อค้าบางคนลักลอบนำสินค้าจากจีนคอมมิวนิสต์เข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย[3] ดังนั้นจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จึงได้มอบหมายให้หน่วยงานของรัฐติดตามการเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์ และจัดตั้งคณะกรรมการประสานการปฏิบัติขึ้นมาต่อต้านการปลุกระดมของคอมมิวนิสต์ กล่าวคือ

ใน พ.ศ. 2503 จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้มอบหมายให้กรมประมวลข่าวกลาง (ปขก.) ศูนย์รักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (ศรภ.) ศูนย์ปฏิบัติการข่าว (ศปข.) กรมข่าวทหาร (ขว.ทหาร) ได้เพ่งเล็งและเฝ้าติดตามผลการคุกคามของคอมมิวนิสต์ในลักษณะต่าง ๆ[4] การปฏิบัติงานของหน่วยงานดังกล่าวทำให้รัฐบาลได้ทราบความเคลื่อนไหวของฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้บ้างตามสมควร

---

[1]รังสรรค์ ธนะพรพันธ์ และคนอื่น ๆ. "รัฐธรรมนูญไทย 2475 - 2534," ใน <u>เอกสารประกอบการสัมมนา 60 ปี ประชาธิปไตย สิทธิเสรีประชาธิปไตย</u>. ระหว่างวันที่ 24 - 28 มิถุนายน พ.ศ. 2535 ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. บรรณาธิการโดย ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. หน้า 32 - 33.

[2]พ.อ.ปัญญา สิงห์ศักดา. <u>แนวทางต่อสู้สงครามประชาชน</u>. 2522. หน้า 33.

[3]บัญชา สุมา. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 99.

[4]พล.ต.ชัยยุทธ พุกผาสุข. <u>การพัฒนาท้องถิ่นกันดารกับการต่อต้านสงครามชิงประชาชน</u>. 2520. หน้า 137.

ใน พ.ศ. 2504 กระทรวงกลาโหมได้ขออนุมัติจัดตั้งคณะกรรมการประสานการปฏิบัติ (กปปบ.) ขึ้น ดำเนินการตอบโต้การปลุกระดม และโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ตลอดถึงเพิ่มจำนวนนักศึกษาของโรงเรียนสงครามจิตวิทยา โดยกำหนดให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม ส่งข้าราชการชั้นโทและชั้นเอกเข้ารับการศึกษาอบรมเพื่อจะให้ข้าราชการดังกล่าวต่อต้านคอมมิวนิสต์ได้ถูกต้อง[1]

3.1.3.3 <u>การจัดตั้งกองอำนวยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป.กลาง)</u>

จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้จัดตั้งกองอำนวยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป.กลาง) ขึ้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2505[2] เพื่อดำเนินการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ควบคู่กับการพัฒนา หน้าที่ของกองอำนวยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติในการป้องกันคอมมิวนิสต์ มี 4 ประการ คือ การป้องกันทางสงครามจิตวิทยา การป้องกันการแทรกซึม การป้องกันการบ่อนทำลาย และการป้องกันการรบแบบกองโจร[3] นอกจากนั้นก็มีหน้าที่ทางด้านพัฒนาอีกด้วย ที่สำคัญได้แก่ โครงการพัฒนาการเคลื่อนที่ โครงการแพทย์เคลื่อนที่ โครงการขยายผลิตผลโปรตีน โครงการตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียง โครงการสร้างเส้นทางในชนบท และโครงการจัดหาน้ำดื่มเพื่อการบริโภคและเพื่อการเกษตร รวมทั้งงานของกรมพัฒนาชุมชนด้วย[4]

---

[1]พล.ต.ชัยยุทธ พุกผาสุข. <u>การพัฒนาท้องถิ่นกันดารกับการต่อต้านสงครามประชาชน</u>. 2520. หน้า 137.

[2]พ.อ.ดำรณ สัตตบุศย์. <u>แนวทางป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย</u>. 2524. หน้า 15.

[3]พ.อ.สนิท ผดุงกิจ. <u>คำบรรยายเรื่องกองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ</u>. ม.ป.ป. หน้า 9.

[4]พ.อ.ม.ล.ชัชวาลย์ สุบรรณ. <u>การพัฒนาท้องถิ่นทุรกันดารของ กรป.กลาง</u>. 2527. หน้า 17 - 20.

3.1.3.4 <u>รายการวิทยุต่อต้านการโฆษณาโจมตีของฝ่ายคอมมิวนิสต์</u>

เนื่องจากฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้เริ่มโครงการวิทยุเสียงประชาชนแห่งประเทศไทยขึ้น เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2505[1] เป็นกระบอกเสียงกล่าวโจมตีรัฐบาลทุกวัน รัฐบาลจึงได้ดำเนินการต่อต้านโดยการจัดรายการวิทยุหลายรายการเช่นกัน รายการที่ต่อต้านคอมมิวนิสต์โดยตรงก็คือ "รายการเพื่อแผ่นดินไทย" จัดโดยหน่วยงานของทหารทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และถ่ายทอดเสียงไปยังสถานีวิทยุต่าง ๆ 209 สถานี[2] ครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศไทย

การป้องกันในลักษณะดังกล่าว นับว่าเป็นหลักการที่ให้ผลดีแก่รัฐบาลมาก เพราะเป็นวิธีที่ประหยัด และสามารถเข้าถึงประชาชนได้ทุกท้องที่ ไม่ว่าจะเป็นในเมืองหรือชนบทที่ทุรกันดาร[3]

3.1.3.5 <u>การส่งวิทยากรพิเศษออกไปบรรยาย</u>

ใน พ.ศ. 2505 - 2506 รัฐบาลได้ส่งวิทยากรพิเศษจากกองยุทธการพิเศษออกไปสัมมนาร่วมกับนักบริหารระดับหัวหน้าส่วนราชการของจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัดที่จังหวัดอุดรธานี ขอนแก่น และอุบลราชธานี เพื่อให้เจ้าหน้าที่ระดับสูงของจังหวัดได้นำนโยบายต่อต้านคอมมิวนิสต์ไปปฏิบัติได้ถูกต้อง[4]

การดำเนินงานของรัฐบาลดังกล่าว นับว่าเป็นผลดีในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของรัฐบาลอยู่บ้าง เพราะข้าราชการระดับสูงของจังหวัดเข้าใจถึง

---

[1]พ.อ.ประยุทธ แจ้งเจนกิจ. <u>ประชาชนไทยกับบทบาทของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในปัจจุบัน</u>. 2518. หน้า 19.

[2]<u>แหล่งเดิม</u>.

[3]สำนักงานสถิติแห่งชาติ. <u>รายงานผลเบื้องต้นการสำรวจวิทยุและโทรทัศน์ทั่วราชอาณาจักร 2517</u>. 2518. หน้า 13.

[4]พล.ต.ชัยยุทธ พุกผาสุข. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 137.

ปัญหาคอมมิวนิสต์ และสามารถดำเนินงานเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลได้พอสมควร[1]

3.1.3.6 <u>การสนับสนุนจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกา</u>

สมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ก็ยังคงได้รับความช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และการทหาร จากรัฐบาลสหรัฐอเมริกาเช่นเดิม และได้รับความช่วยเหลือมากกว่าเดิมยิ่งขึ้น และเพื่อแลกเปลี่ยนกับความช่วยเหลือดังกล่าว รัฐบาลไทยจึงยินยอมให้สหรัฐอเมริกาเข้ามาตั้งฐานทัพในประเทศไทย ดังจะเห็นได้ว่าในปี 2502 สหรัฐอเมริกามีฐานทัพในไทย 19 แห่ง และสนามบิน 13 แห่ง[2] พร้อมทั้งมีหน่วยงานด้านต่าง ๆ เข้ามาประจำอยู่ในประเทศไทย เช่น หน่วยจัสแมค มีบทบาททางด้านทหาร หน่วยยูซอม มีบทบาทด้านเศรษฐกิจ และหน่วยซีซัพพลาย มีบทบาททางด้านตำรวจ เป็นต้น กล่าวได้ว่าไทยและสหรัฐอเมริกาต่างอาศัยประโยชน์ซึ่งกันและกัน[3]

3.2 <u>นโยบายป้องกันและปราบปรามของรัฐบาล ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523</u>

ในการศึกษานโยบายของรัฐบาลระยะนี้ ขอแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2511 ช่วงที่ 2 ระหว่าง พ.ศ. 2512 - 2520 และช่วงที่ 3 ระหว่าง พ.ศ. 2521 - 2523

---

[1]พ.อ.บุญเกลิง มนะมาน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นายพยุงศาสตร์ อุทโท เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่ ห้อง 313 กองข่าว กอ.รมน. สวนรื่นฤดี ถนนราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ. เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2535.

[2]พ.อ.นพ พินแสงแก้ว, <u>ยุทธศาสตร์และยุทธวิธีของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย</u>. 2521. หน้า 16.

[3]หลวงอรรถโกวิทวที, <u>คอมมิวนิสต์คอมอินเทร์นและคอมอินฟร์อม</u>. ม.ป.ป. หน้า 2891 - 2897.

3.2.1 นโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2511

นโยบายในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของรัฐบาลชุดนี้ ในระยะแรก (พ.ศ. 2508 - 2509) ใช้นโยบายปราบปรามให้สิ้นซาก แต่ในระยะหลังหันมาใช้นโยบายใช้กำลังด้วยความรุนแรง* ควบคู่กับการพัฒนา

3.2.1.1 นโยบายปราบให้สิ้นซาก

สาเหตุที่ทำให้รัฐบาลต้องดำเนินนโยบายปราบปรามคอมมิวนิสต์ให้สิ้นซาก เนื่องจาก

ประการแรก การดำเนินงานของรัฐไม่มีเอกภาพ เพราะแต่ละหน่วยงานต่างก็ดำเนินการปราบปรามกันไปตามหน้าที่ ขาดการประสานงาน และสนับสนุนซึ่งกันและกัน จึงไม่สามารถป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ได้สำเร็จ จำเป็นต้องมอบหมายให้อำนาจในการสั่งการแก่กระทรวง ทบวง กรม และองค์การต่าง ๆ มาร่วมในการปฏิบัติให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การป้องกันและปราบปรามจึงจะมีประสิทธิภาพ[1] ดังนั้นรัฐบาลจึงได้

---

*มาตรการใช้กำลังด้วยวิธีรุนแรง หมายถึง การใช้กำลังทหารและกำลังกึ่งทหาร รวมทั้งการใช้กำลังตำรวจ เจ้าหน้าที่พลเรือน และราษฎรอาสาสมัครในรูปแบบต่าง ๆ ปฏิบัติการเป็นกลุ่ม หรือหน่วยภายใต้การอำนวยการ และกำกับดูแลของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารล้อมปราบ ตรวจค้น เกณฑ์ให้กระทำหรือไม่กระทำ โดยอาศัยกำลังบังคับปฏิบัติการในลักษณะต่าง ๆ โดยถือเสมือนว่าในเขตพื้นที่นั้นมีการสู้รบกันอยู่ อำนาจสูงสุดในเขตพื้นที่นั้นเป็นของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร โดยไม่ยอมรับนับถือกฎหมาย ระเบียบแบบแผนกฎข้อบังคับ ตลอดจนธรรมเนียมประเพณีอันใดทั้งสิ้น เช่น ใช้กำลังบังคับเอาตัวไปซักถาม ทารุณกรรมด้วยวิธีการต่าง ๆ หรือเอาตัวไปทรมาน สังหารตามอำเภอใจโดยไม่ทิ้งร่องรอยให้เป็นหลักฐาน

อ้างจาก พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. "ปัญหาการก่อการร้ายในภูมิภาค," ใน เอกสารการสอนชุดปัญหาการเมืองส่วนภูมิภาค และชนกลุ่มน้อย. 2528. หน้า 358.

[1]พ.อ.ปัญญา สิงห์ศักดา. เล่มเดิม. 2522. หน้า 35.

ออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 219/2508[1] แต่งตั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในขณะนั้นเป็นผู้บัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ (ผบ.ปค.) โดยมีอำนาจสั่งการแต่เพียงผู้เดียว* และในวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2508 ผู้บัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ได้อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495 และคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 219/2508 จัดตั้งกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ (บก.ปค.) ขึ้น[2] เพื่อรับผิดชอบดำเนินการควบคุมและอำนวยการในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์

ประการที่สอง กองกำลังติดอาวุธของคอมมิวนิสต์ปฏิบัติการอย่างอุกอาจ กล่าวคือ ในวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2508 ได้เกิดการปะทะต่อสู้กันด้วยอาวุธเป็นครั้งแรกระหว่างฝ่ายเจ้าหน้าที่กับฝ่ายคอมมิวนิสต์ ที่บ้านนาบัว ตำบลเรณูนคร อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม[3] พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเรียกวันนี้ว่า "วันเสียงปืน

---

[1]คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 219/2508. เรื่องการปราบปรามผู้ก่อร้ายคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2508.

*ผู้บัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ดังนี้

(1) จัดตั้งกองบัญชาการ และเจ้าหน้าที่เพื่ออำนวยการปราบปราม

(2) ให้กระทรวง ทบวง กรม และองค์การต่าง ๆ ร่วมมือปฏิบัติและให้การสนับสนุนรวมทั้งการสั่งการ แต่งตั้ง การโยกย้ายข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องด้วย

(3) แต่งตั้งกองกำลังผสม ตั้งแต่ผู้บัญชาการกองกำลังผสม และบรรจุกำลังเพื่อปราบปรามคอมมิวนิสต์ในบริเวณหรือเขตที่เห็นควร

อ้างจาก คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 219/2508. เรื่องการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2508.

[2]คำสั่งผู้บัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ (ลับมาก) ที่ 1/2508. เรื่องการจัดตั้งกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2508.

[3]อุดม สีสุวรรณ. สู่สมรภูมิภูพาน. โดย พ. เมืองชมภู (นามแฝง). 2533. หน้า 90.

แตก"[1] และถือเป็นวันเริ่มต้นการต่อสู้ด้วยอาวุธในประเทศไทย[2] ต่อมาในเดือนกันยายน - ตุลาคม พ.ศ. 2508 มีกองกำลังติดอาวุธของพวกคอมมิวนิสต์ประมาณ 50 - 80 คน เข้าปิดล้อมหมู่บ้านหลายแห่ง ในจังหวัดสกลนครและนครพนม เกณฑ์ราษฎรมาประชุมฟังแถลงการณ์ปลุกระดมและโฆษณาจุดมุ่งหมายการปกครองของรัฐบาล ขอเสบียงอาหารจากชาวบ้าน[3] นอกจากนั้นพวกคอมมิวนิสต์ยังได้จัดตั้งแนวร่วมและกองกำลังติดอาวุธ ดักซุ่มโจมตีกำลังของเจ้าหน้าที่มากขึ้น[4]

ประการที่สาม ฝ่ายรัฐบาลมีความมั่นใจในกองกำลังของตนและไม่เข้าใจยุทธศาสตร์สงครามประชาชน หลังจัดตั้งกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์กองทัพบกมักปฏิบัติการด้วยการใช้กำลังเป็นส่วนใหญ่ และในระยะแรกเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาลยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ของสงครามประชาชน คิดว่ากองกำลังติดอาวุธของพวกคอมมิวนิสต์เหมือนผู้ร้ายถืออาวุธธรรมดา[5] จึงใช้กำลังทหารเข้าปฏิบัติการปราบปรามคอมมิวนิสต์ด้วยอาวุธเป็นสำคัญ จึงสร้างความสูญเสียแก่ทั้งสองฝ่ายอย่างต่อเนื่องมาโดยลำดับ[6]

การปราบปรามคอมมิวนิสต์ให้สิ้นซากโดยใช้ความรุนแรงของรัฐบาลนั้น ได้อาศัยมาตรการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

---

[1]นพพร สุวรรณพานิช และไกรศักดิ์ ชุณหะวัน. "พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย," วิเคราะห์. : 24 ; 21 - 27 มิถุนายน พ.ศ. 2524.

[2]พ.อ.แนบ วิริยะพันธ์ง การก่อการร้ายคอมมิวนิสต์. 2515. หน้า 2 - 3.

[3]พ.อ.ประเสริฐ กาญจนฤกษ์. การพัฒนาแนวทางในการต่อสู้คอมมิวนิสต์. 2515. หน้า 29.

[4]พ.อ.บรรจง เกตุนุติ. บทบาทของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์. 2527. หน้า 1.

[5]พ.อ.นพ พินแสงแก้ว. เล่มเดิม. หน้า 105.

[6]พ.อ.บรรจง เกตุนุติ. เล่มเดิม. หน้า 36.

3.2.1.1.1 <u>จัดตั้งกองกำลังผสม</u>

เพื่อแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ทันต่อเหตุการณ์และความเร่งด่วน เนื่องจากปัญหาคอมมิวนิสต์ในภูมิภาคนี้รุนแรงกว่าภาคอื่น ๆ ของประเทศไทย ดังนั้นในวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2508 ผู้บัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ จึงได้ออกคำสั่งจัดตั้งกองกำลังผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร 1. (พตท. 1)* ขึ้นเป็นกองกำลังผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร ดำเนินการปราบปรามคอมมิวนิสต์เฉพาะพื้นที่ ได้แก่ พื้นที่กิ่งอำเภอปลาปาก อำเภอธาตุพนม อำเภอนาแก อำเภอคำชะอี กิ่งอำเภอดอนตาล จังหวัดนครพนม อำเภอเลิงนกทา อำเภอชานุมาน อำเภออำนาจเจริญ อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี และในวันเดียวกันผู้บัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ ก็ได้ออกคำสั่งอีกฉบับหนึ่ง ให้จัดตั้งหน่วยพลเรือน ตำรวจ ทหาร จังหวัด (พตท.จว.)[1] เป็นกองกำลังผสม

---

*พตท. 1 ในระยะแรกตั้งกองบังคับการอยู่ที่อำเภอมุกดาหาร จังหวัดนครพนม ทำหน้าที่บัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ส่วนหน้า มีศูนย์ข่าวรวม พตท. 3 และ พตท. 4 ส่วน พตท.จว. ขึ้นอยู่ในสายบังคับบัญชาด้วย กำลังทหารมีไว้เฉพาะป้องกันกองบัญชาการเท่านั้น ส่วนกำลังที่ใช้ต่อต้านและปราบปรามคงใช้กำลังของ พตท.จว. ซึ่งมีอาสาสมัคร (อส.) กับตำรวจ กำลังทหารที่ใช้ปราบปราม มี 3 กองร้อย คือ ผส. 3 ผส. 6 และ ผส. 13 ผส.ละ 1 กองร้อย ถ้าต้องการใช้มากกว่านี้ ต้องขออนุมัติเป็นคราว ๆ และจะต้องทำแผนการปราบปรามคอมมิวนิสต์เสนอไปด้วย ต่อมาได้ย้าย บก.ไปตั้งที่บ้านธาตุนาเวง จังหวัดสกลนคร พตท. 1 ได้ดำเนินการปราบปรามคอมมิวนิสต์มาจนถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2510 จึงได้มอบภาระหน้าที่ให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกองทัพภาคที่ 2.

อ้างจาก คำสั่งกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ (ลับมาก) ที่ 4/2508. <u>เรื่องการจัดตั้งและปฏิบัติงานของ พตท.</u> ลงวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2508.

พ.อ.จีรศักดิ์ สาตราวาหะ. <u>การป้องกันและปราบปรามกองกำลังติดอาวุธผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>. 2520. หน้า 61 - 62.

[1]คำสั่งกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ (ลับมาก) ที่ 5/2508. <u>เรื่องการจัดกองกำลังผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร จังหวัด (พตท.จว.)</u>. ลงวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2508.

พลเรือน ตำรวจ ทหาร ขึ้น 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเลย หนองคาย อุดรธานี นครพนม สกลนคร กาฬสินธุ์ และอุบลราชธานี เพื่อดำเนินการปราบปรามคอมมิวนิสต์ในเขตจังหวัดของตน

การดำเนินงานของ พตท. 1 นั้น มีทหารเป็นผู้บังคับบัญชา มีรองเป็นฝ่ายพลเรือนและตำรวจ ส่วน พตท.จว. มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตำแหน่ง มีที่ปรึกษาเป็นฝ่ายทหาร ซึ่งหน่วยงานทั้งสองได้ดำเนินการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ได้บ้าง กล่าวคือ ทำให้การขยายตัวของคอมมิวนิสต์ช้าลง[1]

ในวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ 2510 กองกำลังผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร 1. (พตท. 1) ได้ย้ายอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกองทัพภาคที่ 2 ทั้งนี้เพื่อจะให้การดำเนินงานป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะกองทัพภาคที่ 2 มีหน้าที่รักษาความสงบและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ก่อนแล้ว[2]

3.3.1.1.2 <u>จัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (กปปค.)</u>

ใน พ.ศ. 2509 แนวความคิดในการระดมพลังโดยอาศัยความร่วมมือ และการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดระหว่างพลเรือน ตำรวจ ทหาร โดยการยึดเอาประชาชนเป็นเป้าหมาย เริ่มปรากฏเป็นรูปร่างขึ้น[3] และในวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2509 ผู้บัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ได้มีคำสั่งจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบ

---

[1]พ.อ.จีรศักดิ์ สาตราวาหะ. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 62.

[2]พ.อ.สุพจน์ วิชาเทพ. <u>บทบาทของกองทัพภาคที่ 2 กับการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์</u>. 2525. หน้า 70.

[3]พล.อ.สายหยุด เกิดผล และ ดร.สมชัย รักวิจิตร. "ยุทธศาสตร์เพื่อการดำรงอยู่ของชาติ," ใน <u>อนาคตไทย</u>. 2518. หน้า 149.

ปรามคอมมิวนิสต์ (กปปค.) ขึ้น* เพื่อให้การปราบปรามคอมมิวนิสต์ในจังหวัดที่ยังไม่ได้สั่งการจัดตั้งหน่วยพลเรือน ตำรวจ ทหาร จังหวัด (พตท.จว.) ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบการต่อต้านและปราบปรามคอมมิวนิสต์ภายในจังหวัดของตน โดยให้รวมกำลังเจ้าหน้าที่ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่มีอยู่เข้าดำเนินการปราบปรามคอมมิวนิสต์ตามงานที่ได้รับมอบหมายดังกล่าว

ในการจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์นี้ มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน คณะกรรมการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการจังหวัด และผู้บังคับหน่วยทหาร (ถ้ามี) ในจังหวัดนั้นเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาตามความเหมาะสมโดยจัดให้มีห้องปฏิบัติการ (ศูนย์ปฏิบัติการ) ขึ้นในศาลากลางจังหวัดหรือแห่งอื่นตามความเหมาะสม พร้อมทั้งมีแผนที่ แผนผัง สิ่งอำนวยความสะดวก และเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ตลอดเวลา[1]

การดำเนินงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ สามารถสกัดกั้นการขยายตัวของคอมมิวนิสต์ได้บ้าง อย่างน้อยก็สามารถรักษาสถานการณ์ไม่ให้พวกคอมมิวนิสต์แทรกซึมบ่อนทำลายได้สะดวก

---

*คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (กปปค.) ได้จัดตั้งขึ้นในเขตจังหวัดที่คอมมิวนิสต์ยังไม่ปฏิบัติการรุนแรง ซึ่งในช่วงปี 2508 มีอยู่ 8 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น ร้อยเอ็ด มหาสารคาม บุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน เน้นหนักในด้านการต่อต้านคอมมิวนิสต์

อ้างจาก คำสั่งกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ ที่ 65/2509 เรื่องการต่อต้านและปราบปรามคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2509.

พ.อ.จีรศักดิ์ สาตราวาหะ. เล่มเดิม. หน้า 62.

[1]คำสั่ง บก.ปค. ที่ 65/2509. เรื่องการต่อต้านและปราบปรามคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2509.

3.2.1.1.3 <u>ปราบปรามด้วยกำลังและอาวุธ</u>

การป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์นั้น ในระยะแรกเนื่องจากยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ของสงครามประชาชน และมองปัญหาคอมมิวนิสต์เหมือนศัตรูที่จะมารุกรานอธิปไตยของไทย[1] กองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์จึงใช้มาตรการปราบปรามด้วยวิธีรุนแรง ส่วนใหญ่จะใช้กำลังกองทัพบกเป็นหลัก นอกนั้นก็ยังมีกำลังของตำรวจตระเวนชายแดน กองกำลังผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร เข้าดำเนินการปราบปรามกวาดล้าง ทำลาย คอมมิวนิสต์ตามเขตแทรกซึมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อจะปราบปรามให้สิ้นซาก[2]

การปฏิบัติการทางทหารดังกล่าว ได้ส่งผลกระทบกระเทือนต่อประชาชนในเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์เป็นอย่างมาก เพราะประชาชนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับคอมมิวนิสต์ก็ต้องพลอยเดือดร้อนในด้านการประกอบอาชีพ หรือการปราบปรามของเจ้าหน้าที่ทหารในลักษณะรุนแรงดังกล่าว ทำให้ประชาชนในเขตแทรกซึมต้องสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนไม่น้อย สร้างความเจ็บแค้นแก่ญาติพี่น้อง เป็นผลให้ประชาชนเหล่านี้หันไปร่วมมือกับฝ่ายคอมมิวนิสต์มากยิ่งขึ้น จากการใช้มาตรการทางทหารดังกล่าวจึงไม่ประสบผลสำเร็จ แต่กลับทำให้คอมมิวนิสต์ขยายตัวมากขึ้น เข้าลักษณะ "ยิ่งตียิ่งรัด ยิ่งปราบยิ่งมาก"[3]

3.2.1.1.4 <u>มาตรการควบคุมประชาชนและเสบียงอาหาร</u>

เนื่องจากการดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์โดยมอบหมายความรับผิดชอบให้แก่กองทัพภาค 2 ส่วนหน้า และดำเนินตามแนวความคิด พตท. 1 คือให้ข้าราชการทุกฝ่ายร่วมมือกันทั้งพลเรือน ตำรวจ ทหาร ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยเน้นหนักไปทางด้านการใช้กำลังทหารเข้าปฏิบัติการกวาดล้างพวกคอมมิวนิสต์ในป่านั้น

---

[1]พ.อ.เรืองนาม พิบูลภานุวัธน. <u>แนวความคิดในการต่อสู้เพื่อเอาชนะสงครามประชาชน</u>. 2524. หน้า 25.

[2]บัญชา สุมา. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 109.

[3]พ.อ.สุพจน์ วิชาเทพ. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 50.

เป็นผลให้คอมมิวนิสต์หลบหนีการกวาดล้างในป่าเข้ามาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ทำงานปลุกระดมมวลชนให้สนับสนุนพรรคคอมมิวนิสต์ รัฐบาลจึงได้วางมาตรการควบคุมประชาชนและเสบียงอาหาร เพื่อทำลายองค์การคอมมิวนิสต์ในหมู่บ้าน และให้พวกคอมมิวนิสต์อดอยาก เสียขวัญกำลังใจ และต้องพ่ายแพ้ไปเอง ซึ่งการปฏิบัติในลักษณะเช่นนี้ จำเป็นต้องมีการควบคุมประชาชนสอดส่องติดตามผู้ต้องสงสัย จำกัดเวลาในการเข้าไปประกอบอาชีพของประชาชนในเขตที่ประกาศเป็นพื้นที่แทรกซึมบ่อนทำลายของคอมมิวนิสต์ จึงเกิดการจับกุมชาวบ้านที่ต้องสงสัยหรือเข้าไปในเขตหวงห้าม ผลจากการปฏิบัติการดังกล่าว แทนที่จะแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ได้แต่กลับไปเพิ่มปัญหามากขึ้น เพราะทำให้ราษฎรเกิดความเดือดร้อนในการดำรงชีวิตประจำวัน ตลอดถึงญาติพี่น้องต้องถูกเจ้าหน้าที่จับกุมนำไปทารุณจนถึงขั้นทุพพลภาพ หรือเสียชีวิตโดยหาร่องรอยหลักฐานไม่พบ ทำให้ราษฎรเกิดความรู้สึกเคียดแค้นเจ้าหน้าที่ จึงเข้าป่าไปร่วมขบวนการกับพรรคคอมมิวนิสต์ปฏิบัติการแก้แค้นเจ้าหน้าที่ มาตรการนี้จึงถูกยกเลิกไปในที่สุด[1]

3.2.1.2 <u>นโยบายใช้กำลังด้วยความรุนแรงควบคู่กับการพัฒนา</u>

เนื่องจากนโยบายปราบให้สิ้นซากไม่บังเกิดผลในระยะหลัง (พ.ศ.2510 - 2511) รัฐบาลจึงหันมาดำเนินนโยบายใช้กำลังด้วยความรุนแรงควบคู่กับพัฒนา มาตรการที่ใช้ระหว่าง พ.ศ. 2510 - 2511 นอกจากจะใช้มาตรการรุนแรงเช่นเดิมแล้ว รัฐบาลยังนำมาตรการพัฒนาและการป้องกันตนเองมาใช้ดังนี้

3.2.1.2.1 <u>มาตรการทางจิตวิทยา</u>

เป็นการดำเนินการเพื่อสร้างศรัทธาของประชาชนให้เกิดแก่รัฐบาล โดยให้ประชาชนได้เกิดความรู้สึกว่ารัฐบาลยังเป็นห่วงในเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดทั้งการบริการต่าง ๆ ของรัฐ[2]

---

[1]พล.ต.สมิทธิ์โชติ เวียนชุนทด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นายพยุงศาสตร์ อุทโท เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่ ห้อง 309 กอ.รมน. สวนรื่นฤดี ถนนราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ. เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2535.

[2]พล.อ.สายหยุด เกิดผล และ ดร.สมชัย รักวิจิตร. <u>อนาคตไทย</u> 2520. หน้า 313.

เพื่อการเอาชนะจิตใจของประชาชนดังกล่าว รัฐบาลโดยกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ จึงได้มีนโยบายที่จะให้ข้าราชการทุกฝ่ายได้ปฏิบัติต่อประชาชนเป็นอย่างดี โดยทำตัวให้เป็นที่พึ่งของประชาชน มีการลงโทษข้าราชการที่ทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ตลอดถึงปฏิรูประบบราชการและบุคลากรของราชการให้มีประสิทธิภาพ[1] เพื่อขจัดเงื่อนไข ความคับแค้นทางจิตใจ นอกจากนั้นก็ได้ร่วมกันรณรงค์ระหว่างหน่วยงานของรัฐเข้าช่วยเหลือประชาชนพัฒาทางด้านวัตถุให้มีความเจริญก้าวหน้า มีเส้นทางคมนาคมไปมาได้สะดวกและช่วยเหลือในการส่งเสริมการประกอบอาชีพตามความจำเป็นเพื่อยกระดับมาตรฐานการครองชีพให้สูงขึ้น และขจัดเงื่อนไขความยากไร้ทางวัตถุ

จากการดำเนินการของรัฐบาลดังกล่าว นับเป็นผลดีที่จะดึงประชาชนให้มาอยู่กับฝ่ายรัฐบาล แต่มีปัญหาไม่สามารถที่จะทำได้ทั่วถึงได้ทุกท้องที่ โดยเฉพาะในเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ ต้องประสบกับปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ และบางครั้งก็ประสบกับอุปสรรคที่ฝ่ายคอมมิวนิสต์คอยต่อต้านและลอบทำร้ายเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่แทรกซึมดังกล่าว[2]

3.2.1.1.2 มาตรการส่งเสริมให้ประชาชนป้องกันตนเอง

เนื่องจากกองกำลังติดอาวุธของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้ขยายการปฏิบัติงานออกไปอย่างกว้างขวางและรุนแรงยิ่งขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น การปิดล้อมหมู่บ้าน ลอบสังหารเจ้าหน้าที่และราษฎรที่เป็นฝ่ายตรงกันข้าม รัฐบาลจึงได้เล็งเห็นความจำเป็นที่จะสร้างการป้องกันและคุ้มครองรักษาความปลอดภัยแก่ประชาชนในเขตแทรกซึมบ่อนทำลายของคอมมิวนิสต์ เพื่อโน้มน้าวจิตใจของประชาชนมาเป็นฝ่ายของรัฐบาล และทำลายอิทธิพลของคอมมิวนิสต์ในหมู่บ้าน

การสร้างการป้องกันและคุ้มครองความปลอดภัยแก่ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือระยะแรกนั้น ได้กำหนดเอาเขตที่คอมมิวนิสต์แทรกซึมบ่อนทำลายเป็นพื้นที่หมายและจัดตั้งกองบัญชาการควบคุมที่หมาย เพื่อทำหน้าที่ควบคุมบังคับบัญชา

---

[1]พ.อ.สมสมัย โชติจิตร. แนวความคิดในการต่อสู้สงครามการเมืองของ พคท. 2528. หน้า 39.

[2]พ.อ.สุพจน์ วิชาเทพ. เล่มเดิม. หน้า 72.

และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของกองกำลังทุกส่วน จัดตั้งชุดคุ้มครองหมู่บ้านโดยใช้กำลังตำรวจภูธรและอาสารักษาดินแดน ทำหน้าที่คุ้มครองชาวบ้านให้ปลอดภัย และทำลายองค์การของคอมมิวนิสต์ในหมู่บ้านไม่ให้ติดต่อกับคอมมิวนิสต์ในป่า นอกจากนั้นก็ได้จัดตั้งหน่วยโจมตี ซึ่งมีกำลังขนาดหมวดโดยใช้กำลังจากหน่วยทหาร ตำรวจตระเวนชายแดน ตำรวจภูธรและอาสารักษาดินแดนในพื้นที่ ชุดโจมตีจะประจำอยู่ที่กองบัญชาการควบคุมหรือบริเวณใกล้เคียงเพื่อช่วยเหลือชุดคุ้มครองหมู่บ้านเมื่อถูกโจมตี หรือออกลาดตระเวนรอบที่หมายเพื่อหาข่าวคอมมิวนิสต์ และทำลายทันทีเมื่อได้ข่าวแน่นอน[1]

การดำเนินงานตามวิธีการดังกล่าว ได้รับความสำเร็จชั่วระยะเวลาสั้น ๆ เฉพาะในปี พ.ศ. 2510 เท่านั้น เพราะการดำเนินการในระยะแรกตามวิธีการคุ้มครองรักษาความปลอดภัยในพื้นที่แทรกซึมของคอมมิวนิสต์ให้แก่ประชาชนนี้ ฝ่ายคอมมิวนิสต์ยังไม่ได้เตรียมตัวรับ และการปฏิบัติงานในตอนต้น ๆ นั้นได้รับความเอาใจใส่กำกับดูแลให้ปฏิบัติเป็นไปอย่างเคร่งครัด แต่หลังจากปี พ.ศ. 2510 แล้ว การปฏิบัติการดังกล่าวได้รับการเอาใจใส่น้อยลง และได้ผลไม่คุ้มค่า รัฐบาลต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายในด้านกำลังพลและสิ่งอุปกรณ์เป็นจำนวนมาก[2] ดังนั้นกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ จึงได้แก้ไขปรับปรุงมาตรการคุ้มครองประชาชนในเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานในการต่อต้านคอมมิวนิสต์และรักษาความปลอดภัยให้แก่ประชาชนตามหมู่บ้านเป็นการถาวร โดยสร้างความรู้สึกให้ราษฎรในหมู่บ้านเห็นว่าตนเป็นสมาชิก และเป็นเจ้าของท้องถิ่น มีสิทธิเต็มที่ในการทำมาหากิน จึงจำเป็นต้องปกป้องหมู่บ้านตนไม่ให้คอมมิวนิสต์มาขยายอิทธิพลได้ ดังนั้นกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ จึงได้ส่งเจ้าหน้าที่ออกไปจัดตั้งชุดคุ้มครองหมู่บ้านตามเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยแบ่งออกเป็น 3 ชุด คือ ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้านให้ขึ้นตรงกับผู้ใหญ่บ้าน ชุดคุ้มครองตำบลขึ้นตรงต่อกำนัน และศูนย์ควบคุมตำบลให้อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของนายอำเภอ โดยมีเจ้าหน้าที่จากอำเภอหรือจังหวัดไปประจำอยู่ตลอดเวลา ทำหน้าที่ด้านการปกครอง การพัฒนา

---

[1]พ.อ.สุทัศน์ ธีรกุล. การป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 2523. หน้า 109 - 111.

[2]แหล่งเดิม. หน้า 111 - 114.

และประสานกับหน่วย พตท. อื่น ๆ ในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อให้ความช่วยเหลือตามความจำเป็น ส่วนชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน และชุดคุ้มครองตำบลนั้นให้ราษฎรในหมู่บ้านและตำบลร่วมกันเป็นกรรมการ จัดเวรยามป้องกันและรักษาความปลอดภัยให้แก่ตนเอง

ส่วนการป้องกันการแทรกซึมของคอมมิวนิสต์จากภายนอกประเทศ และให้การคุ้มครองความปลอดภัยตลอดถึงการช่วยเหลือราษฎรในเขตชายแดนนั้น กองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ได้จัดตั้งศูนย์ควบคุมชายแดนขึ้นทำหน้าที่บังคับบัญชาวางแผน อำนวยการและประสานงาน จัดตั้งกองบัญชาการควบคุมชายแดน ทำหน้าที่ป้องกันชายแดนตามนโยบายของศูนย์ควบคุมชายแดน ซึ่งอาจใช้กำลังเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร จังหวัด จัดตั้งสถานีควบคุมประจำถิ่น ดูแลความสงบเรียบร้อยบริเวณชายแดน นอกจากนั้นก็ได้จัดตั้งชุดโจมตีโดยคัดเลือกจากราษฎรในท้องถิ่นมาฝึกอบรมทางยุทธวิธีในการปราบปรามคอมมิวนิสต์[1]

สำหรับพื้นที่ที่ยังไม่มีการแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ก็ได้หาวิธีการป้องกันคอมมิวนิสต์ไว้ล่วงหน้าได้คัดเลือกหมู่บ้านที่คาดว่าฝ่ายคอมมิวนิสต์จะเข้าไปดำเนินการขยายงานมวลชน โดยเจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปจัดระบบการรักษาความปลอดภัย ระบบการข่าวและปรับปรุงโครงสร้างในหมู่บ้านให้มั่นคงแข็งแรง ถือหลักดำเนินการโดยราษฎรในหมู่บ้านนั้นเอง ได้ดำเนินการจัดราษฎรในหมู่บ้านรักษาความปลอดภัยให้แก่ตนเอง จัดตั้งสถานีตำรวจตำบล และระดมการพัฒนาจากเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านและจัดหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ หรือชุดข่าวสารเคลื่อนที่ของ พตท.จว. เข้าปฏิบัติการทางจิตวิทยา และหาข่าวการเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์ตามหมู่บ้านต่าง ๆ ที่เลือกไว้[2]

การปฏิบัติงานตามนโยบายใช้กำลังด้วยความรุนแรงควบคู่กับการพัฒนาไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะมาตรการปราบปรามควบคู่การพัฒนาไม่ถูกต้องตามหลักยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีของการปราบปรามทางทหาร ซึ่งจะไม่มีคำว่าควบคู่หรือ

---

[1]พ.อ.สุทัศน์ ธีรกุล. เล่มเดิม. หน้า 112 - 114.

[2]กอ.รมน. คู่มือป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์. 2515. หน้า 8 - 12.

ขนาน แต่จะมีค่าหลักกับรอง เช่น เป้าหมายหลัก เป้าหมายรอง และในทางปฏิบัติจริง แล้วจะต้องให้น้ำหนักข้างใดข้างหนึ่งมากกว่ากัน ส่วนจะให้น้ำหนักเท่ากันทั้งสองด้านคง เป็นไปได้ยากมาก และคำว่าพัฒนา ก็กินความหมายกว้างมาก ในทางปฏิบัติของ เจ้าหน้าที่รับผิดชอบก็ไม่รู้ว่าจะทำอะไร เพราะการพัฒนามีหลายด้าน ซึ่งมีทั้งการพัฒนาทางวัตถุ และการพัฒนาทางจิตใจ ทหารซึ่งทำหน้าที่ปราบปรามก็ไม่เข้าใจและไม่ถนัดที่จะดำเนินตามนโยบาย เจ้าหน้าที่พลเรือนก็ไม่เข้าใจคำว่าพัฒนา ประกอบกับแผนการดังกล่าว เมื่อถึง เวลาปฏิบัติจริง ต่างฝ่ายต่างก็มุ่งปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ขาดการประสานงานซึ่งกันและกัน ประกอบกับถูกกองกำลังติดอาวุธของพวกคอมมิวนิสต์ลอบโจมตี ก่อให้เกิดการสูญเสียในด้านต่าง ๆ จึงหาทางแก้แค้น นโยบายให้ลดความรุนแรงจึงไม่ได้ผลยังคง เป็นการใช้ความรุนแรงต่อไป เป็นผลให้พรรคคอมมิวนิสต์ขยายงานออกไปได้[1]

3.2.2 <u>นโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2512 - 2520</u>

ในช่วงนี้มีรัฐบาลบริหารประเทศหลายชุด ได้แก่ รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร นายสัญญา ธรรมศักดิ์ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช หม่อราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช และนายธานินทร์ กรัยวิเชียร แต่รัฐบาลที่บริหารประเทศนานกว่ารัฐบาลชุดอื่น คือ รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร นายสัญญา ธรรมศักดิ์ และนายธานินทร์ กรัยวิเชียร[2] ดังนั้นนโยบายในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในช่วงนี้จึง เป็นนโยบายของรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร นายสัญญา ธรรมศักดิ์ และนายธานินทร์ กรัยวิเชียร

---

[1]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 364.

[2]อัจฉราพร กมุทพิสมัย และสุนทรี อาสะไวย์. "ลำดับเหตุการณ์การเมืองการปกครอง," ใน <u>เอกสารประกอบการสัมมนาเนื่องในโอกาส 60 ปี ประชาธิปไตยสิทธิเสรีประชาไทย</u>. ระหว่างวันที่ 24 - 28 มิถุนายน พ.ศ. 2535 ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. บรรณาธิการโดย ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. หน้า 22 - 26.

เนื่องจากนโยบายการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของรัฐบาลใน พ.ศ. 2508 - 2511 ไม่ประสบผลสำเร็จและกลับทำให้คอมมิวนิสต์ขยายตัวมากยิ่งขึ้น ดังปรากฏว่าใน พ.ศ. 2512 พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้จัดตั้งกองทัพปลดแอกประชาชนแห่งประเทศไทย (ทปท.) ขึ้นอย่างเป็นทางการ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการยึดอำนาจรัฐตามแนวทางสงครามประชาชน[1] โดยการใช้กำลังติดอาวุธปฏิบัติการด้วยวิธีการรุนแรง[2]

รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร จึงได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ จากเดิมที่ใช้การปราบปรามด้วยวิธีการรุนแรงมาเป็นการเมองนำการทหาร เพื่อให้นโยบายการเมืองนำการทหารประสบความสำเร็จ รัฐบาลได้ใช้มาตรการดังต่อไปนี้

3.2.2.1 <u>การดำเนินนโยบายตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 110/2512</u>

สำหรับคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 110/2512 ลงวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2512 ถือว่าเป็นแนวทางของนโยบายในการป้องกันและปราบปรามของรัฐบาลที่เริ่มมีทิศทางที่เหมาะสม โดยถือเอาประชาชนเป็นเป้าหมายในการทำงานทางการเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญคือ การป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ให้ใช้มาตรการทางการเมือง* การปฏิบัติ

---

[1]พล.อ.สายหยุด เกิดผล. <u>พูดอย่างทหาร</u>. 2512. หน้า 31.

[2]พล.ต.ชัยยุทธ พุกผาสุข. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 140.

*มาตรการทางการเมือง หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นตัวแทนของรัฐบาลกับประชาชนในลักษณะมิตร โดยอาศัยหลักความถูกต้อง คุณธรรม และความเป็นเหตุเป็นผล ชี้แจงทำความเข้าใจ เพื่อให้เกิดความศรัทธาเห็นด้วย สนับสนุนและเข้าร่วมปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติไปในทิศทางซึ่งรัฐบาลต้องการ พฤติกรรมใด ๆ ก็ตามหากมิใช่เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติของกฎหมาย และมิใช่เป็นการใช้กำลังบังคับรวมอยู่ด้วยแล้วถือว่าเป็นมาตรการทางการเมืองทั้งหมด

อ้างจาก พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. "ปัญหาการก่อการร้ายในส่วนภูมิภาค," ใน <u>เอกสารการสอนชุดปัญหาการเมืองส่วนภูมิภาคและชนกลุ่มน้อย</u>. 2528. หน้า 361.

ทางจิตวิทยาและการประชาสัมพันธ์เป็นหลัก ส่วนมาตรการใช้กฎหมายและการใช้อาวุธให้ใช้เมื่อจำเป็นเท่านั้น[1] จากนโยบายดังกล่าว กองทัพภาคที่ 2 ส่วนหน้า* กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 2 และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดได้นำไปปฏิบัติดังนี้

งานด้านการเมือง ได้ระดมเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลทุกระดับและทุกส่วนราชการ ให้ออกไปสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชน เพื่อที่จะได้เข้าถึงจิตใจประชาชนและเอาชนะจิตใจประชาชนด้วยการทำตัวเป็นกันเอง บริการและอำนวยความสะดวกเมื่อประชาชนมาติดต่องาน ส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สร้างความสามัคคีในหมู่บ้านเพื่อให้ประชาชนรู้จักพึ่งตนเองและป้องกันตนเอง และปูพื้นฐานให้ประชาชนได้เข้าใจในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข[2]

---

[1]คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ลับมาก ที่ 110/2512. เรื่องการป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2512.

*กองทัพภาคที่ 2 มีหน้าที่ในการรักษาความสงบสุขและป้องกันการรุกรานจากศัตรูภายนอกประเทศโดยรับผิดชอบในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ได้มอบหมายภาระหน้าที่ป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์แก่กองทัพภาคที่ 2 เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2510 โดยรับผิดชอบงานป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ต่อจากกองกำลังผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร 1 (พตท. 1) และได้จัดตั้งกองทัพภาคที่ 2 ส่วนหน้าขึ้นที่จังหวัดสกลนคร นับเป็นการตกลงใจใช้กำลังทหารของกองทัพภาคที่ 2 เข้าดำเนินการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อ้างจาก พ.อ.สุพจน์ วิชาเทพ. บทบาทของกองทัพภาคที่ 2 กับการต่อสู้เพื่อเอาชนะ พคท. 2525. หน้า 66 - 70.

[2]คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ลับมาก ที่ 110/2512. เรื่องการป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2512.

งานด้านปฏิบัติการทางจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนมีความศรัทธาต่อรัฐบาลมากขึ้น จึงได้ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลออกไปชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนถึงภัยคุกคามของคอมมิวนิสต์ โดยให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความห่วงใยของรัฐบาลในปัญหาต่าง ๆ นอกจากนี้ยังได้อาศัยสถานีวิทยุกระจายเสียงโฆษณาประชาสัมพันธ์ อาศัยเครื่องบินโฆษณาทางอากาศ แจกใบปลิว สิ่งพิมพ์ จัดให้ชุดข่าวสารเคลื่อนที่ไปประชาสัมพันธ์ตามหมู่บ้าน จัดแสดงดนตรีของฝ่ายทหาร และส่งวิทยากรออกไปบรรยายให้ความรู้ทางด้านการเมืองและการบ่อนทำลายของคอมมิวนิสต์แก่นิสิต นักศึกษา ข้าราชการ และประชาชนตามโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย อำเภอ จังหวัด เพื่อป้องกันมิให้มวลชนดังกล่าวตกเป็นเครื่องมือของฝ่ายคอมมิวนิสต์[1]

การดำเนินงานตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 110/2512 นี้ ประสบผลสำเร็จบ้างตามสมควร แต่ก็ไม่สามารถแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่บางส่วนที่ออกไปปฏิบัติงานในท้องที่ แต่ละจังหวัดที่อยู่ในเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ ยังสับสนและไม่เข้าใจคำว่าการเมือง กล่าวคือ พวกที่มีความรู้ความเข้าใจแบบตำรวจ มองปัญหาคอมมิวนิสต์เป็นปัญหาอาชญากรรมที่ต้องแก้ไขด้วยมาตรการทางกฎหมาย ก็ประพฤติปฏิบัติเน้นหนักไปในทางสืบสวนจับกุมเอาตัวมาสอบสวน ทำสำนวนฟ้องศาลตามกระบวนการยุติธรรม ส่วนพวกที่มีความรู้ความเข้าใจแบบทหาร มองปัญหาคอมมิวนิสต์เป็นปัญหาสงคราม ต้องแก้ปัญหาโดยใช้กำลังทหารเข้ากวาดล้างทำลายตามที่หมาย ส่วนผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจแบบนักปกครอง นักการเมืองมองปัญหาคอมมิวนิสต์เป็นปัญหาการเมือง ก็หันมาทำงานการเมือง ดังนั้นการดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าวจึงประสบผลสำเร็จเฉพาะบางท้องที่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งส่วนใหญ่มุ่งปราบปรามด้วยกำลังอาวุธเป็นหลัก ส่วนการต่อสู้ทางการเมืองมิได้กระทำกันอย่างจริงจัง จึงไม่สามารถแก้ปัญหานี้ได้[2]

---

[1]พ.อ.ทองรัชช์ อยู่พูล. เล่มเดิม. หน้า 81.

[2]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. เล่มเดิม. หน้า 364.

3.2.2.2 <u>แต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์</u>

รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2512 เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512[1] ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป้องกัการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พุทธศักราช 2495 เป็นมาตรา 10 ซึ่งมีสาระสำคัญให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไปได้ และให้ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทุกประการ[2] และได้มีการแปรสภาพกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ (บก.ปค.) เป็นกองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (กอ.ปค.) ต่อมาในวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2517 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.)[3] ทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมกับสถานการณ์ทางการเมืองภายในและภายนอกประเทศในขณะนั้น[4]

3.2.2.2.1 <u>มาตรการกวาดล้างคอมมิวนิสต์ด้วยกำลังทหาร</u>

การดำเนินการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ กอ.รมน. เขต 2 และกองทัพภาคที่ 2 ส่วนหน้า อีกลักษณะหนึ่งก็คือ การปฏิบัติการทางทหาร โดยใช้กำลังทหารจำนวนไม่มากนักเข้าปฏิบัติการลาดตระเวนซุ่มโจมตี ตัดเส้นทางส่งกำลังของคอมมิวนิสต์ไม่ให้ติดต่อกับหมู่บ้าน และใช้อำนาจทำลายกวาดล้างพวกคอมมิวนิสต์ตามป่าเขา โดยใช้กำลังทางอากาศ ปืนใหญ่ และอาวุธหนักต่าง ๆ

---

[1]สมเชื้อ ทัพวงศ์ศรี. <u>การก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ศึกษากรณีอำเภอนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี</u>. 2516. หน้า 2.

[2]คำสั่ง มท. ลับมาก ที่ 412/2512. <u>เรื่องแต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป</u>. ลงวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2512.

[3]คำสั่ง กอ.รมน. ที่ 140/2517. <u>เรื่องการเปลี่ยนชื่อกองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์</u>. ลงวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2517.

[4]พ.อ.บรรจง เกตุนุติ. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 7.

ในขณะเดียวกันก็มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองและกองกำลังผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร ดำเนินการทำลายโครงสร้างของคอมมิวนิสต์ในหมู่บ้าน[1]

นอกจากนี้ก็ดำเนินการสกัดกั้นการแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ตามแนวชายแดน โดยจัดหน่วยทหารชุดเล็ก ๆ เฝ้าตรวจตามแนวชายแดนหรือชุดตรวจเคลื่อนที่ปฏิบัติการอย่างปกปิด ดักซุ่มตามตำบลหรือช่องทางที่คอมมิวนิสต์ใช้ผ่านไปมา ซึ่งสามารถดักจับการลักบอลส่งของหนีภาษีข้ามแดนและทำลายพวกคอมมิวนิสต์ได้หลายครั้ง หน่วยที่ปฏิบัติการเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้แก่ หน่วยปฏิบัติการตามลำน้ำโขง (นปข.) ตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) ศูนย์เฝ้าตรวจชายแดน (ศฝด.) และหน่วยอื่น ๆ[2]

3.2.2.2.2 <u>การจัดตั้งมวลชนต่อต้านคอมมิวนิสต์</u>

แนวทางแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของรัฐบาลอีกวิธีหนึ่ง ก็คือการสร้างความสามัคคีของคนในชาติ โดยการจัดโครงการฝึกอบรมและจัดตั้งกลุ่มต่อต้านต่าง ๆ ได้แก่ ไทยอาสาป้องกันชาติ หมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ราษฎรอาสาพัฒนาป้องกันหมู่บ้าน หมู่บ้านไทยอาสาป้องกันตนเอง หมออาสาหมู่บ้าน โครงการสันติสุข ลูกเสือชาวบ้าน และจัดตั้งหน่วยทหารพรานขึ้นต่อสู้กับคอมมิวนิสต์[3]

การจัดตั้งกลุ่มต่อต้านคอมมิวนิสต์ดังกล่าว อยู่ในความรับผิดชอบของกองทัพภาคที่ 2 และ กอ.รมน. เขต 2 โดยดำเนินการต่อจากการทำลายโครงสร้างของคอมมิวนิสต์ในหมู่บ้าน เพื่อรักษาหมู่บ้านดังกล่าวให้อยู่กับฝ่ายรัฐบาลต่อไป จึงได้จัดตั้งกลุ่มพลังต่อต้านคอมมิวนิสต์ดังกล่าวขึ้น ให้การฝึกอาวุธยุทธวิธีและอบรมให้ความรู้ทางด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนในหมู่บ้านให้สามารถป้องกันตนเองได้ โดยทางราชการอำนวยความสะดวกในการจัดหาและซื้ออาวุธไว้ให้ ซึ่งเป็นอาวุธที่สามารถมีไว้ในครอบครองตามกฎหมาย[4]

---

[1]พ.อ.จีรศักดิ์ สาตราวาหะ. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 79 - 80.

[2]พ.อ.สมิทธิ์ โชติ เวียนขุนทด. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 65.

[3]พ.อ.สุทัศน์ ธีรกุล. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 133.

[4]พ.อ.สมิทธิ์ โชติ เวียนขุนทด. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 62 - 63.

3.2.2.2.3 <u>ปราบปรามด้วยความเด็ดขาดและปิดกั้นความคิดประชาชน</u>

หลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 มาตรการในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของรัฐบาลได้ลดความเด็ดขาดและความเข้มแข็งไประยะหนึ่ง นิสิต นักศึกษา ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากชาวนาและกรรมกรได้รวมกลุ่มต่อต้านนโยบายการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ว่าเป็นนโยบายปราบปรามประชาชน กำจัดและลิดรอนสิทธิประชาชน เรียกร้องให้ยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ และการปะทะต่อสู้ด้วยอาวุธหยุดชะงักลงชั่วระยะหนึ่ง เพราะเจ้าหน้าที่รัฐบาลให้ความสนใจในการจับกุมปราบปรามน้อยลง เป็นผลให้การดำเนินงานของคอมมิวนิสต์ในเมืองประสบความสำเร็จพอสมควร แต่ก็เป็นเพียงระยะหนึ่งเท่านั้น[1] หลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 นิสิต นักศึกษา ปัญญาชน นักการเมือง ผู้นำกรรมกร ผู้นำชาวไร่ชาวนา จำนวนหนึ่งต้องหลบหนีเข้าไปร่วมขบวนการต่อสู้ด้วยอาวุธภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในเขตป่าเขา[2] ซึ่งส่งผลให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยมีนักรบและผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนผู้ร่วมขบวนการมากมายอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน[3] ดังนั้นรัฐบาลของนายธานินทร์ กรัยวิเชียรจึงได้พยายามแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ด้วยความเข้มแข็ง เด็ดขาดและเอาจริงเอาจังมากขึ้น ได้แก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2512 ตามคำสั่งของคณะปฏิบัติรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 8 ลงวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ฉบับที่ 14 ลงวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2519 และฉบับที่ 25 ลงวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2519 เป็นการเพิ่มเติมมาตรการทางการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ให้สามารถใช้วิธีการทางการเมืองเข้าต่อสู้กับพวกคอมมิวนิสต์ได้[4]

---

[1]บัญชา สุมา. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 114.

[2]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 357.

[3]ผศ.ธิดา ถาวรเศรษฐ และ นพ.เหวง โตธิราการ. <u>ป่าแตก</u>. 2526. หน้า 14.

[4]พ.อ.นพ พินแสงแก้ว. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 108 - 115.

นอกจากนี้รัฐบาลยังมีนโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์โดยการปิดกั้นความคิดไม่ให้ประชาชนได้ศึกษาลัทธิคอมมิวนิสต์หรือสังคมนิยม โดยการสั่งเก็บและทำลายหนังสือประเภทที่เรียกว่าหนังสือก้าวหน้าหรือหนังสือที่เกี่ยวกับความคิดสังคมนิยม ประกาศเป็นหนังสือต้องห้าม จำนวน 204 รายการ* ตลอดถึงสั่งปิดหังสือพิมพ์หลายฉบับ[1]

การใช้นโยบายปราบปรามคอมมิวนิสต์ด้วยความเด็ดขาดและสกัดกั้นความคิดของประชาชนดังกล่าวนี้ เจ้าหน้าที่รัฐต้องนำมาตรการใช้กำลังปราบปรามด้วยวิธีรุนแรงกลับมาใช้อีกครั้ง เป็นผลให้ปัญหาคอมมิวนิสต์รุนแรงขึ้น เพราะบุคคลที่มีแนวคิดไม่ตรงกับรัฐบาลกลัวถูกจับจึงต้องหลบหนีเข้าป่า ทำให้แนวร่วมและสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มีมากขึ้น[2]

3.2.3 นโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของรัฐบาล ระหว่าง พ.ศ.2521 - 2523

ในต้น พ.ศ. 2521 การเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ในระดับที่ขยายตัวเกือบทุกด้าน อันเป็นผลเนื่องมาจากหลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2517 และนโยบายปราบปรามอย่างเด็ดขาดและเข้มงวดของรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร ทำให้กำลังพลของคอมมิวนิสต์มีมากขึ้น และกองทัพปลดแอกประชาชนแห่งประเทศไทยก็ได้พัฒนาไปหลายด้าน เช่น ยกระดับการสู้รบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จัดหาอาวุธที่มีประสิทธิภาพและเพียงพอกับความต้องการ[3] เกิดการปะทะกับเจ้าหน้าที่และทำลายสถานที่ราชการมากขึ้น

---

*ดูรายละเอียดใน ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ. เล่ม 94 ตอนที่ 18 และตอนที่ 97.

[1]บัญชา สุมา. เล่มเดิม. หน้า 112.

[2]แหล่งเดิม.

[3]"วิเคราะห์ พคท. ปี 2522," ปริญญา. 18 : 24 - 26 ; 16 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2522

รัฐบาลในชุดต่อมาจึงได้ดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปราม โดยยึดนโยบายการเมองนำการทหาร และอาศัยมาตรการต่าง ๆ ในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามดังนี้

3.2.3.1 <u>ผ่อนคลายความเด็ดขาดและให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนมากขึ้น</u>

เนื่องจากนโยบายในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของรัฐบาลที่ผ่านมาไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ ตรงกันข้ามกลับทำให้ปัญหาขยายตัวออกไปอีก ดังนั้นเมื่อพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จึงได้พิจารณาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนโยบายใหม่ ด้วยการผ่อนคลายความเด็ดขาดในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ลง ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนมากขึ้น เปิดโอกาสให้สหภาพแรงงานดำเนินการเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องผลประโยชน์ตนเองได้ ยกเลิกเคอร์ฟิว ปลดปล่อยนักโทษการเมือง และยกเลิกมาตรการกวดขันหนังสือพิมพ์[1]

การดำเนินนโยบายดังกล่าว นับว่าเป็นผลดีต่อฝ่ายรัฐบาล กล่าวคือ ทำให้สถานการณ์ตรึงเครียดภายในประเทศคลี่คลายลง ประชาชนให้ความศรัทธาต่อรัฐบาลมากขึ้น การคุกคามของคอมมิวนิสต์ก็ลดลงบ้าง

3.2.3.2 <u>แผนการคืนสู่เหย้า</u>

ในช่วงรัฐบาลธานินทร์ กรัยวิเชียร ที่ได้ดำเนินนโยบายเข้มงวดกวดขันเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ และดำเนินการจับกุมบรรดาพวกปัญญาชนที่มีแนวความคิดทางสังคมนิยมอย่างกว้างขวางนั้น เป็นผลให้นิสิต นักศึกษา นักการเมืองฝ่ายซ้าย ผู้นำกรรมกร และชาวไร่ชาวนาส่วนหนึ่งหลบหนีเข้าป่า และอีกส่วนหนึ่งหลบหนีออกนอกประเทศ และกลุ่มคนเหล่านี้ก็ได้เข้าร่วมขบวนการกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเพื่อต่อสู้กับรัฐบาล ซึ่งทั้งเต็มใจและไม่เต็มใจเพราะไม่มีทางเลือกอื่นที่ดีกว่านี้ รัฐบาลจึงได้พิจารณาปรับปรุงนโยบายใหม่ โดยเห็นว่าถ้าใช้นโยบายผ่อนคลายความเด็ดขาด และอนุญาตให้บุคคลที่หลบหนี

---

[1]"วิเคราะห์ พคท. ปี 2522," <u>ปริญญา</u>. 18 : 24 - 26 ; 16 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2522

ออกนอกประเทศกลับเข้ามาประเทศไทยได้ อาจจะเป็นผลดีต่อรัฐบาลที่จะสามารถดึงมวลชนเข้ามาเป็นฝ่ายรัฐบาล ดังนั้นรัฐบาลจึงได้ดำเนินโครงการคืนสู่เหย้า ประกาศเชื้อเชิญให้พวกปัญญาชนที่ลี้ภัยออกนอกประเทศ ไม่ว่าจะเป็นช่วงระยะเวลาใดให้กลับเข้ามาในประเทศไทยได้ โดยทางรัฐบาลจะไม่เอาโทษใด ๆ ถ้าเป็นความผิดเกี่ยวกับการเมือง[1]

จากการดำเนินนโยบายตามโครงการดังกล่าว เป็นผลให้กลุ่มปัญญาชนส่วนหนึ่งเดินทางกลับเข้ามาในประเทศไทย และได้ประกอบอาชีพของตนเองตามปกติ ทำให้รัฐบาลสามารถแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ได้ส่วนหนึ่ง คือ สามารถดึงมวลชนจำนวนนี้ไม่ให้เป็นพรรคพวกกับคอมมิวนิสต์[2]

3.2.3.3 <u>ผูกไมตรีกับประเทศสังคมนิยม</u>

ในการแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ของรัฐบาลเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นอกจากจะดำเนินนโยบายภายในประเทศผ่อนคลายความเด็ดขาดในการป้องกันและปราบปราม โดยให้สิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชนมากขึ้น ปลดปล่อยนักโทษการเมือง และดำเนินโครงการคืนสู่เหย้าแล้ว รัฐบาลยังได้ดำเนินนโยบายต่างประเทศผูกมิตรไมตรีกับบรรดาผู้นำของประเทศที่ปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์ ได้แก่ จีนและเวียดนาม ซึ่งทำให้สภาวการณ์ตึงเครียดได้คลี่คลายลงไปอย่างมาก กล่าวคือ

รัฐบาลพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ได้เปิดสัมพันธไมตรีกับจีน โดยได้เดินทางไปเยือนจีน เมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2521[3] ได้เข้าพบและเจรจากับ

---

[1]"วิเคราะห์ พคท. ปี 2522," <u>ปริญญา</u>. 18 : 24 - 26 ; 16 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2522

[2]พ.อ.บุญเกลิง มนะมาน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นายพยุงศาสตร์ อุทโท เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่ ห้อง 317 กองข่าว กอ.รมน. สวนรื่นฤดี ถนนราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ. เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2535.

[3]"นายกรัฐมนตรีเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน," <u>สยามจดหมายเหตุ</u>. 3 : 365 - 367 ; 31 มีนาคม - 6 เมษายน พ.ศ. 2521.

ผู้นำจีน โดยขอไม่ให้จีนสนับสนุนพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยต่อไป เพื่อความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างไทย-จีนนี้เอง ได้นำไปสู่การปิดสถานีวิทยุเสียงประชาชนแห่งประเทศไทย* ในระยะต่อมารัฐบาลของพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ก็ได้เปิดสัมพันธไมตรีกับประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เป็นผลให้นายฟามวันดง นายกรัฐมนตรีเวียดนามเดินทางมาเยือนไทย เมื่อวันที่ 6 - 10 กันยายน พ.ศ. 2521[1] ผู้นำทั้งสองได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นทางการเมืองและความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลไทยได้ขอให้เวียดนามเลิกสนับสนุนพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ซึ่งผลที่ตามมาคือสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยถูกขับไล่ออกจากลาวถึง 21 จุด ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2522** ก่อให้เกิดความระส่ำระส่ายแก่พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นอย่างมาก

---

*สถานีวิทยุเสียงประชาชนแห่งประเทศไทย เป็นกระบอกเสียงของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในการโฆษณาชวนเชื่อและโจมตีรัฐบาลไทย ซึ่งเปิดทำการครั้งแรกเมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2504 เมื่อรัฐบาลพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ดำเนินนโยบายต่างประเทศเปิดสัมพันธไมตรีกับจีน และผลจากความสัมพันธ์ดังกล่าวทำให้สถานีวิทยุเสียงประชาชนแห่งประเทศไทยต้องประกาศปิดการกระจายเสียง เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2522.

อ้างจาก พลอากาศตรี จอม กุลละวณิชย์. <u>การดำเนินงานของคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย</u>. 2522.

"ปิดสถานีวิทยุเสียงประชาชนแห่งประเทศไทย," <u>ข่าวนิกร</u>. 3 : 14 - 15 ; 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2522.

[1]"นายกรัฐมนตรีเวียดนามเยือนไทย," <u>สยามจดหมายเหตุ</u>. 3 : 1013 - 1015 ; 4 - 8 กันยายน พ.ศ. 2521.

**พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามมีอิทธิพลเหนือพรรคคอมมิวนิสต์ลาว และเคยให้การสนับสนุนขบวนการปเทศลาวมาก่อน ดังนั้นจึงสามารถสั่งการไม่ให้สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยตั้งฐานที่มั่นอยู่ในลาวอีกต่อไป.

อ้างจาก ประสิทธิ์ ไชยทองพันธ์. <u>สงครามคอมมิวนิสต์</u>. 2522. หน้า 334.

3.2.3.4 <u>การปฏิบัติการรุกทางการเมืองและการทหารครั้งใหญ่</u>

รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญที่จะต้องแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ให้หมดไปจากประเทศไทย จึงให้หน่วยงานที่รับผิดชอบได้หาวิธีการแก้ปัญหาให้สำเร็จ ดังนั้น ทางกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในและกองทัพภาคต่าง ๆ จึงได้ร่วมกันพิจารณาหาทางปรับปรุงแก้ไขนโยบายป้องกันและปราบคอมมิวนิสต์อีกครั้ง โดยมีความเห็นตรงกันว่าจะต้องปฏิบัติการรุกทางการเมืองและการทหารครั้งใหญ่ จึงจะสามารถแก้ปัญหาดังกล่าวให้หมดสิ้นไป และเริ่มดำเนินการตามนโยบายนี้ในระหว่างปี พ.ศ. 2520 - 2522[1]

การปฏิบัติการรุกทางการเมือง เป็นการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของกองทัพภาคที่ 2 กอ.รมน. เขต 2 กอ.รมน.จังหวัด กองกำลังผสมพลเรือน ตำรวจทหาร และเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ร่วมมือกันปฏิบัติการทางจิตวิทยาและช่วยเหลือประชาชนพัฒนาและสร้างความเจริญในท้องถิ่น ปราบปรามข้าราชการที่ทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง ไม่ให้ไปสร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนในอันที่จะเป็นเงื่อนไขแก่ฝ่ายคอมมิวนิสต์สร้างความศรัทธาแก่ประชาชนเพื่อดึงประชาชนเข้ามาเป็นพวกและร่วมต่อต้านคอมมิวนิสต์ด้วย[2]

ส่วนการรุกทางทหารนั้น เป็นยุทธการปฏิบัติการทางทหารโดยใช้กำลังทหารหรือกึ่งทหารเข้าปฏิบัติการทำลายล้างกองกำลังติดอาวุธของคอมมิวนิสต์ (ทหารหลัก หน่วยทหารประจำถิ่น และหน่วยจรยุทธประจำหมู่บ้าน) ในพื้นที่ที่คอมมิวนิสต์แทรกซึมและบ่อนทำลาย เร่งทำลายฐานที่มั่นที่กำลังอ่อนตัวหรือได้รับความกระทบกระเทือนจากสถานการณ์อินโดจีน ทำลายกำลังเส้นทางลำเลียงและขนส่ง[3] เพื่อกดดันให้ย้ายไปถิ่นอื่นอยู่ตลอดเวลาจนไม่สามารถจะรวมกำลังกันได้ และไม่สามารถจะมารับเสบียงอาหารหรือทำการผลิตได้

---

[1]พ.อ.บุญเกลิง มนะมาน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นายพยุงศาสตร์ อุทโท เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่ ห้อง 317 กองข่าว กอ.รมน. สวนรื่นฤดี ถนนราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ. เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2535.

[2]พ.อ.สมิทธิ์ชัย เวียนขุนทด. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 61 - 62.

[3]"66/23 เผชิญเผด็จการ," <u>แม่ทัพหาญพูด</u>. 2526. หน้า 223.

เกิดการสูญเสียทั้งกำลังพล ขวัญกำลังใจ เกิดความอดอยาก และเบื่อหน่าย นอกจากนั้นก็ใช้สงครามจิตวิทยา ประกาศเชิญชวนแนวร่วมและสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ออกมามอบตัวเพื่อร่วมกันพัฒนาชาติไทย โดยทางรัฐบาลจะไม่เอาความผิดและจะให้ความช่วยเหลือทางด้านต่าง ๆ ด้วย เป็นผลให้คอมมิวนิสต์ออกมามอบตัวต่อเจ้าหน้าที่กองทัพภาคที่ 2 ส่วนหน้า และ กอ.รมน. เขต 2 เป็นจำนวนมาก[1]

3.2.3.5 <u>ประกาศใช้นโยบาย 66/23</u>

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 66/23 เป็นแผนการปฏิบัติเพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์[2] โดยได้แนวความคิดนี้จากประสบการณ์ปราบปรามคอมมิวนิสต์ที่ผ่านมาและพัฒนามาเรื่อย ๆ จนเป็นนโยบายที่ 66/23 ดังกล่าว และประกาศใช้เป็นครั้งแรกในสมัยรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะยุติสถานการณ์สงครามปฏิวัติของคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย ซึ่งความสำคัญของนโยบายนี้ก็คือการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ให้เสร็จสิ้นอย่างรวดเร็วด้วยการรุกทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง ทำลายขบวนการแนวร่วมและกองกำลังติดอาวุธ หาทางเปลี่ยนแนวทางการต่อสู้ด้วยอาวุธมาเป็นการต่อสู้ในแนวทางสันติ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก)

สำหรับการประกาศใช้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 66/23 ลงวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2523 นี้ ที่ประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจนั้นเป็นเพราะการประกาศใช้นโยบายได้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในขณะนั้นเป็นอย่างยิ่ง

(1) ความขัดแย้งในอินโดจีน เป็นผลต่อเนื่องมาจากความขัดแย้งระหว่างจีนกับสหภาพโซเวียตที่ได้ก่อตัวมานานแล้วและถึงขั้นแตกหักในปี พ.ศ. 2505[3]

---

[1]พ.อ.สุทัศน์ ธีรกุล. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 94.

[2]คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 66/23. <u>เรื่องนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์</u>. ลงวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2523.

[3]พล.อ.สายหยุด เกิดผล และ ดร.สมชัย รักวิจิตร. "ยุทธศาสตร์เพื่อการดำรงอยู่ของชาติ," ใน <u>อนาคตไทย</u>. 2518. หน้า 34.

ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้กล่าวโจมตีซึ่งกันและกันตลอดเวลา จากความขัดแย้งระหว่างจีนกับสหภาพโซเวียตดังกล่าวได้นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างจีนกับเวียดนาม เพราะเวียดนามได้รับความช่วยเหลือจากสหภาพโซเวียตมากกว่าจีน จึงทำให้อิทธิพลของสหภาพโซเวียตในเวียดนามมีมากกว่าจีน[1] และจากการที่เวียดนามเข้าไปมีอิทธิพลในลาวและกัมพูชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่เวียดนามบุกกัมพูชาเพื่อโค่นล้มรัฐบาลพอลพต เมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2522[2] ซึ่งจีนเป็นผู้สนับสนุนรัฐบาลพอลพตอยู่ ดังนั้นจีนจึงได้ทำสงครามสั่งสอนเวียดนาม เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2522*

จากความขัดแย้งระหว่างจีนกับเวียดนามดังกล่าว เป็นผลทำให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเปลี่ยนนโยบายทางการเมืองจากที่เคยคัดค้านและโจมตีสหรัฐอเมริกาตลอดมาเป็นเวลา 30 กว่าปี ได้หันไปคัดค้านและโจมตีสหภาพโซเวียตและเวียดนามตลอดถึงลาวและกัมพูชา (เฮง สัมริน)[3] แทน เป็นผลให้กองกำลังติดอาวุธต้องย้ายฐานที่มั่น

---

[1]ทิพย์พาพร เทศเรียน. สงครามจีน เวียดนาม. 2522. หน้า 27.

[2]ดร.สมชัย รักวิจิตร. สงครามขยายขอบเขตในเอเชียอาคเนย์และยุทธศาสตร์เพื่อความอยู่รอดของชาติ. 2521. หน้า 9.

*เหตุผลที่จีนต้องทำสงครามสั่งสอนเวียดนามนั้น นอกจากความขัดแย้งระหว่างจีนกับสหภาพโซเวียตซึ่งเป็นพื้นฐานอยู่ก่อนแล้ว ก็ยังมีเหตุผลอื่น คือ เวียดตามแปรพักตร์ไปเข้ากับสหภาพโซเวียต ทั้ง ๆ ที่จีนเคยให้ความช่วยเหลือมาก่อน แต่เวียดนามกลับไปเข้ากับสหภาพโซเวียตซึ่งเป็นคู่ชัดแย้งของตน ไม่เพียงแค่นั้นเวียดนามยังบุกกัมพูชา ซึ่งเป็นภูมิภาคที่จีนมีอิทธิพลอยู่ก็เท่ากับสบประมาทจีน นอกจากนั้นเวียดนามยังได้ประกาศว่าตนเองมีกองทัพที่เข้มแข็งเป็นอันดับ 3 ของโลก ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้จีนต้องทำสงครามสั่งสอนเวียดนาม.

อ้างจาก พล.อ.ทวิช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา. สงครามจีน เวียดนาม. 2522. หน้า 27.

[3]"พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ประชุมสมัชชาพรรคครั้งที่ 4," ข่าวไทยนิกร. 24 กันยายน พ.ศ. 2522. หน้า 11.

จากเขตอีสานใต้ซึ่งติดกับกัมพูชาไปสร้างฐานใหม่ในภาคเหนือ และที่สำคัญก็คือสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยถูกขับไล่ออกจากลาว[1] ทำให้มีการแบ่งสายรัสเซียและจีน และนำไปสู่การเกิดพรรคไทยอีสานกู้ชาติ*

จากความขัดแย้งในอินโดจีนดังกล่าว เป็นผลให้การปฏิบัติงานของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออ่อนตัวลง

(2) ความขัดแย้งภายในพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย

ความขัดแย้งภายในพรรคที่ส่งผลกระทบกระเทือนต่อการเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์ที่สำคัญมีดังนี้

(ก) ความขัดแย้งเกี่ยวกับแนวทางปฏิวัติประเทศไทย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ฝาย คือ ฝายหนึ่งยอมรับแนวทางของจีน เน้นชนบท กับอีกฝายหนึ่งเสนอให้มีการเคลื่อนไหว และใช้แนวทางรัสเซีย (ครุสชอฟ)[2]

(ข) ความขัดแย้งในการวิเคราะห์สังคมไทย ฝายหนึ่งเห็นว่าสังคมไทยเป็นแบบกึ่งศักดินา อีกฝายหนึ่งเห็นว่าเป็นแบบทุนนิยมกึ่งเมืองขึ้น ในเมื่อวิเคราะห์ต่างกัน จึงก่อให้เกิดการโต้แย้งทางความคิด และนำไปสู่การมอบตัวของฝายหนึ่ง[3]

(ค) การเผด็จการเบ็ดเสร็จของกลุ่มผู้นำในพรรค ตามหลักมติที่ประชุมสมัชชาถือเป็นสูงสุด แต่ที่ผ่าน ๆ มาผู้นำในพรรคจะถือความคิดของกลุ่ม

---

[1]ประสิทธิ์ ไชยทองพันธ์. เล่มเดิม. หน้า 335.

*พรรคไทยอีสานกู้ชาติ เกิดขึ้นจากการสนับสนุนของพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามและลาวแก่บุคคลที่เห็นด้วยกับสายคอมมิวนิสต์เวียดนาม-รัสเซีย ซึ่งมีศูนย์ปฏิบัติการอยู่ที่ บ้านโปงฮึม ห่างจากแขวงเมืองไชยบุรี 2 กิโลเมตร แต่เนื่องจากมีจำนวนคนน้อย (ไม่เกิน 200 คน) จึงไม่ค่อยมีความสำคัญเท่าใดนัก.

อ้างจาก บัญชา สุมา. เล่มเดิม. หน้า 126 - 127.

[2]"วิกฤตการณ์สี่ด้านของ พคท. ในทัศนะของ ผปง.," วิเคราะห์. 1 : 39 ; 21 - 27 มิถุนายน พ.ศ. 2524.

[3]แหล่งเดิม.

ผู้นำเป็นใหญ่[1] จึงนำไปสู่ความขัดแย้งและความแตกแยกในระยะต่อไป

(ง) ความขัดแย้งกับแนวร่วม หลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 จนกระทั่งถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2520 พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้แนวร่วมและสมาชิกอย่างมากมาย ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่เคยมีมาก่อนตั้งแต่ก่อตั้งพรรคมา แม้ว่าบุคคลเหล่านี้จะไม่เคยมีประสบการณ์ทางการต่อสู้ด้วยอาวุธมาก่อน แต่ก็มีความสามารถพอไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการจัดตั้งองค์การหรืองานมวลชนสัมพันธ์ และที่สำคัญกว่านั้นคือ แนวร่วมเหล่านี้ส่วนมากเป็นชนรุ่นใหม่ประกอบด้วยปัญญาชนเป็นส่วนใหญ่ เช่น นิสิต นักศึกษา ครู-อาจารย์ นักการเมือง แพทย์ นักเขียน-กวี นักดนตรี และผู้นำกรรมกร แต่ลักษณะดังกล่าวนี้ก็ปรากฏอยู่ได้ไม่นาน เมื่อฝ่ายนำที่ศูนย์กลางพรรคแต่งตั้งมานั้นไม่ยอมรับความคิดเห็นของฝ่ายล่าง (แนวร่วม) หรือเพียงแต่รับฟังแต่ไม่ยอมปฏิบัติ ทำให้ฝ่ายล่างท้อแท้และผิดหวัง เมื่อเป็นเช่นนี้แทนที่ฝ่ายนำจะแก้ไขตนเอง กลับไปวิพากษ์ฝ่ายล่าง จึงทำให้ฝ่ายล่างจำนวนไม่น้อยได้ทะยอยออกมาจากเขตปฏิบัติงาน[2] และอีกปัญหาหนึ่งที่นำไปสู่ความแตกแยกกับแนวร่วม คือ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเดินตามแบบจีนทุกอย่าง ไม่มีการเลือกเฟ้นหรือปรับเปลี่ยนวิธีการให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี ล้วนแล้วแต่ถอดแบบมาจากจีนทั้งนั้น หากจะเปลี่ยนก็เปลี่ยนจากชื่อพรรคคอมมิวนิสต์จีนเป็นพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเท่านั้น[3] และธาตุแท้ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยก็คือธาตุของความหลอกลวงตบตาประชาชน ซึ่งถ้าเสื้อคลุมนั้นถูกกระชากออกก็จะเห็นแต่ลัทธิเหมา[4]

---

[1]ผศ.ธิดา ถาวรเศรษฐ และ นพ.เหวง โตวิชาการ. เล่มเดิม. หน้า 153 - 157.

[2]"เสกสรรค์ทิ้งปาคีนเมือง," มติชน 3. วันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2523. หน้า 12.

[3]"พิเศษจากสวีเดน สัมภาษณ์ คำสิงห์ ศรีนอก ทำไมผมออกจากป่า," ไทยนิกร. วันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2521. หน้า 10.

[4]"สัมภาษณ์ ทองปักษ์ เพียงเกษ," เส้นทาง. วันที่ 12 - 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2523. หน้า 44.

หรือในด้านการวิเคราะห์สังคมไทย พรรคก็เห็นว่าสังคมไทยเป็นสังคมกึ่งเมืองขึ้น กึ่งศักดินา เอาความคิดของเหมา เจ๋อ ตุง เป็นทฤษฎีชี้นำ[1]

นอกจากความขัดแย้งระหว่างระดับนำและแนวร่วมจากปัญหาสำคัญ ๆ 2 ปัญหานี้แล้ว ยังมีปัญหาปลีกย่อยที่คอยเสริมหรือย้ำให้ความขัดแย้งหลักมีน้ำหนักมากขึ้น และนำไปสู่ความแตกแยกในบั้นปลายซึ่งมีหลายประการ ได้แก่ ปัญหาช่องว่างทางความคิดระหว่างคนเก่ากับคนใหม่ ปัญหาความอดทนไม่เพียงพอของคนใหม่ ปัญหาความผิดหวังของคนใหม่เนื่องจากตั้งความหวังไว้สูงเกินไป ปัญหาการแย่งตำแหน่งหน้าที่กัน ตลอดถึงปัญหาจากผลกระทบของความขัดแย้งระหว่างจีนกับเวียดนามที่ส่งผลกระทบต่อพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย สิ่งเหล่านี้ประมวลเข้าด้วยกันแล้วได้นำไปสู่การแตกแยกระหว่างพรรคกับแนวร่วม ส่งผลกระทบต่อการเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจนต้องประสบกับภาวะชงักงัน

(3) ทางรัฐบาลได้ปฏิบัติการรุกทางการเมืองและทางทหารครั้งใหญ่ ประกาศให้แนวร่วมและสมาชิกพรรคออกมามอบตัว เพื่อดำเนินการต่อสู้ในทางสันติหรือร่วมพัฒนาชาติไทยตามที่กล่าวมาแล้ว

การประกาศใช้นโยบาย 66/23 ของรัฐบาลในระยะดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยอย่างได้จังหวะและมีความเหมาะสมมาก เป็นผลให้พรรคคอมมิวนิสต์ล่มสลายในระยะต่อมา แนวร่วมและสมาชิกพรรคต่างก็ทยอยออกมามอบตัวกับเจ้าหน้าที่กองทัพภาคที่ 2 และ กอ.รมน.เขต 2 เป็นจำนวนมากอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน จึงถือได้ว่านโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในระยะนี้ประสบผลสำเร็จระดับหนึ่ง

---

[1]"สัมภาษณ์ เหอตภูมิ ใจดี," ตะวันใหม่. วันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2523. หน้า 10.

บทที่ 4

ผลของการดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของรัฐบาล ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523

การดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของรัฐบาลไทย ตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จนถึงการประกาศนโยบายที่ 66/23 ในสมัยรัฐบาลพลเอกเปรมติณสูลานนท์ นั้น รัฐบาลได้นำมาตรการต่าง ๆ ที่เห็นว่าจะสามารถแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ออกมาประกาศใช้ ดังได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 3 มาตรการของรัฐบาลนำมาใช้นั้นเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาวการณ์ในขณะนั้น

4.1 ผลของการดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของรัฐบาล ก่อน พ.ศ. 2508

นโยบายการแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ของรัฐบาลในช่วงนี้ ใช้มาตรการทางกฎหมายเป็นหลัก ผลของการดำเนินนโยบายของรัฐบาลในช่วงก่อน พ.ศ. 2508 ปรากฏดังนี้

4.1.1 ผลของการดำเนินนโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2468 - 2490

เนื่องจากปัญหาคอมมิวนิสต์ในระยะนี้ยังไม่กระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง และความมั่นคงของรัฐบาล เพราะเป็นการเคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์ในระยะแรก ซึ่งจำกัดอยู่เฉพาะในกลุ่มชาวจีนและชาวญวน แต่รัฐบาลก็ได้เล็งเห็นภัยอันตรายจากการแทรกซึมและขยายอิทธิพลของคอมมิวนิสต์ จึงมีนโยบายห้ามการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ มาตรการที่นำมาใช้คือกฎหมาย และกฎหมายที่นำมาใช้ก็มิได้เป็นกฎหมายออกมาป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์โดยตรง แต่เป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ก่อนแล้ว[1]

---

[1]บัญชี สุมา. การเคลื่อนไหวของพวกคอมมิวนิสต์กับนโยบายป้องกันและปราบปรามของรัฐบาล (พ.ศ. 2500 - 2523). 2528. หน้า 91 - 92.

จากการดำเนินนโยบายของรัฐบาลต่อต้านคอมมิวนิสต์ในระยะนี้แม้จะไม่สามารถสกัดกั้นการเผยแพร่ลัทธินี้ได้ แต่ก็สามารถป้องกันไม่ให้คอมมิวนิสต์จีนและญวนเข้ามาขยายงานในประเทศไทยเพิ่มขึ้น และเนรเทศบุคคลที่มีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์หลายคน เป็นผลให้การดำเนินงานของพวกคอมมิวนิสต์เป็นไปอย่างลับปกปิด

4.1.2 ผลของการดำเนินนโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2491 - 2500

รัฐบาลในระยะนี้ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495 นับเป็นกฎหมายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์โดยตรง และเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน แม้จะมีการกล่าวกันว่าการประกาศใช้พระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นการสนองเจตนารมณ์ของสหรัฐอเมริกามากกว่าก็ตาม[1] แต่ก็มีผลต่อการปราบปรามคอมมิวนิสต์เป็นอย่างมาก นอกจากนั้นรัฐบาลยังได้นำเอาพระราชบัญญัติเก่าบางฉบับและมาตรการต่าง ๆ มาใช้ในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์อีกด้วย

การดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของรัฐบาลในระยะนี้ได้กระทำกันอย่างจริงจังและค่อนข้างใช้ความเด็ดขาดมากขึ้น ผลก็คือสามารถแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ภายในและต่างประเทศได้พอสมควร แม้ว่าจะไม่สามารถขจัดปัญหาคอมมิวนิสต์ให้หมดไปจากประเทศไทยได้ก็ตาม แต่ก็เป็นผลให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์ต้องงดการขยายงานอยู่ช่วงระยะเวลาหนึ่ง และได้เปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงานจากเปิดเผยมาเป็นแบบปิดบังซ่อนเร้นและหนักไปทางแทรกซึมบ่อนทำลาย[2] ดำเนินการขยายงานสร้างพรรค สร้างแนวร่วม เพื่อที่จะปฏิวัติประเทศไทยต่อไป[3]

---

[1]ธงชัย พึ่งกันไทย. ลัทธิคอมมิวนิสต์และนโยบายต่อต้านรัฐบาลไทย พ.ศ. 2468 - 2500. 2521. หน้า 95.

[2]พ.อ.วิเชียร สังข์ไพรวัน. การต่อต้านการดำเนินการยึดอำนาจรัฐของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย. 2513. หน้า 33.

[3]พ.อ.ปัญญา สิงห์ศักดา. แนวทางต่อสู้สงครามประชาชน. 2522. หน้า 14.

4.1.3 ผลของการดำเนินนโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2501 - 2506

รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ด้วยความเด็ดขาดและรุนแรง เป็นผลให้สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ต้องหลบหนีการจับกุมในเมืองออกไปขยายงานในชนบท เพื่อเตรียมตัวต่อสู้ด้วยอาวุธ และยังเป็นการผลักดันให้บรรดานักการเมืองฝ่ายตรงกันข้าม นักหนังสือพิมพ์ ปัญญาชนที่มีแนวความคิดทางสังคมนิยมต้องหันไปร่วมมือกับฝ่ายคอมมิวนิสต์เป็นจำนวนไม่น้อย การชี้นำในการต่อสู้กับรัฐบาลของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้เกิดขึ้นอย่างชัดเจนในระยะนี้[1] เช่น ได้มีการผลิตตำราต่าง ๆ เกี่ยวกับสงครามปฏิวัติในประเทศจีนส่งมาจำหน่ายและเผยแพร่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีการแจกใบปลิวโฆษณาโจมตีการปกครองของรัฐบาล และได้มีการกระจายเสียงแพร่คำวิงวอนของคณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยถึงประชาชนไทย ชักชวนให้จัดตั้งแนวร่วมรักชาติอย่างกว้างขวาง เพื่อต่อต้านสหรัฐอเมริกาและรัฐบาลไทย[2]

อย่างไรก็ตามแม้นโยบายป้องกันและปราบปรามของรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จะเริ่มต้นด้วยมาตรการและวิธีการที่รุนแรง แต่ในระยะต่อมาในช่วง พ.ศ. 2504 - 2505 ก็ได้พัฒนาแนวความคิดในการป้องกันและปราบปรามเป็นการใช้มาตรการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นหลักสำคัญในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ ภายใต้ความเชื่อว่า "ถ้าแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้คอมมิวนิสต์ก็จะเจริญเติบโตไม่ได้" ดังนั้นรัฐบาลจึงได้จัดตั้งกองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป.กลาง)[3] ขึ้นต่อต้านการดำเนินงานของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ในลักษณะพัฒนาท้องถิ่นทุรกันดารให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นควบคู่ไปกับการปราบปรามด้วยมาตรการรุนแรง

---

[1]พ.อ.เรืองนาม พิบูลภานุวัธน. แนวความคิดในการต่อสู้เพื่อเอาชนะสงครามประชาชน. 2524. หน้า 7 - 8.

[2]พคท. ทฤษฎีว่าด้วยการปฏิวัติประเทศไทยของ พคท. ม.ป.ป. หน้า 88.

[3]พ.อ.ม.ล.ชัชวาลย์ สุบรรณ. การพัฒนาท้องถิ่นทุรกันดารของ กรป.กลาง. 2517. หน้า 18.

การดำเนินการเร่งรัดพัฒนาชนบทของกองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติที่ได้กระทำในระยะนี้ มุ่งเน้นในการขจัดเงื่อนไขความยากไร้ทางวัตถุเป็นสำคัญ การดำเนินนโยบายพัฒนาชนบทเพื่อต่อต้านคอมมิวนิสต์ของ กรป.กลาง นี้ ส่งผลให้ภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยโดยเฉพาะในเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการพัฒนาไปหลาย ๆ ด้าน เช่น เส้นทางคมนาคมขนส่งสะดวกสบายยิ่งขึ้น ได้รับบริการในด้านการรักษาพยาบาลที่ถูกวิธี ได้รับการส่งเสริมทางด้านการประกอบอาชีพ ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ กรป.กลาง ยังได้จัดหาน้ำเพื่อการบริโภคและการเกษตร[1] เช่น ขุดเจาะบ่อบาดาล สร้างอ่างเก็บน้ำ เป็นต้น จากการดำเนินงานของ กรป.กลาง ดังกล่าว ทำให้ประชาชนทั่วไปในชนบทได้มีความเป็นอยู่ดีกว่าเดิม แต่ความคับแค้นทางจิตใจไม่ว่าจะเป็นการปกครองที่ไม่เป็นธรรมของเจ้าหน้าที่ การถูกเอารัดเอาเปรียบ ถูกอิทธิพลมืดกดขี่ข่มเหง ตลอดจนการทุจริตประพฤติมิชอบในวงราชการยังมีอยู่ทั่วไป[2] พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยจึงโหมโฆษณาปลุกระดมทั้งในเมืองและชนบท โดยกล่าวว่าตนเองจะอาสาเป็นผู้นำต่อสู้แทนประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน จะนำความเป็นธรรมมาสู่ชาวนา ชาวไร่ กรรมกร และข้าราชการ จะปฏิวัติโค่นล้มรัฐบาลจักรวรรดินิยม เพื่อสร้างสังคมใหม่ที่เป็นประชาธิปไตยและประชาชนต้องเป็นใหญ่ในแผ่นดิน[3]

อาจกล่าวได้ว่าการดำเนินมาตรการในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของรัฐบาล ก่อน พ.ศ. 2508 มีดังนี้

1) ป้องกันมิให้คอมมิวนิสต์หรือตัวแทนดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ

2) ปราบปรามการดำเนินการอันเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติอย่างเด็ดขาด

---

[1]พ.อ.ม.ล.ชัชวาลย์ สุบรรณ. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 19.

[2]พ.อ.บรรจง เกตุนุติ. <u>บทบาทของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในกับการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์</u>. 2527. หน้า 35.

[3]<u>แหล่งเดิม</u>.

3) ใช้มาตรการทางกฎหมายเป็นหลัก ส่วนมาตรการปราบปรามด้วยความรุนแรงจะใช้เมื่อสถานการณ์รุนแรงและจำเป็นเท่านั้น โดยอาศัยกำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นหลักและใช้กำลังทหารเป็นกำลังสนับสนุน

4) ในระยะหลังได้ใช้มาตรการป้องกันภัยคอมมิวนิสต์ด้วยการจัดสวัสดิการและส่งเสริมการครองชีพแก่ราษฎร

การดำเนินตามมาตรการดังกล่าวข้างต้น ประสบผลสำเร็จตามสมควรโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่รัฐบาลสามารถจัดสวัสดิการและส่งเสริมการครองชีพของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ดีขึ้นได้ในบางท้องที่ และสามารถป้องกันคอมมิวนิสต์จากภายนอกประเทศเข้ามาขยายงานในไทยได้ แต่ก็ยังคงมีการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์อยู่ต่อไปและจำนวนประชาชนที่หันไปให้การสนับสนุนและเข้าร่วมขบวนการกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังเพิ่มมากขึ้น แนวทางการต่อสู้ของคอมมิวนิสต์ได้แปรเปลี่ยนจากการต่อสู้ทางการเมืองหรือการต่อสู้ตามแนวทางสันติ ไปสู่แนวทางต่อสู้ด้วยอาวุธ ซึ่งส่งผลให้เกิดความยุ่งยากในการป้องกันและปราบปรามของรัฐบาลในระยะต่อมา

4.2 ผลของการดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของรัฐบาล ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523

นโยบายการแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ของรัฐบาล ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523 ซึ่งแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ช่วงนั้น ช่วงแรก ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2511 ใช้มาตรการรุนแรงและระยะหลังใช้มาตรการรุนแรงควบคู่พัฒนา ช่วงที่สอง ระหว่าง พ.ศ. 2512 - 2520 ใช้มาตรการการเมืองนำการทหาร แต่ระยะหลังใช้มาตรการรุนแรง และช่วงที่สาม ระหว่าง พ.ศ. 2520 - 2523 ใช้มาตรการการเมืองนำการทหาร ผลของการดำเนินนโยบายของรัฐบาลแต่ละช่วง ปรากฏดังนี้

4.2.1 ผลของการดำเนินนโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2511

ในระยะปี 2508 คอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ก่อกวนบ่อนทำลายความสงบสุขของประชาชนและความมั่นคงของประเทศชาติรุนแรงขึ้น พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้รับการสนับสนุนจากภายนอกประเทศมากขึ้น[1] รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร จึงได้แต่งตั้งผู้บัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ให้มีอำนาจสั่งการปราบปรามคอมมิวนิสต์แต่เพียงผู้เดียว โดยที่รัฐบาลมีนโยบายปราบปรามให้สิ้นซาก

ผลของการดำเนินการปราบปรามอย่างรุนแรงปรากฏว่ารัฐบาลประสบความล้มเหลว แต่กลับส่งผลให้คอมมิวนิสต์ขยายตัวยิ่งขึ้น รัฐบาลจึงใช้มาตรการทหารควบคู่พัฒนาในปี 2510 - 2511 แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ได้เช่นกัน เพราะเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติของรัฐบาลเข้าใจการพัฒนาไม่ตรงกันและขาดการประสานงานกัน[2]

4.2.2 ผลของการดำเนินนโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2512 - 2520

ในระยะนี้รัฐบาลได้กำหนดนโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ใหม่มาใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปราบปรามมากขึ้น รัฐบาลได้ประกาศนโยบายการเมองนำการทหารมาใช้ โดยใช้มาตรการทางการเมองเป็นหลัก ส่วนการต่อสู้ด้วยอาวุธหรือมาตรการทางกฎหมาย ให้ใช้ประกอบเมื่อมีความจำเป็นเท่านั้น[3] แสดงว่าฝ่ายรัฐบาลเริ่มเข้าใจยุทธศาสตร์การต่อสู้ทางการเมองว่าเป็นปัจจัยชี้ขาดในการต่อสู้ขั้นสูงสุด อย่างไรก็ตาม แม้รัฐบาลจะเริ่มดำเนินนโยบายที่มีทิศทางถูกต้องและเหมาะสมกว่าทุกครั้งที่ผ่านมา แต่รัฐบาล

---

[1]พ.อ.ปัญญา สิงห์ศักดา. เล่มเดิม. หน้า 35.

[2]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. "ปัญหาการก่อการร้ายในส่วนภูมิภาค," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาการเมองส่วนภูมิภาคและชนกลุ่มน้อย. 2528. หน้า 364.

[3]คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 110/2512. เรื่องการป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2512.

ก็ไม่ประสบผลสำเร็จในการปราบปรามคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นเพราะสาเหตุดังนี้

(1) ขาดความชัดเจนในเรื่องความหมายของการเมือง และวิธีการปฏิบัติทางการเมืองอย่างเป็นระบบที่มีเอกภาพ กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติมักตีความหมายของคำว่าการเมืองแตกต่างกันออกไป วิธีการดำเนินงานทางการเมืองก็สุดแต่ใครจะตีความหมาย และคิดค้นวิธีการปฏิบัติไปในแนวทางที่ตนคิดว่าดีที่สุด เหมาะสมที่สุด[1] และเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ก็มักจะเข้าใจกันว่ามาตรการทางการเมืองนั้น หมายถึงการดำเนินการใด ๆ ก็ตามโดยปราศจากอาวุธ เพื่อให้ได้มาซึ่งความนิยมเลื่อมใสศรัทธาประชาชน ดังนั้นผลการปฏิบัติจึงขึ้นอยู่กับความสำนึกในหน้าที่และคุณธรรมของเจ้าหน้าที่แต่ละคน

(2) เจ้าหน้าที่ของรัฐยังคงยึดมั่นค่านิยมดั้งเดิมในระบบเจ้าขุนมูลนาย แม้ว่าจะพยายามปรับงานให้เข้ากับประชาชน อย่างไรก็ตาม แต่ด้วยลักษณะความคุ้นเคยในการวางตัวเป็นนายประชาชนมาเป็นระยะเวลานาน จึงไม่อาจชนะใจประชาชนให้หันมาเลื่อมใสได้เท่าที่ควร แม้จะประสบความสำเร็จบ้างก็เป็นจำนวนเล็กน้อย[2]

(3) ฝ่ายคอมมิวนิสต์ปฏิบัติการรุนแรงยิ่งขึ้น เจ้าหน้าที่จึงต้องหันมาใช้ความรุนแรงเช่นเดิม เนื่องจากฝ่ายคอมมิวนิสต์ประสบผลสำเร็จในการขยายงานมวลชนทำให้มีแนวร่วมและสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย ประกอบกับเกิดความสับสนในแง่ของมาตรการทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งการปราบปรามในทางทหารอย่างรุนแรงในลักษณะเหวี่ยงแหยังคงดำรงอยู่ ปรากฏว่าฝ่ายคอมมิวนิสต์กลับมีความเข้มแข็งใหญ่โตขึ้นโดยลำดับ[3] ซุ่มโจมตีและลอบทำร้ายเจ้าหน้าที่ ตลอดถึงเผาทำลายสถานที่ราชการมากขึ้น เจ้าหน้าที่ส่วนมากจึงหันมาปราบปรามคอมมิวนิสต์ด้วยวิธีรุนแรงเช่นเดิม อย่างไรก็ตามแม้การดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของรัฐบาลจะไม่ได้ผลเท่าที่ควร รัฐบาลก็ไม่ได้ละความพยายาม โดยยังคงยึดนโยบายการเมืองนำการทหารอยู่เช่นเดิม แต่ได้ชี้แจงให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติได้เข้าใจ

---

[1]พ.อ.หาญ พงศ์สิฏานนท์. เล่มเดิม. หน้า 364.

[2]พ.อ.บรรจง เกตุนุติ. เล่มเดิม. หน้า 37.

[3]พ.อ.ปัญญา สิงห์ศักดา. เล่มเดิม. หน้า 44.

เกี่ยวกับความหมายของการเมือง และวิธีการปฏิบัติการทางการเมือง[1] เพื่อทบทวนการปฏิบัติให้ถูกต้องตามทิศทางของรัฐบาลที่ได้กำหนดไว้ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 110/2512 แต่เนื่องจากการชี้แจงและทำความเข้าใจในมาตรการของรัฐบาลดังกล่าว เจ้าหน้าที่ก็ยังไม่เข้าใจแจ่มแจ้งนัก เพราะเป็นคำพูดกว้าง ๆ เน้นตรงที่การจูงใจให้ประชาชนมาสนับสนุนและเป็นฝ่ายรัฐบาล ดังนั้นการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลยังคงอยู่ในรูปแบบเดิม คือการใช้ความรุนแรง ปรากฏว่าการต่อสู้ระหว่างฝ่ายรัฐบาลกับฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ และทำให้รัฐบาลต้องสูญเสียทรัพยากรของชาติเป็นจำนวนมาก[2] คือ

1) ทรัพยากรบุคคล ข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร ตลอดจนราษฎร สูญเสียชีวิต และทุพพลภาพ เป็นจำนวนไม่น้อย

2) งบประมาณ ทุกปีที่ผ่านมาในอดีต รัฐบาลจำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณรายจ่ายแผ่นดินมาเพื่อใช้จ่ายในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์เป็นจำนวนปีละไม่น้อย แทนที่จะนำงบประมาณเหล่านี้ไปใช้จ่ายในการพัฒนาสร้างความเจริญให้แก่ประเทศชาติอย่างเต็มที่

3) ทรัพยากร ทุกครั้งที่มีการต่อสู้ สิ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้คือ อาวุธ ยุทโธปกรณ์ เครื่องมือสื่อสาร ยานพาหนะ ทั้งภาคพื้นดินและอากาศ สถานที่ราชการและอื่น ๆ อีกมากมาย ที่ต้องสูญเสียไปในการต่อสู้อันยืดเยื้อยาวนาน จนไม่อาจจะคิดเป็นมูลค่าออกเป็นเงินได้

---

[1]คำสั่งคณะกรรมการอำนวยการและบริหารงานการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ ที่ สทน. 1/2517. เรื่องนโยบายการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 17 มีนาคม 2517.

คำสั่งคณะกรรมการอำนวยการและบริหารงานการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ ที่ สทน. 2/2517. เรื่องนโยบายการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 10 พฤษภาคม 2517.

[2]พ.อ.บรรจง เกตุนุติ. เล่มเดิม. หน้า 40.

4.2.3 ผลของการดำเนินนโยบาย ระหว่าง พ.ศ. 2521 - 2523

ในระยะนี้รัฐบาลใช้นโยบายการเมองนำการทหาร เพื่อที่จะเอาชนะคอมมิวนิสต์ให้ได้

เมื่อรัฐบาลพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เข้ามาบริหารประเทศระยะแรกในปี 2520 นั้น พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทมศไทยมีการขยายตัวอย่างเต็มที่ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากหลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 และการดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามอย่างเข้มงวดของรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร ที่ผ่านมา นอกจากจะไม่สามารถแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ได้แล้ว ยังเป็นการส่งเสริมให้พรรคคอมมิวนิสต์มีกำลังมากขึ้นด้วย[1] ดังนั้นเมื่อรัฐบาลพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เข้ามาบริหารประเทศจึงได้เล็งเห็นความจำเป็นเร่งด่วนที่จะแก้ปัญหานี้ให้ได้ จึงได้พิจารณาทบทวนนโยบายและหามาตรการป้องกันใหม่ และในที่สุดก็ได้ผ่อนคลายความรุนแรงและเข้มงวดในการปราบปรามลง ส่งเสริมให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพมากขึ้น นอกจากนี้ก็ยังได้ดำเนินนโยบายต่างประเทศผูกมิตรไมตรีกับประเทศสังคมนิยม จากการดำเนินนโยบายภายในประเทศและต่างประเทศดังกล่าว เป็นผลให้สถานการณ์ภายในประเทศผ่อนคลายความตึงเครียดลง และการต่อสู้ระหว่างกองกำลังฝ่ายรัฐบาลกับฝ่ายคอมมิวนิสต์มีท่าทีว่าจะลดลง[2]

เมื่อพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เข้ามาบริหารประเทศในปี 2523 ได้ดำเนินมาตรการรุกทางการทหารและการเมืองอย่างต่อเนื่อง และได้ประกาศใช้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 66/23 เป็นผลให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยถึงกับสลายตัว แนวร่วมและสมาชิกพรรคออกมามอบตัวกับเจ้าหน้าที่รัฐบาลในนาม "ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย" เป็นจำนวนมากอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน[3] ถือได้ว่ารัฐบาลสามารถแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ

---

[1]พ.อ.ปัญญา สิงห์ศักดา. เล่มเดิม. หน้า 56.

[2]บัญชา สุมา. เล่มเดิม. หน้า 57.

[3]พ.อ.หาญ พงศ์สิฎานนท์. เล่มเดิม. หน้า 366.

ตามข้อเท็จจริงแล้ว การสลายตัวของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยมิได้เกิดจากคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 66/23 เพียงประการเดียว แต่ความเสื่อมของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยมีส่วนทำให้รัฐบาลไทยประสบผลสำเร็จในการดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ระดับหนึ่งด้วย กล่าวคือ ก่อนหน้าที่รัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ จะได้ประกาศใช้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 66/23 นั้น ได้เกิดความขัดแย้งระหว่างจีนกับสหภาพโซเวียต และได้ส่งผลให้การเคลื่อนไหวของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยอ่อนตัวลง ในขณะเดียวกันก็ได้เกิดความขัดแย้งภายในพรรคระหว่างสมาชิกระดับนำและแนวร่วมของพรรค[1] อันเนื่องมาจากสมาชิกระดับนำในพรรคมองไม่เห็นความสำคัญ และไม่ยอมรับความคิดเห็นที่แน่วร่วมเสนอไป ทำให้แนวร่วมเหล่านี้เกิดความท้อแท้และสิ้นหวัง จึงนำไปสู่ความแตกแยกภายในพรรค ท่ามกลางความแตกแยกและสับสนเกี่ยวกับความคิด จุดยืน และแนวทางปฏิวัติประเทศไทย เมื่อรัฐบาลประกาศใช้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 66/23 ออกมาขานรับอย่างได้จังหวะกับความเสื่อมในพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยดังกล่าว เป็นผลให้รัฐบาลสามารถดำเนินนโยบายได้สำเร็จระดับหนึ่ง

---

[1]ผศ.ธิดา ถาวรเศรษฐ์ และ นพ.เหวง โตจิราการ. ป่าแตก. 2526. หน้า 153 - 157.

บทที่ 5

สรุป

ในปลายรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ลัทธิคอมมูนิสต์เข้าสู่ประเทศไทยด้วยการนำของกลุ่มคนจีนใน พ.ศ. 2468 และกลุ่มคนญวนใน พ.ศ. 2471 คนทั้งสองกลุ่มนี้มีลักษณะที่เหมือนกันคือ มีความรักชาติและนิยมลัทธิคอมมูนิสต์

ในระยะแรกนักชาตินิยมเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือกอบกู้เอกราชของชาติให้รอดพ้นจากการยึดครองของต่างชาติ แต่ต่อมาได้มีการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ขึ้น พร้อมกับงานกู้ชาติได้มีการจัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยขึ้นเพื่อยึดอำนาจรัฐ และเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศเป็นแบบคอมมิวนิสต์ พรรคได้ให้ความสำคัญแก่การดำเนินงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากกว่าภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ เพราะภูมิภาคนี้มีปัจจัยเงื่อนไขที่ตรงกับเป้าหมายในการโฆษณาชวนเชื่อของพรรคคอมมิวนิสต์ เช่น ความยากจน การปล่อยปละละเลยในการปกครองของรัฐบาล สภาพภูมิประเทศที่เอื้ออำนวยแก่การดำเนินงานของคอมมิวนิสต์ เป็นต้น ปรากฏว่าประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเข้าร่วมขบวนการกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ทำให้พรรคคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพลพรรคมากที่สุด และเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศมากกว่าคอมมิวนิสต์ในภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ

สำหรับยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี เพื่อยึดอำนาจรัฐและดำเนินการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นแบบคอมมิวนิสต์ตามเป้าหมายของพรรคนั้น พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้ต่อสู้มาแล้ว 2 แนวทาง คือ แนวทางสันติหรือแนวทางรัฐสภา ซึ่งได้เริ่มต่อสู้มาตั้งแต่ประเทศไทยประกาศยกเลิกกฎหมายว่าด้วยคอมมิวนิสต์ แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ ต่อมาจึงต่อสู้ตามแนวทางรุนแรงหรือการต่อสู้ด้วยอาวุธ การต่อสู้ในแนวนี้ก็ยังแบ่งหนทางเลือกออกเป็น 2 แนวทาง คือ แนวทางยึดอำนาจรัฐด้วยการทำรัฐประหารซ้อน ซึ่งพรรคก็กระทำและประสบความล้มเหลวมาแล้ว ต่อมาจึงยึดแนวทางที่สอง คือ การต่อสู้ตามแนวทางสงครามประชาชนของ เหมา

เจ๋อ ตุง เป็นหลัก โดยอาศัยวิธีการชนบทล้อมเมือง เพื่อแย่งยึดอำนาจรัฐในที่สุด และเริ่มต่อสู้ด้วยอาวุธเป็นครั้งแรกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และต่อมาก็ขยายการต่อสู้ออกไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยอย่างรวดเร็ว พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้ยึดแนวทางสงครามประชาชนต่อสู้กับรัฐบาลมาจนถึง พ.ศ. 2523 พรรคจึงสลายตัวไป เพราะความสำเร็จในการดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามของรัฐบาล

ในด้านนโยบายป้องกันและปราบปรามของรัฐบาลนั้น ได้กระทำกันมาอย่างต่อเนื่องและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมาเป็นระยะ ๆ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของรัฐบาล ก่อน พ.ศ. 2508 ใช้มาตรการทางกฎหมายเป็นหลัก โดยอาศัยเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นฝ่ายดำเนินการปราบปราม ได้มีการตราพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ขึ้นมาปราบปรามคอมมิวนิสต์โดยเฉพาะ นอกจากนั้นก็ยังได้อาศัยกฎหมายเก่าบางฉบับ และอาศัยมาตรการอื่น ๆ เข้าดำเนินการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ ส่วนนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523 นั้น ในช่วงแรก ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2511 รัฐบาลใช้มาตรการรุนแรงโดยอาศัยกำลังทหารเข้าปราบปราม แต่ระยะหลังใช้มาตรการรุนแรงควบคู่การพัฒนา ช่วงที่สอง ระหว่าง พ.ศ. 2512 - 2520 รัฐบาลใช้มาตรการการเมืองนำการทหาร ระยะหลังใช้มาตรการรุนแรง และช่วงที่ 3 ระหว่าง พ.ศ. 2521 - 2523 รัฐบาลใช้มาตรการการเมืองนำการทหาร

จากนโยบายป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของรัฐบาลดังกล่าว ปรากฏว่านโยบายของรัฐบาล ก่อน พ.ศ. 2508 สามารถป้องกันการคุกคามของคอมมิวนิสต์จากภายนอกประเทศได้ อันเนื่องจากรัฐบาลได้ดำเนินนโยบายต่างประเทศเข้าผูกพันกับมหาอำนาจตะวันตก โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา ทำให้จีนและสหภาพโซเวียตไม่กล้าที่จะมาแทรกซึมและรุกรานประเทศไทย ส่วนการปราบปรามคอมมิวนิสต์ภายในประเทศนั้น นอกจากรัฐบาลจะไม่สามารถปราบปรามได้สำเร็จแล้ว ยังทำให้คอมมิวนิสต์ขยายตัวเพิ่มขึ้น ส่วนนโยบายของรัฐบาล ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2523 นั้น ช่วงแรก ระหว่าง พ.ศ. 2508 - 2511 รัฐบาลประสบความล้มเหลว และคอมมิวนิสต์เคลื่อนไหวรุนแรงขึ้น ช่วงที่สอง ระหว่าง พ.ศ. 2512 - 2520 แม้รัฐบาลจะเริ่มดำเนินนโยบายที่มีทิศทางถูกต้องและเหมาะสม แต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติ

ขาดความชัดเจนในความหมายของคำว่าการเมืองและแนวการปฏิบัติ นโยบายของรัฐบาล ในระยะนี้จึงไม่ประสบผลสำเร็จ และพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยขยายงานมวลชนได้อย่างกว้างขวาง และช่วงที่สาม ระหว่าง พ.ศ. 2521 - 2523 รัฐบาลประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจในการดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปราม อันเนื่องมาจากการประกาศคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 66/23 และความเสื่อมของพรรคคอมมิวนิสต์เอง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

<u>เอกสารชั้นต้น</u>

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง กรมศิลปากร. ร.7 ต.1/24. <u>เรื่องกรมพระนครสวรรค์ฯ แจ้งความมายังเจ้าพระยามหิธร</u>. (ตุลาคม พ.ศ. 2473).

_____. ร.7 ต.1/24. <u>เรื่องฆวนที่เป็นพวกคอมมิวนิสต์</u>. (14 มิถุนายน พ.ศ. 2473 - 27 มิถุนายน พ.ศ. 2474).

_____. ร.7 ต.13/1. <u>เรื่องนายโรแบริต นายกสมาคมต่อสู้บอลเชวิค ส่งบันทึกวิธีปราบปรามพวกบอลเชวิคมาให้</u>. (9 กันยายน พ.ศ. 2469 - 20 เมษายน พ.ศ. 2474).

_____. ร.7 ต.13/1. <u>เรื่องพระราชหัตถเลขา</u>. (27 สิงหาคม - 7 กันยายน พ.ศ. 2470).

_____. ร.7 ต.13/1. <u>เรื่องหนังสือกราบบังคมทูลสมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์พินิต</u>. (24 สิงหาคม พ.ศ. 2475).

_____. ร.7 ต.13/2. <u>เรื่องเอกสารบอลเชวิค</u>. (พ.ศ. 2470).

_____. ร.7 ม.18/1. <u>เรื่องรายงานจีนก่อความไม่เรียบร้อย</u>. (8 มีนาคม พ.ศ. 2468 - 19 เมษายน พ.ศ. 2473).

_____. ร.7 ม.8.1/7. <u>เรื่องพระราชกระแส</u>. (20 กันยายน พ.ศ. 2472 - 15 มกราคม พ.ศ. 2474).

_____. ร.7 ม.8.1/7. <u>เรื่องสถิติคนเข้าเมือง</u>. (17 มิถุนายน พ.ศ. 2472 - 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2475).

_____. ร.7 ม.8.1/7. <u>เรื่องสถิติคนเข้าเมือง</u>. (17 มิถุนายน พ.ศ. 2472 - 26 มิถุนายน พ.ศ. 2475).

_____. ร.7 ม.18/2. <u>เรื่องอั้งยี่กรุงเทพฯ</u>. (10 - 18 ธันวาคม พ.ศ. 2468).

_____. ร.7 ม.18/8. <u>เรื่องพวกจีนมีการประชุมทำความเคารพซุนยัดเซ็นและตำรวจห้ามปราม</u>. (13 - 14 มกราคม พ.ศ. 2472).

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง กรมศิลปากร. ร.7 ม.18/2. เรื่องคำแปลหนังสือพิมพ์มั่งก๊ก-เซียวปอของพวกคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2473.

_____. ร.7 ม.18/84. เรื่องรายงานการประชุมเสนาบดี. (พ.ศ. 2468 - พ.ศ. 2475).

_____. ร.7 ม.21/7. เรื่องพระราชกระแส. (19 เมษายน พ.ศ. 2472).

_____. ร.7 ม.21/9. เรื่องเนรเทศญวน. (14 - 17 มิถุนายน พ.ศ. 2473).

_____. ร.7 ม.26.5/25. เรื่องพระรักษาลพบุรีจัลบอลเชวิค. (11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2471).

_____. ร.7 ม.26.5/25. เรื่องคอมมิวนิสต์-อั้งยี่-บอลเชวิค. (16 กรกฎาคม พ.ศ. 2471).

_____. ร.7 มท. เรื่องบัญชีแสดงเข้าออกเดือนมกราคม - มีนาคม พ.ศ. 2470. (พ.ศ. 2470).

_____. ร.7 มท.0201.1.57/1. เรื่องการสำรวจข้าราชการที่นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์. (พ.ศ. 2491 - 2492).

_____. ร.7 มท.0201.2.1.57/13. เรื่องการเคลื่อนไหวของคณะพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย. (พ.ศ. 2496).

_____. ร.7 รล.1/61. หลักการเนรเทศ (สำเนา) คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 1/587 ลงวันที่ 16 เมษายน 2472 ถึงอธิบดีกรมตำรวจภูธร.

_____. ร.7 สบ.2 3/61. เรื่องบอลเชวิค.

_____. ร.7 สบ.2 42/87. เรื่องบอลเชวิค. (20 สิงหาคม - 26 ตุลาคม พ.ศ. 2470)

_____. ร.7 สบ.2 47/61. เรื่อง Communist intrigues in Siam.

_____. สร.0201.89/1. เรื่องมีผู้กล่าวหาว่าเผยแพร่หรือนิยมคอมมิวนิสต์. (17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2494).

_____. สร.0201.89/3. เรื่องรายงานการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์. (เมษายน พ.ศ. 2477).

จดหมายเหตุแห่งชาติ, กอง กรมศิลปากร. สร.0201.89/4. เรื่องพวกขวนคอมมิวนิสต์จังหวัดขอนแก่นก่อการจลาจล. (31 ตุลาคม พ.ศ. 2497 - 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2497).

_____. สร.0201.89/6. เรื่องปราบปรามหนังสือคอมมิวนิสต์. (25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2491 - 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2495).

_____. สร.0201.89/7. เรื่องข่าวหนังสือพิมพ์ วิทยุ และรายงานกงสุลไทยเกี่ยวด้วยเรื่องคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย. (17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2491 - 19 มิถุนายน พ.ศ. 2493).

นายกรัฐมนตรี, สำนัก. คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 219/2508 เรื่องการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2508.

_____. คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ลับมาก ที่ 110/2512 เรื่องการป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2512.

_____. คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 176/2521 เรื่องแต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2520.

_____. คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ 66/2523 เรื่องนโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2523.

บัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์, กอง. คำสั่ง บก.ปค.(ลับมาก) ที่ 1/08 เรื่องการจัดตั้งกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2508.

_____. คำสั่ง บก.ปค.(ลับมาก) ที่ 4/08 เรื่องการจัดตั้งและปฏิบัติงานของ พตท. ลงวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2508.

_____. คำสั่ง บก.ปค.(ลับมาก) ที่ 5/08 เรื่องการจัดกองกำลังผสม พตท,จว. ลงวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2508.

_____. คำสั่ง บก.ปค. ที่ 65/09 เรื่องการต่อต้านและปราบปรามคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2509.

_____. คำสั่ง บก.ปค. ที่ 89/2511 เรื่องการจัดอำนาจหน้าที่และแนวทางในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของ พตท.จว. และ กปปค.จว.ต่าง ๆ. ลงวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2511.

บัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์, กอง. คำสั่ง ผอ.ปค. ที่ 1/2512 เรื่องแปรสภาพกอง
บัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์เป็นกองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์.
ลงวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2512.

"พระราชบัญญัติว่าด้วยการเนรเทศ ร.ศ. 131," ประชุมกฎหมายประจำศก. เล่ม 25.
หน้า 119 - 121. ร.ศ. 131.

"พระราชบัญญัติผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2472," ประชุมกฎหมายประจำศก. เล่ม 24.
หน้า 58, 207 - 212. พ.ศ. 2472.

"พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2470," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 44. หน้า 79 - 88.
พ.ศ. 2470.

"พระราชบัญญัติคนเข้าเมืองแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2474," ประชุมกฎหมายประจำศก.
เล่มที่ 43 - 44. หน้า 132. พ.ศ. 2473 - 2474.

"พระราชบัญญัติแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาทหาร พ.ศ. 2470 และพระราชบัญญัติแก้ไขกฎหมาย
ลักษณะอาญา พ.ศ. 2470," ประชุมกฎหมายประจำศก. เล่มที่ 39 - 40.
หน้า 143 - 144, 148 - 149. พ.ศ. 2470.

"พระราชบัญญัติแก้ไขกฎหมายลักษณะอาญา พ.ศ. 2470 และพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์
พ.ศ. 2470," ประชุมกฎหมายประจำศก. เล่มที่ 39 - 40. หน้า 150,
154 - 156. พ.ศ. 2470.

"พระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์ พุทธศักราช 2476," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 50.
วันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2476.

"พระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2478," ราชกิจจานุเบกษา.
เล่ม 52 ตอนที่ 43. วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2478.

"พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลักษณะอาญา พุทธศักราช 2478 ฉบับที่ 7," ราชกิจจา-
นุเบกษา. เล่ม 53 ตอนที่ 6. วันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2479.

"พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2493," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 67 ตอนที่ 71.
หน้า 1209 - 1229. วันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2493.

"พระราชบัญญัติการทะเบียนต่างด้าว ฉบับที่ 1 พุทธศักราช 2495," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 69 ตอนที่ 7. หน้า 62 - 64. วันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2495.

"พระราชบัญญัติสัญชาติ พุทธศักราช 2495," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 69 ตอนที่ 10. หน้า 103 - 112. วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2495.

"กฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2495 ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ. 2498," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 69 ตอนที่ 11. หน้า 132 - 133. วันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2495.

"เรื่องกำหนดจำนวนคนต่างด้าวเข้าเมือง ประจำปี พ.ศ. 2495," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 69 ตอนที่ 1. หน้า 62 - 64. วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2495.

"พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2497," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 71 ตอนที่ 11. วันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2497.

"เรื่องกำหนดจำนวนคนต่างด้าวเข้าเมือง ประจำปี 2498," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 72 ตอนที่ 18. หน้า 528 - 530. วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2498.

"พระราชบัญญัติจัดตั้งองค์การปรับปรุงบูรณะท้องถิ่น พ.ศ. 2498," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 72 ตอนที่ 50. หน้า 1009 - 1023. วันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2498.

"พระราชบัญญัติยกเลิกกฎหมายว่าด้วยคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2489," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 63 ตอนที่ 73. วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2489.

"พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 69 ตอนที่ 68 (ฉบับพิเศษ). หน้า 1 - 10. วันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2495.

มหาดไทย, กระทรวง. ประกาศ มท. ที่ 1/2512 เรื่องกำหนดเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2512.

_____. คำสั่ง มท. ลับมาก ที่ 412/2512 เรื่องแต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป. ลงวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2512.

_____. คำสั่ง มท. ลับมาก ที่ 413/2512 เรื่องแต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ประจำเขต. ลงวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2512.

มหาไทย, กระทรวง. คำสั่ง มท. ที่ 241/2517 เรื่องแต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป. ลงวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2517.

เลขาธิการรัฐมนตรี, สำนัก. แฟ้ม บร.105. บันทึกเรื่องคอมมิวนิสต์.

_____. แผนก บร.1/105. เรื่องคอมมิวนิสต์ (เบ็ดเตล็ด).

_____. แผนก บร.3/105. เรื่องการรายงานเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์และใบปลิวคอมมิวนิสต์.

_____. แผนก บร.5/105. เรื่องพระราชบัญญัติการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์.

_____. แผนก บร.7/105. เรื่องข้าราชการนิยมและเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์.

_____. แผนก บร.8/105. เรื่องลัทธิหรือพรรคคอมมิวนิสต์ในเมืองไทย.

_____. แผนก บร.14/105. เรื่องภาคความรู้การประชุมสันติภาพที่ปักกิ่งของกรมประชาสัมพันธ์.

_____. แผนก บร.16/105. เรื่องให้เนรเทศคนต่างด้าวที่เป็นคอมมิวนิสต์.

สรรบรรณคณะรัฐมนตรี, กรม. แผนก บร.6.4. เรื่องคอมมิวนิสต์ทำการแทรกซึมในประเทศไทย.

_____. แผนก บร.6.8. เรื่องการจัดการป้องกันเหตุร้ายอันเป็นบ่อเกิดแก่การกระทำของคอมมิวนิสต์.

อำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน, กอง. คำสั่ง กอ.รมน. ที่ 44/2517 เรื่องเปลี่ยนชื่อหน่วยงาน. ลงวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2517.

_____. คำสั่ง กอ.รมน. ที่ 140/2517 เรื่องการเปลี่ยนชื่อกองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2517.

_____. คำสั่ง กอ.รมน. ที่ 300/2522 เรื่องแปรสภาพ กอ.รมน. เขตหมาย กอ.รมน. เขตจังหวัด และ กปปค.จว. ลงวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2522.

<u>ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์</u>

บุญเถลิง มนะมาน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พยุงศาสตร์ อุทโท เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ ห้อง 317 กองช่าว กอ.รมน. สวนรื่นฤดี ถนนราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2535.

ทองทิน เชื้อกุณะ "สหายยุพิน" เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พยุงศาสตร์ อุทโท เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ บ้านโคกสะอาด อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม เมื่อวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2534.

ปรีชา แสนศรี "สหายนิว" เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พยุงศาสตร์ อุทโท เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ บ้านมูลอ้น ตำบลคำตื อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม เมื่อวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2534.

รัตนพร ครุฑวงศ์ "สหายแสนศักดิ์" เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พยุงศาสตร์ อุทโท เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ บ้านเลขที่ 2/2 บ้านไต้นุ่น อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2534.

สุนทร สูญราช "สหายสุภาพ" เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พยุงศาสตร์ อุทโท เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ บ้านเลขที่ 55/1 บ้านชาด หมู่ 5 ตำบลนาคู อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2535.

สมิทธิ์โชติ เวียนขุนทด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พยุงศาสตร์ อุทโท เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ ห้อง 309 กอ.รมน. สวนรื่นฤดี ถนนราชสี เขตดุสิต กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2535.

อ้วน สูญราช "สหายเสริฐ" เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, พยุงศาสตร์ อุทโท เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ บ้านเลขที่ 55/1 บ้านชาด หมู่ 5 ตำบลนาคู อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2535.

เอกสารชั้นรอง

กนก วงษ์ตระหง่าน. "ยุทธศาสตร์ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ความเปลี่ยนแปลงและความต่อเนื่อง," แปลโดย ระพิน เอี่ยมลาภะ. เอเชียปริทัศน์. 4(3) : 135 - 183 ; กรกฎาคม - กันยายน พ.ศ. 2526.

การคุกคามของคอมมิวนิสต์. กรุงเทพฯ : ไทยสัมพันธ์, 2510.

_____. 2511.

กร.ทภ.2 สน. และ กอ.รมน.ภาค 2. เอกสารบรรยายหลักสูตรความมั่นคงของชาติ. ธันวาคม พ.ศ. 2522. อัดสำเนา.

เกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, สำนักงาน. การพัฒนาการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ขอนแก่น : ฝ่ายแผนงานและโครงการ สำนักงานเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2530.

"การแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ในประเทศใกล้เคียง," รัฐสภาสาร. 22(11) : 16 - 18 ; กันยายน พ.ศ. 2517.

ขกท.ทบ. วิเคราะห์หลักนิยมและการปฏิบัติงานของ พคท. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. สิงหาคม พ.ศ. 2522. อัดสำเนา.

ขว.กอ.รมน.ภาค 2. เอกสารประกอบคำบรรยายหลักสูตรความมั่นคงของชาติ. 2523. อัดสำเนา.

ขอนแก่น, มหาวิทยาลัย. แนวทางบางประการเพื่อพัฒนาการเกษตร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ขอนแก่น : คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

แคน สาริกา (นามแฝง). รอได้รอ รุกได้รุก. กรุงเทพฯ : พิมมลา, 2530.

คณิณ บุญสุวรรณ. "ยุทธวิธีกองโจรคอมมิวนิสต์ : ความล้มเหลวหรือความสำเร็จ," รัฐศาสตร์นิเทศน์. 9(2) : 68 - 70 ; เมษายน - มิถุนายน พ.ศ. 2517.

คมสรรค์ มาตุคาม. ดงพระเจ้าแดนมรณะ. กรุงเทพฯ : พิทักษ์ประชาจำกัด, 2520.

คำรณ สัตตบุศย์. แนวทางป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง กรุงเทพฯ : วิทยาการทัพบก, 2514. อัดสำเนา.

จำนง เทพหัสดิน ณ อยุธยา. "การปราบปรามคอมมิวนิสต์ด้วยมาตรการทางการเมือง ประสบผลอย่างไร," เทศาภิบาล. 69(6) : 557 - 585 ; มิถุนายน พ.ศ.2517.

จิรศักดิ์ สาตราวาหะ. การป้องกันและปราบปรามกองกำลังติดอาวุธ ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก, 2520. อัดสำเนา.

จวน วรรณรัตน์. การกำหนดแนวความคิดและหนทางปฏิบัติในการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายในประเทศไทย. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2518 - 2519. อัดสำเนา.

เจษฎา ประพันธ์วิทยา. "ภัยของชาติและประชาชน," เทศาภิบาล. 74(6) : 393 - 394 ; มิถุนายน พ.ศ. 2522.

จอม กุลละวณิชย์. การทำงานของพรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2522.

ชวลิต ยงใจยุทธ. แนวทางในการวางแผนต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ สรุปสภาพการณ์ต่อสู้กับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ยุทธศาสตร์หลังการยุติการต่อสู้ด้วยอาวุธและการรุกทางยุทธศาสตร์การเมืองระดับชาติ. 2526. อัดสำเนา.

ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์กับการเมืองไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พิฆเณศ, 2520.

ณรงค์ พ่วงพิศ. ประวัติศาสตร์การปกครองและการเมืองไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.

เดิม วิภาคย์พจนกิจ. ประวัติศาสตร์ลาว. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำรา สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2530.

_____. ประวัติศาสตร์อีสาน เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2515.

_____. ประวัติศาสตร์อีสาน เล่ม 2. กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2513.

เติม วิภาคย์พจนกิจ. ประวัติศาสตร์อีสาน. กรุงเทพฯ : โครงการตำรา สังคมศาสตร์และมนุษย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.

ใต้ธงปฏิวัติ. ม.ป.ป. อัดสำเนา.

พคท., กรมการเมือง. ปัญหาการปฏิวัติในประเทศไทย เล่ม 2. ม.ป.ป. อัดสำเนา.

ทิพย์พาพร เทศเรียน. พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยและพรรคคอมมิวนิสต์จีน : ศึกษาความสัมพันธ์ทางอุดมการณ์ ในช่วง 1969 - 1982. วิทยานิพนธ์ ร.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. ถ่ายเอกสาร.

ทภ.2 สน. และ กอ.รมน.ภาค 2. คำบรรยายหลักสูตรการเมืองเร่งรัด. รุ่นที่ 18. ธันวาคม พ.ศ. 2520. อัดสำเนา.

ทภ. 2 และ กอ.รมน.ภาค 2. แผนงานป้องกันและปราบปราม ผกค. ปี 20. กรุงเทพฯ : กรมการทหารสื่อสาร, 2519.

ทวิช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา. สงครามจีนเวียดนาม. ม.ป.ท., 2522.

ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ. "การเคลื่อนย้ายแรงงานอีสานเข้าสู่ส่วนกลางในอดีต," ธรรมศาสตร์. 11(3) : 58 - 60 ; กันยายน พ.ศ. 2525.

ทองรัชช์ อยู่พูล. การทำลายโครงสร้าง พคท. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้วยโครงการสันติสุขของกองทัพภาคที่ 2. วิทยานิพนธ์ สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก, 2526. อัดสำเนา.

ธงชัย พึ่งกันไทย. ลัทธิคอมมิวนิสต์และนโยบายต่อต้านรัฐบาลไทย พ.ศ. 2468 - 2500. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. ถ่ายเอกสาร.

ธิดา ถาวรเศรษฐ์ และเหวง โตจิราการ. ป่าแตก. กรุงเทพฯ : มติชน, 2526.

ธานี สุขเกษม. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน : วิเคราะห์แนวนโยบายต่างประเทศของไทยที่มีต่อจีน พ.ศ. 2492 - 2515. วิทยานิพนธ์ ร.น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525. ถ่ายเอกสาร.

ธานินทร์ กรัยวิเชียร. การใช้กฎหมายคอมมิวนิสต์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา, 2517.

_____. ลัทธิและวิธีการของคอมมิวนิสต์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2520.

ธานินทร์ กรัยวิเชียร. "คอมมิวนิสต์พยายามทำลายประชาธิปไตยและสถาบันสูงสุดอย่างไร," พัฒนาชุมชน. 14(12) : 7 - 41 ; ธันวาคม พ.ศ. 2518.

ธีระวัฒน์ เอมะสุวรรณ. กฎหมายป้องกันคอมมิวนิสต์กับความมั่นคงของชาติ. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2521. อัดสำเนา.

ธวัช ปณิณทก. ศิลาจารึกอีสาน. กรุงเทพฯ : คุณพินอักษร, ม.ป.ป.

แนบ วิริยะพันธ์. การปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์. วิทยานิพนธ์ สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง กรุงเทพฯ : วิยาลัยการทัพบก, 2515. อัดสำเนา.

นพ พินแสงแก้ว. ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2520 - 2521. อัดสำเนา.

นพพร สุวรรณพานิช และไกรศักดิ์ ชุณหะวัน. "พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยและความขัดแย้งในอินโดจีน," วิเคราะห์. 34 : 21 - 27 ; มิถุนายน พ.ศ. 2524.

นรนิติ เศรษฐบุตร. นโยบายต่างประเทศของสหภาพโซเวียต. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

บัญชา สุมา. การเคลื่อนไหวของพวกคอมมิวนิสต์กับนโยบายการป้องกันและปราบปรามของรัฐบาล (พ.ศ. 2500 - 2523). วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. ถ่ายเอกสาร.

บุญช่วย อัตถากร. "ประวัติศาสตร์ภาคอีสานและเมืองมหาสารคาม," ใน อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ นายบุญช่วย อัตถากร. หน้า 20 - 40. มหาสารคาม : ม.ป.ท., 2522.

บรรจง เกตุนุติ. บทบาทของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในกับการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์. วิทยานิพนธ์ สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก, 2527. อัดสำเนา.

บุษบา สินสมบูรณ์. ความขัดแย้งทางอุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พ.ศ. 2520 - 2522). วิทยานิพนธ์ ร.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. ถ่ายเอกสาร.

ปัญญา สิงห์ศักดา. แนวทางต่อสู้สงครามประชาชน. วิทยานิพนธ์ สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก, 2522. อัดสำเนา.

ปฏิญญา. "ปัญหาความมั่นคงภายในของไทย," ใน ความคิด ดร.สมชัย. กรุงเทพฯ : ปฏิญญา, 2522.

ประมวลข่าวกลาง, กรม. แนวทางการทำงานในเมืองของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย. วันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2521. อัดสำเนา.

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. "ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัญหาอยู่ที่ดินและน้ำ" เศรษฐกิจและสังคม. 13(4) : 16 - 19 ; กรกฎาคม - สิงหาคม พ.ศ. 2519.

ประเทือง จิตสกุล. ภูมิศาสตร์กายภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ : บูรพาส์น, 2528.

ประยุทธ แจ้งเจนกิจ. ประเทศไทยกับบทบาทของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์ สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก, 2518. อัดสำเนา.

ประสงค์ สุ่นศิริ. 726 วัน ใต้บัลลังก์ "เปรม" ฤาจะล่มรอยอดีตได้. กรุงเทพฯ : มติชน, 2532.

ประสิทธิ์ ไชยทองพันธ์. การต่อสู้ของพรรคคอมมิวนิสต์. กรุงเทพฯ : ชนประดิษฐ์, 2518.

_____. สงครามคอมมิวนิสต์. กรุงเทพฯ : สยามบรรณ, 2522.

_____. "การป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ทางด้านแรงงาน," แรงงานสัมพันธ์. 27(5) : 101 - 107 ; กันยายน - ตุลาคม พ.ศ. 2528.

ประสิทธิ์ พรรณพิสูทธิ์. "การทำลายโครงสร้างทางการเมืองของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในหมู่บ้าน," เทศาภิบาล. 75(6) : 604 - 627 ; มิถุนายน พ.ศ. 2523.

แผ้ว แผ้วพิษากุล. การศึกษาเพื่อเอาชนะ พคท. ม.ป.ป. อัดสำเนา.

ไพฑูรย์ มีกุศล. "ประวัติศาสตร์อีสานสมัยอิทธิพลล้านช้าง," ใน การสัมมนาประวัติศาสตร์อีสาน. ที่ โรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ระหว่างวันที่ 5 - 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2531. อัดสำเนา.

ไพบูลย์ ห้องสินหลาก. การพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อความมั่นคงของชาติ. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2530 - 2531. อัดสำเนา.

พคท., กรมการเมือง. ปัญหาการปฏิวัติในประเทศไทย เล่ม 2. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

"พรรคคอมมิวนิสต์ไทย - เวียดนาม รอยร้าวที่ยากประสาน," ข่าวไทยนิกร. 3 มกราคม พ.ศ. 2522. หน้า 9.

"พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย บนความขัดแย้ง จีน - โซเวียต," ข่าวไทยนิกร. 18 กันยายน พ.ศ. 2524. หน้า 32.

"พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ประชุมสมัชชาพรรครั้งที่ 4," ข่าวไทยนิกร. 24 มิถุนายน พ.ศ. 2522. หน้า 11.

"พิเศษจากสวีเดน สัมภาษณ์ คำสิงห์ ศรีนอก ทำไมผมออกจากป่า," ข่าวไทยนิกร. 23 ตุลาคม พ.ศ. 2521. หน้า 10.

"พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495," เทศาภิบาล. 69(6) : 157 - 166 ; มิถุนายน พ.ศ. 2519.

ไพโรจน์ กาญจนพันธ์. การต่อต้านการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายคอมมิวนิสต์โดยรัฐบาลไทย "กรณีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ". วิทยานิพนธ์ ร.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2516. ถ่ายเอกสาร.

พร้อม ผิวนวล. บทบาทของกรมผสมที่ 3 ในการป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์. วิทยานิพนธ์ สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก, 2512. อัดสำเนา.

เพื่อนเดินทาง. รวมภาคอีสาน. กรุงเทพฯ : พี.เอ็น.พับลิชชิ่ง, กันยายน พ.ศ. 2527.

เพื่อนไทยในยุโรป, กลุ่ม. วิกฤตการณ์ฝ่ายก้าวหน้าไทยปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : สารมวลชน, 2525.

ภูมิศาสตร์แห่งชาติ, คณะกรรมการ. เอกสารชุดภูมิศาสตร์ประเทศไทย เล่ม 1 ลักษณะทางกายภาพแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.

ภูมิรัตน์ ทักษาดิวงษ์. กลวิธีบ่อนทำลายของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ร.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510. ถ่ายเอกสาร.

"ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินค่าใช้จ่ายในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายในหน้าที่ฝ่ายปกครอง พ.ศ. 2521," เทศษาภิบาล. 74(1) : 12 - 14 ; มกราคม พ.ศ. 2522.

รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ และคนอื่น ๆ. "รัฐธรรมนูญไทย 2475 - 2534," ใน เอกสารประกอบการสัมมนา 60 ปี ประชาธิปไตย สิทธิเสรีประชาไทย. บรรณาธิการโดย ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. หน้า 2 - 20. กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย และมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535.

โรเบิร์ต เอฟ ซิมเมอร์แมน. "การก่อการร้ายในประเทศไทย," ใน การเมืองการบริหารราชการไทย : รวมบทความนักวิชาการชาวต่างประเทศ บทบาทของกลุ่มในสังคมไทย. บรรณาธิการโดย สุกิจ เจริญรัตนกุล. หน้า 66 - 96. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้งเฮ้าส์, 2529.

รัศมี ศรีวรพงษ์พันธ์. อิทธิพลทางอุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์จีนต่อพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ร.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. ถ่ายเอกสาร.

เรืองนาม พิบูลภานุวัธน. แนวความคิดในการต่อสู้เพื่อเอาชนะสงครามประชาชน. วิทยานิพนธ์ สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก, 2524. อัดสำเนา.

"ลาวตัดความสัมพันธ์กับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย," ไทยนิกร. 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2522. หน้า 7 - 8.

เลขาธิการรัฐสภา, สำนักงาน. รวมกฎหมายเกี่ยวกับคอมมิวนิสต์. กรุงเทพฯ : กองการพิมพ์ สำนักเลขาธิการรัฐสภา, 2519.

ฤทธิ์ อินทิประชา. เป้าหมาย พคท. อีสาน 16 จุด. กรุงเทพฯ : วิทยาวุธ, 2518.

"วิเคราะห์ พคท. ปี 2522," ปฏิญญา. 18 : 22 - 26 ; 16 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2521.

วัฒนา สูตรสุวรรณ. เป็นทำไมคอมมิวนิสต์ เป็นประชาธิปไตยดีกว่า. นนทบุรี : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด, 2517.

วิภารัตน์ ธาราธีรภาพ. ยุทธศาสตร์การดำเนินนโยบายต่างประเทศของจีนต่อพรรคคอมมิวนิสต์ของประเทศไทย : ผลกระทบต่อความมั่นคงของไทยในทศวรรษ 1970. สรรนิพนธ์ ร.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531. ถ่ายเอกสาร.

วิภาวรรณ กนิษฐนาคะ. วิธีโน้มน้าวใจประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้เข้าร่วมขบวนการ ผกค. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. ถ่ายเอกสาร.

วีระ ชัยพิมลผลิต. จุดอ่อนของการดำเนินการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ร.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518. ถ่ายเอกสาร.

วฤทธิ์ ชินสาย, บุญปลุก ส่วนพงษ์ และสิทธานต์ รักษ์ประเทศ. พคท. วันนี้. กรุงเทพฯ : พิทักษ์ประชา, 2523.

วิไลเลขา บูรณศิริ, สิริรัตน์ เรืองวงษ์วาร และศิวพร สุนทรวิภาค. ประวัติศาสตร์ไทย 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2522.

วิสิษฐ์ เดชกุญชร. "คอมมิวนิสต์เล่นการเมือง," รวมบทความการเมือง เล่ม 2. ม.ป.ท., 2511.

ศุภฤกษ์ คล่องคำนวนการ. การป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก, 2522. อัดสำเนา.

ศิลปากร, มหาวิทยาลัย, ภูมิศาสตร์ประเทศไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2528.

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล. เดินป่าเสาะหาชีวิตจริง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : กำแพง, 2532.

_____. "พรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนกับการปฏิวัติเดือนสิงหาคม 1945," ธรรมศาสตร์. 13(1) : 167 - 170 ; มีนาคม พ.ศ. 2527.

สุชิน สันติกุล. "ความเป็นมาของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย," รัฐศาสตร์นิเทศ. 4 : 56 - 70 ; ตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2526.

สุชาติ สวัสดิ์ศรี. ขบวนการคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : พิมเณศ, 2517.

เสถียร วิชัยลักษณ์ และสืบวงศ์ วิชัยลักษณ์. พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495. กรุงเทพฯ : นิติเวช, 2520.

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานผลเบื้องต้นการสำรวจวิทยุและโทรทัศน์ทั่วราชอาณาจักร 2517. พระนคร : สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2518.

สิทธิ จิรโรจน์. มองอีกมุม. กรุงเทพฯ : มติชน, 2532.

สิทธานต์ รักษ์ประเทศ. ความรู้เรื่องพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พิทักษ์ประชา, 2519.

สุเทพ สุนทรเภสัช. สังคมวิทยาหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511.

เสน่ห์ จามริก. "ปัญหาการพัฒนาในสภาพการเมืองไทย," ใน รัฐศาสตร์กับการเมืองไทย. บรรณาธิการโดย รังสรรค์ ธนะพรพันธ์ และอุกฤษฏ์ ปัทมานนท์. หน้า 232 - 260. กรุงเทพฯ : โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.

สุทัศน์ ธีรกุล. การป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก, 2523. อัดสำเนา.

สุทัศน์ โสพัศ. การต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก, 2526. อัดสำเนา.

สุภัทร สุคนธาภิรมย์. "ทำไมจึงต้องมีผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์," สังคมศาสตร์ปริทัศน์. 12(2) : 105 - 112 ; กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2517.

สุพจน์ วิชาเทพ. บทบาทของกองทัพภาคที่ 2 กับการต่อสู้เพื่อเอาชนะ พคท. วิทยานิพนธ์ สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก, 2525. อัดสำเนา.

สมชัย รักวิจิตร. ดร.สมชัย ตอบคำถามเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ. กรุงเทพฯ : กรุงสยามการพิมพ์, 2521.

สมิทธิ์โชติ เวียนขุนทด. การต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์. วิทยานิพนธ์ สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก, 2524. อัดสำเนา.

สุเมธ แสงนุ่มนวล. "อพป. หมู่บ้านประชาธิปไตย : โครงการเพื่อความอยู่รอดของชาติ," เทศาภิบาล. 74(1) : 55 - 66 ; มกราคม พ.ศ. 2522.

สมพงษ์ ศรียะพันธ์. "เราจะสู้คอมฯ อย่างไร," เทศาภิบาล. 74(6) : 339 - 400 ; มิถุนายน พ.ศ. 2522.

"สัมภาษณ์ ทองปักษ์ เพียงเกษ," เส้นทาง. : 44 ; 12 - 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2527.

"สัมภาษณ์พิเศษ เทอดภูมิ ใจดี," ตะวันใหม่. 3 : 10 ; 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2527.

"สัมภาษณ์พิเศษ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล," ตะวันใหม่. 3 : 14 - 20 ; 19 มกราคม พ.ศ. 2524.

สมเชื้อ ทับวงศ์ศรี. การก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ศึกษากรณีอำเภอนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี). วิทยานิพนธ์ ร.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516. ถ่ายเอกสาร.

สมชัย รักวิจิตร. สงครามขยายขอบเขตในเอเชียอาคเนย์และยุทธศาสตร์เพื่อความอยู่รอดของชาติ. ม.ป.ท., 2521.

สยามนิกร, กองบรรณาธิการ. พคท. บนสถานการณ์ปฏิวัติ. กรุงเทพฯ : มติชน, 2523.

สยามจดหมายเหตุ 3. 365 - 367 ; 31 มีนาคม - 6 เมษายน พ.ศ. 2521.

_____. 1003 - 1015; 4 - 8 กันยายน พ.ศ. 2521.

สัมฤทธิ์ อักขราสา. ข้าราชการกับการต่อต้านคอมมิวนิสต์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก, 2515.

สวาท เสนาณรงค์. ภูมิศาสตร์ประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2529.

สมสมัย โชติจิตร. แนวความคิดในการต่อสู้สงครามกลางเมืองของ พคท. วิทยานิพนธ์ สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก, 2524. อัดสำเนา.

สำราญ วงศ์ขันตี. แนวความคิดในการปราบปราม พคท. ในเมืองและชนบท. วิทยานิพนธ์ สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก, 2528. อัดสำเนา.

ส. ศิวรักษ์. ปัญญาชนสยาม. กรุงเทพฯ : แสงรุ้งการพิมพ์, 2521.

สายหยุด เกิดผล. พูดอย่างทหาร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิต, 2521.

สายหยุด เกิดผล และสมชัย รักวิจิตร. อนาคตไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : กรุงสยามการพิมพ์, 2518.

_____. "อนาคตไทย," ใน ยุทธศาสตร์เพื่อการดำรงอยู่ของชาติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พิทักษ์ประชา, 2520.

เสริม ทูลไธสง. "ประเทศไทยเป็นจุดเป้าหมายการโจมตีของคอมมิวนิสต์จริงหรือ," สยามรัฐสุดสัปดาห์. 21(51) : 23 ; 1 มิถุนายน พ.ศ. 2518.

สุวรรณ รัตนเสนีย์. การต่อต้านและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการทัพบก, 2512. อัดสำเนา.

หาญ พงศ์สิฏานนท์. 9 ปี ใน กอ.รมน. เล่ม 1. กรุงเทพฯ : พิฆเณศ, 2518.

_____. 9 ปี ใน กอ.รมน. เล่ม 2. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

_____. "ปัญหาการก่อการร้ายในส่วนภูมิภาค," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาการเมืองส่วนภูมิภาคและชนกลุ่มน้อย. หน้า 300 - 387. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528.

หาญ ลีลานนท์. แม่ทัพหาญพูด. พิมพ์ครั้งที่ 2. ม.ป.ท. 2526.

อัจฉราพร กมุทพิสมัย และสุนทรี อาสะไวย์. "ลำดับเหตุการณ์ทางการเมืองการปกครอง," ใน เอกสารประกอบการสัมมนาเนื่องในโอกาส 60 ปี ประชาธิปไตย สิทธิเสรีประชาไทย. บรรณาธิการโดย ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. หน้า 1 - 26. กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย และมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535.

อุดม สีสุวรรณ. สู่สมรภูมิภูพาน. โดย พ. เมืองชมภู (นามแฝง). กรุงเทพฯ : มติชน, 2532.

_____. "ยุทธศาสตร์-ยุทธวิธีของ พคท.ในปัจจุบัน," ใน คำบรรยายวิเคราะห์การดำเนินการรุกทางยุทธศาสตร์การเมือง. ณ ห้องประชุมหมายเลข 4 กรป.กลาง วันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2531. เวลา 9.00 - 12.00 น.

อำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์, กอง. คู่มือการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ : การรักษาความปลอดภัยในชนบท. กรุงเทพฯ : ศูนย์อำนวยการประสานงาน, 2517.

อำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน, กอง. กบฏไส้ศึกภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ : กรมการทหารสื่อสาร, 2519.

_____. ประวัติและความเป็นมาของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2522.

อำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน, กอง. ความมั่นคงของชาติ. กรุงเทพฯ : ส่วนกิจการพลเรือน สำนักเลขาธิการ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน, ม.ป.ป.

อัมพร สุวรรณรัฐบล. "พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศ," ใน คำซักถามของกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์. ม.ป.ท., 2509.

อรรถโกวิทวที, หลวง. คอมมิวนิสต์ คอมอินเทร์น คอมอินฟอร์ม. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

อาสารักษาดินแดน กระทรวงมหาดไทย. การเอาชนะศึก ผกค. ตามความคิดในการจัดตั้งและใช้ประโยชน์มวลชนในเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง, 2524.

G.B.F.O. 371/17174 Confidential F. 1708/1708/40. Annual Report Former to Sir John Simon. January 5, 1932.

"How the Communits Get Their Support," Bangkok Post. April 8, 1975.

New York Time. February 13, 1950.

Peter A. Poole. The Vietnamese in Thailand. Ithaca : Conell University Press, 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

พระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์

พุทธศักราช 2476[1]

ประชาธิปก ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า

โดยที่การก่อให้เกิดขึ้นหรือแม้แต่เพียงพยายามก่อให้เกิดขึ้น ซึ่งคอมมิวนิสต์จักเป็นเหตุนำมาซึ่งความหายนะแก่ประชาราษฎร และเป็นภัยแก่ความมั่นคงของประเทศ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรีดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2476"

มาตรา 2 ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้คำว่า

(1) คอมมิวนิสต์ หมายความว่า วิธีการหรือหลักการทางเศรษฐกิจ ซึ่งประกอบด้วยการเลิกล้างเสียทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของเอกชน โดยให้ประเทศหรือประชาชนร่วมกันเข้าเป็นเจ้าของเสียเอง

(2) ลัทธิคอมมิวนิสต์ หมายความว่า ลัทธิใด ๆ ซึ่งสนับสนุนส่งเสริมการรวมกรรมสิทธิ์ที่ดิน และรวมการอุตสาหกรรมหรือรวมทุน หรือรวมแรงงานเข้าเป็นของรัฐบาล (NATIONALISATION OF LAND OR INDUSTRY OR CAPITAL OR LABOUR)

มาตรา 4 ผู้ใดสนับสนุนส่งเสริมคอมมิวนิสต์ หรือลัทธิคอมมิวนิสต์ด้วยวาจา หรือลายลักษณ์อักษร หรือเอกสารตีพิมพ์ หรือด้วยอุบายใด ๆ ท่านว่ามันมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี และให้ปรับไม่เกิน 5,000 บาท ด้วยอีกโสดหนึ่ง

---

[1]ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 5. วันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2476.

มาตรา 5 ผู้ใดเป็นหัวหน้า เป็นผู้จัดการ หรือเป็นพนักงานของสมาคมใด ๆ จะเป็นสมาคมลับหรือมิใช่ก็ตาม หากว่าเป็นสมาคมอันมีความประสงค์ที่จะสนับสนุนส่งเสริมคอมมิวนิสต์หรือลัทธิคอมมิวนิสต์ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี และให้ปรับไม่เกิน 5,000 บาท อีกโสดหนึ่ง

ผู้ใดเป็นสมาชิกของสมาคมดังกล่าวนั้น ท่านว่ามันมีคามผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 4 ปี และให้ปรับไม่เกิน 1,000 บาท อีกโสดหนึ่ง

ประกาศมา ณ วันที่ 2 เมษายน พุทธศักราช 2476

เป็นปีที่ 9 ในรัชการปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ[1]
ว่าด้วยคอมมิวนิสต์แก้ไขเพิ่มเติม
พุทธศักราช 2478

ในพระปรมาภิไทยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ 20 สิงหาคม พุทธศักราช 2478)

อาทิตย์ทิพอาภา

เจ้าพระยายมราช

เจ้าพระยาพิชเยนทรโยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ 1 ตุลาคม พุทธศักราช 2478

เป็นปีที่ 2 ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรจะแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2476

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรดังต่อไปนี้

มาตรา 1 ให้เรียกพระราชบัญญัตินี้ว่า "พระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2478"

มาตรา 2 ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2476 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

---

[1]ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 52 ตอนที่ 43. วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2478.

มาตรา 3 เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ลัทธิคอมมิวนิสต์หมายความว่า "ลัทธิใด ๆ ที่มุ่งหมายจะเลิกล้มระเบียบการสมาคมที่มีอยู่นั้น โดยใช้กำลังบังคับเพื่อให้เป็นทางเดียวที่จะนำมาซึ่งการโอนที่ดินกับทรัพย์สินอื่น ๆ และกิจการค้าใหญ่ ๆ ทั้งหมดจากการที่เอกชนเป็นเจ้าของมาให้รัฐหรือชุมนุมชนเป็นเจ้าของแทน"

มาตรา 4 ให้ตัดคำว่า "คอมมิวนิสต์หรือลัทธิคอมมิวนิสต์" ในมาตรา 4 และมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์ พุทธศักราช 2476 ออก ความยื่นคงเดิม

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ตามมติคณะรัฐมนตรี)

นิติศาสตร์ไพศาลย์

รัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ
ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์
พ.ศ. 2495[1]
(รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ พ.ศ. 2512)

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2495

เป็นปีที่ 7 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยและความมั่นคงของประเทศชาติและประชาชน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

"องค์การอันเป็นคอมมิวนิสต์" หมายความว่ากลุ่มบุคคลหรือคณะบุคคลใด ๆ ซึ่งมีความมุ่งหมายที่จะกระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือไม่

"การกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์" ได้แก่

(ก) เลิกล้มการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข หรือ

---

[1]ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 69 ตอนที่ 68 (ฉบับพิเศษ). หน้า 1. วันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2495.

(ข) การเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจของประเทศ อันทำให้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินหรือปัจจัยในการผลิตของเอกชนตกเป็นของรัฐโดยการริบ หรือโดยวิธีการอื่นอันมิได้มีการชดใช้ค่าทดแทนอันเป็นธรรม หรือ

(ค) การบังคับด้วยการขู่เข็ญทำให้เกิดความหวาดกลัวก็ดี การก่อวินาศกรรมก็ดี หรือการใช้อุบายด้วยประการใด ๆ เช่นยุยงให้มีความเกลียดชังระหว่างประชาชน ทั้งนี้ ถ้ากระทำด้วยความมุ่งหมายที่จะให้มีการยอมรับเอา ช่วยเหลือสนับสนุนหรือบรรลุซึ่งวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ใน (ก) หรือ (ข)

"รัฐมนตรี"[1] หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ผู้ใดกระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไปจนถึงตลอดชีวิต

มาตรา 5 ผู้ใดยุยง แนะนำ เสื้อมสอน โฆษณาชวนเชื่อ มั่วสุม สมทบ ยินยอมตกลงกับผู้อื่น หรือตระเตรียมการที่จะให้มีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ก็ดี หรือรู้ว่ามี หรือจะมีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ช่วยปกปิดมิได้เอาความไปร้องเรียนขึ้นก็ดี มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปจนถึงสิบปี

แท่นพิมพ์ ตลอดจนสิ่งอันเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดตามความในวรรคก่อนให้ริบเสีย

มาตรา 6 ผู้ใดเป็นสมาชิกขององค์การอันเป็นคอมมิวนิสต์มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปจนถึงสิบปี

ผู้ใดเป็นหัวหน้า ผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การอันเป็นคอมมิวนิสต์ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไปจนถึงสิบห้าปี

มาตรา 7 คนไทยผู้ใดกระทำการตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 หรือมาตรา 5 ในต่างประเทศ หรือเป็นสมาชิกขององค์การอันเป็นคอมมิวนิสต์ตามมาตรา 6 ซึ่งตั้งอยู่ในต่างประเทศก็ดี มีความผิดต้องระวางโทษเช่นเดียวกับที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ

---

[1]คำว่า "รัฐมนตรี" เพิ่มเติมโดย มาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2512.

อ้างจาก ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 86. ตอนที่ 14. หน้า 164.

มาตรา 8 ผู้ใดเข้าร่วมประชุมในองค์การอันเป็นคอมมิวนิสต์ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นสมาชิกขององค์การนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนเข้าร่วมประชุมโดยไม่รู้ถึงลักษณะความมุ่งหมายในการประชุมนั้น

มาตรา 9[1] ผู้ใดกระทำการอุดหนุนแก่องค์การหรือสมาชิกขององค์การอันเป็นคอมมิวนิสต์ด้วยประการหนึ่งประการใดดังต่อไปนี้

(1) ให้ที่พักที่อาศัยหรือที่ประชุม

(2) ชักชวนบุคคลอื่นให้เป็นสมาชิกหรือพรรคพวก

(3) ชักชวนบุคคลอื่นให้เกิดความเสื่อมศรัทธาต่อศาสนา หรือให้กระทำการใด ๆ อันเป็นการทำลายขนบประเพณีของชนชาติไทย หรือชักชวนบุคคลอื่นให้เกิดความเสื่อมใสในลัทธิที่มีหลักการหรือการปฏิบัติเป็นการทำให้บุคคลเสื่อมศรัทธาต่อศาสนาหรือขนบประเพณีของชนชาติไทย

(4) ให้การสนับสนุนทางการเงิน อาหาร อาวุธ เครื่องมือ หรือเครื่องใช้ หรือการสนับสนุนด้วยประการใด ๆ เช่น การเปิดเผยความลับของทางราชการหรือส่งมอบเอกสารเกี่ยวกับนโยบาย แผนการดำเนินงานหรือข่าวสารอันมิพึงเปิดเผย

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปจนถึงสิบปี

มาตรา 10 ถ้าความผิดได้กระทำลงโทษสมาชิกขององค์การอันเป็นคอมมิวนิสต์ตามความมุ่งหมายขององค์การนั้น ผู้ที่เป็นหัวหน้า ผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การนั้นก็ดี สมาชิกคนใดซึ่งอยู่ด้วยในขณะกระทำความผิด หรือได้ร่วมประชุมในคราวประชุมใด ๆ ซึ่งได้มีการตกลงให้กระทำความผิดดั่งว่านี้ก็ดี มีความผิดต้องระวางโทษเสมือนได้กระทำความผิดนั้น

มาตรา 11 ผู้ใดกระทำร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะกระทำร้ายต่อร่างกาย ทรัพย์สิน หรือเกียรติยศชื่อเสียงก็ดี หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันก่อให้เกิดความหวาดกลัวก็ดี เพื่อให้บุคคลใดปฏิบัติตามคำสั่งขององค์การอันเป็นคอมมิวนิสต์ หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด

---

[1]ความในมาตราว่า 9 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2512.

อ้างจาก <u>ราชกิจจานุเบกษา</u>. เล่ม 86 ตอนที่ 14. หน้า 164. วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512.

เพื่อวัตถุประสงค์ขององค์การเช่นว่านั้น มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปจนถึงสิบปี

มาตรา 12[1] ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอบรม หรือสั่งสอนบุคคลใด ๆ หรือกระทำการเผยแพร่ซึ่งลัทธิคอมมิวนิสต์ หรือลัทธิ หรือหลักปฏิบัติใด ๆ อันเป็นลัทธิหรือหลักปฏิบัติ ซึ่งจะนำไปสู่ หรือโน้มน้าวให้เห็นดีเห็นชอบในลัทธิคอมมิวนิสต์ ทั้งนี้ไม่ว่าจะกระทำด้วยวาจา ลายลักษณ์อักษร หรือเอกสารตีพิมพ์

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่หรือผู้สอนของกระทรวง ทบวง กรมซึ่งมีหน้าที่ในการให้การศึกษา ในการป้องกันราชอาณาจักร หรือในการระงับปราบปรามการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ หรือเจ้าหน้าที่ใน กระทรวง ทบวง กรมอื่นที่กระทรวง ทบวง กรม นั้น ๆ ร้องขอ ซึ่งปฏิบัติการตามหน้าที่หรือระเบียบของกระทรวง ทบวง กรม ที่ตนสังกัด หรือที่ตนได้รับมอบหมาย ทั้งนี้เฉพาะเมื่อมีการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หรือผู้สอนดังกล่าวมิได้เป็นไปในลักษณะชักชวนให้นิยมหรือเลื่อมใสในลัทธิคอมมิวนิสต์

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรานี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี

มาตรา 13[2] เมื่อรัฐมนตรีเห็นว่าจะเป็นประโยชน์แก่การป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาระบุดินแดนต่างประเทศที่ห้ามมิให้ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยเข้าไปอาศัยอยู่หรือประกอบกิจการใด ๆ ในดินแดนนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการชั่วคราวหรือไม่

เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีตามความในวรรคหนึ่ง ห้ามมิให้ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยผู้ใดเข้าไปอาศัยอยู่หรือประกอบกิจการใด ๆ ในดินแดนที่ต้องห้ามนั้น ไม่ว่าจะเป็นการชั่วคราวหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรี

---

[1]ความในมาตรา 12 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 6 แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2512.

[2]ความในมาตรา 13 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 7 แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2512.

อ้างจาก <u>ราชกิจจานุเบกษา</u>. เล่ม 86 ตอนที่ 14. หน้า 166. วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512.

ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยผู้ใดฝ่าฝืนวรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี

มาตรา 14[1] เมื่อปรากฏแก่รัฐมนตรีว่าเขตท้องที่ใดมีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์หรือมีการมั่วสุมหรือตระเตรียมการเพื่อจะกระทำการเช่นว่านั้น รัฐมนตรีด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศว่าเขตท้องที่นั้นเป็นเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การประกาศว่าเขตท้องที่ใดเป็นเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ ตามความในวรรคหนึ่งให้มีผลใช้บังคับได้ตลอดระยะเวลาที่รัฐมนตรีจะได้กำหนดตามความจำเป็น แต่ไม่เกินกว่าหนึ่งปี นับแต่วันประกาศ ระยะเวลาดังกล่าวนี้ รัฐมนตรีจะประกาศขยายออกไปเป็นคราว ๆ ได้ตามความจำเป็นคราวละไม่เกินหนึ่งปี และเมื่อรัฐมนตรีเห็นว่าหมดความจำเป็นแล้ว รัฐมนตรีจะประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เพิกถอนประกาศดังกล่าวเสียเมื่อใดก็ได้

มาตรา 15[2] เมื่อรัฐมนตรีได้ประกาศว่า เขตท้องที่ใดเป็นเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ตามความในมาตรา 14 แล้วให้รัฐมนตรีด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ขึ้น ให้มีอำนาจหน้าที่ที่อำนวยการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ภายในเขตที่รัฐมนตรีประกาศตามความในมาตรา 14 เพื่อการนี้ให้ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ปฏิบัติการตามความในมาตรา 17

(2) สั่งให้บุคคลนำอาวุธชนิดใดชนิดหนึ่งหรือทุกชนิดตามที่ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์กำหนดมามอบ

---

[1]ความในมาตรา 14 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 8 แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2512.

[2]ความในมาตรา 15 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 9 แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2512.

อ้างจาก <u>ราชกิจจานุเบกษา</u>. เล่ม 86 ตอนที่ 14. หน้า 167 - 168. วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512.

(3) ห้ามบุคคลนำอาวุธชนิดใดชนิดหนึ่งหรือทุกชนิดตามที่ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์กำหนดออกนอกบ้าน

(4) ประกาศห้ามบุคคลออกนอกบ้านในระหว่างระยะเวลาที่กำหนด

(5) ให้บุคคลมารายงานตัวต่อเจ้าพนักงาน

การปฏิบัติตาม (3) และ (4) ให้กระทำตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศหรือคำสั่งของผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ซึ่งประกาศหรือสั่งตามความในมาตรานี้ หรือกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในมาตรานี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 16[1] ในกรณีที่รัฐมนตรีได้ประกาศกำหนดเขตท้องที่เป็นเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ขึ้นมากกว่าหนึ่งเขต และได้แต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ในแต่ละเขตนั้น ๆ แล้ว รัฐมนตรีด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจแต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไปขึ้น ให้มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลให้กิจการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ในเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ ได้ประสานกันและเป็นไปโดยเรียบร้อย และให้ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไปมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์แต่ละเขตด้วย

มาตรา 17[2] รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศให้เขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ทั้งหมดหรือส่วนใดส่วนหนึ่งเป็นเขตห้ามมิให้บุคคลเข้าไปหรืออาศัยอยู่โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อได้มีประกาศของคณะรัฐมนตรีตามความในวรรคหนึ่งแล้ว

(1) ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากผู้ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ เข้าไปในเขตนั้น

---

[1]ความในมาตรา 16 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 10 แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2512.

[2]ความในมาตรา 17 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 11 แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2512.

อ้างจาก <u>ราชกิจจานุเบกษา</u>. เล่ม 86 ตอนที่ 14. หน้า 169 - 170. วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512.

(2) ให้ผู้ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตนั้นอยู่แล้วในวันที่รัฐมนตรีประกาศตามความในวรรคหนึ่งออกไปจากเขตนั้นภายในกำหนดเวลาที่ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ประกาศกำหนด ทั้งนี้เว้นแต่บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ให้อยู่อาศัยได้

หนังสืออนุญาตให้บุคคลเข้าไปหรืออาศัยอยู่ในเขตห้ามมิให้บุคคลเข้าไปหรืออาศัยอยู่เมื่อมีเหตุอันสมควรผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์จะเพิกถอนเสียเมื่อใดก็ได้

การออกหนังสืออนุญาตให้บุคคลเข้าไปหรืออาศัยอยู่ในเขต ห้ามมิให้บุคคลเข้าไปหรืออาศัยอยู่ การเพิกถอนหนังสืออนุญาตให้บุคคลเข้าไปหรืออาศัยอยู่ในเขตห้ามมิให้บุคคลเข้าไปหรืออาศัยอยู่ การประกาศให้บุคคลที่อาศัยอยู่ในเขตห้ามมิให้บุคคลเข้าไปหรืออาศัยอยู่ออกไปจากเขตนั้นตามมาตรานี้ ให้กระทำตามวิธีการและแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้รัฐมนตรีดำเนินการให้บุคคลผู้ต้องออกไปจากเขตที่รัฐมนตรีประกาศตามความในวรรคหนึ่งได้มีที่อยู่อาศัยและได้รับค่าทดแทนตามที่รัฐมนตรีจะเห็นสมควร

ผู้ใดโดยมิได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์เข้าไปในเขตที่ห้ามมิให้บุคคลเข้าไปตามความในวรรคหนึ่งอันเป็นการฝ่าฝืน (1) หรือผู้ใดซึ่งอาศัยอยู่ในเขตดังกล่าวอยู่แล้วในวันที่รัฐมนตรีประกาศเขตที่ห้ามมิให้บุคคลอยู่อาศัยตามความในวรรคหนึ่ง ไม่ออกไปจากเขตนั้นภายในกำหนดเวลาที่ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ประกาศกำหนด อันเป็นการไม่ปฏิบัติตาม (2) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 18[1] บรรดาคดีที่มีข้อหาว่ากระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะมีข้อหาว่ากระทำความผิดอย่างอื่นด้วยหรือไม่ ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจควบคุมผู้ต้องหาไว้เพื่อสอบสวนทำการสอบสวนได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ต้องหามาถึงที่ทำการของพนักงาน

---

[1]ความในมาตรา 18 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 12 แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2512.

อ้างจาก ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 86 ตอนที่ 14. หน้า 171. วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512.

ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ แต่ถ้าเกิดความจำเป็นที่จะควบคุมผู้ต้องหาไว้เกินกว่ากำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ก็ให้พนักงานสอบสวนโดยได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมตำรวจมีอำนาจควบคุมผู้ต้องหาไว้ต่อไปได้อีกไม่เกินหกสิบวัน แต่ทั้งนี้ถ้าการกระทำความผิดได้เกิดขึ้นในเขตที่รัฐมนตรีประกาศว่าเป็นเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ กำหนดเวลาหกสิบวันให้ขยายเป็นหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

ถ้าเกิดความจำเป็นที่จะควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกำหนดเวลาในวรรคก่อน เพื่อให้การสอบสวนเสร็จสิ้น ให้ส่งตัวผู้ต้องหามาศาลให้พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนยื่นคำร้องต่อศาลขอหมายขังผู้ต้องหานั้น ศาลมีอำนาจสั่งขังผู้ต้องหาได้ครั้งละไม่เกินเก้าสิบวัน แต่ไม่เกินสามครั้ง

มาตรา 19[1] ให้นำความในมาตรา 18 มาใช้บังคับแก่กรณีที่ผู้บังคับบัญชาทหารควบคุมตัวผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม โดยให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาทหารเป็นพนักงานสอบสวน และนายทหารซึ่งมีตำแหน่งผู้บัญชาการกองพลหรือเทียบเท่าในท้องถิ่นการบังคับบัญชาราชการทหารที่ควบคุมตัวผู้ต้องหาเป็นอธิบดีกรมตำรวจ หรือถ้าไม่มีนายทหารผู้มีตำแหน่งผู้บัญชาการกองพลหรือเทียบเท่าในท้องถิ่นนั้น ก็ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาทหารสูงสุดนั้นเป็นอธิบดีกรมตำรวจ

มาตรา 20[2] ในเขตท้องที่ที่รัฐมนตรีประกาศเป็นเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ ให้ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ หรือเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป หรือพนักงานฝ่ายปกครองซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่ปลัดอำเภอตรีขึ้นไป มีอำนาจค้นหรือจับผู้ซึ่งถูกสงสัยโดยมีเหตุอันควรว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ต้องมีหมายค้นหรือหมายจับ และให้มีอำนาจค้นหรือจับได้ในทุกสถานที่และทุกเวลา

---

[1]ความในมาตรา 19 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 13 แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2512.

[2]ความในมาตรา 20 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 14 แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2512.

อ้างจาก <u>ราชกิจจานุเบกษา</u>. เล่ม 86 ตอนที่ 14. หน้า 172 - 173. วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512.

มาตรา 21[1] ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ และพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งทางราชการมีคำสั่งให้ปฏิบัติการปราบปรามการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ มีเขตอำนาจปฏิบัติการในฐานะที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจในฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ แล้วแต่กรณีทั่วราชอาณาจักร

มาตรา 22[2] ในกรณีที่มีความตายของผู้ซึ่งถูกสงสัยโดยมีเหตุอันสมควรว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือมูลเหตุแห่งการตายของผู้ซึ่งถูกสงสัยดังกล่าว เกิดขึ้นในท้องที่ที่รัฐมนตรีประกาศว่าเป็นเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ โดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ให้พนักงานสอบสวนหรือนายทหารสัญญาบัตรที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่กับเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุขประจำท้องที่ หรือแพทย์ประจำตำบล หรืออนามัยจังหวัด หรือแพทย์ประจำสถานีอนามัยหรือแพทย์ประจำโรงพยาบาล หรือแพทย์ทหาร หรือเจ้าหน้าที่เสนารักษ์ทหารที่ปฏิบัติราชการอยู่ในท้องที่นั้น เป็นผู้ชันสูตรพลิกศพโดยเร็วและให้ทำบันทึกรายละเอียดแห่งการชันสูตรนั้นไว้

ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนหรือนายทหารสัญญาบัตรที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแจ้งแก่ผู้มีหน้าที่ไปทำการชันสูตรพลิกศพทราบ

เมื่อได้มีการชันสูตรพลิกศพแล้ว ให้ส่งบันทึกรายละเอียดแห่งการชันสูตรนั้นไปยังพนักงานสอบสวน และให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนแล้วส่งสำนวนชันสูตรพลิกศพไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด ถ้าเป็นกรณีที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งสำนวนชันสูตรพลิกศพไปยังอธิบดีกรมอัยการ

---

[1]ความในมาตรา 21 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 15 แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2512.

[2]ความในมาตรา 22 แก้ไขเพิ่มเติมโดย ข้อ 1 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 74 ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2516.

อ้างจาก ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 86 ตอนที่ 14. หน้า 174 - 175. วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512.

และให้อธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้รักษาราชการแทนเท่านั้นมีอำนาจออกคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง ในกรณีที่ผู้ต้องหาเป็นผู้อยู่ในอำนาจศาลทหาร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งสำนวนชันสูตรพลิกศพไปยังเจ้ากรมพระธรรมนูญและให้เจ้ากรมพระธรรมนูญมีอำนาจออกคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง

หากปรากฏว่าการชันสูตรพลิกศพตามวรรคหนึ่งจะเป็นอุปสรรคแก่การปฏิบัติในการป้องกันและปราบปรามของเจ้าพนักงาน หรือจะเป็นอันตรายแก่เจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่แล้วจะไม่ทำการชันสูตรพลิกศพก็ได้ แต่ให้ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์เขตทำบันทึกเหตุนั้นไว้ แล้วส่งบันทึกไปยังพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนและดำเนินการตามความในวรรคสาม

มาตรา 23[1] ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

---

[1]ความในมาตรา 23 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 17 แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2512.

อ้างจาก <u>ราชกิจจานุเบกษา</u>. เล่ม 86 ตอนที่ 14. หน้า 176. วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512.

ภาคผนวก ช

ประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ 12

ลงวันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2502[1]

โดยที่การกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติ ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495 เป็นความผิดที่มีเหตุพิเศษเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนี้ จึงควรดำเนินการด้วยความเด็ดขาดให้ได้ผล เพื่อความมั่นคงของประเทศและความสงบสุขของประชาชน และโดยที่บัดนี้ได้มีประกาศให้ใช้กฎอัยการศึกแล้ว

หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

1. บรรดาคดีที่มีข้อหาว่ากระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495 ไม่ว่าจะมีข้อหาว่ากระทำผิดอย่างอื่นด้วยหรือไม่ และไม่ว่าผู้ต้องหาจะถูกควบคุมอยู่แล้วในวันก่อนหรือหลังวันประกาศนี้ ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจควบคุมผู้ต้องหาไว้ได้ตลอดระยะเวลาที่ทำการสอบสวน โดยมิต้องปฏิบัติการในเรื่องกำหนดระยะเวลาการควบคุมผู้ต้องหาดังที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

2. บรรดาคดีที่มีข้อหาดังกล่าวใน 1 ให้อยู่ในอำนาจศาลทหาร ที่จะพิจารณาพิพากษา ทั้งนี้ไม่ว่าการกระทำความผิดในคดีนั้นจะได้กระทำขึ้นในวันหรือก่อนหรือหลังวันประกาศใช้กฎอัยการศึก ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2501

3. คำสั่งนี้ไม่กระทบกระเทือนคดีที่อยู่ในระหว่างพิจารณาของศาล ในวันประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ 22 ตุลาคม 2501

จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์

หัวหน้าคณะปฏิวัติ

---

[1]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา. <u>รวมกฎหมายเกี่ยวกับคอมมิวนิสต์</u>. 2519. หน้า 61.

ประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ 15

ลงวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2501[1]

ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 12 ให้บรรดาคดีที่มีข้อหาว่ากระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495 อยู่ในอำนาจศาลทหารที่จะพิจารณาพิพากษานั้น คำว่า "ศาลทหาร" ตามประกาศที่กล่าวแล้ว หมายความถึงศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498

ประกาศ ณ วันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2501

จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์

หัวหน้าคณะปฏิวัติ

---

[1]สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 63.

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง เขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์[1]

โดยที่ปรากฏว่า ได้มีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์และได้มีการมั่วสุมการตระเตรียมการเพื่อกระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์ในเขตท้องที่จังหวัดต่าง ๆ คือ

1. จังหวัดปราจีนบุรี
2. จังหวัดกาญจนบุรี
3. จังหวัดราชบุรี
4. จังหวัดเพชรบุรี
5. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
6. จังหวัดเลย
7. จังหวัดหนองคาย
8. จังหวัดอุดรธานี
9. จังหวัดสกลนคร
10. จังหวัดนครพนม
11. จังหวัดกาฬสินธุ์
12. จังหวัดอุบลราชธานี
13. จังหวัดบุรีรัมย์
14. จังหวัดนครราชสีมา
15. จังหวัดชัยภูมิ
16. จังหวัดร้อยเอ็ด
17. จังหวัดศรีสะเกษ

---

[1]ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 98 ตอนที่ 15. หน้า 859. วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2520.

18. จังหวัดสุรินทร์
19. จังหวัดยโสธร
20. จังหวัดตาก
21. จังหวัดน่าน
22. จังหวัดเชียงราย
23. จังหวัดอุตรดิตถ์
24. จังหวัดเพชรบูรณ์
25. จังหวัดพิษณุโลก
26. จังหวัดกำแพงเพชร
27. จังหวัดสุราษฎร์ธานี
28. จังหวัดนครศรีธรรมราช
29. จังหวัดพัทลุง
30. จังหวัดตรัง
31. จังหวัดสงขลา
32. จังหวัดยะลา
33. จังหวัดปัตตานี
34. จังหวัดนราธิวาส
35. จังหวัดสตูล

นายกรัฐมนตรี อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495 มาตรา 14 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2512 มาตรา 8 และคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 25 ลงวันที่ 17 ตุลาคม 2519 ข้อ 5 ประกาศว่า เขตท้องที่จังหวัดต่าง ๆ ดังกล่าวทั้ง 35 จังหวัดนั้น เป็นเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์แต่ละจังหวัด รวม 35 จังหวัด และแบ่งพื้นที่หลายจังหวัดเป็นเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ เขต 1, เขต 2, เขต 3, และเขต 4 รวม 4 เขต คือ เขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง จังหวัดตรัง จังหวัดสงขลา จังหวัดสตูล จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2520

ธานินทร์ กรัยวิเชียร

นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ค

การจัดตั้งหน่วยงานของรัฐบาลในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์

เนื่องจากรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร ได้พิจารณาการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ของหน่วยงานรัฐที่ผ่านมายังไม่มีเอกภาพเท่าที่ควร เพราะแต่ละหน่วยงานต่างก็ดำเนินการปราบปรามกันไปตามหน้าที่ ขาดการประสานและสนับสนุนซึ่งกันและกัน หากจะปล่อยให้การปราบปรามคอมมิวนิสต์เป็นไปในลักษณะเดิม การปราบปรามคอมมิวนิสต์ไม่มีหนทางที่จะสำเร็จได้ จำเป็นต้องมอบหมายอำนาจสั่งการเป็นส่วนรวมอันหนึ่งอันเดียวกัน ดังนั้นรัฐบาลจึงได้ออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 219/2508[1] แต่งตั้งให้ พล.อ.ประภาส จารุเสถียร รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในขณะนั้น เป็นผู้บัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ และให้มีหน้าที่ดังนี้

1) จัดตั้งกองบัญชาการและเจ้าหน้าที่เพื่ออำนวยการปราบปราม

2) สั่งการให้กระทรวง ทบวง กรม และองค์การต่าง ๆ ร่วมปฏิบัติให้การสนับสนุน รวมทั้งการสั่งการแต่งตั้ง โยกย้าย ให้คุณให้โทษแก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องด้วย

3) จัดตั้งกองกำลังผสม แต่งตั้ง ผบ.กองกำลังผสม และบรรจุกำลังเพื่อปราบปรามในบริเวณหรือเขตที่สมควร

ทั้งนี้ เนื่องจากรัฐบาลพิจารณาเห็นว่า ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ได้ก่อกวนบ่อนทำลายรุนแรงยิ่งขึ้นในหลายพื้นที่ โดยได้รับการสนับสนุนจากภายนอกประเทศ การปราบปรามที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว จำเป็นต้องมอบหมายให้ผู้มีอำนาจสั่งการเป็นส่วนรวมอันหนึ่งอันเดียวกัน

---

[1]คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 219/2508. <u>เรื่องการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์</u>. ลงวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 208.

1. <u>กองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ (บก.ปค.)</u>

ในวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2508 พล.อ.ประภาส จารุเสถียร ผู้บัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ (ผบ.ปค.) ได้อาศัยอำนาจตาม พรบ.ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495 และคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 219/2508 ให้จัดตั้งกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ (บก.ปค.) ขึ้น[1] เป็นกองบัญชาการควบคุมและอำนวยการปราบปราม ตั้งอยู่ที่วังสวนกุหลาบ กรุงเทพฯ และเพื่อให้การคุ้มครองความปลอดภัยแก่ประชาชนในพื้นที่ปิดกั้นพรมแดนเพื่อสกัดกั้นการแทรกซึมด้วยกำลังพลและการสนับสนุนอื่น ๆ จากภายนอกประเทศ ทำการค้นหาทำลายผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ แหล่งสะสมอาวุธ ตลอดจนค่ายฝึกของผู้ก่อการร้าย พล.อ.ประภาส จารุเสถียร จึงได้ออกคำสั่ง[2] จัดตั้งกองกำลังผสม พตท. 1 ขึ้นเป็นกองกำลังผสม พลเรือน ตำรวจ ทหาร ทำการปราบปรามคอมมิวนิสต์เฉพาะท้องที่ ปฏิบัติการในเขตพื้นที่กิ่งอำเภอปลาปาก ธาตุพนม นาแก คำชะอี ดอนตาล จังหวัดนครพนม อำเภอเลิงนกทา ชานุมาน อำนาจเจริญ เขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี และในวันเดียวกัน พล.อ.ประภาส จารุเสถียร ก็ได้ออกคำสั่งอีกฉบับหนึ่ง ให้จัดตั้งหน่วยพลเรือน ตำรวจ ทหาร จังหวัด (พตท.จว.)[3] เป็นกองกำลังผสม พตท.จว. ขึ้น 7 จังหวัด คือ จังหวัดเลย หนองคาย อุดรธานี นครพนม สกลนคร กาฬสินธุ์ อุบลราชธานี โดยใช้หน่วยต่าง ๆ ในพื้นที่เป็นกำลังปราบปรามได้แก่หน่วยต่าง ๆ ดังนี้

1) ตำรวจภูธรในกองกำกับตำรวจภูธรจังหวัด

2) ตำรวจภูธรในสถานีตำรวจภูธรอำเภอ

---

[1]คำสั่ง ผบ.ปค. (ลับมาก) ที่ 1/08. <u>เรื่องการจัดตั้งผู้บัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์.</u> ลงวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2508.

[2]คำสั่ง บก.ปค. (ลับมาก) ที่ 4/08. <u>เรื่องการจัดตั้งและปฏิบัติงานของ พตท.</u> ลงวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 208.

[3]คำสั่ง บก.ปค. ที่ 65/09. <u>เรื่องการจัดกองกำลังผสม พตท.จว.</u> ลงวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2509.

3) ตำรวจน้ำในเขต

4) ตำรวจตระเวนชายแดนในเขต

5) กองร้อยอาสาสมัครรักษาดินแดนของจังหวัดและอำเภอ

2. <u>คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (กปปค.)</u>

วันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2508 ผู้บัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ ได้สั่งการจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (กปปค.) ขึ้น[1] เพื่อให้การปราบปรามคอมมิวนิสต์ในจังหวัดที่ยังไม่ได้สั่งการจัดตั้ง พตท.จว. ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ปฏิบัติดังนี้

1) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรับผิดชอบในการต่อต้านและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในจังหวัดของตน โดยรวมกำลังเจ้าหน้าที่ เครื่องมือเครื่องใช้ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่เข้าดำเนินการ

2) ให้จัดตั้ง กปปค.ขึ้น โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน คณะกรรมการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการจังหวัดต่าง ๆ และผู้บังคับหน่วยทหาร (ถ้ามี) ในจังหวัดนั้นเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาตามความเหมาะสม

3) จัดให้มีห้องปฏิบัติการ (หรือศูนย์ปฏิบัติการ) ณ ศาลากลางหรือที่ใดที่เห็นว่าเหมาะสมพร้อมแผนที่ แผนผัง สิ่งอำนวยความสะดวกและเจ้าหน้าที่ประจำตลอดเวลา

วันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ.2511 ผู้บัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ได้ออกคำสั่ง[2] ให้ พตท.จว. และ กปปค.จว. มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตั้งข้อหาและสอบสวนผู้กระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ได้ และให้ใช้กำลังพลเรือน อาสารักษาดินแดน ตำรวจภูธร ตำรวจน้ำ

---

[1]คำสั่ง บก.ปค. ที่ 65/09. <u>เรื่องการต่อต้านและปราบปรามคอมมิวนิสต์</u>. ลงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2509.

[2]คำสั่ง บก.ปค. ที่ 89/2511. <u>เรื่องการจัดอำนาจหน้าที่และแนวทางในการป้องกันและปราบปราบคอมมิวนิสต์ของ พตท.จว. และ กปปค.จว.ต่าง ๆ</u>. ลงวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2511.

และตำรวจตระเวนชายแดน เข้าปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ รวมทั้งให้มีการพัฒนาท้องถิ่น ช่วยเหลือประชาชน ส่งเสริมอาชีพราษฎรและจัดสรรสิ่งอำนวยสาธารณะ ตลอดจนให้มีการปฏิบัติการจิตวิทยา ประชาสัมพันธ์ในท้องถิ่นที่มีผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์เคลื่อนไหว

3. กองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (กอ.ปค.)

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2512 มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2512 ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495 เป็นมาตรา 10 และด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มอบให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจแต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไปได้ ดังนั้นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงได้ออกคำสั่งแต่งตั้ง พล.อ.ประภาส จารุเสถียร ให้เป็นผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป (ผอ.ปค.)[1] มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทุกประการ และในการนี้ได้มีการพิจารณาปรับปรุงการป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ให้รัดกุมและมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสถานการณ์ยิ่งขึ้น จึงมีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี[2] ให้จัดตั้งกองอำนวยการการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (กอ.ปค.) และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ขึ้นตามความจำเป็นด้วย

เนื่องจากสถานการณ์ในขณะนั้น คอมมิวนิสต์ได้เข้าไปม่วสุมและตระเตรียมทำการก่อการร้ายขึ้นในท้องที่จังหวัดต่าง ๆ หลายจังหวัด กระทรวงมหาดไทยจึงได้ประกาศกำหนดเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์รวมกัน 36 จังหวัด[3] และมีคำสั่งแต่งตั้งให้แม่ทัพกองทัพภาคที่ 1,

---

[1]คำสั่ง มท. ลับมาก ที่ 412/2512. เรื่องแต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป. ลงวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2512.

[2]คำสั่งสำนักนายกฯ ลับมาก ที่ 110/2512. เรื่องการป้องกันและปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2512.

[3]ประกาศ มท. ที่ 1/2512. เรื่องกำหนดเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2512.

2 และ 3 ให้เป็นผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ เขต 1, 2 และ 3 ตามลำดับ สำหรับผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 5 ให้เป็นผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์เขต 4 และ 5 ด้วย และให้ผู้ว่าราชการของจังหวัดต่าง ๆ ที่ได้ประกาศกำหนดเป็นเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์เป็นผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์จังหวัด[1]

วันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2512 มีการแปรสภาพกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์ (บก.ปค.) เป็นกองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (กอ.ปค.) (ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 110/2512 ลงวันที่ 30 พฤษาคม 2512) และให้ บก.ทภ. (สน.) 1, 2, 3 ทำหน้าที่เป็น กอ.ปค. เขต 1, 2 และ 3 ตามลำดับ และจัดตั้งกองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์เขต 5 ขึ้นใหม่ สำหรับกองอำนวยการประสานงานปราบปราม ผกค.ภาคใต้[2] (กปปต.) ให้แปรสภาพเป็น กอ.ปค.เขต 4 โดยมีผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์เขตหมายเลข (แม่ทัพกองทัพภาค) เป็นผู้บังคับบัญชา โดยเฉพาะ กอ.ปค.เขต 4 และ 5 มีผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 5 เป็นผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์เขต 4 และ 5 ส่วน พตท.จว. และ กปปค.จว.ต่าง ๆ ที่เป็นเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ตามประกาศของกระทรวงมหาดไทย ให้แปรสภาพเป็น กอ.ปค.จว. สำหรับ กปปค.จว.ที่มิได้อยู่ในประกาศเป็นเขตแทรกซึมคงเป็นไปตามเดิม

ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2513 กอ.ปค.ได้ย้ายจากวังสวนกุหลาบ เข้าที่ตั้งใหม่ที่ สวนรื่นฤดี ถนนราชสีมาเหนือ กรุงเทพมหานคร จนถึงปัจจุบัน

ในปี 2513 ได้มีการปรับปรุงและแก้ไข กอ.ปค.เขต 4 และ กอ.ปค.เขต 5 โดยการยกเลิกและให้จัดตั้งรวมเป็น กอ.ปค.เขต 4 เสียใหม่เป็นหน่วยเดียวกัน ตามคำสั่ง กอ.ปค. ที่ 3/2513 ลงวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2513

---

[1] คำสั่ง มท. ลับมาก ที่ 813/2512. เรื่องแต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ประจำเขต. ลงวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2512.

[2] คำสั่ง ผอ.ปค. ที่ 1/2512. เรื่องแปรสภาพกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์เป็นกองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์. ลงวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ.2512.

วันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2516 มีการแต่งตั้ง พล.อ.อ.ทวี จุลละทรัพย์ รองผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป ทำหน้าที่รักษาราชการตำแหน่งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไปเป็นการชั่วคราว[1] เนื่องจาก พล.อ.ประภาส จารุเสถียร ต้องพ้นหน้าที่ไป

วันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2517 แต่งตั้งให้ พล.อ.กฤษณ์ สีวะรา เป็นผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป[2]

4. <u>กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน</u>

วันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2517 นายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรี มีคำสั่ง[3] เปลี่ยนชื่อกองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (กอ.ปค.) เป็นกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมกับสภาวะการณ์การเมืองภายในและภายนอกประเทศในขณะนั้น

วันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ.2517 ได้มีการเปลี่ยนชื่อหน่วย กอ.ปค.เขตหมายเลข เป็น กอ.รมน.เขตหมายเลข กอ.ปค.จังหวัด เปลี่ยนเป็น กอ.รมน.จังหวัด และ ศอป.ปค.อ. (ศูนย์อำนวยการและประสานงานป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์อำเภอ จัดตั้งขึ้นตามอนุมัติ ผอ.ปค.ท้ายบันทึกข้อความ ศปอ.กอ.ปค. ที่ ศอป./1835 ลงวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2512 โดยให้อำเภอที่มีการเคลื่อนไหวและคุกคามของ ผกค.รับผิดชอบในการจัดตั้ง ศอป.ปค.อ.ขึ้น) เปลี่ยนเป็นศูนย์อำนวยการและประสานงานรักษาความมั่นคงภายในอำเภอ (ศอป.รมน.อ.)

---

[1]คำสั่ง มท. ที่ 888/2516. <u>เรื่องให้ข้าราชการรักษาตำแหน่ง ผอ.ปค. เป็นการชั่วคราว</u>. ลงวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2516.

[2]คำสั่ง มท. ที่ 241/2517. <u>เรื่องแต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป</u>. ลงวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2517.

[3]คำสั่ง กอ.รมน. ที่ 140/2517. <u>เรื่องการเปลี่ยนชื่อกองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์</u>. ลงวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2517.

ใน พ.ศ. 2517 กองทัพบกได้จัดตั้งกองทัพภาคที่ 4 ขึ้น และมีคำสั่งให้ ผบ.มทบ.5 ในขณะนั้นเป็นแม่ทัพภาคที่ 4 และกระทรวงมหาดไทยจึงมีคำสั่ง[1] แต่งตั้งให้ มทภ.4 เป็น ผอ.ปค.เขต 4.

พ.ศ. 2518 มีการเปลี่ยนแปลงผู้อำนวยการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป คือ พล.อ.กฤษณ์ สีวะรา ครบเกษียณอายุราชการและแต่งตั้งให้ พล.อ.บุญชัย บำรุงพงษ์ เป็นผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2518[2]

พ.ศ. 2519 พล.อ.บุญชัย บำรุงพงษ์ ต้องพ้นหน้าที่ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป และแต่งตั้ง พล.อ.เสริม ณ นคร เป็นผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไปแทน เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2519[3]

ในวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2521 พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ได้รับคำสั่ง[4] แต่งตั้งให้เป็นผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไปแทน พล.อ.เสริม ณ นคร ซึ่งต้องไปปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด

ต่อมาได้มีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495 และพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2512 โดยได้ประกาศใช้เป็นพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2522 ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2522 ซึ่งมีสาระสำคัญว่า ให้ทุก

---

[1]คำสั่ง กอ.รมน. ที่ 44/2517. เรื่องเปลี่ยนชื่อหน่วยงาน. ลงวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2517.

[2]คำสั่ง มท. ที่ 363/2518. เรื่องแต่งตั้งให้ มทภ.4 เป็น ผอ.ปค.เขต 4. ลงวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2518.

[3]คำสั่ง มท. ที่ 762/2518. เรื่องแต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป. ลงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2518.

[4]คำสั่ง มท. ที่ 605/2519. เรื่องแต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป. ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2519.

จังหวัดมีฐานะเป็น กอ.รมน.จว. (เว้นกรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ) โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์จังหวัด พร้อมกับยกเลิกการประกาศกำหนดเขตแทรกซึมด้วย และได้มอบอำนาจให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป ซึ่งแต่เดิมได้มอบไว้แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจนั้น ได้ถูกยกเลิกไป และในพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ 3) นี้ยังได้กำหนดให้มีภาคสำหรับการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ โดยยึดถือเขตของภาคให้เป็นไปตามเขตของกองทัพภาค และให้แม่ทัพภาคเป็นผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ภาค

เพื่อให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ และอาศัยอำนาจในพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ 3) ดังกล่าว กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจึงมีคำสั่ง[1] ให้แปรสภาพ กอ.รมน.เขตหมายเลข เป็น กอ.รมน.ภาค, กอ.รมน.เขต จว. และ กปปค.จว. (เว้นกรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ) เป็น กอ.รมน.จว.ทุกจังหวัด และสำหรับในเขตท้องที่ กรุงเทพมหานคร นททบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ ให้อยู่ภายใต้การควบคุมบังคับบัญชาและกำกับดูแลของผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป

<u>ภารกิจของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน</u>

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน มีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ ดังนี้

1) บังคับบัญชา ควบคุมกองกำลังพลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์

2) อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะการดำเนินการขององค์การอันเป็นคอมมิวนิสต์

---

[1]คำสั่งสำนักนายกฯ ที่ 176/2521. <u>เรื่องแต่งตั้งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป</u>. ลงวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2521.

3) ประสานงานและร่วมมือทางด้านการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์กับส่วนราชการต่าง ๆ ของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด[1]

เดิมภารกิจของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ได้กำหนดใช้คำว่า ป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ แต่ต่อมาในปี 2523 รัฐบาลได้ออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 66/2523 เรื่อง นโยบายการต่อสู้เอาชนะคอมมิวนิสต์ เมื่อวันที่ 23 เมษายน พ.ศ.2523 เป็นนโยบายใหม่ ประกาศใช้ในการแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย โดยเน้นหนักให้ยุติสงครามปฏิวัติของคอมมิวนิสต์อันมีความสำคัญและเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศให้เสร็จสิ้นโดยเร็วด้วยการรุกทางการเมืองและการทหารอย่างต่อเนื่อง ซึ่งคำว่า <u>การต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์</u> จึงนำมาใช้เป็นภารกิจของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในเป็นต้นมา

---

[1]พ.อ.บรรจง เกตุนุติ. <u>เล่มเดิม</u>. หน้า 10.

ภาคผนวก ง

ตราครุฑ

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ 66/2523

เรื่อง นโยบายการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์

1. ทั่วไป

1.1 สถานการณ์ของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในห้วงเวลาที่ผ่านมา ได้เกิดวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ทั่วทุกภูมิภาค วิกฤตการณ์ดังกล่าวเกิดจากปัญหาหลักในเรื่องการขาดพลังงานความแตกต่างในดุลยอำนาจทางทหารของอภิมหาอำนาจและความขัดแย้งของโลกในค่ายสังคมนิยม สถานการณ์โดยทั่วไปได้เปลี่ยนเข้าสู่สภาพการเผชิญหน้าในรูปแบบของสงครามเย็นอันมีผลกระทบต่อความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และประเทศไทยอย่างที่สุด

1.2 พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยยังคงดำรงเจตนาอันแน่วแน่ในการทำสงครามปฏิวัติเพื่อยึดอำนาจรัฐ โดยใช้เงื่อนไขประชาชาติประชาธิปไตยเป็นหลักและเงื่อนไขอื่น ๆ ที่เปิดให้สนับสนุนได้พลิกแพลงสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปให้เป็นประโยชน์ต่อตน โดยให้ความสำคัญอย่างที่สุดต่อการสร้างแนวร่วมทุกระดับเพื่อสร้างสถานการณ์ปฏิวัติและสร้างสถานการณ์สงครามต่างสัทธิ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการเปลี่ยนแปลงความขัดแย้งภายในให้เป็นสงครามประชาชน การปฏิบัติในท้องถิ่นได้เปลี่ยนสภาพจากป่าพึ่งป่าเป็นป่าพึ่งเมือง เพื่อสอดคล้องกับนโยบายการสร้างแนวร่วมดังกล่าว ความแตกแยกทางความคิดในขบวนการ โดยเฉพาะข้อสงสัยในเรื่องความสำเร็จในการปฏิวัติประชาธิปไตยโดยชนชั้นกรรมาชีพเป็นจุดอ่อนสำคัญที่เกิดขึ้นในห้วงเวลานี้

1.3 รัฐบาลมีเจตนารมย์ในการเทิดทูนและรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขอย่างเคร่งครัด บริหารราชการแผ่นดินโดยคำนึงถึงความผาสุขของประชาชน ยึดมั่นในการประสานผลประโยชน์ของคนในชาติและในเอกลักษณ์ที่ดีงามของไทย ยึดถือหลักการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมโดยเที่ยงธรรมและสันติวิธี รวมทั้งจะปลูกฝังให้คนไทยทุกคน

ยึดมั่นในอุดมการดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเรื่องการเสียสละประโยชน์ส่วนตัว เพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม ปฏิรูประบบราชการให้มีประสิทธิภาพในการรับใช้ประชาชนและให้สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ให้กองทัพมีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการป้องกันประเทศและรักษาไว้ซึ่งเอกราชของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รัฐบาลถือเป็นภาระหน้าที่สำคัญและเร่งด่วนในการต่อสู้ เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์อันเป็นเหตุสำคัญยิ่งในการบั่นทอนความมั่นคงของชาติ

2. <u>วัตถุประสงค์</u>

เพื่อยุติสถานการณ์สงครามปฏิวัติของคอมมิวนิสต์อันมีความสำคัญและเป็นภัยต่อความมั่นคงอย่างที่สุดของประเทศให้เสร็จสิ้นไปโดยเร็ว

3. <u>นโยบาย</u>

ต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ให้เสร็จสิ้นอย่างรวดเร็วด้วยการรุกทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง เน้นหนักในการปฏิบัติทั้งปวงเพื่อริดรอนทำลายขบวนการแนวร่วมและกองกำลังติดอาวุธเพื่อยุติสถานการณ์ปฏิวัติยับยั้งการปฏิวัติเพื่อสร้างสถานการณ์สงครามประชาชาติด้วยนโยบายเป็นกลาง และขยายผลจากโอกาสที่เปิดให้เพื่อเปลี่ยนแนวทางการต่อสู้ด้วยอาวุธมาเป็นการต่อสู้ในแนวทางสันติ

4. <u>การปฏิบัติ</u>

4.1 ในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ จะต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นโดยรวดเร็ว หลีกเลี่ยงการปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในสภาพยืดเยื้ออันเป็นความประสงค์ของฝ่ายตรงข้าม การจะเอาชนะดังกล่าวได้โดยรวดเร็วจะต้องกลับเป็นฝ่ายรุกทางการเมือง ซึ่งได้แก่การปฏิบัติทั้งสิ้นที่ส่งผลให้ประชาชนสำนึกว่าแผ่นดินนี้เป็นของตนที่จะต้องปกป้องรักษา ประชาชนมีส่วนในการเป็นเจ้าของปกครองและได้ผลประโยชน์ ตลอดระยะเวลาของการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์

งานการเมืองเป็นสิ่งชี้ขาด งานการทหารจะต้องสนับสนุนและส่งเสริมให้บรรลุภารกิจงานการเมืองเป็นสำคัญ

4.2 ขจัดเหตุแห่งความไม่เป็นธรรมในสังคมทุกระดับตั้งแต่ท้องถิ่นถึงระดับชาติ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการอย่างเฉียบขาด ทำลายการกดขี่ขูดรีดทั้งสิ้น สร้างความปลอดภัยให้เกิดแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

4.3 กำหนดการปฏิวัติให้มีการประสานประโยชน์ระหว่างชนชั้น เสียสละผลประโยชน์ของชนชั้นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องต้องมีจิตใจที่เป็นธรรมและเข้าใจ ปัญหาของประชาชนทุกชนชั้น และสำนึกว่าประชาชนไทยทุกชนชั้นต่างก็มีจิตใจรักประเทศชาติ และพร้อมที่จะเสียสละเพื่อเทิดทูนไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4.4 ส่งเสริมประชาชนทุกกลุ่มทุกสาขาอาชีพให้สามารถในการปกครองตนเอง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกชนชั้นและสาขาอาชีพได้มีส่วนร่วมทางการเมือง กำหนดวิธีการให้ได้รับรู้ปัญหาของประชาชน ให้ถือความต้องการของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองความต้องการนั้น

4.5 สนับสนุนการจัดตั้งขบวนการประชาธิปไตยทั้งสิ้นที่มีอยู่ โดยคำนึงถึงลัทธิและผลประโยชน์ของกลุ่มชนชั้น ๆ อันพึงจะมี ให้ระมัดระวังและอย่าสับสนระหว่างขบวนการประชาธิปไตยกับขบวนการคอมมิวนิสต์ที่แอบแฝงโดยยกประชาธิปไตยนำหน้า

4.6 ภารกิจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทั้งพลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ มีทั้งการต่อสู้โดยใช้กำลังอาวุธและการปฏิบัติในด้านการเมืองด้วยกันทั้งสิ้น ขอบเขตและระดับของการปฏิบัติงานในการต่อสู้โดยใช้กำลังอาวุธอาจแตกต่างกันออกไปบ้าง แต่การกิจหน้าที่ในด้านการเมืองซึ่งเป็นเรื่องหลักมีความทัดเทียมกันทุกประการ การปฏิบัติด้วยกำลังอาวุธให้พิจารณาประเภท ขนาดกำลัง และยุทธวิธีให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่ เพื่อกดดัน ลิดรอน ทำลาย กองกำลังติดอาวุธโดยต่อเนื่อง

4.7 ปฏิบัติต่อผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์หรือผู้ที่หลงผิดที่เข้ามอบตัว หรือที่จับได้อย่างเพื่อนประชาชนร่วมชาติ ชี้แจงเพื่อให้ได้เข้าใจถึงนโยบายของรัฐบาลในปัญหานี้อย่างถ่องแท้ ช่วยเหลือให้ใช้ชีวิตใหม่ร่วมกันต่อไปในสังคมอย่างเหมาะสม

4.8 ให้ความสำคัญการต่อสู้ในเมืองให้มากที่สุดเพื่อขจัดการจัดตั้งและขยายแนวร่วมตามแนวทางเมืองสนับสนุนปา และการขัดขวางการสร้างสถานการณ์ปฏิบัติ และสถานการณ์สงครามประชาชาติ สถานการณ์ปฏิวัติมีรูปแบบในการโดดเดี่ยวรัฐบาลจากประชาชน ทำลายรัฐบาลให้อ่อนแอ การทำลายหรือช่วงชิงการนำขบวนการประชาธิปไตยอันเป็นศัตรูของคอมมิวนิสต์ การสร้างสถานการณ์สงครามประชาชาติจะอาศัยแนวร่วมซึ่งมีแทรกอยู่ทุกระดับเพื่อสร้างประชามติแนะนำชาติไปสู่การสงครามกับประเทศเพื่อนบ้านอันจะสนับสนุนให้พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยสามารถปฏิวัติได้สำเร็จ หากพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยบรรลุผลสำเร็จในการจัดตั้งและขยายแนวร่วมในเมืองได้ จะสามารถดำรงขีดความสามารถในการรุกทางการเมือง สามารถสร้างความสับสนทางการเมือง ความวุ่นวายในทางเศรษฐกิจ และสามารถสร้างกระแสคลื่นของประชาชนส่วนใหญ่ไปในแนวทางที่ต้องการได้ จะต้องทำความเข้าใจว่าการสร้างแนวร่วมในเมืองนี้ยากที่จะมองเห็นได้แจ่มชัด เพราะพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยจะดำเนินนโยบายอาศัยตัวแทนในรูปแบบต่าง ๆ และการใช้เหตุการณ์เฉพาะกรณีให้เป็นเสมือนการขัดแย้งโดยทั่วไปนับว่าอันตรายอย่างยิ่ง

4.9 การข่าว การจิตวิทยา ประชาสัมพันธ์ เป็นมาตรการอันสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ จึงได้ให้ความสำคัญและให้ดำเนินการในลักษณะเชิงรุกอย่างมีแผนและสอดคล้องกับการปฏิบัติทุกขั้นตอน

5. การบริหาร

5.1 การต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์นั้นเป็นภารกิจที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของชาติ จึงเป็นหน้าที่รับผิดชอบสูงสุดของรัฐบาลให้ กระทรวง ทบวง กรม และองค์การต่าง ๆ กำหนดแผนโครงการ และการปฏิบัติทั้งสิ้นให้บรรลุวัตถุประสงค์แห่งนโยบายนี้

5.2 สภาความมั่นคงแห่งชาติรับผิดชอบในการเสนอแนะคณะรัฐมนตรี ในเรื่องอันเกี่ยวกับนโยบายที่เกี่ยวข้อง

5.3 กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในเป็นของอำนวยการเฉพาะกิจ มีผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไปเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามนโยบายและการสั่งการ ตลอดจนการประสานงานของกระทรวง ทบวง กรม และองค์การที่เกี่ยวข้อง

มีอำนาจหน้าที่ในการให้คุณให้โทษที่เป็นผลต่อข้าราชการพลเรือน ตำรวจ ทหาร และบุคคลอื่น ๆ ซึ่งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไปได้แต่งตั้งจากส่วนราชการต่าง ๆ มาปฏิบัติงาน

5.4 การสนับสนุนงบประมาณในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ ให้ถือว่ามีความเร่งด่วนเป็นกรณีพิเศษ

5.5 บรรดาระเบียบคำสั่งหรือข้อบังคับใดซึ่งขัดแย้งกับคำสั่งนี้ให้ใช้คำสั่งนี้แทน

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 23 เมษายน พุทธศักราช 2523

พลเอก ป. ติณสูลานนท์

(เปรม ติณสูลานนท์)

นายกรัฐมนตรี

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายพยุงศาสตร์ ชื่อสกุล อุทโท

เกิดวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2500

สถานที่เกิด อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 54 หมู่ 3 บ้านห้วยผึ้ง ตำบลนิยมห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 6

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนห้วยผึ้งพิทยา อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2518 ระดับ ม.ศ.3 จากโรงเรียนบัวขาว

พ.ศ. 2521 ระดับ ป.กศ.สูง จากวิทยาลัยครูสกลนคร

พ.ศ. 2525 ระดับ กศ.บ. จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

พ.ศ. 2536 ระดับ กศ.ม. จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร